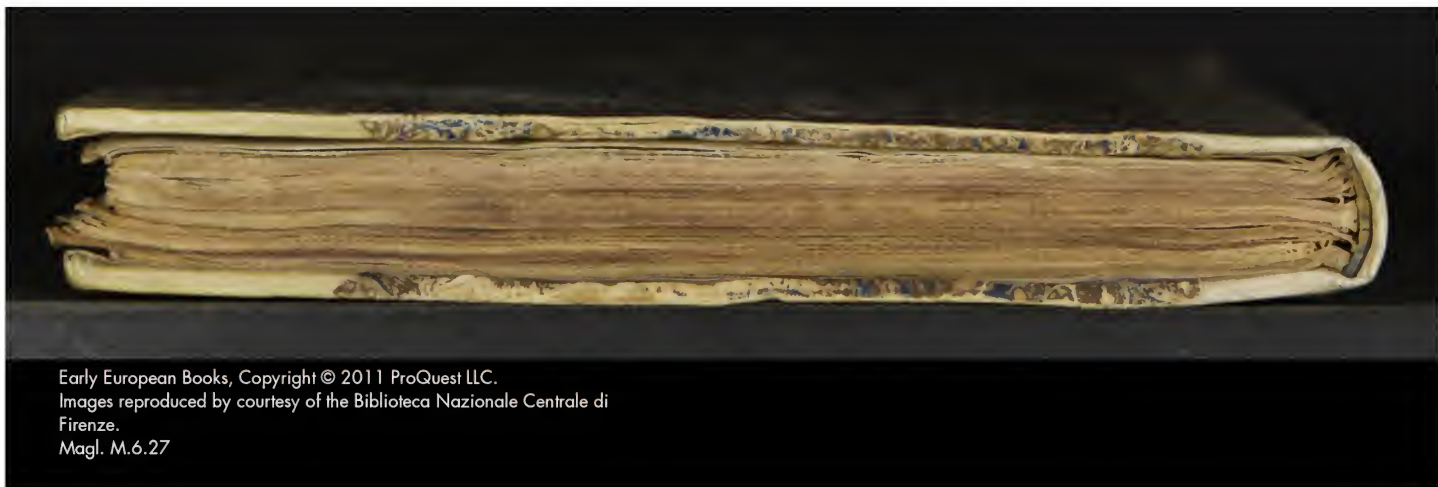

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.6.27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.6.27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.6.27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.6.27

INCUNABULI

M

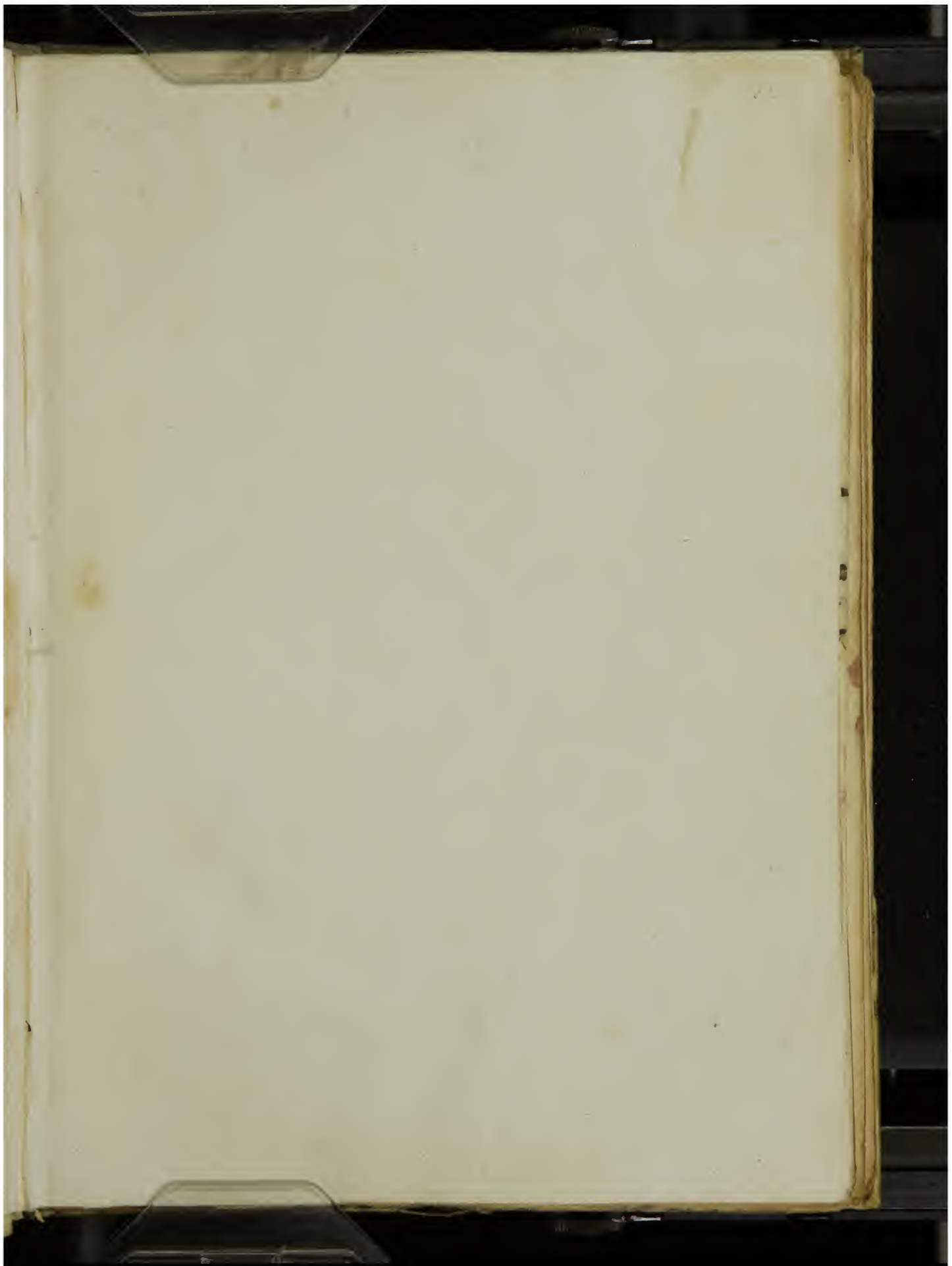
6

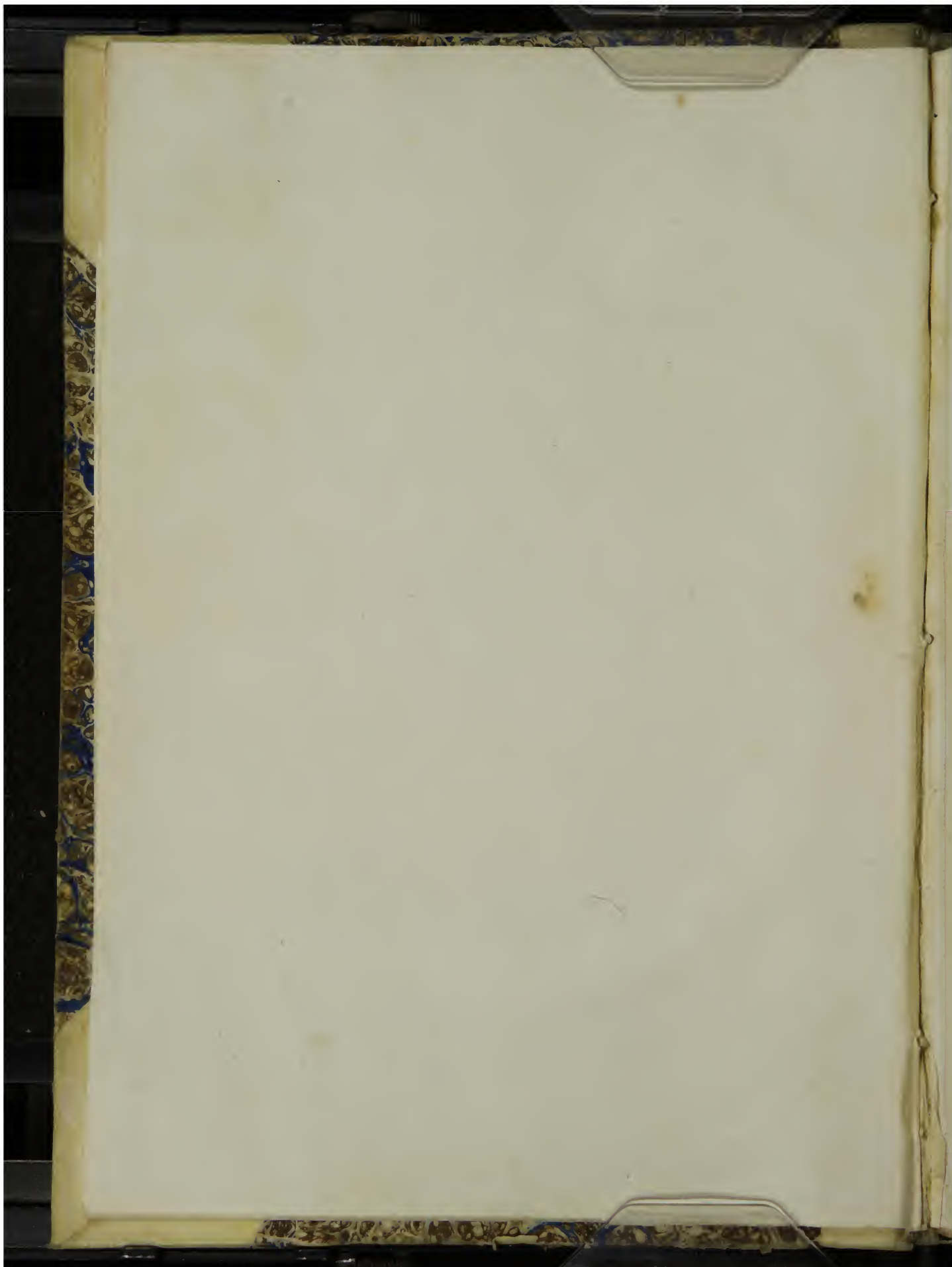
27

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Completo - cc. 86 -

M. 6. 27

M. 6. 27

ואלו ימי הגדולה בעת מנחם' רבן האלהים נחשבו' והנביא הזה משליש סדר העולם
 בדבר נגלה ונעלם: בחוריו העלית עולם הזה
 ועולם הבא' באמצעי המלאך מעלת רבה כי המלאך בין האלהים והנביא אמצעי
 שמימי ירמי' והנביא אמצעי בין המלאך והחכמים' פועלי דרך תמימים' והחכמים אשר
 דגדגו יודעים' בין הנביא והאמוץ אמצעים' ועל דרך הזה העלמה המעלות' אשר
 הנה מן הסבה הראשונה אצילות' וזו תכלית מעלות אשר ודס' ותפארת מהללס והודס'
 זה חלק אדם: אלה הם שלשה פרקים מושלים במילה' אשר עורר עך אליהם' והן
 פרטי הפש המדברת ויסודים' ומהלל חשקה וידורים' הן הם עדיה' כל מחמדים' ועת'
 שיש פניך אל הדברים העצומים' הע אורך ושמי דברי חכמים' ולבך תמיד לדעת' כי
 תלך בדרך אתי' ותל' ותחיה ותשלים' כי ה' יהיה לך לאור עולם' כשמוע יצחק את דברי
 איש האקים' אשר הן באפילה כנוגהים' ויאמר באמת איש נמוך נקרא רופא
 ' חכם וצופה' כי הבינות דברי חכמה' ברפואות הנשמה' אך אומס
 מי יג' לקצת מעלותך' אשר יעשה כמעשיך וכגבורתיך' ומי
 יוכל להבין דברי הסוד' העיקר והיסוד' ויגיד פרטי
 הקצרה פליליה' תעלומות חכמה כי כפלים
 לתושיה ועוד בא' עשירה' ויאמר
 האיש אל תעצב' ק
 קוס והתייטב'
 כי ככר

ביארו דורשי דת קדומי יומים' אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד סיכוי לבן לשמים'
 ' ופירש החכם דברי הפז לאמור' סוף דבר הכל
 כשמוע את האלהים ירא ואת
 מזהביו פניו' כחיצ יאמר
 דברי אמונה'
 הן יראת ה' חכיה
 וכור מרע
 בינה

1601

R

אך כתיב הנשמה לאחת דברי חכמה ולחסד התאווה ולחכמה בענוה
למאוס הממון הקלה והקניין ולבנות העולם הקיים יופי וכניין ולהחזיק בבור
כפיה ולהמלט מקטוב מאוס כרע ובחור בטוב ולהיות אוהב בחבלי הערנות
והחסידים והם לאחדים ולאסוף בידו החכמה והמעשה מענו ומחסה והכלבב
אשר נדבו רוחו לשלימות העניין הזה ושכחו וגדל מספר מהללו לאיש אשר
לא לו הוא הנקרא אוהב חכמה איש מלחמה בעבור זה אמר הקדמון הנכבד
'אין הכוונה שגדע בלבד' אמנם הכוונה שגדע וכעשה ותחת כנפי העזרה כ
נלונן וכחשה' אלה הם העיקרים לרפואת הנפש החכמה מעלות מדת הנשמה
'וכה יגיע השכל למחזון חפצו וחשקו' ושלום נותן צדק' אמנם יש שלימות א
אחרת גדולה ונהדרת והיא מעלת הנבואה אשר לכל משכיל הטלם נשואה
ואין כל אדם יכול כוחו להגיע' ואל המעלה הזאת להגיע' כי הוא חפץ להיות
ורכבו' נאצל ממעונו' והנבי מוכיר קצת ממעלת הנבי' ושלמותו' ומעט מוגר
מרחמיות' כי זה חשק השלימים' ואהבת התמימים' חסד ורחמים
דק ג' בסגולת הנביא ומעלתו תפארת יקר גדולתו דע כי סגולת נפש הנבי
הנדיבה ומעלתה החשובה להעביר אחר הנבואות ומעשה הנפלאות
ולהגיע למעלת השכלים אשר אינם כלים' עד אשר תעלה אל מעלה רמה
ולמעלת החכמה לייסר הנפשות הנאות' אשר מדרך האמת טעות' עד אשר
תעשינה הראוי ועל דרך הראוי וכומן הראוי ידוע וגלוי ולהטלים החסידים
במשפטים ישרים' ובעניין הדינים וההבטחו' לשובע שמחות להחזיר ולהגדיל
ולדבריהם שאין בפה ולתלכח' ועל זה אמר הפלסוף הקדמון' טל חרמון' בע'
הרב ר' משה ב"ר מיימון' אכחנו עצלים להבין מה שבאה בו העזרה' באמתות
ובמופתיו ובמורא' אמנם נבין ונסתכל הרבה מענייניה' כי טכנינו חלש וילא
לאזכר דיניה על כן ראוי להאמץ ב' צותיה' ולייסר הנאות מאמרניה' כי בלה
סודות הנפש הנאדרת' בכוח נבואה מיושרת ועל מעלתו מעלתה אצולה ונ
וכבדרת' לשמור משמרת' והנפש הזאת היא הנגה נפשות העדינות שרתי
במדינות' כי היא מוצאה בשכליות האמיתיות המצויות בלכה' ותבאנה אל
קרבה' היא העולה למעלת מלאכים וחשמלים' חיות הקודש ואראלים' עד
אשר תראה צורות נאות' ותשמע קולות נוראות' ותבין חידת עלמים' פור
אפנים' וכל זה לפי מדרגות הנבואה' אשר בנפשו השלימה מצייה'

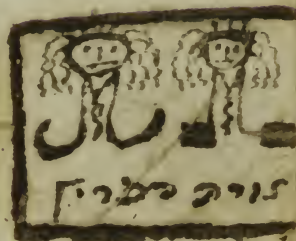
עזרת איש האלהים צדק בפי מוחללו : והמחבר שמע כי השם אנו לו

הפרק השיני ברפוא'
הנפש : הצילה
מעט ורפס : דע כי יקד'
לנפש חסר ומגרע : הכל
וחלי רע : והוא בקשת ה
חתונות : אשר לאחור
כסונם : והקבלה והתאזה
והכבוד : והעולם הכלה
לעבוד : ושאר המדות
הרעות : יתנוונות או מ
מגרעות : הן הנה מחלת
הנפש המדבר : אשר לב
האדם חוקרת : ועם כן
צריך לרפא לרפא אילו ה

חולאים : ביד חזקה ובמאמץ : והרפואה השלימה לאחור דרך תמימ ולרחוק
התאות : ולאחור במצות : ולחסר כל מדה גרועה : במדה חמודה וידועה : לרפא
כל חולי בהפסו : כי ישקר נסכו : ולהשתדל באהבת החכמים אשר היא לנפש מ
מעלה רמה : ולא תבאב עוד ולא תחלה ותשב אל מעל בהדבקה אל עיקר
התבונות : אשר על דרך היושר בחונות : לדעת סבת הדברים : אמיתת מאמרי
: להראות בחיכוי הדברים וגבם : אשר בקרבם : ולחקור מדרגות הנמצאים :
אשר קצתם מקצתם באים : וכלם מאמיתות הבורא כאצלים : עליונים ושכלים :
והבורא אחד במעלתו : ואין עוד זולתו : ולהשיג ההפסד אשר בין התמידי והמחודש
: אשר בכבוד מקדשו נקדש : מה הראוי ומה האשף ומה הנמנע : אשר עוה והנע
ומה העבין במציאות הנמצאים : אשר לעמוד יחדיו נקראים : והחכמה באצלו
הכבויה והתעוררת : אשר הם לעולם שמונות : ומה בין נבואות הנברא הנכונים :
חוכר חבר ושואל אוב וידעוני : ואיך ידבר הנביא עתידות במשל ויחידות : ולמה
: יזוה האדם לבדו : משאן העריו אשר לנגדו : ואיך נקד' האדם עולם קטן : כדי
לשרבב את השטן

אלה כללי המלאים אשר בגוף החולי נמצאים ועתה יש לרופא להתבונן ב
 צבעיה דברים אשר הם להבחין החולה נזכרים הראשון לדעת לעיון במין
 החולי והוא עיון פלילי השני לדעת מקורו וסבתו ביום העלותו השלישי
 לדעת חוק החולי וכחו ונשמתו ורוחו הרביעי לדעת מזגו הטבעי בחלותו
 ואיך הוא בזמן בריאותו החמישי לדעת כמה מקו יושרו מזגו נטה ולעבור עליו
 איך טעה השני לדעת בכל ענייניו מדת ימיו ושכיו השביעי לדעת חוקו
 ומנהגו בהתחלפו מזגו השמיני לדעת הזמן והעת נכונה בארבע פרקים
 בטבעה השנייה לדעת משכנות בערים הבמחנים אס במצרים היא לדעת
 ענין האויר בעת מחתו ותגבורת כאיבו ומחלתו ועוד לרופא להתבונן בטבעה
 ענייני גדולים אשר החולי והבריאות כללים והם הנקראים ילדי היסודות
 אשר על כל מרכב מעידות האחד ידיעת האויר הסובב אשר על גוף יסובב
 השני ידיעת המטע והמאכל אשר לעמוד בלתי לא יוכל הג' ידיעת הטוה
 והקצה אשר נפשו חסיה הרביעי ההשקט והתנועה אשר היא לכל ידועה
 החמישי ידיעת העוצר והיציקה אשר היא לאדם מציקה
 הששי ידיעת החידושים הנפשיים אשר הם לכל אדם ומצויים אלה הם כלל
 הידיעה בראייה ושמיעה אשר צריך הרופא לדע אותם ולבא על תבונתם
 וכאשר ידע אלה העניינים אשר הם כמנים ויחסון לרפאנו החולה ממחלות
 על חכמת עצבותו ישא מגמת דרכו להסיר החולי מהשכן כמו הנכס כלח
 והלח בנכס פן יהיה חובס וכן ירש הקר בחס והחס בקר והוא היסוד והעיקר
 אמנם צריך להזהר ברפואתו לפי דעתו ותבונתו לשמור האברים הנאהבים
 שרי הנצבים זהו עיקר הרפואה וענייניה מקום סיפור אבניה ויש
 בספר הקדמוני דברי חמדה חרובה מארץ מדה ועתה קודם דבר ברפואת
 הנפש המטעלת רביעין ממללת והיא הרפואה הנכבדות ועל דת האמונה ט
 טיקדות טארה טומדת

ואמרו כי הגוף המחובר מד' יסודות' דובר בחיבורו נכבדות' וכולם עניינים
מפוארים: טלמה דברים: והם איברים קשים ודביקים יומותות נגד' ומחוקים
' והתחנות הדקים האברים אשר על' מנהג הטבע מצוי' ועל קו הישר בנויים
הן הם הטלמת הכריאות' והסנת המציאות' וכאשר הם בהיפוך הוא החולי
ונשחת הכלי: והמוותרים כשאנס על מנהג הטבע' הם סיבות החולי והפגע' כי
כאשר אחד מהם מתגבר' חבירו ישתבר', ונאם הוא קמ מקרר' כי ישתרר עליו
גם השתרר' והרוחות על דרך זה ילכו אורחות' עקלקלות או נכוחות' והתגברו
אחד מהם על דרך מקרה' יטא ויפריה' עתה תוכל לראות ללמוד' ועל הפרק
תעמוד' כי כאשר יבא אחד אחד ממנהג הטבע, על דרך מקרה או פגע'
יתקבצו לחולה טלמת עניינים' כולם כאחד עונים' והם החולי והסבה והמקרה'
שורש ופורה והמשל כשיתעצמו המותרים הרי היא סיבה' ומחלה רבה' בהולד
מהם קדחת' פחד ופחת' ויקרה לחולה חום גדול כרעס' דער אחות שן' וחילוף
תבועת העורקים' אשר מן הלב ונקים' הא למדת כי הקדחת חולי רבה'
והעיסות סבה' והרעדה והחום ושאר הנמשכים אחריה' הן הם מקריה' ומקרים
חילוף דביקים' באיברים המתדמים בחלקים' והמשל באיברים אשר כל אחד
כלי למלאכתו' בהיותו מוכן לעת' כמו בהולד בתוך כים השתן ותתגדל' אבן
משחית לחבל' והנה זה סיבה לסגר דלתים' מעברות המים' והמקרה גדול לפי
המחלה' מעט שתן והדלה' אמנם החולי הוא צורת המעבר וסגירתו ותולדותו'
האבן היא סיבתו' והמקרה מיעוט השתן והולתו' ועוד יש דמיון אחד בפירוד ה
שדבוק בהתנודדו' ויכנס בין הבשר והעור בחידודו' ויולד ממנו חבורה לעורו
' ריר בשת' ויקרה בעבור זה אל האיש הענוש' מחלה וכאב אנוש' אמנם ה
חבורה והמותר שבה' והכאב מקרה דבוק בה' ואיפשר שישתנו האיברים כמו
במחלתם: קצתה עם קצתה' כמו בהיות החולה סיבה לחולה אחר' ולבא
אחריו אינו מתאחד' והמשל בזה בהיות השן התלש' חולי מחיסרון המספר
והחיבור' הוא סבה לחולי אחר יגיע לאיבר הדבור' ומוזה תוכל ללמוד כי החולי
מלש מינים' ויש לכל אחד משפטים ודיונים' והם חולי האיברים המתראים
בחלקיהם' וחולי האיברים אשר להיות כלי' הוכן כל אחד מהם' וחולי הכלל
משתתף' והחולי הזה פיתח הדיבוק נקרא' וארח לחברה' אלה

ויהי כראות איש הלי
את הנפלאות
הגדולות והנוראות אשר
עשה יצחק הנעקד אשר
על המליצה נעקד ואת
אשר לא נשא כפשו
לכלימה ובושה מסני
גערת חמשה ואת אשר
ערך לנגד מלה כנגד
מילה תוכחת מגולה
עד אשר השיבס אל דרך
היושר באמת וכוסד
ומהיום והלאה אנרח
ישרים אנרחו את כל

ונכחו ויורה ויאמר לטוב מעבדו כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו
וישאל לו לאמר העמידני על נכון לבך ומהלכך תודיעני בא את דרכי ואדעך
ואמצא חן ואהיה לב תבונתך בוחן ויען יצחק ויאמר הלא אכני דל התבונות
ובכור הצרת מחשבותי בהונות ושנותיי טבע ושלישים וימי לחפצי אינם
דרושים בהייתי משולטל וגולה ורש ונקלה ואין ריע ואין חבר ואין שומע
ואין חבר כמיצט אברתי בחילי לולי ה' שהיה לי ואשמע מעט מוער ואין ד
דובר במלאכת הרפואות חן חן תשאל והן הנה מלאכתי וגורלי כל ימי חבלי
ועתה אדון לנגד דרכי ואנרחי ולכל בהן חיי רוחי אדריעני במלאכה הזאת
פיקדים ולכל שומעיה ניכרים והאצלת עלי במהללקי מן הרוח אשר עליך
ויהמר האיש הנני מודיעך דברים עתיקים בג פקדים ואכין לעזרתך מ
מצודה ומחסה למען תשכיל את כל אשר תעשה ואהיה לך בדרך תבנית בלי מ
אום דופי מלא הכמה וכלי יפיי נואהי כוונת הדברים בעילת טעמים הפרק
הראשון במלאכת הרפואות לעד ולאות כבר ביאמר הקדמונים אשר על ד
דבריהם נעצמים

ויקומו מעם וילכו מעט שניהם חברים : זהו קונס ומתפארים : ויבקשו לנכסם
 מעלה ויתרון : ויעלו בגב ויבאו עד חברון : ויהיו ששים ושמונים : מטכנות
 מבטחים : זה סוכה וזה קורא : זה לומר וזה מורה : זה ירבה במעללו עזמה : וזה
 יוסיף בתבונתו ערמה : ויתרון הכשר חכמה : ויכלו ימיהם בטוב ושנות דכשימי
 ' ועל הרי בשמים ' תעל זה אמר המפורר ' להעיד לב איש ולעורר

יגרה אדמה זקוף קוף וקומה נטוש אף וחומה ותקוות נשכ אה
 למור הוד נשפר תבונה וספרן כאקו ועושר עוזב ריבוק אה
 תשכיל ותעט טהר לב ומעט עוצב שוד וכעס ותלמוד ליה אה

ויהי כשמוע המוקט את דברי העירה ' וירא ויאמר מה נזו א ' ויקוד וישתחו לאפני
 ' ויסתע כסיו ' ויאמר כלאתי נשוא ' הסכלתי עשה ' כי הסתתי דברים כלתי
 מעלה ' וכפטי ויעל מעלה ' בדבר נגיד המחבר קשות ' לחפץ הסכלות דרושות
 : והנה שבעי וחודתי ' וכל אורח שקר שנאתי . וילכו גם אחיו המורדים ' ויעלו
 לפניהם ויאמרו הננו לך לעבדים : והיום ידענו בושתנו וכלימתנו ' כי שקר נהלו
 אבותינו ' ועתה שא נא לפשע אחיך וחסאתם ' ותשליך במצולות ים כל אשמתם
 ' ואש זרוע תבונת לבך חטף ' זכור מלחמה ואל תיסק ' כי היו שמחנו במהלליך
 ' לכן שבנו אליך : בהיותך לחביריך מצודה ומחסה ' הסס יהיה עומצ בינותינו
 אש לא כדברך כן נעשה : וירא המחבר כי שבו מדרכם ' ודבר גבור וחסד ערכם
 ' ויאמר הנה נשאתי ממשבותיכם ' אחיז את תבונתכם ' והנה מצאתי כופר '
 אשכול הכופר ' כי כל שב מעונו ומתנחם ' מודה ועוזב ירוחם ' ואתם שבו אתי
 אל תיראו ' רבו ואל תחטאו ' אמרו בלבבכם : על משכבכם ' ותרו זאת תבונתכם
 ועתה גשו נא אלי ונזאן עד הלום ' והתענגו על רוב הטוב

ויאמר פניו כי בלתי הכבוד והאד' ויפרו וירבו מאד' והאצברו סרה על ארונת'
 וישע רחשו' עברו וכעסו: ונשאתי אליך זה המל' לאמץ לב נרפה וכסל'
 ולעורר כל מעליל פנים ופעמים' למען יחפרו ויבטו החושים בכסבים הוברי
 שמים' ויאמר האקן אצל האמרת העים: והטונות לנפשינו מרגוע ופדיוס'
 והארת להכר בדבר החטא' הגדול והימה ועל כן נחלמו ברית נזרה' ליראה
 הכסבר ונורא' והו הטונותי מאמרת הנוראה' דברי מחזה וכבואה' כי הגלגלי
 בחפץ השם מרגוע ניש' והכסבים אינם מעיבים ואינם מריעים' ויש להם ב
 ב עגבת כזאת' ובתקופתה הנאומה' והכונס ההוא' להדמות אל העצם ה
 הפשוט הנחמד: אשר בסוד קדוש' עמד' והוא השכל אשר הונס לשאר' מלאך
 הברית' על כל' לאוי לאדם להזהר במעשיו העצומים' לירא את השם אלהים
 לעוב לו כל הימים' ועתה הנני בזה את העולם השכל' והגוף החשוך והאפל'
 ואדביק בסוד עליו מאשבותי' כי יזה נפשי וכוחי' על כמותי ידעתי למצח
 בנפשותי'

צורת האקן מדרך רעיוניו' והעופר מדבר עניינות'

ויאמר העופר צדק
 אחי האקן בחמתך'
 והחזקת ביושרך תבונתך'
 ועתה לך ואחקך אל מקו'
 אחר' אשר תהיה בהמו'
 באחר' וכעצמך בדברי
 תרז' וכזה אל האורה'
 וכעצמך מן האשלים' ולא
 כפזה אל האלילי' וכספר
 סבור יוצרינו ומחללו'
 אולי נעלה דרך גבולו'
 לחזות בנועם ה' ולבקר
 באסלו'

ויהי כאשר כלה הער לכאור רברי הצורות אשר הם בחכמת התבונה ספורות
 ובהראות מהלך הגלגלים אשר בשנה מתגלגלים וכי חילוף התבונה היותם
 למראה עינים ולא חלו בה ידיה ויאמר היום ידעתי כי אין בעצם המראות
 סיכוי ותמורה והקפת על צד היתר שמורה והחילוף והסיכוי הוא קוצר ראית
 עינינו כדעה ביכינו והמולות והכבדים ישרים במעבדים לא יסנו את תפקידם
 ששים ושמחים לעשות רצון קוניהם ולדרך האמת מגמת פניהם וכונת כל א
 אחד בתנועתו לפאר ליוצרו על כבוד מלכותו ומשתחיים ומודים ואומרים
 ברון יחד ככבי בקר גדול ה' ומהלל תאחד ולגדולתו אי חקר וגו' היא דעת חכמי
 וחכמת הנאמנה אשר נפש כל משכיל עליה נשענה ועתה בתי אל תגורי אל
 תבלימי כי לא תחפירי וכשבועה ובאלה כי אעשה כלה ואבער ההוברים מן
 האדמה ואתכם לבוזה ולשמה וכל השומעים דברי תחבולותיהם יפלו
 ממעבדותיהם לבן עבי בתי ואל יודע הדבר והיה לנו למשמר ויהי ממחרת
 ויעל הער על ההר אשר מקדש לעיר ואת רוח עצתו העיר ויקח עמו ששים
 גיבורים מגיבורי אנשיו ומבחר שלישי ויתן אותם במארב בשמרים עקב רב
 ויאמר להם שכו לכם בזה ואל תפנו כה וכה איש חרבנו על ידינו והיה כל ה
 הבא אליכם ועמד יהיה נכרת ונשמד וכרתו מיד ראשו ועלה באש ויעיכס
 אל תחוש על הכסילים אל תפנו אל האלילים ויאמרו לוכן נעשה לא נחמול
 ולא נכסה ויתרחק מהם לעמוד במחשבתי וישב בפעם על מושבנו ושלח בעד
 ההר הברים האומללים וחמשים איש מגבורי העיר הנחמדים נאלים ויאמר דבר
 סתר ללבם איש אל ידע בבואכם וימהרו ויעלו אל ההר והוא לקראתם מיהר
 ויאמר בואו ברוכים ה' אזילי עמי וזקני ומתיק יחד סודות מעלים וחידות
 באו לפני בין העצים ואני ובני אחריכם רצים ויבאו אל המקום אשר אומר
 ואיש מהם לא נשמר ויקומו הגיבורים בנכליהם ויכרתו את ראש מעליהם
 וישלח בעד חמשים אחרים לאבדם ולהאמם וכן עשה לכל המאמינים בסבלות
 האברים עד תומם כי דבר על כל איש מהם דך לשון וישחטו וישחטו וישחטו
 בראשון ויבא אל העיר בטח וידגכל וזכר לבד חתנו הזקן וזכר וימלט הוא
 וכל בני משפחתו וכל הסרים למשמעתו ויאחז

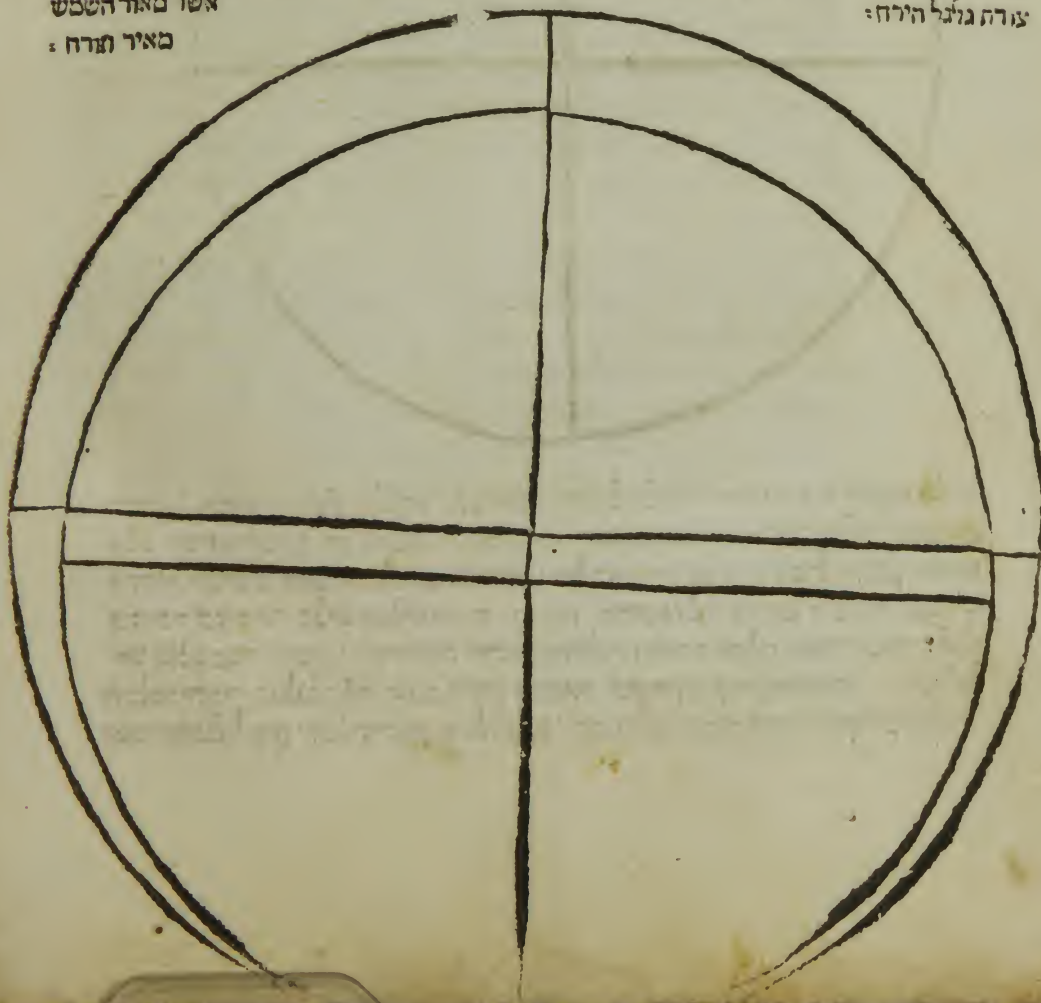
כמאכל כי מחציתו חוץ לגלגל הראשון ומחציתו ניצן בו' ויבא אל קרקעו והגלגל
 הראשון הוא גלגל הדומה לגלגל המזלות: לרדת ולעלות והגלגל הזה סובב כמרק' מפני
 כי בקודמו נקודת הארץ והגלגל השני יקרא גלגל הקפה במעגליו' ונוף הלכב' הולך עלת
 והגלגל הזה על גלגל הזה כחוק' מבית ומחוק' והגלגל הדומה לגלגל המזלות יתנועע
 ומתערב למזרח תנועה' ומולך עמו את גלגל הקפה ידועה' ומעביר אותו בכל יום עד
 שלש עשרה מדריגות מטהו' כי קרוב הוא' והלככה סובבת גלגל הקפה' למזלות ת
 תנועתה' וכאשר יהיה בקט' גלגל הקפה אשר היה חוץ לגלגל הראשון יושבת' כלא הוא
 ממזרח למערב סובבת' והולכת בהתך גלגלה הדומה לגלגל המזלות' במרחקה לעלות
 ועל כן נראה כאלו הולכת בעצלה' אורח ישרים סלולה' וכאשר בקטת הפנימי תפלוס
 מעגל' אל בינות הגלגל' כל דרכיה וסביליה אל טפל גלגל הדומה לגלגל המזלות יסמכו
 : אל עבר פנת ילכו: על כן תדמה כלא הוא מואחרת בתנועתם' ותבא עד תכונתם' והנני

מצייר צורת גלגלי הלככה מבוארת' למראית העין ומצוידת'

והרי לך הצורה מפורסמת וגלויה' ועל קו המערב בניה :

אשר טאור השמש
 באור תרח :

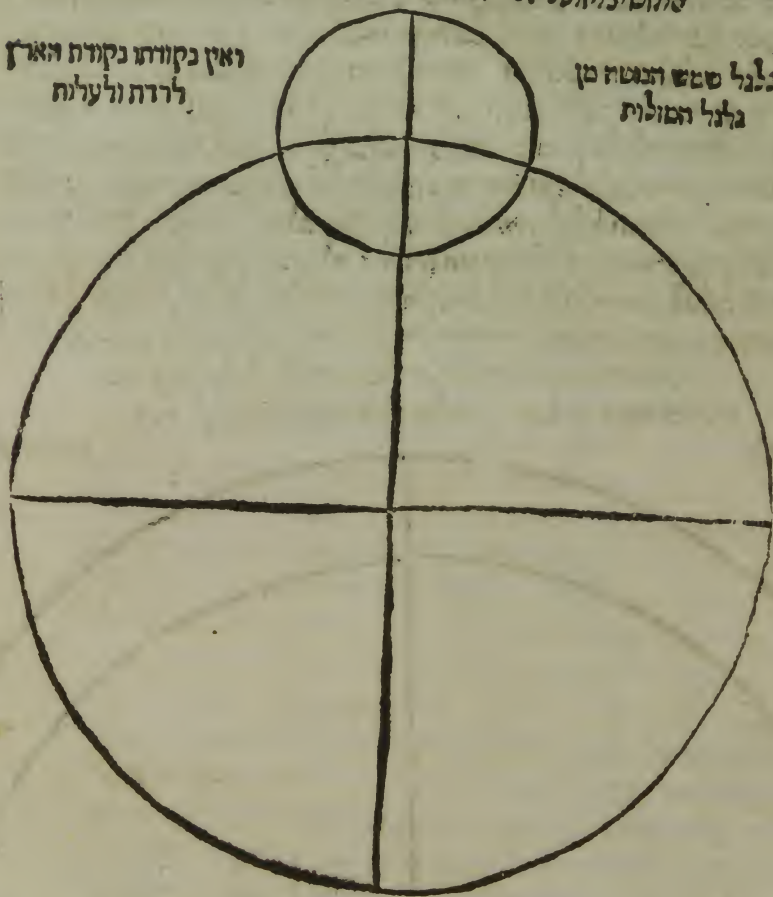
צורת גלגל הירח :

בפאת צפון ועל זה אינו יסוב אלא טעה עשר חלקים בלבד אלה הם מחלקות
המזלות ואספיהם' ולאחזק שם אהל בהם'

ואין נקודתו נקודת הארץ
לדרה ולעלות

גלגל שמש ודגשון מן
גלגל המזלות

ועתה אדבר במהלך הלכה' אשר ימי החדש לה למנה' דבר ידוע כי תנועת הלכה'
קלה' והיא סובבת בשנה גלגלה' וכדמות מהלך השמש ממזרח למערב חלכת' מערכת
לקראת מערכת' אחת מהלכה גדול ונישא' על כן יתורה עטה' כי כדל מהלך השמש
בהרבה עניינים' כלים מכלים טוים' כי הוא וזמרת מהלכה בקרוב מתעשה ועשרים
יום ושלש עשרה שעות' ואורחותיה נודעות' ומהלכה מארבע מהלכי יחזכר' וכעני גלגלי
מהלכה יחזכר' הגלגל האחד סובב הארץ בעצמה' ונקודתה נקודת האדמה' הגלגל
השני הוא גלגל קטן' ועל הראשון מושל ושלטון' מפני אשר ניתנה בתוכה: נקודת מהלכה'

הקס' הח' הוא בגלגל המולות קס' ה' ובלגל השמש הוא כ"ב וקס' ז' ח' ח'
ממחצית בגלגל השמש ומגלגל המ' לו' מחציתו בלבד והוא נוסף שעה מולות שהם
מחצ' דגם עד חצי בתולה השני הוא בגלגל המולות קס' דג' ובלגל השמש
קס' ז' וז' וקס' פ' ח' ממחצית בגלגל השמש ומגלגל המולות ומחציתו שלמה :
והוא נוסף שעה מ' לות שהם מחצ' בתולה עד חצי דגם ובעת
השמש הולך על נקודת הארץ מגלגל כראה על
נקודת ה' מגלגל המולות והוא גובהו ומרחקו האמצעי
וכשהוא בנקודת ה' כראה על הארץ בחצי תאומים שהוא גובהו הגדול ומרחקו
הרחוק וכראה שהלך מנקודת ב' עד נקודת ה' שלש מולות בלבד והולך על מרחק
גלגלו יותר מן הרביעי וכשתגיע על נקודת י' כראה כאילו ה' בנקודת ד' מגלגל
המולות בקס' כ' מגלגלו כשיעור קס' ד' חלקים מחלקי גלגלו והוא הולך אותם
בקירוב מן פ' יום חסר רביעי ובכל זה אינו סובב מגלגל המולות אלא ק' שהם
מחצית הגלגל וכראה הגלגל כאילו הולך בעצלה ובהסך זה כשהוא הולך ומגלגל
קס' ז' וז' שהם קס' ג' חלקים מחלקי גלגלו בקירוב מקס' ה' יום וחצי והוא הסובב
קס' דג' מגלגל המולות אשר בה שעה מולות שהם מחצ' בתולה עד חצי דגם
וע' כראה על הארץ כאילו הולך במרוצה ויש לנו להבין במהלך הזה כי כשהוא
בגובהו הגדול ומרחקו הרחוק מן הארץ היא הנקודה ב' מגלגלו ובעידי הנקודה
הזאת כראה הוא הולך במול תאומים וסרטן וכאשר הוא בגובהו הקטן ומרחקו
הקרוב מן הארץ כראה הולך בנקודת ז' ומגלגלו ובעידי הנקודה הזאת הוא הולך
במול קס' וג' וכשהוא במול תאומים וסרטן וכשני המולות הסמוכים להם
והם שור ואריה הוא הולך בפאת צפון מגלגל המולות וסובב כנגד ראש סוכני
צפון ומחמם האויר ומצא החום בכל יסוב צפון' ומפני כי השמש בפאת
מרחקו הרחוק מן הארץ וגובהו הגדול איך החום נוסף כ' על מדתו וכשהוא
במול קס' וג' וכשני המולות הסמוכים להם והם עקרב ודלי הוא הולך בפאת
דרום ומגלגל המולות ומרחקו מן הצפון ומצא הקרירות בפאת צפון בימים
ההם ואע"פ שהקור הוא גדול בפאת צפון יותר ויותר היה מתחזק אלא שהשמש
מרחקו הקרוב מן הארץ וגובהו הקטן וזה מונע קצת מן הקור ועל זה הנד היסוב
פוטט בפאת צפון עד מרחק סו' חלקים אמצע בפאת דרום הוא בהפך כי
כשהוא הולך במול קס' תוג' די וכשני המולות הסמוכים להם הוא קרוב מראשי
סוכני דרום ומחמם את האויר בחקה מפני שהוא הולך על קס' הקרוב מן ה'
הארץ והוא מרחק השמש הקרוב וגובהו הקטן על כן מצא החום יותר חזק בפאת

וכאשר הוא בגובה הגדול איך בתבלי' עצמותו עמוד' ובמשמרתו כצמד' והגובה
 הזה הוא מול תלומים' כי טכז מרומים' וכאשר הוא נוטה מן הגובה הגדול עד
 הגוב' האמצעי הראשון' מהלכו נודעת לכל' עם ולטון' כי מוסיף מעט בתנועתו
 ' אבל אינו ממעט כ"כ בהליכתו' ובמקום הזה תנועתו יורדת ואיכה עולה' עד
 הגיעו במול בתולה' ובהגיעו אל המקום הזה יהלך בשוה' דרך ישר וכוה' ומשם
 מוסיף להלך במרוצ' כי כבר רצה' עד היותו בגובה הקטן' מושל ושלטון' והגובה
 הזה במול קשת הוא ידוע' כי ינוע' וכאשר הוא מתנועע מן הגובה הקטן אל
 הגובה האמצעי השני עולה' כי יפלא' ממעט ומקצר ברוצו' עד עת מצוא'
 ועת הגיעו אל הגובה האמצעי הזה השני' אשר הוא מצד האחד בינוני' טס'
 יהיה שוה במהלכו' ולא יטה מדרכיו' והגובה הזה במול דגים גבול' אשר בתולה
 הושת למלו' ומשם יעלה אל גובה הגדול כבתחילה' וחוזר חלילה' והגני מצייר
 בצורה הזאת גלגל אחד אשר נקודתו נקודת הארץ והוא דמיון גלגל המזלות
 ואצייר על נקודתו א' ושמתי על ד' רוחותיו ב' דה' והגלגל הזה נחלק לד' חלקים
 שונים בשני קוים עוברים עליו האחד נקרא קו בג' האחד נקרא קו דה' ויהי נקודת
 כ' חצי תלומים ונקודה ג' חצי קשת ונקוד' ד' חצי בתולה ונקוד' ה' חצי דגים ואצייר
 בתוך הגלגל הזה גלגל אחד קטן ממנו והוא גלגל השמש ויהיה נקודתו רחוק מ'
 מנקודת א' למול נקודת כ' כשיעור שני חלקים ממאה ועשרים חלקים משיעור
 אורך גלגל השמש ושמתי על נקודת גלגל זה סה' דמיון גלגל השמש ועל ד' רוחותיו
 כח' ז' והב' הזאת היא הב' של גלגל המזלות ובמקום הזה ר"ל במקום הב' הוא גובה
 השמש הגדול ומרחקו הרחוק ומפני שהוא נמשך על עקמומיות גלגל המזלות ועל
 החלק השני בג' הב' הוא הז' שנגד גלגל השמש והוא גבהו הקטן ומרחקו הקרוב
 ובשני חלקיו אשר הם מזרח ומערב אשר טס בתוך ח'ט בגלגל השמש שניהם כ'
 נקדאים הגובה הבינוני והגלגל נחלק בשני קוים ישרים האחד הוא קו ב' ז' והקו
 הזה הוא הנמשך עד כ' ג' של גלגל המזלות והקו השני הוא קו ח' ט' והוא רחוק מן
 הקו העובר על נקודת הארץ כשיעור שני חלקים מקו' חלקים באורך גלגל ה'
 השמש וקו העובר על נקודת הארץ וחולק את גלגל המזלות לשנים כמו כן הוא
 חולק את גלגל השמש לשני חלקים אבל אינם שווים והקו הזה נקרא בגלגל המזלות
 קו ד' ה' וכתוב עליו בגלגל השמש בצד מערב' ובקרא קו יב נמצא' בגלגל השמש
 נחלק על ידי קו המזלות לשתי קשתות שאינם שוות'.

והנני זכר ממהלכן והקטן כאשר היה האופן בתוך האופן: ככר ביארו חקדמונים
'מוסדי הארץ והאופנים' אמרו כי כלל הגלגלים 'אינם ככרים בתנועתם ולא
קלים' וכל גלגל וגלגל נחלק לג' מאות וס' מדרגות 'מאין הפוגות' וכל מדרגה
נחלק לס' חלקים 'אחד באחד דבקים: ונחלק נחלק לשנים כודעים' ועל ס'
שלושים ועל רבעים 'והחכמים הם מחלקים החילוק הזה לרקדוק מהלכותם'
ולדעת תקופתם 'לא שהם נחלקים בעצמם' בתנועתם ומקומם 'והרקיע הגדול
לילה ויום ממורח למערב' הולך ורב' והחמה והלבנה תנועתם הפוכה 'ממזרח
למערב הם מהלכות' והחמה הולכת בכל יום קרוב מתענה וחמשים חלקים
ושביעית מחלק אחד' וזה דבר ידועה אשר לא נכחד 'והיא סובבת מהלך הרקיע:
בש' סה' ורבע' כמציא שהרקיע מקיף ביום אחד הקפה שלימה' מה שהחמה
סובבת בשנה תמימה' והרקיע סובב במרץ: על נקודת הארץ 'אינו פוח' בהליכתה
זאינו מוקף' לא יחסר ולא יעדיף' והחמה קו מהלכת כמו כן שומרת: אינה
מארכת ואינה מקצרת' אמנם נראה כאילו היא מתהלכת בתנועתה' ומשתנה
בהליכתה' לפעמים תראה במרחק לתנועתה נחשבת ולפעמים תראה כאילו
היא לא סובבת' ולפעמים תראה במהלכתה מהלך בינוני 'ממוצע בין המהלך
הראשון והשני' והחילוף הזה הנראה בהליכתה 'והשנוי הנמצא בסדר תנועתה' הוא
מפני כי גלגלה על נקודה הארץ לא סובב' וילך סובב' ותע נקודתה מנקודת
הארץ שני חלקים ממאה ועשרים משיעור אורך גלגלה' ההולך לגלגלה 'ויתחייב
מזה שלא יהא כל חלקי גלגלה על דרך אחד חלוקים' כי אינה בשנה מנקודת
הארץ רחוקים' אבל ימצא חלק אחד קרוב ואחד על דרך הנטייה' רחוק מה
שהיה' וכשהחמה בחלק הרחוק' הרי היא בגובה הגלגל ואורך מרחקה' או בדרך
רחוקה' וכאשר היה בחלק הקרוב: תתקרב לרחב' כי בגבה הקטן וקרוב מרחקה
'וזה משפטה וחוקה' ויש בגלגלה עוד שנים חלקים' אשר ממרחקה הרחוק
והקרוב על שיעור אחד רחוקים' ושנים האלה נקראים גובה האמצעי: וכל אחד
דרכי המצוע מודעי: ועל כן בהמת שמש בגובה הגדול או בשני דרכי' כן דרכי
ומעבדיו' נראה כאילו במרץ' השמש יצא על הארץ' וכאשר הוא בשני חלקי
גובה מהלכו קבוע ואינו נוסף ואינו גרוע' ועתה אצייר הצורה' כדון וכסורה
'לדעת ולהבין השנוי הזה הנראה במהלך השמש ונטייתו' ביום עלותו

וכבר ביאור רבותינו עניינו ' והאריכו לדבר תיקונו ' וזה נוסח המאמר ' אשר
 הוא לכל דברינו מהלל ומשמר: אמר ר' אליעזר החמה איתנו שם המפור' חקוק עליו
 והולך אל דתם וסובב אל צפון וכמזא בין זה ובין זה שהחמה הולכת לד' פחות
 העולם וחזרת חלילה ואמר ר' יצחק בן גוריא מקומות כמזא כישוב וכן הוא
 במקום שהחמה זורחת אזי הני לילה במקום אחר וזהו לפי סבוב השמש ' ועוד
 אמר ר' יצחק אבא שרעית באותן כוספין דבני מדינהא ובאית תמן ויתבג' למיכל
 כד רמיס ליליא ולא ספיקא למיכל עד דהוה כהורא אמינא מאי האי אמרו לי
 כך אורחוי דאורחא דא ועוד אית אחר סמוך לגבן תלתא מילין דלא יכיל לכוונס
 אפי' פלגות דא כדאיתנא לגבי ר' שמעון אמר לי כך הוא לפוס מה דאזיל שימשא
 פתח לי בסיפרא כדאיתא דשמואל קדמא דהוה מספריה דאדס הראשון ואטכח
 האי ענייב' אמר יתדה סגלגל הוא עלמא כהאי כדורא וכד אזיל שימש' איתתבח
 כהאי אחר דכהדי כען וכהאי דרמיס כען ודא חזו עינאי' הנה ביאורנו כי מרבנ'
 דבר לא בעלם ' כ"ש השינוי הכמזא בעולם ' ועתה הנני מצייר הגלגלים אשר
 בתוך הרקיע סגורים ' ולעדי עד שמונים ' ואיני חושש לבאר דיקדוקי ומעניניהם
 ' והסתגות אופניהם ' כי אין הכוונה לבאר זולתי הקפת המאורות הגדולי' אשר
 לתועלת העולם אצולים ' ואיני צורת הגלגלים על דרך הכלל : בהיות להם גובה
 ומהלל' הלא ימצאו יחלקו טלל '

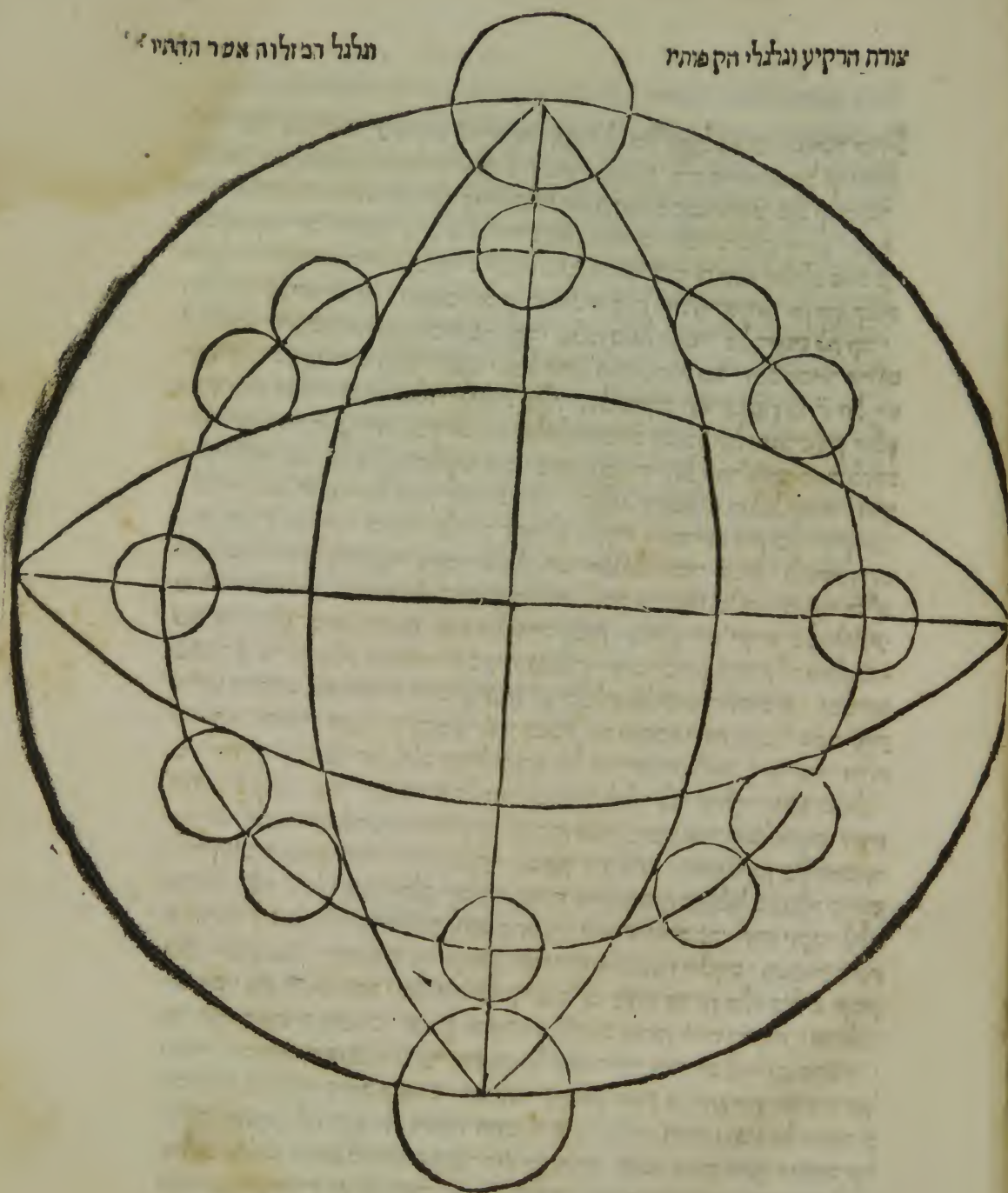
צורת גלגלי שחקים ' אחד באדו כגלדי בצלים דבקים '

1525. *אשר יצאנו ממצרים*

אשרי אשר בארתי צורת הרקיע אשר נקדש והתגדל וכל העולם בתוכו כנגדו חדרל
אשרם סבת החלוקה והתמורה אשר היא בארץ שמורה דע כי העולם על קו השווה
ממרח למערב הוד גדול ורב בהית גלגל המעור סובב כנגד ראשי ועל קו היסוד
יעלה שמשו וכ' המסמרי כראש לו אחד בצפון ואחד בדרום כי שוכן מרום וכן ה
המולות הדרומים לדרום והצפוניים לצפון כנגד מזחו ומפני זה חס והלילה שנים לו
בכללם כל ימי העולם והמשכיל על קו הגבול הראשון והמה רחוקים מן הקו השווה
יו חלקים והן לשאח צפון פונים ברחקם על כן גלגל המעור על ראשם לא קם
והוא נוטה לפאת דרום מעלי ראשם בכל המקו אשר נמצא שם ועל מסמר הדרום
נשתר מהן ומסמר הצפון נגלה ולנגד עולה וכל המקום אשר בצפון עד יו חלקים
הצפוניים תחת ארצם אינן נסתרים ואין גלגל המפריש הסובב על רוחב הארץ חולק
הרקיע אשר על ראשם לשני חלקים שונים במדה ובקוים וכל אחד ואחד נוטה לצדו
ונשאר גלגל המעור על הדרך השווי לבדו והגלגלים הפונים מגלגל המעור דרך
צפון הרקיע חלוקים בעתה על דרך השווה לב' חלקים והנראה מהן על הארץ יתר
על הנסתר וממקומו יתר בחסך הגלגלי אשר מגלגל המעור פונים ולפאת דרום
פונים וחוכים כי הנסתר בארץ תחת מעגליה יתר מהנראה עליה ומפני זה
כשהשמש הולך במולות צפון תושיה לימים יצפון בהיות יומי יתרים על הלילות
בשומנו לו בראש טל' ועד אחרית בתולה גבולות והדבר בהפך בהיות לה מהלכים
מראש מאוזנים ועד אחרית רגים ערוכים כי הלילות על הימים מוסיפים ועליהם
עודפים ותכלית הקצור והתוספת אשר בגבול הזה נאספת הוא שיעור שעה אחת
ביום הארוך וכשיעור הזה לילה הגדולה ערוך כל אשר יתרחק לישוב מקו השווי יראה
בו יתר החלוקה והשנוי פעמים יגדל יומה ופעמים לילו לפי מהלך השמש וגבולו
עד אשר יגיע הישוב ל' האוים הרחוקים אשר הן בפאת צפון שעה ושעור חלקים והיה
ראש מול גדי עם המסמר הדרומי נסתר ובחשך כתי' חתר וראש סרטן עם המסמר
הצפוני נגלה ועל ראשם יעלה ובהיות השמש בראש סרטן תתגלגל בעגולה ואינם
תחת הארץ ששלה ויומם הארוך לחשבון השעה עשרים וארבעה והיום הקצר לילה
כולו הציב גבולו והמקום הרחוק מקו השווה חמישי ושבעה חלקים משפטו ודיכח
חלוקים ואף אף בו יושב על עדה הארץ יחשב כי תאומי וסרטן עליו עולים קשת
וגדי תחתיו יורדים ושפלים ובזמן שהחמה בתאומים וסרטן איכה נסתרת ומהלכה
גומרת ובהית בקשת וגדי תסת' והחושך על האור ית' ויתחייב להיות ב' חדשים
יום ולילה ב' חדשי והמה מחשבים וכל אשר תתרחק הארץ עוד מן מקו השווה דחק
יתירה תסיף חלוקה ותמורה ויסתרו ממה ד' או ה' מולות ואשר כנגדו על ראשה ע
עולות על כן יתחייב להשתמש באור ד' או ה' הדשם ואשר כנגדו חושך ממשי עד
אשר תתרחק הארץ מן הקו השווה חלקים האוים הרחוקים וההרחקה הזאת
הא התבלית ימית או שאלית והיו המולות עומדי עליה והשעה מכוסה תחת גבולות
מתחייב להיות שעה חדשים או וחושך שעה ותבסה בוטה וכל זה לפי סובב השמש
במהלכה ויפן כה וכה וכבר

תלגל המזלוח אשר הזדוה

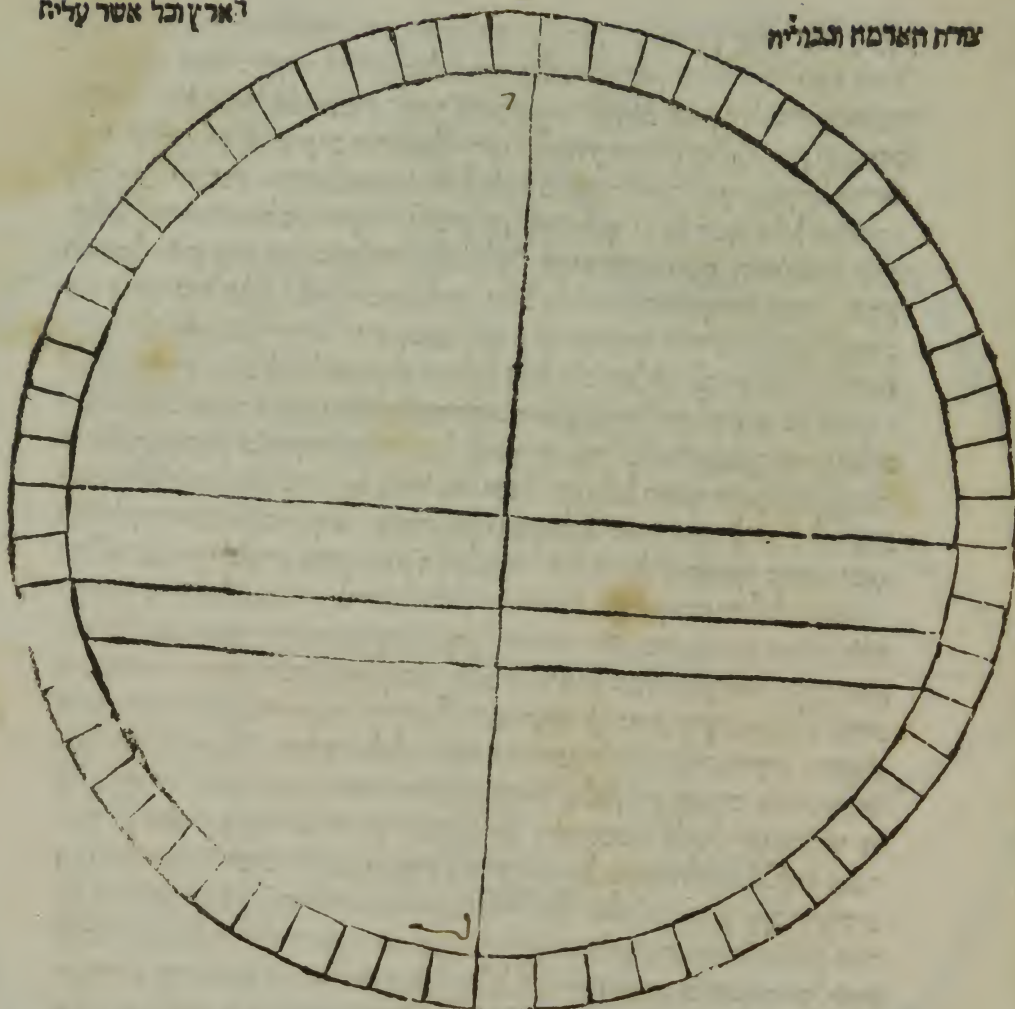
צורה הרקיע וגלגלי הקפות

ופגבר מרחק ודוחה הארץ ויחזק ויבא מצ' ועמידה' ונלחם מן הצדדי' איכ' כע' קת'
 וממקומה' הינה כיתקת' ומרחק הגלגל אשר עליה' כמרחק הגלגל אשר ויתח' להדו'
 רבליה' : ואל' המור' ואל' המערב' כמד' אחת תקרב' וכז' אל' הצפון ואל' הדו' כשיעור
 אחד תרוס' ויש' אל' הרקיע הזה גלגל' ידועי' להחזיק תנועתו קבועי' והן מפוסקים
 בח' מת' הצבונה' והקפת' כחונה' גלגל' אל' על' ב' מסמרי' ירוס' מן הצפון אל' הדרוס'
 וגלגל' אחד אשר מהלכיו רחוקי' מן הצפון ומן הדו' חלקי' : והוא הנקרא גלגל' המסור'
 אשר על' הארץ יסוד' והגלגל' הזה כחלק' לב' חלקי' : איש' באחיהו דבקי' האח' כסתר' תחת
 הארץ וסני' כרא' עליה' להיטיר מעגליה' ויש' גלגל' מסור' הזה כקודות' סתים' אחת
 כנגד' טלה' ואח' כנגד' מאזני' : והן קבועו' כמזרח' אח' במערב' אחרת' וכל' כקוד' וכקרה'
 גבולה' שומרת' ועל' זה' ב' הנקודות' יתגלגל' גלגל' היב' מזלות' לרדת' ולעלות' : והוא
 פיטה' מגלגל' המסור' לפאת' צפון' ולפאת' דרוס' כ"ד' חלקי' נורא' וחולק' אותו לב' חצאי' :
 כי הוא יעבור' על' ב' הנקודו' כמסור' ועל' זה' נקראו' נקודו' היסוד' ובעבור' השמש' עליה'
 היום' והלילה' בכל' מקו' שנים' על' נקודו' השני' מאזני' : וכז' גלגל' המסור' חולק' גלגל' המזלו'
 לב' חלקים' ואם' המה דבקים' האחד' נוטה' לצפון' גלגל' המסור' והשני' לדרומו' להראות'
 גדולתו' ועצמותו' וכשייטו' ממנו' הוא כ"ד' לכל' פאה' וכל' זה' על' פיה' המחקר' נראה' וסתי'
 נקודו' אשר לגלגל' המזלות' לרדת' ולעלות' : ואשר' הוא מתרחק' בהן מגלגל' המסור' :
 אשר על' הארץ יסוד' : הן הנה הנקראו' נקודו' התמורה' האח' בראש' סרטן' והשני' בראש'
 ג' שמורה' : והרקיע' הגדול' החלק' כמו' כז' לב' חלקי' בכל' שעה' כחלק' האח' כסתר' תחת'
 הארץ והשני' גולה' וכדמיון' הזה ירד' ויעל' : והכני' תואר' לך' צורת' הרקיע' וטבילתו' וצורת'
 גלגל' המזלו' ומעגליו' וכסופה' גלגליו' ואני' מצייר' בצור' הזאת' צורת' הרקיע' : הסוכב'
 על' ב' מסמרי' האחד' צפוני' והאחד' דרומי' והן נקראו' בלשון' יוון' קוטבים' ואני' נוטה' קו'
 אחד' מן המסמר' צפוני' אל' הדרומי' ואכתוב' על' ראש' הצפוני' ח' ועל' ראש' הדרומי' ב'
 ויקו' הזה הוא על' רוחב' הארץ והוא קו' ח' והיה ראוי' על' הקו' הזה לחוג' גלגל' אחד' עובר'
 על' ב' המסמרי' האלה' הנקראו' קוטבים' מצפון' לדרו' וכאל' הגלגל' הזה סומך' הקפת' הרקיע'
 אמנם' איני יכול' לצייר' במרחק' פשוט' וציירתי' במקומו' ב' קשתות' סוכבת' הא' והב' אשר'
 הן בראשי' קו' רוח' הארץ' וכאלו' מורות' על' הגלגל' אשר' הוא יסוכב' ב' המסמרי' וכל' אחת'
 מאלו' הב' קשתות' הוא קשת' ח' ומחצית' הגלגל' הזה נקרא' קשת' חצי' היום' מפני' שהוא על'
 רוחב' הארץ' וכו' היה ראוי' לחוג' כוכב' גלגל' זה' גלגל' אחד' רחוק' מב' המסמרי' מרחק' אחד'
 שיה' אשר' הוא צ' חלקי' והוא סוכב' על' הקו' השני' הנקרא' קו' השווה' חציו' נראה' על' הארץ'
 וחציו' מס' תר' תחתיה' וגלגל' זה' הוא סוכב' על' קו' אחד' והוא ממזרח' למערב' ואכתוב'
 על' ראש' יוחר' ג' ועל' ראש' מערב' ד' והוא נקרא' ג' ובעבור' שאיני יכול' לצייר' בדמיון'
 גלגל' עובר' על' גלגל' אחר' במרחק' פשוט' ציירתי' במקומו' ב' קשת' סוכבת' ג' וכל' הן'
 מורות' על' הגלגל' הסוכב' על' קו' השווה' וכל' אחת' מאלו' הב' קשתות' הוא קשת' ג' ויש' אל'
 הגלגל' הזה ב' נקודו' כאשר' הוא סוכב' אחת' במזרח' ג' וטלה' והיא נקוד' ג' ואחת' במערב'
 כנגד' מאזני' והיא נקודת' ד' והגלגל' הזה הוא הנקרא' גלגל' המסור' אל' הצפון' ואל' הדרוס'
 כשיעור' שנים' ועשרים' חלקים' וגלגל' המזלות' הוא סוכב' על' אותן' סתי' הנקודות' שה'
 טלה' ומאזני' הרי' לך' צורת' הרקיע' מבוארת' חכמה' מבוארת'

דארן וכל אשר עליה

עדת האדמה ונבוליה

דא מה שמאנו בצורת האדמה ונעל שי החחקר לשלמה ועתה אנלה לך כגלגל חמ
 המזלות והכוכבים סודי כפי אשר תשיג ידי דבר ברור וידוע כי תבנית הרקיע מעלות
 ונדרת עגלה והוא מקיף הארץ וסובב מהנתי' מארצ' רוחתי' והוא על סני מסמרי'
 סובב סביב' ונפשו יסובב האחד בקצה צפון והשני בקצה דרו' סובב עד קדוש ומרוס'
 והמסמריש האלה אינם חיים ממקומם ועושק רצון קאנס' והארץ עומדת בתוך הרקיע
 על תילה' בנקודה העגלה ועל המסמריש האלה הרקיע עומד ומושל' ירוץ ולא יכשל'

והישוב אשר הוא שעה עשר חלקים דרומיים' בו משכנות בני כנענים' אשר כל ימיהם
 ושמותיהם אל ההבל פונות' ודרתיה' פונות' כי ימי החום להם קור' וימי הקור החום להם
 יחקור' וכשהיו לבו מאריך להם מקצר' והלילה חסכים נוצר' והם משוני' בענייניה'
 כולמו' זה דרכם כסל למו' והישוב אשר בפאת צפון שעה ושמס' חלקים' לשבעה
 גבולים נחלקים' והן משכנות האומות השבעים' אשר בעולם דוועים' מהם המוכני
 על קו השנה' המצפון הנאה' והיום והלילה שנים לעולם' בלי נשמע' קולם' וכל ע'
 ע'ם' ולשון' השוכנים באמצע גבול הראשון' ונוטים מן הקו נטייה' תחנותם מבוארת
 וגלויה' ויום האריך שלש עשרה שעות' ובלילה מגרעות' וכך כל גבול וגבול' וסיף
 גרע' וחוכו ופרע' וכל אשר יתרחק מן הקו השנה' כחו יחיה' ובתקופת המנון כחו
 יגדל' ולילו יתמעט וידל' ובתקופת שבת יעות דרכו' והדבר בהפכו' עד אשר כמצי'
 שהשוכנים מן השנה רחוקים' שעה ושמס' חלקים' והם האחרונים' אשר בפאת צפון
 חומים' ויוםם בתקופת' תמוז' עשרים וארבע שעות' בגבולם נודעות' ואין באותו היום
 לילה כלל' כי נגרע ואומלל' ויוםם הקוצר בתקופת' טבת' לילה כולו' השיב גמולו' ואמנם
 בתקופת' ניסן' ובתקופת' תשרי' הדבר חשוב' והיום' והלילה שנים בכל הישוב':
 והכני מצייר צורת הא' מה': הגבעה והרמה' ואצייר אדמה ורחבה' לא יחסר כל בה'
 למען יראו ויאמינו' והנשכילים יבינו' והנני כותב בצורה האחת על ראש מרח א' ועל
 ראש מערב ב' ועל ראש צפון ג' ועל ראש דרום ד' ואני נוטה קו אחד מן הא' אל ה' ב'
 והן שתי קרנות אשר האחת מורח ואחת מערב והוא הנקרא אורך הארץ והוא קו א' ב'
 ואני נוטה עוד קו אחד מן ה' אל ה' ד' והן שתי קרנות אשר הקרן האחת צפון והשנית
 דרום והיא הנקרא רוחב הארץ והוא קו ג' ד' ותהיה הקשת אשר בין הא' והג' קרן מזרחית
 צפונית והיא קשת א' ג' והקשת אשר בין הא' והד' קרן מזרחית דרומית והיא קשת א' ד'
 והקרן אשר בין ה' והג' קרן מערבית צפונית והיא קשת ב' ג' והקשת אשר בין ה' והד'
 קרן מערבית דרומית והוא קשת ב' ד' והנני מחלק כל אחד מאלו הארבעה קרנות לח
 לחמשה עשר בתים וכל בית ובית יהיה שעה חלקים כדי שיגיע גבול קרן לתשצי' חלקי'

והנני נוטה לפאת צפון

שבעה קנים

כנגד ז' גבולים המיושבים

הנקראים בלשון יון אקלימיז וקו אחד

על סוף הישוב בצפון וקו אחד על סוף הישוב

וכדורם והרי לך הצורה מצוייה' ועל פי המחקר בנויה:

ויען ויאמר דע כי הארץ עגולה
 יושבת על תלת חצי מים וחצי
 יבשה וגולה על ראשה ונקצת
 היבשה הוא הישוב כי הוא מקו
 החשוב והיבשה נחלקת לארבעה
 חלקי שנים על שני קוים ואלו
 הקוים חלוקים בקרבה: לארבע
 ולרחבה הקו הראשון הוא
 האורך ממזרח למערב אורך
 גדול ורחב והוא הנקרא קו השנה
 אולם כל יוצע ונאנה הקו השני
 מצפון אל הדר האורך ועד רחוב
 הארץ הוא מולך והוא הנקרא קו
 האמצעי ומרחב הארץ מודעי

כמצא שהארץ בשני קוים נחלקת לארבע קטנות היא נעתיקת הקו האחת צפוןית
 מזרחית הקו השנית צפוןית מערבית הקו השלישי דרוםית מזרחית הקו הרביעי
 דרוםית מערבית נחשבות והקטנות האלה כל אחת מהנה נחלקת לשנים חלקים
 ביציקותם יציקים ואינם על קו הישר מיושבות בשווקים וברחובות אומנם הישוב על
 האורך הולך ורחב מן הקו היוצא מתחילת מזרח עד סוף מערב והישוב הזה אינו פושט
 על כל רחב האדמה תחת אשר היתה שממה אבל הוא מתחיל מקו האורך ולצד צפון
 יתרחב וברחב ונתבליית רחבו מרחק ששה נשים חלקים מהתשעים אשר הן
 לרחם צפון חלוקים ומשם והלאה איז בו ישוב ומקום חשוב מפני הקרח הנורא רוח
 סערה ומן הצד האחד הולך הישוב על פני האורך ומתרחק אל פאת צפון לפי ה
 הצורך עד מרחק ששה עשר חלקים מהתשעים אשר אל מהלכנו דבקים ומשם והלאה
 איז בו ישוב מתגברות החמה והיתה לשמה נמצא הישוב בשנים ושמיים ח
 חלקים מהמאה ושמיים אשר מפאת צפון חלוקים והן מיושבים באורך גדול ורחב
 כרחק מזרח ממערב ומכאן כלמוד כי ישוב הארץ פחות מחלק אחד מארבעה מש
 מפני כי מחציתה בים טבועה ויותר ממחצית מחציתה שארית והנשאר לישוב האנושות

ויאמר על כן זה נבחרתי ונתחלחלתי ' אל הנער הזה התפללתי ' כי ביום פחח
עליו ישרה ' כי סקל וסקל אוירה יורה ' כי בני העיר נעצו על בית אביו להכרית
ויבאו כולם בכרית ' ועל פי גזירת המזלות ' יבאו אליו האלות ' ואביט ואין עזר ' ע
כן אככה בכבי יעזר :

והילד מולג בחיקו

בורת הזקן בוכה עם בתו בחזקה

ותען האש ותאמ' : למה אדוני
נפסך תמרמר ' ותרבה על זה
דאגתי ' ותגדל אכחותי ' ויבהילו
רעיוני ' ואל תרום בת עיניך
ועצתה טובה והדורה ' ברית
ותורה ' ומה לנו חלק בשאר ומה
נחלה בבית ' ומה תועלת בהיותו
' אש במוות נהיה בן חור ' גדולי
ויקרי ' לא כראה בהמיר ארץ
וכמוט הרים ' ומי יתן ואני אהרונג
את בני תחילה ' למען אהיה לשם
ולתהל ' ואנש' לאחד מן השומרי
' אשר רצון שומרי ' ויהיה לני בני
ובני בני ' מלובשי שני עם עדני :

ותדבר אליו בדברים האלה ותסתיו ותשקה אותו לכחמיכו ' ויין יטען שדעת זקנים נוח
הימנו ' ותשגיהו בדברי תחנונים וארוכה ' ותכסיהו בשמיכה ' ותקס ותצא : תסגור הדלת
אחרי צאתה ' ותרץ ותגר לביתה ' ותכנס לפני ולפנים אל מקום נרשס ' מקום אשר
אדוניה שם ' ויאמר אליה ומה לך בתי ' אל תראי לאיש בלתי ' ותאמר אל אדוני כי לא
טובה השמועה ' יען כי יען עליך אדם רעה ' ותגר לו את כל אשר נעשה ' וכי אביה
דבר ממנה לא כסה ' וליך הדברים על פי משפט בעלי הככבים חוברו ' יצאו מתוכם
הבר' ' ויאמר אשר אל תראי בתי מהללת מההוברים וכסלם ' כי ירא לדי ' יצא את
כל ' והנני מודיע ענין ' אשר דברו יאמן ' המתברך בלדים אמן ' ומה היא פעולת
השמש והככבים ' אשר בגלגל סוככים ' והיא הנקראת חכמה מבוארת ' לעיני העמים
מפוארת ' והיא חשוב תקופות ומזלות ' במדריגות מתגלגלות ' ואמר היודע לחשוב
תקופות ומזלות ואינו חושב עליו הכתוב אומר בסודיו ' כי לא יבינו אל פעולת ה' ואת
מעשה ידיו : והנני מציג הקדמה ' בשוב האדמה :

וּפְתָאֵם נִבְאָה הִכְלִילָמֶעַן יַחַת וְכִתְיוֹ אֶת רִאשׁוֹ בְּכֵת אַחַת וְאֶבְנֵי וְחִבְמִתָּו נִקְם
 כְּקָמָה וְלֹא תִהְיֶה לוֹ תִקְוָמָה וְנִיתָן לָנוּ מֵאֲחִינוֹ וְשִׁפְטִים וְשִׁרִים וְנִכְהִיָּה בְּכִי תִדְרִים וְכֹה
 כִּמְלֵט מִפֶּחַ יִקְשְׁנוּ וְנִמְלֹךְ כֹּכַל אֲשֶׁר תִּאֲוָה כִּפְשִׁינוּ

צורת החזנים יוצאים על פי המלות ויפילו גודלם

וַיַּעַב הַזִּמְנֵס בְּעֵינֵי כָל גְּדוּלֵי הָ
 חֲעִיר יַחַד יֵשִׁים וְצַעֲדִיר וַיִּבְאֹה
 כּוֹלֵס בְּכִרִית עַל דְּבַר הָשָׁר וְ
 וּזְרַעַנֵּו לְהַכְרִית כִּי אָמְרוּ לֹא דִ
 דְּבָרוֹ הָאֲבָרִים אֲלֵתִי אֲמִיתֵת
 דְּבָרִים וְהַצְרָה הָזֹאת אֲשֶׁר עַל
 הָשָׁר תִּחְוֹל וְתִהְיֶה הָלֹא בְּשָׁמַיִם
 הָיָא וַיִּכְיֵנוּ לְבַס לְיוֹם קָבוֹעַ
 וְלֹאֲנָן יְדוּעַ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וְ
 וְלֹאֲבָד עַדִּי עוֹבֵד וְהָשָׁר לֹא
 יָדַע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וְעַלְיוֹ עֵץ
 לֹא חָסָה וְתִהְיֶה לוֹ אֲשֶׁה פִּלְגֵשׁ
 מִכְּנֵי חֲעִיר הַסְּגָנִים מִזְרַעֲהָ
 אֲחִיתֵּינִים וְהָיָא אֲשֶׁה חֲכָמָה
 בְּכָל מַכְלֹעֵרֵמֵי יִדְעֵת לְהַמְסִיק
 הַלְּבָבוֹת לְחַשְׁבֹּת מַחֲשָׁבוֹת וְהָיָה

לֹא מִמְנָה כֵּן נִכְבֵּד וְנִחְמַד וְנִעֲשִׂים יֵלֵד טַעֲשֻׁעִים וְהָיָה הַיּוֹם וְתִבְאֵה הָאֲשֶׁה בֵּית אֲבִיהָ
 כְּחוּקָה וְהִילֵד בְּחִיקָה וַיִּרְא הַנֶּעֱר אֶת זָקִינוֹ עוֹמֵם עַל מְכֹוֹ וַיַּחַל לְשַׁחֵק וּלְבַעֲבֵעַ
 לְדַלְגָּה וְלַהֲשַׁתֵּעַטַּע וַיִּשֶׁן הֶזֶק אֲלֵינוּ נִידוֹ וַיִּחַלֵּס וְלֹא יוֹכֵל לְהַתְעַלֵּס וַיּוֹלֹעַ עֲטִי דְמַעָה
 בְּקוֹל אֲנָחָה וְשׁוֹעָה וְתִאֲמַר לוֹ בְּתִי לְמָה אֲדוּכִי כֹאֲנָח וְלֹא טָקַט וְלֹא נָח וְחֲכָמִים
 אָמְרוּ בְּלִימוֹדֵם אֲנָחָה מְזַכֵּרֵת עֲצָמוֹתֵינוּ עַל אֲדָם וַיִּאֲמַר אֵלֶיהָ הַחֲרִישִׁי מִקְטוֹב אֵין
 בְּלִתִּי רֵק טוֹב וְתִקַּח הַנֶּעֱר וְתַשִּׁיתָהוּ עַל בְּרִכּוֹ וַיַּחֲבִקָהּ וַיַּשּׁוּל עַל צוּאֲרֵיוֹ וַיִּשְׁקִיהוּ
 וְלֹא יוֹכֵל הֶזֶק לְהַתְאַשֵּׁק עַל דֹּאגְתּוֹ וַיּוֹרֵד עַל לִחְיוֹ דְּמַעָתוֹ וְתוֹסֵף בְּתוֹ לְפִתְיוֹ שֶׁשֶׁס
 שָׁנִיה וְדִמְעָתָה עַל לִחְיָה וְתִאֲמַר לְמָה אֲדוּכִי יַעֲלִים מִמֶּנִּי מַצָּסֵן לָבוֹ וְלֹא יִדְעֵנִי
 מִה טוֹבוֹ הָלֹא אֲנִכִּי בְּתֶךְ הַחֲמוּדָה וְאֵין לָךְ בַּעֲלֹס וְלִתִּי יִחִידָה הָלֹא אֲנִכִּי עוֹבֵד לָהּ
 מִנַּעֲשָׂה בְּנִים בְּרוּחַ חַן וְתַחֲנוּנִים וַיִּהְיֶה כֹּאֲשֶׁר הַצִּיקָה לוֹ בְּדְבָרֶיהָ וְתִרְבָּה עַלִּיו אֲמִירָךְ
 וְתִכְבֶּה עַלְתָּ וְכִלְשָׁן רַכָּה הַחֲלִיקָהָ וַיִּגְדַּל לָהּ כִּי הִצִּיקָתָהּ

וינסבת בעמק תחת ההר / וכל הכא אליה ירד ויגדר / והיס סוכב אותה מעני
 עבריה / ויגדלו בעשרם יונסביה וגריה / כנעניה וסוחריה / והיו בה אנשי מלומדי
 היס / יודעי בנסא כהרות דכים / המקרים במים עליות / יורדי בים אניות /
 והיה שר גדול מבני קדם פקיד ונגיד עליהם / ומעשר קניינם בכל שנה וכל
 חיליהם / ויהיו שם חמשה חנוים בככבים / רואין בעבים / האחד טופט ודין /
 והשני כהן מדין / והשלישי איש גנל / והרביעי כצמד לבעל / והחמישי נסבע להרע
 / טומר רוח לא ידע / והשר היה דברי חזיונם בזה / ולא קרב זה אל זה / כי
 אמר אין בדבריהם תועלת / ותבונתם גרועה ונופלת / כאלה נובלת / והיו כאשר
 ראוי החנוים / אשר המה נמכרים / ויבינו חשן השר ורצונו / וכעס ענייני ויתקבצו
 כולם לדבר בגנותו / ויסיפו עוד סנא אותם / ויבינו בתקופו ומולתו / כי קרוב
 יום אדני / וימהרו לעורר מזל הרע / אשר ממרמונו נגרע / וילכו בעוד לילה אל
 האכלים / ואל בני העיר הגדולים / ויאמרו דבר עתה לנו אתכם ואיש לא
 ידע / כי בא הנה קרוב או מועד / ויאמרו ידבר כל אחד כל אשר יתאין / סוד
 ה' ליריאתו ויאמרו השמתם לבבכם אל אדוניכם השר / אשר בהורו האדוני יחסר /
 בהיותנו לו משועבדים / ומאיתנו חרידים / ואנחנו עמלים בכל מעשינו /
 ונותנין לו בכל שנה עישור כספנו / מלבד סבתת ומועדים / וימים אחדים /
 אשר נקריב לו קרבן ומנחה / משאת וארון / זה ביגון זה בשמחה / זה ברצון וזה
 בזדון / כעבד כאדון / די הוא צבי הוא מחה / לזה מקרב לזה דוחה / לזה יכה ולזה
 יעביט / לזה ישפיל ולזה יוריש / לזה נפשו דחוייה / לזה אין רוחו מצויה / ועל זה
 ישפוך רוח עושים / וספג את הארבעים / ולקח מבנינו הנאהבים / לכורמים
 וליוגבים / ומבנותינו הטובות והיפות / לרקחות ולטבחות ולאופות / ועתה הנה
 אל השמים משפטנו נגב / ויום זדונו רגע / וקרבה עת פקודתו / לקחת מאמר
 עינינו והמדתו ושבתי עומד לגדו / ומאדים צומח בצידו / ונב התלי עלה על
 ראשו / ויעלה באשו / וכן נעה ממכוננו / צדק לפננו / והשמש חשך בהלנו / אין
 כוגה לנו / וככב ערך כחי וקויה / בהרת לבנה / והמזלות ערכו לשברו כולם מ
 מערכה / ותשלה כל המלאכה / למען תתי בידכ' להמית / להר' זרעו ולהצמיחו
 / לבלות שאירתי / ועתה התבוננו וקחו עצה / כי יום מרומה ונאצה / על כן
 קביטנו וראו בערכם / ראשכם ושבעים ושמונים / תהיו מוכנים ליום מועד /
 ויהיה כל אחד לחבירו סועד :

ולקחת אותנו לעבדים' להיות לרצונו מיעדים' ואם יקצק יחידנו ויחיתנו
לו חסץ להחיתנו' ויאמר האקו ואיך ימות החי בלא עת' בעת רדתו' ויאמר
העופר הלא ידעת שיש בעולם ג' מיתות' למאסר החי עבדות' מיתת טבע
ומיתת מקרה' ועל זה הכתוב מורה' ומיתת חטא נפש' באין זכות וישע' ועל
כך ניתן ביד אדם בחירה' כח ושמירה' לכל ימסור ביד המקרה עצמו' וילכד
בחרמו' ואל יחשוב דברי סגפנות וכזבים' אשר אמרו החנזים פככבים' כי
בעת מולד האדם נגזר עליו' כל קורותיו ונחלתו' ולא יציל דבר להימלט ממולו
ולחטות ממעגלו' ויש למיתתו עת דיועה' אשר היא במולדו קבועה' ולא יעצל
מן הגבור במולדו' בין עובד אלהים לאשר לא עבדו' וכל אלה הם דברי טקד
וכז' כי לא ראיתי צדיק נעזב' ויה' חסץ למצו צדקו' כי יצפנוה בצוקו' ובחש
צרה ישמרוהו' ובסתר אהלו יסתירהו' ועל כך צריך אדם להזהר מן המקרה' פן
אף על עונו יחרה' ויתחבא בתם מהומה ורעש' כמעט רגע עד יעבור זעם'
ויאמר האקו צדקת' ובאמרי תבונה דבקת' ועתה לכה ונעצור ממקדס סכנה'
אל מקדס ריוח והנחה' ויקומו ויברחו בהחבא' בין הצאלים וצנף עץ עבה'
וילכו אורחות עקלקלות' והצייד חדף אחריהם דרך משילות' והדרך לנגדם
ירט' והמה נמלטו הררי אררט' ויהי כאשר באו אל המלך ויכרכו לאל שוכן ע'
ערבות' הגמל לח יביס טובות' ויאכלו ויטעו וישמחו' ועמלם טכחו' ודברו
דברי טבח והודאה' על כל התלחה' ועל מעשה ה' ומעבריו' אשר גמלם
ברחמיו וברוב חסדיו' ויאמר האקו חיים ידעתי דברי כבוד והוד' כי גדול ה'
ומהולל מאד' ועוזו ונשלטותו כאמנות' אבי יתומים ודין אלמנות' עושה חסד
לאלפים' יבקש נרדפים' מציל עמי מחזק' מפיו לפידים וכזק' מוכה מספר
לככבים' ומאיר החיוכים' והנשען במולו הוא יכלימונו' והבוטח בה' הסד יסובבנו
' ויאמר העופר הדבר הזה ידוע ומושכל ראשון' שמור כבת עין וכאישון' כי
הנשען על הצור רוחו יפלט' וכל הקרא בט' יימלט' והנשען על משפט
הככבים' כל ימיו מכאובים' ואולי יקרהו במקרה המדינה' אשר קמו על אדוניהם
כלי טכל ותבונה' ויהיו על דברי ההכרים בוטחים' ויחזו להם משאת טוף
ומדוחים' ויאמר האקו איכה היה הדבר' ועווס ומקל תפארתם איך נשבר'
ויאמר אמת כי המדינה לון היתה גדולה ועצומה' דלתים וכריח וחומה'

ועל זה לא נשתנו שני הוצרים בדין אחד : וקיוםם נכחד : ומי שהוא על אחד
מאלה הדרכים נקרא קוסם : אשר פי תבונתו חוסם : הא למדת שהחבורי בקנס
ב' לאוין כולם כאחד שוים : כי כל הוצר דברי כסילות רוחם ' קוסם קסמים מעונן
ומכשם ' ועל כן ראוי לכל איש אמונים להתרחק מנימוסיהם ' ולא יעשה
כמעשיהם ' ויעבוד את השם לבד ' וירא מפחדו ' כאשר כתוב בתורה : אתה
אלהך תירא : ואתה אם היתה יודע : עתים לתורה קובע ' ותבין חידת העופר
והאקו : תורת ה' צדקו : ונתיה כפסך נשמרת ולבך נרצה ' או תבין יראת השם
ודעת אלהים תמצא ' ויאמר המקשה איכה היה הדבר ' ובמה גדל העופר והאקו
גבר : ויאמר היה עופר אחד בארץ הצבי ' לבגד יושבי : ויהי חכם בכל החכמות
ומבין תעלומות ' איש תם וישר וירא אלהים ' וחביריו מהודו נפלאים ותמהים :
כי היה איש חסד בכל ממונו ובכל רכושו : חסיד גומל כפשו : מושך חסד ליודעיו
ועונה מורה : ואת האלהים ירא : ויהיו אקו אחד תלמיד וחבר ' וגם הוא אמת
בלבבו דובר ' כי היה מבין ויודע : ולכל מליצה שומע : משרת הבין מבחוריו
ואוהב חכמה מנעוריו : ויתחבר אל העופר לטוב מהללו ' להטב דרכו ומעללו
ויקנה ממנו עצמה ' וילמד מאמרי פיהו ' דברי חכמה : ויתענג באהבתו וישבע
בטובו : כי אהבת נפשו אהבו ' ויהי דעתו מיושבת וכפשו חפצה : להבין מעל
ומליצה : צורת האקו והעופר ' אשכול הכופר

ויהי היום והעופר והאקו
בל אחד צדי הבין מעדה :
יהם יושבים לבדם בשדה
: וישא העופר את עיניו
מרחוק : כמשפט וכחוק וירא
והנה איש בא מן הצד ' הוא
הצד ' בידו קשת רמייה ' צעקה
ושאיוה : ויאמר אל האקו
הנמה וכברחה ' כי כפשונו
לעפר שוחה : מפני יד הרודף
בין המצרים : אשר לצודינו הוא
מורים : הוא הושב להשפילנו
להתגלל ולהתנפל עלינו

וכאמנע המחבר את דברי המשל ' ובראותו כי נפתה המקשה בדברי הכל וכל
 ' ויאמר כל דברך אנשי לבב יתעבבו ' כפיריש רעו ורעיבו ' החרת די
 בכיס עובדים ' הוצרי שמים החנוים בככבים ' והקימות לך משל נמאס וכבזה '
 ' לא מחכמה סאלת על זה ' אמנס כל דברך פתנות ורמיה ' הן ארץ כטדים זה
 העם לא היה ' וההוכרים בדו הדברים האלה מלבס ' והוות בלשונס וקרבים '
 והכופרים אשר בים הסכלות טבעו ' אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ' אבל
 אכחנו שמענו באוננו ' לא תבחנו ולא תענונו ' ואין לך מעונן גדול מן החנוים
 בככבים ' אשר פנה אל רהבים ' וישכב בכסלו וירדס ' ויאמר לאדם ' ביום
 פלוני אתה מזלוח ' וגינה ודועיה תצמיח : ובעת פלוני תגרע מן העבודה '
 כי תמצא אבדה ' וביום פלוני טוב לגסות ' עת לעשות ' וכותב לפי שכלו חלוק
 ותמורה ' בית הבחירה ' וע'כ חייב שתי מלקיות ' ושם נקבצו דיות כי הוא מעונן
 ומחש ' ולכו דברי כסילות רוחס ' ובספרי אמרו לא תבחנו ' א' לו המנחשים
 בחולדה ובעפופות וככבים ' לא תענונו אילו נותנים עתים ועוד כי האבד בכלל
 הקוסמים ' אשר המה כחולמים : והקוסם הוא ההובר עכיימים והשבעות ונותן
 אל הפתאים רמזים והמצאות ' וכותב תיבות משונו ' וזרות ואין בלשון עם כדורות
 ' והוא מסדר אותן דפין דפין ' בדברים מוויפיים : ומגיד לסכלים דברי פתיות
 ' כלי עכזה ויקיות ויכח כח מחשבתו בתנועה ' אשר היא בלבו ידועה ' וידיע מן
 העתידות דבר ' ויגיד עניין אשר לא עבר ' ואולי תאמת קצת מעניינו : בהתחזק
 כח דמיונו ' וישאל הקוסמי יתרון זה על זה בתנועתם ' כי יתרון בני אדם בכחות
 הנפש קצתם על קצתם ' ואולי יש להם פועל ידוע ' אשר במחשבתם קבוע '
 ויניע בו כל אחד כחונותבונתו : ויוציא לפועל הבנתו : מהם מי שיכה במקל
 אשר בידו מכה ממחרת : בזעקה גדולה אמריה ממחרת ' וימצאו בדמיון האיש
 הנכפה : במחלתו נספה ' ויגיד רמזים וחידות ' במקצת העתידות ' מהם מי
 שיפזר החול ויעשה בו נקודות : הטר אגודות : מהם מי שישליך אבנים בחתוכת
 עור ' ומשכת איוולתו לא יעור ' והם מגידים באלה התחבולות דברים : בורות
 נטברים : והבנה בכל זה להעיר כח מחשבות ולחזק ידי עולליהם וקצת ההמון
 טעו בהבליהם : מפעולתם ומעלליהם : וחשבו כי השועל ' ההם סיבה להיות מה
 שיהיה : אשר אמרו בצילו כחיה ' ומן המין הזה נשתקו קצת בעלי משפט הככבים '
 ויפיתו כזבים : על כן המשכיל בהבליהם לא יאמין : בעבור כי הם מזה המין
 והם מניעים ומעוררים הכח בקלות המוח :

ותאמר החסידה הלא הכבד העיד על עלייתך : (יתכן כיד שונאותך)
 והמזל ערך כקמה לעומתך : ביום הולדת איתך ' פתח חרצובות למותך
 ' ועתה בושי ושאוי כלומתך ' תוסיך רעתך : ותירס החסידה מעל הארץ לבית
 תחנותה ' ותתן טרף לביתה ' ויאכלו וישתו וישבעו : כי כזו בש כעו '

צירח החסידה מעופפת : והצפרדע בין שניה נאספת

וגשאתי אליך המשל הזה
 למען תביר ת
 תלאותך ותבזה : כי היראה
 והפחד אשר לבך יחילו :
 לא יעילו ולא יעלו ' כי
 אין לאדם מכוס ועזרה ' לא
 יעיל הן ביום עברה : כי
 כל פגע ובהלה ' ריוח
 והזלה נשלו ומעלה רמה
 ' בגזירת עירון פתימא
 ' והמזל טרה אהיס באונן
 ומשל ממשל רב ועשה
 כרצונו ' ונתה אל תשתמש
 מחסר ומגרע ' למה תראה

בימי רע ' והנה לך פתח ומבא ' למה תירא משור כי יבא ' ואם ישכבו בני אדם
 בין שפתים ' ובסודר ובעצלותם ' לא יוכלו להמיר מולס ומנתם ' עד בלתי
 שמים לא יקיצו ולא יעירו משנתם ' ועתה שמעו שמוע לקול הגיוני ' ואמר נא
 יראיה ' וחסרו אתהשיר וגדלוהו ' עמיד על לבבכם העלוהו ' הוחרו פן תולולנהו
 יראיה ' יהללוהו '

אנוש נברא לקבל ה הפכים : אשר המה מנת כוסו וחל קו :
 הנגזר במולדו יקיים : ומולדו ומגמתו וחש קו :
 ועתה גזר נהרים עבור איש : ועת חפץ ילדת אש בה קו :
 ואם נעצב איש כותב עצבו : ואם שמח במולדו חק קו :

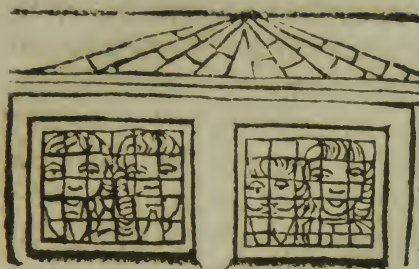
וכאשר יחפון לסיר כחם והדרם 'ככבי שמים וכסילהם לא יהיו אורם' והוא ה'
 המשקף על בני אדם ממכון שבתו ונותן להם את הכלם בעיתו ונשכבודו לכל
 חסידיו מעון ומחס' רצון ירחיו יעש' ומשגיח על יושבי תבל ודורש' להציל ממות
 כפס' וכידו הממשל' והכח' כיריב לסלוח' וחפצו יסלים בתבוכ' ודיעה' משגיב ומציל'
 ועבד אתיו ותמהיו בשמיא וכארעא' והכל מעידי' במעש' ידיו' כי הכל עבדיו' וכל
 אשר חפץ עשה' נתן תהום קולו רוס ידיהן נשא' וכאשר ירצה להמיר ההיו י'טווד
 ככבים' והמשל בזה בצבא שחקים' כדמיון הסוס אשר ירנן בטווקים' כי האדם
 חכמא בפעליו' המכין לגד הצה מעגלת' לא רמסו הסוס ברגלו' ולא קרב
 למולו' והפתי אשר לכל דבר ואמין ויטה אל השמאל ואל הימין' ויעמוד נגד
 הסוס וירמסיהו' וכבדו יתפסיהו' ותפארתו ומעלתו חסירה' זה ימות בנפש
 מרה' והסוס בעונן רמסו ודחפו' לא עמד כי ה'דפסו' אומנס המבין כמלט ב'
 במעשהו' כי ה'מחסייהו' ואל יפחד ביום חסירה ועלטה' צדיק בארץ אשר
 יעשה טוב ולא יחטא' וכבר פרטנו המשכל והודע הכבון' איך מיתה בלא חט
 ואין יסורין בלא עון' ועל כן כל דבריד ומשליך גרועים' הכל המה מעשה ת'
 תעתיקים' זה דרך החווים בככבים' אשר סתר לו עבים' ולא יבין דברי ה'
 המושכל והמורגש' ואל דברי הפתאים נגש' ואור שכלו בכסלן יכבה' כל היום
 כזב ושוד ירבה' ותקצוף החסידה על מאמר הצפרדע' אשר בעז האשירים
 תגדע' ודברי חידתם בקולה הכחשה' ופרי טפיה מגישה' ותכפור בדברי
 אלהות' רברי המולות' ולבה כלב האריה המס יומס' תתקודש וצבא תרמס'
 ותרף כי מתאמצת היא במהלליה' ומשליה' ותחדל לדבר אליה' ותשכ ותלך
 לבית היכלה' ופניה לא היו לה' ויהי מקץ ימים ותלבש החסידה בגדי
 כקס תלבנות' ותקח בידה את כלי הנחשת' ותלך לקראת נחשים ועקדבים'
 והמה בקשו חטונות רבים' ותבחר עת שאייה ושוממה' ליום קרב ומלחמה'
 ותרף והנה מול צפרדע נטה ממכונ' השיב אחור ימיו' ושבתאי הכין למולו צרה'
 צרורה' שמה ושערורה' ומאדים בכחו הקריב' כי בקש לחרור ריב' והתנחן
 להדע נתן לבבו' יחסוך וצבו' ויהי כראותה זאת המערכה' אשר על הצפרדע
 במשכה' ותקס בעוד לילה להשלי' עצת המול אשר הוא יועץ ואין מכלי' והצפרדע
 היתה לבטח יושבת' ועל מטה המרגוע שוכבת' וכל רע אינה חושבת' ותפרוש
 החסידה כספיה' ותבא בכספיה' ותטרוף את הצפרדע ביד חזקה' ותצטר
 עליה קול בכי ואנקה' ותאמר הצפרדע אכן סר מר ממות' ימים המות'

שופט כל עשיר וחלק' ועסה כרצון המלך' ותאמר החסידה עד מתי תרבי תדברי
 ' ומדברי הפצר לא תחסירי' הלא החכמים הקדמונים דברנו: ובהוד ככבים
 ספרים חברו' וזו על כל איש מבין לדעת ולהבין' ולחשוב מהלך שבתאי
 ונתיביו' דרך העצור אשר בא בו: ובה יבא זול המזונות והיוקר' ערב ובוקר
 ינאמר אחד מכל גדולי חכמיהם: אשר כח בהם' אל תתעצל לחשוב איזה מול
 לשבתאי מנה' ואיזה דרך פנה' ותדע ראשית ביאתו במול: מאיזה יום מהלכו
 יל: אם הוא בטל' האש או בשילוש הרוח' ואם הוא בשילוש עפר ינוח' וכאשר
 תדע במול אשר בו יכנס' אשר עומד לכם' תדע כי שני שנים ומחצה' בתוכו
 כמזל' ואחר כך יסע אל מול אחר' וכשיעור הזה שש יתאחר' וכן יעשה תבועתו
 ' יטלים תקופתו' ודע כי בחנות שבתאי באחד ממולות הרוח: ושם יסקן וינוח
 ' יגזור על העולם יוקר מזונות ושכח חנות' וכאשר יחנה באחד ממולות האש
 ושילוש: בכל מקום אשר ימצא שם' גזור על יוקר המאכל' כי השקט לא יוכל
 : והמולות אשר לשילוש הרוח הם כלי' תאומים מאזנים ודלי' וכאשר יתנועע ב
 בהם שבתאי העליון: ירבה פלגו מים בציון' ומיקר בכחו המזון' שולח
 במשמני השפלים רזון' ורוב תנוגוג בעיני הכל כנצר נתעב' כי חזק עליהם
 הדעב' והמולות אשר לשילוש האש כל אחד נבלה' הם אריה קשת וטלה' וכאשר
 באחד מהם זה הכבב' צלח רכב' יתיקר המאכל והמזון' כי עוד חזון' אבל
 היוקר הזה נקל מן היוקר הנמנה' כאשר הוא באחד מן מולות הרוח חונה' אמנם
 יגזור בק' על עצירת גשמים' ושיחת רחמים' ועל כן המבין יזהר מן היוקר הנמצא
 ' ויהיה בביתו אהוב וכרצה' כש בצאתו מאיל המולות' עושה גדולות' יתמיד
 היוקר שנה תמימה' בעבור הדעמה' וכאשר יהיה שבתאי במול המים או העפר
 ' אוכל חפר' על כן לא תירא מהיוקר והחיסרון' כי הוא נותן בהם מעלה ויתרון
 ' יעשה אחי השמר והשקט' ובין העמרי' תלקט' וזכור אשר גיליתי לך בסוד שבתאי
 : למען תספר אותותי' ותדע ותשכיל ממוצא דבר: פתרון ומעבר: מתי יצא מ
 ממולות הרוח' ומתי יסקט וינוח: והשמר מן היוקר בעת יציאתו: עד בא' חליפתו
 : כל זה האריכו הקדמונים: בסדר השנים' והודיעו מעלת שבתאי וטובו: כי
 ה' אלהים בא בני' ונתן בידו השוד והחזון' בר לחם ומזון' ותאמר הצפידע
 כלזה הכל ורציון: באין הנחה ופדיון: כי שבתאי ושאר ככבים: הגדולים
 החזקים והקדומים: הנם ביד ג' אשר תאד לאשים נוצר: כחומר ביד הוצר:

ויראנו בני המדינה נפלחות
 צורס' כי מת גבורס' וכי
 רבו במיתת קורות'
 ותמצאנה אותנו צרות' ו
 ויזעקו בקול מרה כל
 ישיש וצעיר' ותעל טועתם
 העיר' וכל אחד מהבחורי'
 לבגדו מיהר' ויעלו אותו
 מן הנהר' ויצילוהו ויטחנהו
 בבית רפידתו' מת מושכב
 על מטתו' ויבא המלך לקול
 הבכי ושוממה' ויאלחמו
 הקריה הנמה' ויספרו לו
 הגזירה והמאורע' כי מר

ורע' ויאלחמו שמוע שמעתו' והנה נא ידעתו' כי לא יוכל בערמזו' להמלט מ
 מגזירתו' ואין ביד כל מלך רב ושלט' גנון והציל פסוק והמלש' כי מי יוכל ל
 לדין את האלהים החשובים' את השמש ואת הכוכבים' והס כתבו להולך את
 האדם לבית החיובים' רגלה דבר אינוס אנון ערבי' ויכל המלך לדבר עניינו
 ויתאבל על בנו' ויצו לקוברו כמשפט הנסיכים' בקברי המלכי' ויעשו לו אבל
 ימים קבועים' וימלאו לו ארבעים' ויעברו ימי בכיתו ויזכור המלך את החווים
 שומרי משמר הרז' וירא כי כל אחד צדק במשפטו' וינהל לאטו' ויצו להוציאם
 מבזר החשכים' ויתן להם מהלכים' ויחשבו ויגדלם' על טוב מהללם' וינטלם
 וינשאם כימי עולם' ונשאתי אליך זאת החידה' מהלל החווים מגידה' למען
 הסתרי ותביאיו' ורעה אל מאמרי אל תחרושי' כי אין לך רשות במפעליך'
 להמלט מגזירת מזליך' וברשות הככב להחיות ולהמית' וגזר דינו גזר דין אמת'
 והחידה הזאת תעיד על דברי' תקרא כיום מועד מגורי' ותואמר הצפרדע אין זה
 דרך אמונה' לא דעת ולא תבונה' לשען האדם על משפטי החזוה' האיש הלזה' כי
 אין בפייה נכונה' בכל רגע ועונה' וקבר פתוח גרונו' וחלק לקות לשונו' הוא
 רשע בעונו' ועל מאמרו הנבזה' גוים רבים וזה' להודיעו לכל חסרון הודו
 ועונו' ארור הגבר לא ישיש השם מעונו' ומדבר פתיותו המטכילים יתרחקו'
 ויראנו בדיק' וישמחו ועליו' יצחקו' כי זה' עלין נמר' מעביר אפילה ומציא חורה

יהי אחרי כן ויבטו הפני' ויתגלו' ויהיו
הדאסונים יסלנו והזקנים חלטים וכלים
'ונסו הצללים' והבחור יתבדר ונסא
כבוד והוד, כי זקן מאד' והילר גבה
לבבו' ופער צהב צמח בו' ויהי בשנת
חמש' ועשרי' מיום אשר אסירי המלך
אשרי' ויזכר המלך את דברי גזיתיהם
'וצרות צרותיהם' ויאמ' כלבו תתום

השנה ויעבור החודש' ונצדק קודש' ואכביר על החנוים אכפי' ואשפוך עליהם
חרון אפי' ואעשה בהם נקמה' ואצגס לבויה ושמה' ואגלה לעיני כל עלומיהם
'ארחם נקמתו מהם' ויהי היום ויצא המלך לטייל בפרדסים' בין ההדסי' ובנו
פנאיה היה כרדש וישן' בפית תענוגות ומטות טן' ויצו אביו לשומרו אכפיש
'אשר לאהבתו כדרשין' ויאמ' אל יתרשא איש בשמירתו ואל יתעצל ואל תניחיה
מחאה לכל' ואל יצא המס מן הבית' לשמיר ושית' עד בואי מן הגני' החמודה
'בקול רינה ותודה' ויכל המלך לבנות את עבדיו' על בנו ועל פועל ידיו' וילך
וישעשע בגנות' קול ענותי קול שאן וקול שמחה' פתוח לרווחה' ועל רצפ' בהט
ושא מאירת עינים' הנו כצב על עץ המים' ויהי כעלות השמש ובן המלך קם
מתסיבו' וילך אנה ואנה ויטב לבו' ויצו לאסו מרכבתו' להרכבו הודו ותפארתו
יללכת לבקש צדה מבני העפאים' בין הדשאים' ויאמרו לו השומרים אל נא
אדוני אל תרע' ומוסר המלך אל תפרע' כי מפחדו בשרי סמר' על פרשת
הקצף אשר אמר' לבלתי תלך חוץ לבית עד בואי הלז' ותתענגו על רוב שלום
'ויגבר בהם הבחור בקולו' וירס רגלו' וירכ' על סוסו לבקש צדה' וידו בכיח
חדה' ויקח בידו העוף הדורש' אשר בכיח חבירו' הורס' וילך עד מטלס טש
שעות' על ההרים ועל הגבעות' ויהי בערב והשמים נתקשרו בעבים' כמו
כד כצבים' ויחל הבחור לשב להיכלו' והוא לא ידע מתבונת מולו' ויהי הוא
בא בדרך' וסבבי כשצו עורכו ערך' וידא והנה רעס' וסער בוצעס' ורוב מ
מהיות מאד וקולות' אכנים גדולות' והנער רץ להמלט העיר' והמול דברו ה
העיר' לית לו מנת חלקו וכסו' על קודקדו חמשו' ויהי כאשר הגיע אל הגשר
'וישמש אחריו קול רעש וקשר' ומציו רותחו ולא דמו' כי מן השמים כלחמו'
'ותשל אש אלהים' בגזית כסבי כוגרים' ונתך על קדקדו והנה סורף' סורף
סורף' וישול מן הגש' ואל המים ששל' כאשר כרע שס כפל' ויתקבצו למותו
דיני הנודעים' ארבעה טפשים הרעים'

עורח הבחור בופל אל המים' בגזית כסבי ששם

עניין השלישי בהיות נגד השמש מעגליו ' ויצא רשף לרגליו ' או יחסיר המולד
ויבאיש : כי ענינו אל דרכי איש עניין הרביעי בהתחברו עם ראש התלי או עם
זנבו ' כעבר כאיבו : והוא התנן הגדול המחשיך מאוריו : הרובץ בתוך יאוריו
' עניין חמישי בהיותו במול תאומים : עליו אימים ' כי הוא הבית השנים עשר
לבינו : על כן יגורו משאיתו ' העניין השישי בהיותו שקט ומן יתד התקוע כאכע
' או אם יגיע בו אל ככב שקט וככנע ' העניין השביעי בהיותו בדרך מהלך ' אם
גפרית יסלך ' והוא ראש עקרב ואחרית מאזנים ' כליון עינים ' העניין השמיני
בהיותו ריקס במהלכו ' בראשיתו במוטכו ולא פנה אל הככבים ' בהיותם נחשבי
' העניין התשיעי בהיותו מתרפה ' או בהיותו מאורו נספה ' העניין העשירי
בתחברו אל הככבים הרמים ' אשר המה להרע חכמים ' והמה מאדים ושבתאי
' רבות אכנותי ' כי בהיות שבתאי לטובח מאדים ' וזה לנגד זה פנה וקדיש ' ו
שבתאי באמצע גלגל כזמר ' ומאדים תחת הארץ עמד ' ובעת המולד אל
הלב לירע ' קצר המצע מהשתרע ' כ"ט אם הוא מורה על המות ' גש כי ילך בגי
צלמות ' גור על הכולד אכחה ויגוים ' לפי מיעוט השנים ' ויסול ממקום גבוה
באחרית משמרתו ' ותשבר מפרקתו ' ועתה לדוני המלך הלא זאת המערכה
לבכך מצויה ' מאת היר הכטוי ' ובהגיע יום גזירתו ישבר ' ומיו ככל עובר ' ואן
דרך ואן אורח להנעילו ' כי לא יחיה אחרי נפלו ' ועליו יהמה כל זקן ועולל
אך נפל משמים הלל : ויקצוף המלך על מאמרו ' וילעג אחרי דברו ' והיה
כאשר כלו החנוים ' לדבר חכמת הרזים : ויאמר הלא כל אחד לדרכו פנה
כי לא דברתם אלי ככונה ' ודכדיכס רשת הכינו לפעמי ' ומלה כויבה ושחיתה
הזדמנתו למימר קדמי ' ועתה אוילים מדרך כרות יכרתו ' כי מות תמותו
וכל אחד מכס נתחייב במילולו ' במידה אשר מדד בה מודדיו ' לו יועץ אחד מן
הנצבים ' יועץ נדיבים : ויאמר לולמה תעשה כלה וחרץ ' מלך במשפט
יעמיד ארץ ' ועתה אם על המלך טוב ' ינצלו היום מקטוב ' אבל יאשרו בבית
שבייהם ' ויבחנו דבריהם ' ונראה דברי מי יקום וידרוש ' ואשר יבחר בו הוא
הקדוש ' והחטאי מארץ יתמו ' ורשעי בחושך ידמו ' ויאמר המלך להעשות משפט
קנסות ' ויגזור על החנוים מאמר : ויאסור אותם אל משמר

עזרת וחחויים שנים שנים באו ובבתי בלאים הודבאו

עתה אדוני המלך הודעתך גיורת כוכבו הנכונה ע"פ המשפט ערוכה וכתבתי
לך מבא נעזר מה יהיה משפט הנער ולא יוכל אדם להצילו פן יגוף באבן
רגלו ויתמה המלך מגיורתו ולא האמין לשמועתו כי לא הודה לאחד מחביריו
ונזכרים באו שעריו ויצו להביא את החיית גוי כריתי לרעת מה בפיו גש
הוא ועבדי המלך לא שמו וימהרו לקראו ויביאו להביאו ויכרע החווה על
ברכיו וישתחו אפים ויקה בידו מכלכל כלי משחית לחבל

עזרתה מלך והחווה מדבר רעיוני וספרי ממים פתוחים לפנך

וישן ויאמר דע אדוני כי
גלגל הירח מאיר ונורח
והוא קרוב אל הארץ משאר
גלגלים אשר להורות חוק
ומשפט מתגלגלים ועל
כן הירח בעיני העולם
כי במשפט על כל בעלם
הוא מתדמ אל הנברא
במעשיו הנפלאים הלא
תראה כי האדם נולד צעיר
ומתגדל וילך הלך וגדל
ותבונתו מתחזק במעט
מעט ותבא אליו בלט
ואותו על מעלתו תגמיר
כן יהיה תמיד עד אשר

ויאכל ויכלה כיכולו כבגר יכלה כמו כן הירח בעצמו יעיד וקורות השפלי יגיד
כי בצאתו בתחילת החודש ונקדש קדש דומה אל היוצא מאשליה לאורה
במלט מציבוי הקורה וכן יתגדל עד אשר ישלם לאור עולם ואחרי כן ילך
קדורני במעלת אחד השמש אחורנית עד אשר יסתך מהללו ותפארתו ואור
פניו גש הוא אין אתו על כן בהצלחת הירח על מולד יצא ובהפסדו יהיה כ
סתעב ונאלח והירח יפסד בעשר עינים במרחמים רבים נתונים העניין
הראשון בהיות השמש מכוסה ביום המעשה וכן בהמת לוקה כל הנוגע בו לא
ינקה העניין השני בהמת לו המול ירידה ישיבה או עמידה וכאם יגיע בו
אל כוכב כרע שכב

כמו שכתא' בהיות באו אוננים ומסיבו' נדיב לב' יצחק' בהיות סרען בית תחנוני
'יתגבר בעלותו' ונלמאריס בדרי מעלה נסוכה' על נדיבות ערוכ' והשמש בהיו'
עולה' יתגבר בטלה' ואל נוגה בדגים נדיבות' מדרגה וחשיבו' ויש לכוסב נדיבות
בבטלה' מעלה אצולה' ויש לירח במזל שור אהבה' קרבן נדבה' וכן יש לכל
כוסב עמידה' במזל ירידה' ונכבד נדיבות מעלתו' תהיה ירידתו' והמשל בזה
בהיות נדיבו השמש בטלה' ושם יתגבר ויעלה' יתחייב להיות ירידתו במאזני'
וכן שאר הכוכב' על המשל הזה רצים נשבי' ועתה אדוני המלך הלך הירח אשר
נפקד על חיי הנולד' הנה עמל וילד' ובעבו היה בבית ירידתו וישב' לא יחשב
'ונתן לבנק שנים קטנים' פחים צינים' וחלק המות בית שאול לכפש קנה' מבן
חמש ועשרים שנה' ובעבור היות ירידתו בעקרב' שם לו בשלש המים מארב'
על כן יסוכבוהו חבלים וצירי' מקולות מים רבים אדירים' על גזירה כזאת הרב'
אנחתו' אחר כך דמעתו' כי לא יוכל כביא ולא כהן מזה' להסיר מעליו את המות
הזה' ויחד המלך לקול בכייתו' יען כי חלל ברייתו' וכיחש בעמיתו' ויצו את
האמורי לבא' לדעת מחשבו' ויבא וישתחו לאשפיו' ויפרש כסיו' והנה בידו אגרת
'דבר משפט אגרת' ועל קו היושר דרכי' ושכילה' כתוב אליה' דע כי הקיבוצי'
דברי' עליונים' על כל מולד חונים' והם מורידים על השונים' אשר בעולם ההויה
והפסד מצויים' והם טבעה קיבוצים' כגושים ואצ' הקיבוצ' הראשון הוא הקבוצ'
המצנו' כבוד יועז' בהתחבר שבתאי וצדק' בראש טלה' ודבר מהם לא יפלא'
הקיבוצ' הזה פעם בתאע מאות וששים שנה ימצא' יגיע יראה וירצה' הקיבוצ' ה
השני' בהתחברם כל ג' מזלות' בחלקים ומעלות' ודבר הקבוצ' הזה נודע' פעם
אחת בשנת מאתים וארבעים' והם מתקבצים בכל יג' פעמים' לשפוט שפלים
ורמים' הקיבוצ' השלישי ימצא' פעם בשלשים שנה' שבתאי מאדים בראש סרען
לשפוט חנה' הקיבו' הרביעי' בהיו שבתאי וצדק' במזל אחד תחומתם' וקרב אותם
'והקיבוצ' הזה דברי' גזירתו נכדים' פעם אחת בשנת עשרים' הקיבוצ' ההמישי
בהיות השמש עולה' בנקודת ראש טלה' ונבמקום הזה יורה השמש גזירת כל שפל
וכל נענה' פעם אחת בשנה' הקיבוצ' הששי' בהיות אל החמה ואל הלבב' נקוד'
אחת למנה' הקיבו' השביעי' בעמוד כל אחד מהם נגד חבירו' ומסתכל בהדרו
'ונצי' הקיבוצי' הלא יתהו פעם אחת בכל חודש' להבדיל בין הקודש' וזהו מעשה
תהילה עוטי' וגזירי' על הפרע' ואם מנות גבר היחיה' על פיהם יהיה' ואמנם
אם יביט שבתאי אל המאז' הגדל' ברבוע' מוש קבוע' וה' במזל מיושב מיושב' ה
יטב' בהיותו בעצמו ראה אל המולד' ועל ימי שני חיי הנולד' על כן גזר למעט
ימי הכל' וגזר אמר ויקום לו' בקצרו שנים' וסקול אותו באבנים' ועתה

והמדריגות האלה נתנו את לבם כל טוב ליאש' לשרוף את בניהם ואת כנניהם
 באש: ועתה אדוני המלך אודיעך המערכה אשר הגלגל ערכה' מרי חלמא
 לשאך ופישא לערך' אשר גלגל המערכה ערך: דע כי הוּס לבך במקום
 השריפה מארב' שרף כחש ועקרב' וחלק המות בכ"ה מדריגות כלולות' יעלה
 במעל' ועל כן נגזרה גזירה' עבר' ומאירה' וכעוד כ"ה שנה יחת מעש' והב הדח
 יועש' ובאין מחלה המות תגיע לכפשו' כ"א עלי אש ראשו' ולא מעיל ריוח והצל'
 מן האש הגדולה' וחצק המלך בעקה' בכי ואנקה' ויצו להביא את העמוני'
 כי הראשו לבבו הניא' ויבא וישתחו לפניו' וקסת הסופר במותגיו' ויבקש המלך
 ממנו דברים נסתרים' ושאל לו משפט האורים'

צורת החזוה נבהל ודוה לפני המלך ושחזה

ויצן ויאמר דע אדוני
 שהכבי הנכונים במעונו
 שבעה אלה עיני ה'
 והם חלוקים ב"ב מזלות'
 לחלקים ומעלות' העליון
 מהם נקרא שבתאי'
 למצן רבות מופתאי'
 ונדי' ודלי לבית כודעים'
 ואליו נשמעים' ושני לו
 בקשת ודגים נטה אהלו'
 צדק יקראוהו לרגלו'
 ושלישי לו הוא נקרא מאדי'
 המכין לעצמו בתי לבדו'
 וטלה ועקרב העצומים'

עורות אלים מאדומים' והדביעי הוא חמה' כנגדלות איומה' הבוחרת לעצמה
 בית מושבותי ארי בין הרחובות' ובשור ומאזנים אהוב וחביב' ונוגה לו סביב
 ותאומים ובתולה אל השמי למרכב' דרך כוכב' ואל השביעי סרטן כל בית כ
 כבאזני אשר' אגן הסהר אל יחסר' אלה הם הבתים אשר לכל כוכב נבראו' איש
 וביתו באו' אבל יש לכל כוכב שפלות: כנגד האצילות: והוא המזל השביעי
 אשר למולו' בהיות הכוכב בביתו ובבולו' והמזל השביעי כנגדו שמיר נשית' צרעת
 ונארת היא בבית' וכמו כן יש להם מדריגות חשוכות' והם על כדירות'

ומהם ד' מלות מתהפכים ועל פי החכמה ערוכים ' כי בעבור השמש יתהכך
 עליהם הזמן מעינין לעינין כשמן ' והם טלה סרטן ומאזנים ' וגרי עזים מלא
 עינים ' ואלה הם המאידים בתהפכות ותנועה ' ומעלתן ידועה ' ועל פי מ
 מבחן הכוחנים ידוע ' כי כל מדרגה ממדרגותיהם יום קבוע ' ומהם ' ארבעה
 מלות באמרתיהם צרופים וכל אחד נודע בשני גופים ' כי יתמוג הזמן בעבור
 השמש עליהם ' ובקצה תכל מיליהם ' וכאילו המוג חציו חס ' וחציו קר ' כל זה
 נודע בפי המחקר ועינייניהם על דרך זה נמוגים ' והם תאומים ובתולה וקשת
 ודגים ' והמלות הלז מעידים על שיתוף וחברה ' למדרגה המערה ' ומורים
 החכמים במדרגותיהם חידושים מודיעים לחדשים ' כי כל מדרגה מורה על
 החודש ' כאדר בקודש ' ומהם ארבעה מלות מיוסבים ' בהשקט ובבטח נכבים
 כי בעבור השמש עליהם הארץ יתישב ' וארמון על משפטו יטב ' ולהסוף בעולם
 חסד ומשפט הם כלי ' שור ואריה עקרב ודלי ' והמלות הלז מורים על כל דבר
 חשוב כגון הכה והשלו והישוב ' ומדרגותיהם מורות על חידוש השנים ' חדשים
 גם ישנים ' כי כל מדרגה מהם על יב חודש ככונה ' וכך תעשה שנה בשנה ומלא
 המלות הנוראים שלשה על שלוש האש נקראים ' והם אריה קשת טלה ' ובה ידוע
 ונגלה ' כי כל דבר אשר יבא בהם מהם לא יתעלם ' מהאש יצאו והאש תאכלם
 ומהם שלשה מלות נקראים על שילוש העפר ' וכל אחד מהם משא אובל חפר '
 והם בתולה גדי ושור ' אשר על הארץ ושור ' והשילוש הזה מורה על עבודת הארץ
 בעצמה ' והאיורים והעירות עובדי אדמה ' ותכלית השילוש הזה וגדלו :
 הן על עפר משלו ' ומהם שלשה מלות נודעים ' לשלש רוחות קבועים ' והם
 תאומים ומאזנים ודלי ' והשלוש הזה לעשות מפליא ' ומאיר על כל דבר ומ
 מתרומם ונקל ' לעשות לרוח משקל ' והוא יסקיט וינוח ' אל אשר יפנה הרוח
 ומהם שלשה מלות עורכים בשלוש מים מערכה עובדים בעמק הבכא ' והם
 סרטן ודגים ועקרב ' אשר לאגם מים ישימון שרב ' ומורה השלוש הזה דברים ע
 עצומים ' על היאורים ועל האגמים ' וכוחו מן השפלים לא העלים ' בימים
 ובנחלים ' ואם דברו נכב בשמים ' הן הכה צור ויוזבו מים ' ויש אל המלות
 האלה מדרגות הסוכות מהם מאירות ומהם מחשיכות ' מהם נמכות ומהם
 חשוכות ' מהם מורות עלהזכרים מהם על הנקבות ' מהם על עלייה מהם על
 שפלות מורות ' לחצב להם בורות ' ומהם מדרגות נקראות בית החורף והשרב
 ' והם באחרית מאזנים ובתחילת עקרב '

ב'אז עזות מרחוק' שש שס לו חוק' ויעזן ויאמר דב' אדוני כי הגלגל גבורת
 יודעת' יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחזה דעת' והוא מגיד המשפטים
 והחוקים' ב'ב' חלקים' והם נקראים מזלות' לראות ולעלות' ומעלות במרומים
 חומות' צורות החיצונות' שהן העליונות' והם טלה שור תאומים סרטן אריה
 בתולה מעלה גדולה' מאזנים עקרב קשת גדי דלי דגים' המונים המונים
 חוגגים' אלה' ב' מזלות' אשר יחלק כל מול לשלש' מדרגות סלולות' וכל מדרגה
 ומדרגה לשלש חלקים' איש באחיהו דביקים' ואם תרצה לחלק כל חלק וחלק
 ממנה' שניים ושלשים תעשינה' נשמה מאלה המזלות הגדולים' אל השמאל
 מתגלגלים' וכל מול לפאת צפון יורד בעגלה' מראש טלה' עד אחרית בתולה'
 ונשמה מהם דרומיים בתנועתם' לקץ הימין תקופתם' ובפאה הזאת בתנועתם כ
 נשמעים' מראש מאזנים עד אחרית דגים נודעים' על כן בהכנס השמש בנקודת
 ראש טלה' אל פאת צפון יעלה' והיו' והלילה כהיו' וזה' ויום ויום לעלו' אלה שמאל
 יאונה' ויוסף היום בגדלו ויתרונו' והלילה בקטנותו וחסרונו' וכן יעשה כל היום'
 עד הגיעו באחרית תאומים' ואם יגיע היום אל תכליתו' והלילה אל תכלית
 קטנותו' מיד יכנס בראש סרטן ובשמאל ירד' ומסע יפרד' ויתרומם הלילה
 ויתגדל' והיום ימעט וידל' ויציב לו השמש באחרית בתולה ידים' ומסע יכנס
 בראש מאזנים' וישתנו שני היום והלילה בגדלם' יצאו לפעלם' והשמש לרדת
 אל פאת דרום ימים ערכו' יאחזו תאומים דרכו' והלילה יגדל ויפצור' והיום
 הולך הלך וחסור' עד אשר ימהר לגשת' באחרית קשת' ויעלה הלילה לגדולת
 מדרגתו' והיום אל חוסר תכליתו' ומיד יכנס השמש בראש גדי עולה' ויקם
 בפאת ימין מעלה' ויחל היום להאריך במעט' והלילה לקצר בלאט' עד באו
 באחרית דגים להשלים תקופתו' והוא כחתן יוצא מחופתו' ויחזור בנקודת ראש
 טלה חלילה' כאשר בתחילה' ונשמה מאלה מעלות בעליית ישראל' והם מראש
 סרטן ועד סוף קשת נכרים' מפני כי כל מול מהם יעלה שתי שעות' וביותר מ
 מינו לפי מבחן הדעות' וכי רחב כל אחד יותר על ערכו' ועל זה ישרה דרכו'
 ונשמה מהם מעות' בעלייתם' והם מראש גדי ועד אחרית תאומים מכתם'
 ומפני כי רחב כל מול בערכו' פחות מאורכו' ועל כן יעלה בפחות מב' שעות
 בעגלה' דרך לא סלולה' ומהם

הלא כל חיל להיה אדם על שמימיו' ולהמל' בחריצתו: ואם הגזרה אמת ענין
 חריצות שקר: עושה גדולות אין חקר' ורוב המצוה תהיה לבטלה' וכיד הגזרה
 היא הממשלה: אך אמנם ביד אדם רעות וכח' לבקש מנוח' ולהשמר מן ה
 סכסכמים' ולרפא החולים' ואם יסתכן ברחשו' דמו בראשו' על כן כתו' בתורה
 : אזהרות הסמירה' ותאמ' החסיד אף חכמה ואף עיזה: ודעת ומליצ' להמלט
 אדם במפעליו' מכל אשר נגזר עליו: ורצון הגזרה יציאו' אדם יעלה השמי' שיאז
 = וככבים ומזלות ברקיע' יצו על פנ' תבל כמפגיע: ובהגיע עת גזירותיהם'
 כסדר משמרותיהם' מבקר לערב יוכתו' וכרגע שאול יחתו' ואיש לא ימלט
 בעת שבהו' ויקר מקריחו' כאשר קרה למלך גדול תלחה: כהייתה ובאה' ולא
 אעיל מפעלו' להציל מגזר' מולו' ותאמר הצפרדע איכה היה הדבר' אשר קרה
 למלך הנבר' ותאמר היה מלך אחד בא-ץ כשדים' כלו מחמדים' והיה גדול
 בהמו' והדרו' יוגבה בעושרו' ויקרב למשמעתו החכמים' הגדולים והרמים'
 ויבחר מהם אנשים נחשבים' החנונים בככבים' האחד מואבי והשני עמוני ו
 והשלישי אמורי והרביעי חתי' איש עתי' וכל אחד יודע פשר דברים ורמזים'
 חכמים הרדים' ויאהבם המלך ויגדלם' וינשאם וינטלם' ועל פיהם יבא ועל
 פיהם יבא' יקצוף ויתרצה' על פי מרוצתם ודחיב ויקריב' ועל מאמרם יבנה
 ויחריב' ועל פיהם יהיה כל ריב' בימים ההם כשבת המלך על כסא מהללו'
 והעם הניח לו' והנה אשתו מעוברת ועל המשבר עומדת' הרה ללדת' והיו
 בלדתה ויחוק צידה וכאיבה נעכר' בערס יבא חבל לה והמליטה זכר' וימחר'
 האולך לקרא לחוים' ויודע עתים ורמזים' ויאמר ויהיו לדע' ציור המולד'
 ומדינו מה נעשה לנער הנולד' וימחר כל אחד בפי שכלו' לדעת מה יעשה לו
 גזרת החוים כל אחד בהורו' וכלי משחיתו בידו

ויהי כאשר כלו החנוי' לעונן
 לצידות להתבונן' ויאמר
 המל' להכני' אחד בית מסיבו
 לראו' מה דבר בו' ולבאר
 על הילד כפי סברתו' על
 דמיון צורתו' ואיש לא ידע
 מספט חבירו: ונזירות אמרו
 למען יספר כל אחד מבטו
 'ודברי משגג' וידבר
 המואבי בראשונה' אחרי ה
 חתכלו בעת ועונה'
 וכתוב דברים רבים'
 חסר עשבים'

ואם ישפיל ראשו או יריס' מוליה גרים' ואתה אם היית יודע' מעל החסידה
 והצפרדע' לא תהיה נפטך נבהלת' ומוראך לא תירא ולא תחת' ויאמר ח
 המחבר איכה היה הדבר' אשר שכלך בהודו גבר' ויאמר כי קננה חסידה בדרך
 סור' בראש תהדר ותאסור' והיא אשה חכמה' בכל חכמה נעלמה' כי שמה
 כבונים וחכמים' על ההרים הרמים: ובמעלתה כל העשאים ישמחו' וכשנאסנה
 יסרחו' וישעו: בעונה טובי' ונגידים' יעלזו חסידים' ותהי מתפרנסת מאגם
 מים לקנה קרוב' אשר שם צפרדעים לרוב' ותקח בכל יום כתאותה' מאכל ל
 לביתה' ושם הייתה צפרדע אחת תמה' שבה דומה' ונפשה לכל אדם נכנעת
 מכרת ויודעת' ותהי בעצמי' משתמרת' ובבא החסידה לצודה משתמרת' סוגרת
 ומסוגרת' ויהי בהתבונן החסידה חריצות מפעליה' בדרכיה ובטביליה'
 ותשאוב לצודה בערמתה' ותקרב אל פתח ביתה' ותדבר באזניה משלים'
 לזנב הנחשלים' ותאמר מי הוא זה המסתתר ביום צרה' וכנס בעובי הקורה'
 הלא הזנן מורה' לכל נוצר קורא' ופורט על חי רשתו' בבא עתו' ומשלים על פי
 הגויה חפצו' אם לא בטאס לארצו' לא יועיל תחבולותיו ונעניינים' וסתר פניו:

צורת הצפרדע באגם מסתתרת' והחסידה באונה מדברת'.

ותחיד הצפרדע לשמוע
 קולה' אף היא תשיב
 אמריה לה: ותאמר הלא
 צנה השל' הישר' להשמי'
 האדם בכח' וכת' להצילו
 מחרש ומגרע: וכשמרת
 מכל דבר רע' צנה לעשות
 מנקה: ששע וחטא ינקה'
 וכל איש ירא ורך הלבב
 ביראתו' ילך לביתו: וכן
 אם נטע כרם ובנה בית
 מדה: ישוב מצבא העבודה
 : פן ימות במלחמה' יתרב'
 עגמות נפש כדהמה: ודן

רצח ומזה' ואכיון בשער ידכה: ודן ארבע אבות נזקין: תורה וחוקים:

תגו לֵב אֶל עַפְאִים מִחַיִּיקִים בְּמַעֲלָתָם וְנִשְׁמָתָם נִבְּרָה :
שׁ וּמַעַ וְאִישׁ מִשְׁכִּיל יִהְיֶה לִּי : לְפִי שְׂכָלוֹ וְעוֹד לוֹ אֵךְ מְלֻכָּה :

ויהי כראות המקשה מעלת מליצות ' וגובה המחיצות ' ובשמענו הודאת הסורים :
= ויחל מאד מהמורים : ויאמר אם יעמוד איש כנגד המחבר ' מה יצטרך ומה יד
ידבר ' ומה יעלה על מליצתו ודעתו ' ומה ישיב על תוכחתו ' הלא דבריו מכל
סיגמורים ' כולם נכוחים למבחן משרים : ועתה עס קלתי לך אשנה : אחת
דברתי ולא אשנה : ויגש החמישי בחרי אף : כעבר כל יסאף : ויאמר מי איפה
המחבר הנתבע ' ממרא קדית ארבע : אני ארבה על מליצותו חיילות : הנני
אשיב את כל המעלות : ולא אביט למשליו ולא אחוש : כח אבנים כחי ובשרי
כחוש ' ויקס ויעמוד נגדו : ויגש הוא לבדו : ויחרש אף ויארץ מענית : ויקרא
בקול גדול יהודית :

השער החמישי במהלל היראח הנורא : השארית הנמצאה
צורת המקשה והמחבר ' זה אל זה ידבר :

אמר המקשה מי האיש הירא
' וכדעה מתגאה : ולמה
תשמח ברו' מלך ' כשופר
הדים קולך ' ואיך לא תבט
מפני : הירא דבריה ' ועל
מי הדימויות קול מעלותך :
הלא יראתך כסליתך : כי לא
תועיל יראת : ולא תזיק
קנאה : כי כל הדברים י
יגיעים : ובגזירה מביעים
ולא יוכל אדם למנוע :
וגר דין לקרוע ' ולא יועיל
יראתו וטובתו : להציל לו
מרעתו : כי על הכל מוכרח
: ואין מנוס ואין מברח

ואשר יחייב עליו מולדו : הכל יגיע אל המועד אשר יעידו : ואשר הוא עושה
שם מצליח בידו : בין טוב ובין רע בעשותו : לא יחלישנו ולא ימיר אונתו :
בי אף יתחלפו וישינו במזלותם : הכבדים ממסילותם : ואם כרע
אדם או ערב ' הכל על פי הכבד ' ואם

והודעת' מהלל הענוה והשפלו אשר הם מרחק הקודם אצילות' כי טוב אמו'לך עלה
 אל מכוני' מהשפילך לפני כריב אשר ראוי עיניך: ואת' לא חששת להוד מוס' וערכו'
 והנה לא שמעת עד כה' ויאמ' העורב הנה שבת' היום בכלי' ובושת' ולעולם בגדי
 ענוה אלבט תלבושת' ואבחר לבפטי חליט' שמלו' להתקרב' שחור' כעורב' ואמנע
 מלבי' גמות' הדומ' למען' אנוח' ואל' תגע בי רוח הגאווה ותאווה' לא כולה ולא
 מקצתה ותאמר הינה אחר אשר אל הגאווה כחשת' לטובתך כעצמת' כי כטשת'
 וצלעך וחלייך הם יסורים של אהבה' מנחת' כדבה' וכאשר ביארו הוגי תורה יומס'
 גלילה' איך אדם כוקף רגלו מלמטה' איך מכריזין עליו מלמעלה' ועתה החזק
 שמוסר ועל ל אל תחבר' ולא יקנא לבך בחטאי' טוב שפל רוח את ענוים מחלק
 כלל את גאים' ותזכה נפשוך אל רוס גבוהים' ותמצא חן ושכל טוב בעיני גאי'
 ותזכה ותחיה במעלתה וממשלתה' וזע קודש מזכרתה' ויאמ' העורב מה כמלכו
 אחותי אמרתך' נופת תטוש' כשפתתך' ומה נחמד דבורך ועינייך' דבש וחלב
 תחב' לטונך: ועל זה שבת' מרעיוני' ברית כרתי לעיני' להסתופף בסתר
 ככפיד' ואשען על נקיות כפיד: ועתה אחותי לכי בדרכי שכל ותבונה: העיר
 היונה: כי באשר תלכי אלך ואתחבר' ובאשר תמותי אמות' ואם אקבר' ותרא
 היונה כי בלבד הנבר' איך מחסור דבר' ותקבליהו בסבר פנים' ובכנף רכנים'
 ויחדשו דברי חכמה כבראשונה' להשיג המעלה העליונה' ויטשו דברי הבל ותאווה'
 עקב ענוה' ויראו בדברי חכמות' משערי מות מרוממות' זה קורא וזה דורש' זה
 טונה זה מפורש' זה מודה וזה מעבך' בין האולם והמוכח' זה מעדה בדקה
 ובגדי יטע' לשבי פשע' זה יעלה אל רוס מענוי' וזה יעל' אל הר' זה מחשבונות'
 מעלות עליונות' תשענינה' ועיניו אל קדוש' ישראל' תראינה' זה ירבה לעלות
 ובקהל קדושים יחנה' זה יכתוב ידו לשם ובסם ישראל יכנה' ויבלו בטוב שנות'
 ובמשכנות מבטחים ימותם' איך פחד ואיך צרה' איך ועם ואיך עברה' איך חסר
 ואיך מגרע' איך טען ואיך כגע רע: וישבעו מעדנים' דסנים ורעננים' ועל
 זה אמר המשורר' לב ימן לעורר'

ישנים שו בני ארץ חשיכה:	ועיר פגע כמו הגע הפוכה:
הלא תבלי ויושביה חלומות:	ושמחתה בתורתה בשוכה:
ראו כי עלות אצולות בענוה:	ובשבלות עלייה עזובה:

ואשכ מושב ישרים : במעלות הנשרים : גודר פרץ על בני פרץ : עש מלכים
 ורובו ארץ יתרא היונה כי התגלה לבא עד הלום : ותאמר לו לך לשלום :

צורה העורב מתפרד מן היונה ופורש כנפיו : כנשר יעוף בשמים :

ותשאה רוח לעלות אל
 העבים : לתת קינו בין
 ככבים ויגבה לבבו לעלו
 במושב הנשר : ויהי הפסע
 אחיז והקשר : וישמטוהו
 העבדים ואל הארץ ה
 השליטהו מנוח הדריכהו
 כי אולכפתה מסכן ואלך
 : לעלות אל מושב המלך
 : ולא שמענו ולא האמינו
 דבריו : ולא כתבו לב ל
 למעלת הנרי' ויגרשו אונתו
 מהסתפח : ויפול ויפסח :

צורת העורב מתנחם על מהלכו והוא צולע על ירכו :

וישב ביום ההוא העורב
 לנתיבו : וילך ויבא :
 ויקרא אל רעייתו היונה :
 בלב כדכה ונפש נעכה :
 ויגד לו מהלתו : ורפיון
 מעלתו : ורוח העונות א
 אשר נשאתהו ואת כל התגלה

אשר מצאתהו : ויאמר עבדים משלנו כי וישליכוני מבית המלכים : ולא כתבו לי
 מהלכתי : וישלכוני כל איש סכל וכבזה : אל ארץ אחרת כיום הזה : ויהיו ב
 בכבודי מתרפים : והנני פוסח על שתי הסניפים : ותאמר היונה הלא כתבת
 לך שלישים : להציל נפשי מפיח יוקשים : והודעתך

אמרו כל מי שיש בו שלשה דברים הללו בכל דבר פגע : והרי הוא מתלמידות של
כלעם הרשע : והן עין הרע ופסא רחבה ורוח גבוה : כהי נהיה וכהה : וכל מי שיש
בו שלשה דברים הללו והוא על עונו חרד ונראה : ה' וא' מתלמידיו של אברהם :
והוא עין טובה ופסא שפלה ורוח כמונה : כי שם ה' כיה את הכרבה : תלמידות
של בליעס יורדין לבאר שחת : יחד על עפר נחת : וכן כתוב עליהם : אנשי דמי
ומרמה לא יחזנו ומיהם : אבל תלמידיו של אברהם וזכין כגן עדן כחלה רבה :
ונחלים חיו עולם הבא : ועליהם נכתב דבר אשר בכתם פן לא יסולח : להנחיל
אזהבי ים ואוצרותיהם אמלא : ויאמר העורב מה יפ'ת ומה כעמת אהבה : צרופ
אמרתך מאד וחשובה : ומה מאד נאה : עצתך לשמור ולעבוד : כי עניו וספלי
רוח יתמוך כבוד : אמנם החכמים דקדקו בעניין הענוה' אשר היא לישראל נאמ
: והאריכו העניין : וכמו עליו בניין : וכתבו לשערוין דבריהם : כאשר כתוב ב
בספריהן : ואמרו בשמעתא מאן דאית ביה : ובשמעתא מאן דלית ליה : הנה חייבו
להשתמש במקצתה : וכן יאתה : ועל כן אתייהם ואתגאה במעלתו : סלעי
ומצדתי : ואת בתי בחברתי אס תתגאוי : ובסלע מדרגתי אס תתגאוי : איך עונש
ואין שגגה : יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה : באמרך הלא העורב הלז רעי
ומסיק וממי אח' ר'ס משחח האחרוני : והוא מבני הנדיבים : שרי הנכבים
'הלא זקני היה ראש השלוחים : אשר בשמן שאון משוחים : ויצא בכל יום פעמי
: יצא ושוכ עד יבשת המים : והורי כלכלו את הנכבא בימי הרעב והחרב
והעורבים מביאי לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב : ועתה הנני הולך לעמי
: למען ספר שמי : ואס בני רסא יוביהו עוף : ארוץ אחריהם ואעוף :

וחזק וממין הרמאים הנה הוא נשאר מיתר הרפאים צוח ושורק וטן חורק
 ולטפוק על הדגים ודונו מערים בלשונו ולהשליך פחים יארוכ וידגלרוב
 ויאמרו לו הדגים ואיך נוכל להמלא מן הרמאים השונים ועצת הדייגים ויאמר
 בהיות כל אחד עניו וספל רוח ויזכה וינח ויהי בסתר ובבלוי ירא שמים ואל
 יגבה לשוט על פני המים ויבט מעצמו ויחפר וכא בצור והטמין בעפר כי
 לא יזכה לקבל הברכות גאה וגאון ודרך רע ואיטת הפוכות והמתגאה לא יקום
 בעת התחייה ונפשו לא היה ולב נסבד ונדכא יחיה ויזכה וכבר נזכר בשב
 העניים כתב אשר לא יספר הקיצו ורכנו סוכני עפר סוכבי לא נאמר אלא סוכני
 לתלה ומענה כי כל מי שנעשה לעפר סכן וחיו בשפל יסכן יזכה לתחייה
 המתים ולאותות ולמופתים ויגאה ויפול ברעה והיה רק זעה ויטבע בטיט
 היון וכבוד שאון לפני סבד גאון ראו כמה מעלות בשכני עפר כפולות
 יזכו ויחיו במעלה רבה והקרן קיימת לעולם הבא ויאמרו הדגים דקת במוט
 ונפלאית מאד נשיאת וכמוטל הזה אשר הביאת הוטעתנו מצרינו וסכאנו
 הבימות ואנחנו חפצים לקיים מצותך כל מוצא שפתיך ויצו הדגים ויעבירו
 קול בכל המחנה ובבולס מטעם המלך וגדלס : להתנהג כל אחד בשיפלות רוח
 : יצר נמוך ובטוח : ולשוט על פני המים איש אל יתגאה ובפני הדייגים אל יתרא
 ואם יבא עליהם רוח עושים יבאו בנקדת הצורים ובנקיקי הסלעים ויכן
 למותו עפר ואפר כל הנמצא כתוב בספר ויבחר למונו דברים נקיים פרי
 עץ חיים ויזכה למעלת החסידים ומהללס ואכל וחיי לעולם ויתקבצו יושבי
 העני בשומעם וקבלו עליהם ועל זרעם לקיים את דברי הנבונים ולהיות
 על דעתם נשענים וכלם שמחים וששים להיות עושים ויטכנו בעפר מלך
 נטרים : ובאו במערת צורים : ויכלק'ימיהם בנחת וש בה : בארץ מגריהם אשר
 גרנו בה : והדייגים בראותם מעשיה נבהלו ופורשי מכמורת על פני מים אומללו
 ותוסף היונה לקלל החנק והגאון : ולפאר השפלו והעני : ודרך הצניעות להלל
 ולשבח ומוסרת כסיל לפתח ותאמר הנה נשאתי אלה המעלי להכחיד החנפי
 והגאים להבלים : ולמען יכלמו הרמים מגערתם : יבטו ויהנו מגבורתם : ועת
 סים לבכך אל מהללי : תנה בני לבך לי : וראה עינש הגאים מחתית החטאים
 וכמה דקדקו נבונים וחכמים באים ואמרו כל מי שהנא גס רוח במעללי סכינה
 מייללת עליו : ואמרו כי הרגיל בזאת העבירה ראוי לגדשו כאסורה

באתי להפקיד אצלך כיסי ונעשיתי חלי וכל חוצרתי ויאמר הזקן הנני מוריד
עצמי לעשות ונשאלך תנה אותנו על ידי ואני אשיבנו אליך ויאמר הסוחר רצוני
שתעבד על השם אלהי וישני ושם אבנתי כי הרמאים רבים סלונים וסרבים
ויהאמר הנני כותב כפי חשבך שמך ושם אבנתיך ושם ארצך ואצויר על כיסך כ
צורת זקן וישם ממולאים כתרסים למען לא יבא לרמותנו איש נוכרי בארץ
וכרי ויהי זה אותות מעמיקים וסודתם ממתקנים והנה העשוק קרב למולו
ויחזק קולו ויאמר בחסדך הזקן אדוני צוה לתת לי פקדוני כי כבר שלמתי
מכירתתי ונעשיתי סחורתי ויאמר גסה נא ואמסך בני האלה זה אשר נתת הכיס
בידי יומי ויגש האיש וימסנו ולא יכל להכחיש כי אמרסן ישמע קולו ושם
ורפה לו ולא ופקיד אצלי ההמון הרב והיה לי בהיום הזה למארכ ויאמר לו
באמת אתה הפקדת בידי כיסך מנת חלקך וכוסך ואמנם בא בצורתך רמאי
אחד וכמעט הורי לא נכחד וישאל הממון וערך לגדי שוחד כי בקש להדיחך
ואני עניתינו על זאת קצות וענות ועתה בני קח נא רכושך וחילך אחי יהי
לך אשר לך ויקם ויתן לשקדוני לא חסר דבר ממטמונו ויהי כראות הסוחר
את הפיקדון ביד האיש ויהי כמחריט וירס גם הוא כיסו מן המהפכת וישאל
ללכת ויאמר הזקן תנה את הפקדון הזה ואשמרינה לילה ויום אנדרינה ויאמר
הסוחר אל נא אדוני כי אין זה הכיס אשר בידך רצוני והכיס ההוא גדול מזה
ואתה תחזה כי עתה אלך ואביאנו וכדרך אפקידנו ויאמר לו מה לך לך נא
ואל תצעה בדברי שקר ואל תמאנך כי אם תתעכב לא תוכל לראות פני
עד אשר אתודה על זדוני ואתפלל בחוקי לפני אקף כפופים תמידין כסדרן ומ
ונוספין ויאמר לו התפללת כתאוותך הלא יתן כיסי ברשותך כי אתה רשע
ממרא רשע ערץ ומתערה וכבר חקק השם מאמר ומצבו כי לא לפניו חנף
י בא ועל זה סבתי ואוציא מידך חיל חברי ורכושו כאשר ראיתי בצרת נפשו
ועל זה אודה את ה' והאל לני מציל עני מחוזק ממנו וידא חנף כי לא נעשת
עצתי וכבערה מליצתי ויצעק ויהמה ויחאק ויצלכיתי ויחנק והעשוק כמלט
בתבולות הסוחר אשר דרך אמונה בחר וישב לביתו שמח וערמת הסוחר
איש משבח ויגיד מהללו לכל אנשי סלמו וכל מקום מוקד ומגש לסמו
ונשאתי לבס החירה אשר ענין חנוכה והרמאות מגידה למען תדעו ותבינו
ומאמרי וניכי תאמינו ותדעו כי האדם הבא באניות חרב פיסית

ויאמר כימי אשר הפקדתי בידך: בהתבוננתי עריך: ויאמר הזקן לא היו דברי מען:
 וימצא אותן היתה צה צה ונכלם: וישב האיש הסוחר לבית תחנונו: וישפוך לארץ
 מרירותו: וישכס כיום הטנייבא בית הזקן: אולי יוכל עניינו לתקן: ויאמר לגו
 אדוני סלעי ומחסי: צה לתת לי כתי: ויאמר צא צא איש הדמים נכזה וסכל:
 אשר על לשונו רכל: איך תבקש ממני סקדון: איש ריב ואיש מחזן: ויציאהו
 מכיתו בפחי נפש: ויטבע בטיט ורפש: וילך וישב ל: מנגד: משתומם על ה
 סבג: וירא והנה איש נחנץ: בא מן החנץ: והוא הסוחר הגדול אשר בתרשים:
 גם שכל ימים: ויתכונן אל העשוק ויכיריהו: וידבר באזניו ויעריהו: ויאמר
 עה לך מרעיד: אשר על שדרך דמעך יעיד: ויאמר זקן אחד ימני: למשאות
 שמני יוגד לו את כל אשר קרהו: ואת אשר עשה הזקן ואת אשר ענהו: ויאמר
 לו אל תירא ממקדך: ואל תתן את פיד לחטא את בשרך: ועל פי הדין והחק:
 שכלי מושיעך מרחוק: ואחלצך מיד הזקן החנוף והנכזה: למחר יהיה האות הזה:
 ויהי מומחרתיק הסוחר כיס רחב ואורך: והכסף והזהב תוכנו ערך: ויאמר אל
 העשוק הכני הולך אל בית הזקן: ליישר תהלכך ומתקן: ואערים עמו ערמה:
 עמוקה ורמה: וארבה דברים במהללו ותפארתו: והשיב את הפקדון אשר ארני
 ואתה תבא לבנות מאמרי: אחרי דברי: ותשאל ממנו סקדונך וחילך: ובערמה
 זו ישיבנו לך: ויאמר העשוק אני אבא אחריך: ומלחתי את דברך: ויפן הסוחר
 הימים: ויבא בית הזקן במרוצה: ואותו על מכונן מצא: מתעטף בטלית נאה:
 בעונה ובחסידות נראה: כמראה מלאך אלדים גורא ואיום: והוא יושב פתח ה
 האהל כחום היום: וישאל לשלום הסוחר ומלאכתו: כי חשב למסכו ברשע:
 וישתחו הסוחר לעומתו: ויודיהו על מטב אחרתו: ויאמר הנה תרשים עיר מגורי:
 ואני סוחר גדול מימי בעורי: ויש לי בת נשואה בארץ פתרים: אשר לחמה
 לרעב תשרוש ואני הלך לשחר סינ: ולרעת עניינה: והייתי הולך בגדי צבעוני:
 והב וכסף מטמונים: והאדני היום כי בדרך הזה גנבים: יצאו נצבים: ואני
 שמעתי עליך שבח ומהלל אשר אמונתך נכלל כי אלה הזקן והנחמן אב הרחמן:

ותהליית חסדו ואמונתו יחנך עני במשכו ברשתו אלה הם החניפים והחרטומי
והאשפים אשר כל כונתם לרעה לעשות חנף ולדבר אל העם תועה והאל צווח
ע"בויא אוי להם כי נדרו ממני עוד להם כי פשעו בי על כן צריך אדם להזהר
מדבריהם פן ינקש אחריהם ולפרסם אותם מפני חילול השם ומפני אדם
אשר לא ידע ואשם ואם נלכד ברשת אחד מהם לאשמויו ונפל בעצמותו
יערים להמלט ממנו בכל מיני הערמה כי היא מצות עשה שהזמן גרמה כאשר
הערים הסוחר הידוע והזיל מיד החכף אכיוו ושאע' ונימלט בערמתו עני מסלר
בחילו ויתוס ואין עוד לו ויאמר הדגים איכה היה הדבר ואך נמלט העני
והסח נשבר ויאמר היה זקן אחד בארץ צדון איש מדון והיה מתפאר בענוה
ובדרך מצוה והיה מתפלל למצא פדיוס טבע ביוס ומראה לכל כועס וישרי
ושעית הנשר ולבנו היה חסד ומגרע כי כלו חנף מרע ויהי היום והנה
איש סוחר יבקש רצון טוב סוחר ויבא אל העיר לעשות
סחורתו כפי מנהג ודתו ויבא בידו כס גדול ומסולא
בכסף מלא ויכנס בשווקא אחד ויירא על כיוס ויפחד כי היה בין אנשים
זרים וכלדי נכרים ויאמר בלבו אלך ואפקיד כסי ביד איש טוב וכאמץ ואנצל
ממקרה האון עד אשכים למחרתי להשלים סחורתי ויהי הוא הולך וישמע
קול המולה בבית התבילה ויכנס בתו ולראות חן חן תפארות וירא את הזקן
מתפלל דוס להשם והתחולל וירבה צעקה ונאקה ויקרא אל השם בחזקה
כורע ומשתחוה בלב נשבר ודוה ויבקש על עונו סליחה ולא יגרע שיחה
והאיש משתחא וישתומם על המראה בראותו חסידות וזקנה ותבילה נכונה
'ישאל אל הזקן לשלום ויאמר מי הביאך הלום ויאמר אני סוחר ממקום פלוני
לבקש איש כאמץ רצוני ואחרי אשר ראו עיני אילו התהילות המסות הגדולות
הכני מפקיד בידך ממוני וחילי איה תימך גורלי ויאמר כתר לי זעיר ואעדה
על כחשי ואשפיק את כפשי ומאף להתודות בשבירת רוחו ולפני אל ישפוך
שיחו ויהי ככלותו לדבר ובהשתי לחבר ויקבל מן הסוחר פקדונו ויקס
וילך בשמחה אל מצונו מתהלל ומשבח לפניו לחמו ומז' וימלא שבעת
ימים ויכין הסוחר סחורתי וקניינו וישן בית הזקן לבקש פקדונו ויאמר מה
הפקדון אשר תאל ומלתך תשים לאל ויאמר

וְכִמָּה יִגְעֵתִי בַעֲשִׂיית מִצְוָה : וְכִנֵּר טַבַּת וְחִנוּכָה : לְהַדְלִיק נֵר וּלְעֲרוֹךְ הַמַּעֲרָה :
 וְכָל זֶה לֹא נִחַי / וּבִסְעוּדַת פְּנוּיִם כִּמָּה טֹרַחְתִּי : וְהַתְּבוּנָתִי בַּמִּקְרָא מְגִלָּה
 יִדְקֹדְקֵתִי בְּאוֹתֵיּוֹת כָּל מִלָּה וּמִלָּה : וְתַקְנֵתִי לִי מִצְוֵה הַדּוּרָה : עֲרוּכָה בְּכָל (שְׁמוּרָה)
 וְשִׁמְעֵתִי הַאֲזִינּוֹת : בְּיוֹם מִתֵּן תִּירָה סְפִירוֹת : וּבְיוֹם טַבָּאָב : הָיִיתִי נֶחֱלָה וְנִכְאָב :
 וְכִשֶּׁר נִיחַ לֹא שָׁמַתִּי אֶל פִּי : בְּיוֹם חֲרוֹנִי וְאִכְפִּי : וְאַצּוֹס עֲשָׂרָה יָמִים סְדוּרִים שְׁפִיץ
 רִאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים : וְכָל יוֹם הֵעָשָׂר הָיִיתִי בִּכְח וְאֶל / אֶלְהִים כָּצָב בַּעֲדַת
 אֶל / וְתַבְלִית כְּוֹנֵנִתִּי לֵה צֶלֶל בֵּין הַפִּתְּאִים / אֲשֶׁר הֵם לְמֵאמְרוֹ מִפִּתְּאִים / בְּאִמְרוֹס
 כִּמָּה רָאוּי אִישׁ כְּמוֹךְ לִכְבֹּד עַדִּי אֲנוֹכִי / וְהַסְכֵּלִים אֲשֶׁר בְּרַשְׁתָּ נִמְשְׁכוֹ / לֹא יָדְעוּ
 וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲסִידָה יִתְהַלְכוּ / כִּי כָל דְּבָרָיו חֶקֶף וּמִגְדָּע הַכֵּל וְחִלְרָע / כִּי לֹא יָבִין
 מִן הַמַּצּוֹת אֵלֶּת הַשְּׁמוֹת / אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת / הַמִּין הַשָּׁנִי אִישׁ מִתְּבָאָר בַּחֲכָמָה / וְנִפְט
 פִּתְיוֹת הַוָּמָה / וּמַעֲלַת כְּסִילוֹת לְטוֹנוֹ נִבְעֵת / גַּם בְּלֹא דַעַת / וּמִקְבֹּץ דְּרָשׁוֹת
 וְנִפְטִים / אֵת כָּל הַשְּׁאִטִּים / וְשֵׁם לֹו סְפִירוֹס מִוְכָּנִים / בַּתַּבְלִית הַיּוֹפִי מִתְּקַבֵּס :
 וְעוֹמֵד פֶּתַח אֶהְלוֹ / וּמִרְאָה לְפִתְּאִים מַעֲלֵת וְגִדְלוֹ / בְּהִיּוֹת דְּדִיעוֹ וְשִׁכְלוֹ
 הַמַּצּוֹבָחִים / שֶׁר הַטְּבָחִים / וְלִקְחוֹ כְּמִטָּר עֲלֵיהֶם יַעֲרוֹף / וְכִסּוֹף לְטֹרֶף / בְּאִמְרוֹ
 לֵהֵם אֲנִי כְּבִילָה וְאִי טְרִיפָה / בְּאִנֵּת נִפְשָׁן שִׁאֲפָה / וּמַשְׁעָר כָּל עֲנִיָּין עַם סִכְלוֹ / כָּל יָמֵי
 הַכֵּל / וְאִין מִתֵּן טַעַם לְדְּבָרֵי / בְּסִתְרוֹ דְּבָרֵי חֲבִירָתִי / וְכָל חֲכָמָתִי וְנִבִּיתִי בַּתְּחִבּוּלֹת /
 שְׂבָרוֹת מִוְלָלוֹת / וְכִאֲשֶׁר יִבֹּא מִשְׁכִּיל לְדִרְשָׁו / טוֹרֶף נִפְשָׁו / בְּאִמְרוֹ פְּלוּנִי הַבָּאֵן
 אֲשֶׁר זֶה הַסִּירָכָה : וְאַחֲרֵי דַעַתִּי נִפְשִׁי מִשְׁכָּה / וְלֹא יִשִּׁיב אֶל לְבֹו וְלֹא יָבִין / מֵאֲבֹד
 וְנִמְוֹנוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא כְּדִין / וְיִדְרוֹס לְפִתְּאִים וְיַעֲזִיר / וְהוּא לֹא יָדַע לִלְכֹּא אֶל עִיר
 עִימָשִׁיל לְהַמְנוֹן מִשְׁלֵי חֲנוּמֵר / וְנִשְׁמָנו חֲנוּמֵר / כִּי הוּא חֲכָם וְיִדְעֵי / אֶהְיֶה וְיִמּוֹדִיעַ
 חִידָשׁ וְהַלְכָה הוֹרָה / בַּעֲוֹנָה הַאֲמִירָה בַּתּוֹרָה / וְחֲכָמָתִי וְתַבּוּנָתִי עַל דֶּרֶךְ כָּלֵל :
 עֲנִיָּין הַמֵּאֲכָל וְהַמִּשְׁתָּה וְהַמִּשְׁגָּל / וְתַבְלִית כְּוֹנֵנִתִּי וְדִיעוֹ / קוֹל הַעֵם בְּרִיעוֹ /
 הַמִּין הַשְּׁלִישִׁי אִישׁ מִתְּבָאָר בַּעֲוֹנָה / אֲזִימָה כְּנִדְבָלוֹת וְנִכְאוּה / וְאֶל בֵּית הַתְּפִילָה
 מִשְׁכִּים וּמַעֲרִיב / כִּי בִיקֵשׁ לְחַרְחֹר רִיב / וּמִרְאָה לְכָל צִיצִית הַדְּרוֹ / וְתַפְלִין אֲשֶׁר
 עַל בִּשְׁמֵר / וּמִרְבָּה זְמִירוֹת וְתִהְיֶה / קוֹל הַמִּנְלָה : וּמִבְקָשׁ בְּקָשׁוֹת וְתַחֲנוּן / וְתַפְלִין
 מִשְׁכּוֹת : וּמִרְבֹּב קִידּוֹת וְכִרְיָנוֹת אֲשֶׁר כִּפְשׁוֹ בּוֹחֶרֶת / אֲדָם מִנְיָחוֹ בּוֹיִתִּי וְמוֹצְאוֹ
 בּוֹיִתִּי אַחֶרֶת / וְכִנְתָּנו לְרִמְאוֹת בְּנֵי אָדָם בְּמַעֲלָו / וְלִהְיוֹת אֶלְמָנוֹת סִלְלוֹ / וְלִמְלָא
 בֵּית גְּנָזִין מִטְמוּכִים / מַשְׁדֵּר עֲנִיָּים וּמִאֲנִקֵּת אֲבִיּוֹתִים :

והפני זה יקבלו המים צורה: אבל לא יוכלו לשמרה: כי אין בהם זלתי כח אחד
והוא הקיבול אשר מהם לא נכחד: ואזכור השמע יפעלו בו שתי כחות: ילכו אחריו
: יקבל כח הלח וישמור כח הנושא: וכן יהיה חובש: ועל כן תשאר הצורה חזקה:
בלוח השמע חזקה: ופאל כח הזה במקום המוח שכלים דקים וזכים: משגח
מן החלונות מצדן מן הארבע: החוט העליון הוא כח שומר הדברים: אחר
שהם נעלמים ונסתרים: הוא המשיג מן המוחשים: עניינים אשר אינם מורגשים
' כאשר ישיג הטה איכות הדוב ושנאטו: כד' רשעתו: והכח הזה כמו העכל
לכני אדם: תשארית הבחנות והודס: כי הוא השלמת תבונתם ופעולתם: השומר
אמת לעולם: החוט הרביעי הוא כח הזכרון: העברה ופירוק: לזכור הדברים
אשר השיג הכח השומר: ומאמר גומר: כי לזכירת סתרי וריו: כאילו הוא בית
גבוה: ומשיג בעצמו תכלומת ענייניו: וכתב ספר זכרון לפסיו: ושנים אלה
נמצאים באחרית המוח: גבורי כח: החוט החמישי הוא כח המחשב: השומר
באמצע המוח יושב: והכח הזה אינו משיג אבל הוא מניע: ודברים יניע
ומחשב בעד פנמצא בכח השומר: ואם נשאר ביד השומר והזכר שומר: כי הוא
ביניהם פקודה באמצע: אבן שלמה מצע: ולפעול בהם הפרדה והרכבה: דקה
או עבה: ויציר אדם ובהמה יעשונו בשמים: וגבותם מלאות עינים: והדמה
לאלה הנמצאים: לבח נשמעים: ולא יוכל לחשוב באין דמיון משל: ולתור
אחרי הדמיונים לא כשל: אבל יקבץ הנפרדים ונקבצים יחד: מולך ומזבא
מעלה ומוריד: וילך בלא שכל הלך נאוב: והוא לא כן ידמה ולא כן יחשוב
והכח הזה נקרא מחשבת כוונות: לעשות כל מלאכת מחשבת: אלה הם החושים
הגבולים והפנימיים: אל כל חי מרגיש מצויים: והאדם בהם גדול ונשא: על כן
יתרה עשה: מפני שיש בכלו השכל הנודע: אשר להבדיל בין השקר והכזב מודע
' והשכל הזה הוא במחשבה כלי: ולעשות מפלוא: אבל אינו עצם המחשבה
הנה ישכיל מאד ידוע ונשא וגבה: כי הוא האמת אשר לא תמעד: וזרקת עומדת
לעד: אמנם יש בבני אדם חוסר ומגרע: חכמים המה להדע: והם האומרים
על תאוות כסלס: ומציאים בדברים תחבולות שכלס: ומשכחי עצמם בחסידות:
ומעידים על כזב ושקר עדות: ומשכחים חושיהם וכחותיהם: להביל רעיון להם
תאוותם: המטים עקלקלותם: והם בתפוסות חניפים: עפר ארץ שואפים: ח
הורי עפר וכפיה: והחושאים האלה שלשה מינים: כהו והגא וקנינים: המין
הראשון איש ממשאר בחסידות: כן נעות האמדות: ולגבוב דעת הבריות: מונה על
עצמו זכויות: באמריו כמעט שלא נהרגתי הרוב: בלכתי לקנות לולב ואתרוג:

וכן דבר עומד נגד עגולה היא כנקודה ' ובידו קנה מדה והמשל בזה אם תשים
 שטח עגול נגד העין דרך קוים ישרים ' עד מקום השטח עגולים ' ויהיה תחתונ
 כל אשר הוא לצד השטח רחבת ידיים ' ויצא עליונו אשר לצד העינים ' כאשר
 יכלו הקוים אל הכבדות ' תאזכר העגולה קטנה וצרה בא' מרחובות ' והיא עומדת
 על דמיון זה חדה ועבה ' ורחבה ונשכה ראשה נקודת העין הנראה ' ותכונתה
 השטח העגול הנראה

צורה הדמיון והגדלה שניהם במסילה באילו העין נקודה והגדלה עגולה

וכאשר יתרחק השטח
 יוסיפו הקוים להיות חדים
 ' ויארצו הכדים ' ויצאו
 צעדי האיות ' אשר הם
 בבת עין מצויים ' ותקטן
 העגולה הנראה באמצע
 העין ' עד היות הנראה
 לאפס ולאין ' כי כל אשר
 תקטן העגול הראוי תחסר
 ' כי עוד מעט מזער ויוסף
 הנראה קטנות וחוסר ' עד
 אשר יכלה אל גבול המיעוט
 והקוצ ' ולא יוכל כח הראוי

להשיגו ' כי יסתר איש מריעהו ' חוש הראשון הוא הכרח חוש המשתתף ' שוט
 שוטף ' כי ממנו יתפשט החושים הנגלים ' ובמציאות נכללים ' והן ישובו אליו
 ובו יתקבצו ' וקרבנו יחפצו וכאילו הוא מקום הנחתם ' כחלת עצמו וצדקתם
 ' והחוש הזה הוא במקום המוח ' גדול וריב כח ' והוא המקבץ הלוכז והקל
 וראוי הנשמע והנראה בצדק יסקל ' ולולי זה החוש היינו בעצמנו חסדים
 ולא היינו מכירים ' כי הלבן אשר שמענו קולו ' לא ידענו מה היה לו ' והקבוצ
 הזה אשר בין הקול והצבע ' אינו בעין ולא בחוש השמע ' אמנם החוש הזה הוא
 המשתתף ביניהם ' היוצר יחד לבס ומבין אל כל מעשה ' החוש השני הוא כח
 הציר ' ופיתחו הגדלה והעיון ' כי הוא משגיח ושומר הדבר הקרוב והנרחק ' כל
 אשר בחוש המשתתף ההק' וכח הציר הוא מתקומ' בעצמו וזולת הקיבול כסר רשומ

ויתחדש הקול בהיות התנועה עוברת' וגבורה אזורת' ויגיע עד מקום הגעתה
 'בא עד תכונתה' וכאשר יכלה הקול באות התנועה' ותעבור השמועה' יתפעל
 האויר ויתעבר' כל הקרב הקרב' והוא האויר המוכן' אשר סביב ערך האוזן
 שכן' והערק הזה הוא גוף פשוט יבא מקצ' המוח' ורשתי פרושה בחיל גדול ובכח
 'כפרישת הגלד אשר על התוף' והקול במשוך התנועה יחטוף' ויתחדש בתוכו
 קול הברה' קל מהרה' ויחוש הכח המוכח באותו הערך' ויעמוד על הפרק'
 כי התנועה מתחדשת ובאויר עגולה קטנה מתגלגלת' והולכת תמיד ומתגלגלת'
 וכן תעשה עד אשר תמחה' נכטל משכס הולך תדחה' וכן האויר באשר יפגוש
 גוף קשה' ימח ולילה תמיד לא יחשה' ואולי כי בהפרדו יתחדש ממנו כלכל'
 והוא הקול אשר ממנו אצל: חוש הטעם הוא אצילות וכח' כאצל מן המוח'
 והוא בתוך ערך אחד נפקד' ובידו נפקד' והערק הזה פירש על חיצוני הלשון'
 מעביר ראשון ראשון' באמצעות הרטוב אשר אין טכס בעצמו ופרש על הלשון
 רשת חרמו' והרטוב יקח הטעם' פעם בפעם' ויתהפך אל ויקבלה' ויקד
 מקדיחו' וישיג הערק עניינו ועובו' על כן עמד טעמו בו' חוש הראוי הוא פתרון
 כח וגבורה' בקחתו מן הנראה צורה' ויחוק אותו ברטיבות העץ אשר הוא זכה
 וברה' כעין הקרח הנורא' במשל המראה כעמוד נגדה צבע וגוון' תרא' בתוכה
 ויתבונן פשתן הנשתן' וכאשר יתבונן דמות הצורה הנראה' בעין או במראה'
 הוא באמצעותו ובהיר' בתוך העץ או בתוך המראה יזהיר' לא שיתפרק דבר
 מן הגוונים' ויפלט אל העץ לפני ולפנים' וכמו כן לא תתפרק מן העץ בזהירות
 ואורה' תתפשט אל גב הצורה' אמנם יתחדש בדמיון צורה הנראה' כאשון בת
 עין או במראה' ויהיה הכנת המראה והגעתו' והתבונן בעין או במראה צורתו
 'הוא בעמוד הדבר על דרך ישרה לטלוח ולמסרה' באמצעי הגוף הך הבהיר
 'סופר מהיר' אמנם הכנת המושג תגיע מנותן הצורות' אשר בענין הנפש
 שפירות' ועל דרך כלל כל השגה ישרה: היא פתרון והעברה' כפי הדיו והטורה
 'לקוח המשיג מן המושג צורה' וכאשר תגיע הצורה אל בת העינים' פעם או
 פעמים' יתעורר הכח הרואה אשר בשני העורק' כלולים' אשר הם אל מקום
 המוח כלולים' ותשיג הנפש צורה הנראה ודמיונו תשתאה' וכן אם היתה אל
 המראה רוח ונשמה' תשיג המתחדש בתוכה עצמה' אמנם הדגש תגדול אשר
 הנוח' בהראות צורה גדולה כאילו הייתה קטנה ממרחק' הוא בהיות הרטיבות
 הברה' אשר היא כעין הקרח הנורא' ועגולה סביבה באמצע העינים' כדור
 אל ארץ רחבת ידים'

ויאמר להם למה פניכם רעים ' ואתם חרדים וכנענים ' ועתה הודיעונו מצפון
 כל אחד ולבד ' מדוע מהרתם בא ' ויאמרו ראה ראינו ' תמהנו ונפלינו ' והנה
 אנשים באים בים ' צי אדיר ואים ' וכל אחד קשה ורע מעללים ' משליכים אל
 הים חבלים ' ויבהילו בקול כל שמן ודשן ' עדקו ונחרקו שן ' ואחריהם ישאגו
 קול ' אשר כעסם וחותם יסקול ' ' והוא דמעת האנשים ' קול ' יללה
 משער הדגים ' כי חץ היגן לבבם יעבור ' יחוגו ויכעו כסכור ' והנה
 באנו אליך למצא פדיוס ' מן המערה כסנו היום ' ובחסדך תודיענו תגלומות
 כדמוות ' במה היתה החטא הזאת ' ויחרד הדג הכבד באומצו מיליהם ' ויאמר
 אליהם ' דעו כי כל החיים המרגשים ' כבראו בהם חושים ' והם כראו ונודעים
 ' ואל כל המרגשים נשמיעים ' חוש המישוש הוא כודע בכל חלקי הגוף בשנה
 ופרשאי יחזה ' בהשיגו החוש והקור ' והרטוב והיבש יחקור ' ויבין כף היד והקשה
 ' וההפרש אשר בין החלק והשעיר לא יכסה ' וישריד בין הכבד והקל ' במדה
 ובמשקל ' וזה הכח יגיע לחלק הבשר והעור ' ויעירם כאיש אשר יעור
 והוא באמצעות דברי יסוח ' והוא הקדא דוח ' והוא עובר
 ברשת הירידין הדקין ' אשר בעור ובבשר דבקים ' וזה היתרון
 הגדול והכח ' יגיע מן הלב והמוח ' וזה בהתגבר החוש על המוח
 מהר שלל חש ' ואם יהיה במעלה אחת לא ישיגו ' עמוק עמוק מי ימצאו ' כי
 אין למישוש מחקר ' וזלתי במה שהיא יותר ממנו חס או קר ' אבל הדומים לו
 אם ידרש ' לא ידע ואשם ' חוש הריח הוא מציאות הכח בתגופת ידוע המוח
 אשר הם דומים לראשי הדדים ' בתים לבדים ' והוא באמצעות גוף דק יתפעל
 יקבל ממנו הריחה כח ואל ' ויכנס הריח בתוכו או יתפעל בחלקיו ' לשמור
 חוקיו ' ובמשול האויר והמים המתערבים ' בהיותם זה לזה קרובי ' ואינו ויתחיי
 האויר להתערב בחלקי הריח ' בהיותו בטבעו נפוח ' אך אומם אינו רחוק שיתנה
 האויר לקבלו ' בהיותו יושב ממולו ' ויען כי בצדו שכן ' הוא לקבלו מוכן
 נהנות הצורות יקבלוהו ' ועמו ויבילוהו ' ויעבירוהו אל מקום רחוק עד היום הזה
 לחוקי כי הריח בעצמו מתנועע ' הולך ונוסע ' אבל בהיות האויר מוכן לקבל
 צורה ' ארח עמו לחברה ' ולולי זה יעבור הריח ברחובות ובשוקים ' מארץ מ
 מרחקים ' חוש השמיע הוא קול עובר ' מתפשט באויר וגובר ' והוא חזקת התנועה
 ' אשר אל האויר מגיעה ' בסבת דבר יכה או יידק ' באבן או באגרף ' ויפגשהו
 בחוקה שני גופים נפרדים ' ויפגשו היו נכחדים '

וציוו החכמים להנצל מבזיה נשמה ' מאד מאד הוי שפל רוח כי תקות אצנש רמה
 ובעבור כי התגאה המכסף בדעתו ' וישכב בבטחו ' צויתה התורה להחרימו ' לא
 תוכל להעלימו ' אך אומנס יתחייב מאד להעביר הכספים ' ולפרסם החכמים
 ואש יחננו קולם לא יאדון ' ישחק עליהם לא יאמין : אך יגלה צפון כל אחד
 וחטאתו ' כדי רשעתו : כאשר עשה הדג הנאמן : אשר היה למופת בזמן :
 ויגד לחבדיו ענייני החטיפים והרמאים ' וצפנו לחלכאים : ויאמר אליה העורב
 הנבר ' איכה היה הדבר ' ותאמר דג אחד גדול היה ' בימה של טבריא : והנה
 הוא גדול בתכונתו ' תארו ותמונתו המצולה לבחור מעם הרימתי ' וצבי עדיו
 לבאן שמתהו ' מנח גדלוהו תהום רוממתהו ' והוא נין חדגה הנאמנה ' אשר
 בלעה את יונה ' ועל זאת גדלה מעלתו ' וגבה קומתו ' וצומן בא הכביא והנשט
 ' אל חדר הורתו ' היה נער קטן רועה אמונה ' כן שבע עשרה שנה ' ולמד ממנו
 דרכי האמונות : דרך תבונות ' ועל כן היה בכל עניין יודע ' מבין ושומע ' ויהיו
 לו שני חברים נאמנים : אש - לחשוב מחשבות נכונים : ולרעת פשר דבר מבקשי
 : מוסיפין וגורעים ודורשים ' ויהי יום אחד והנה אביה קטנה ' פרב החובל בים
 מינה ' ובה שני דייגים בלשון רכה : משליטין ביאור חכה ' והם מערימין במעמדם
 : לרמות הדגים להסחידם ' ולהומם ולאבדם ' ויראן שני הדגים אתם ' ויתבוננו
 במרחיתם ' ויזנקו בקיל מרה ' עברה ויעם וצרה : כי שמעו שואלים : וכרעתם
 מתמוגגים : צורה זה ייגל באגליה : ושני הדגים צורחים תאניה ואניה

ויאמרו איש אל רעהו על
 מה אכחנו יסעדי ' וכיום סכנה
 חזוים וסוככים האספנו ונבוא
 אל ערי המבצר ' כן תאגו
 יד הרודף מן המצר ' ונעלה
 בית הדג הנכון לחזות ' בשל
 מי הרעה הזאת ' וילכו שניהם
 לבדם ' וינענעו רגליהם ונרדס
 ' ויבאן בית הדג הנקומד : אשר
 מדרכו יונה למד : וישאלו
 להם לשלום : ויאמר גשו
 הלום : וישבו כל אחד כפי
 תבונתו : איש על עבודתו

על משענת הקנה ' ויפול אל הטט ואל היון נחבר: אל הכור הזה אשר במדבר ' ויעד לא מטה לאדעית גובא' מת או נשבר או נשבה' ועל זה בכיתי לקטה יומי' אריר בשחי ונחמי' והנה אכני בשברי תועה ' כיולדה אסעה ' ובעלה נידף אכולה ' ארד אל בני אכל שאולה ' ויאמר לו המצרי אל תעצב ' קום והתייצב ' שוב אל לבך ותגוח: שגם זה הכל ורעיון רוח וכל העניין אשר שפרת: והימים אשר עברת' וכל המקרה והסגע: לא היה אלא כרגע ' והנה בידי הכוס אשר שתית והתרעלה אשר מצית: ובעבור תבין חכמתי ושגידה ' למען הראותך הובאת הנה:

צורח האיש מתאבל על בנו וביד המצרי כוס חרונו

נידבן האיש מאמרתי וניבן ישוב ויתפלא בו ' ויאמר לו כעניתי לך כי איך כמיוך איש משקף ' אשר רוח חובר כושף ' ואין דומה לך בכל תעלמוות כרמוות ' אחרי הודיע ה' אותך כל זאת ' ולך משפט הבכורה: וכידך כח ובכורה ' להראות עניינים ' כקף רכנים ' ומושב חפצך ישבנו ויחיו ' ושעו ולעו והיו כלל היו: ועתה אעבודך כפי כח ' ולכל בהם חיי רוחי: ותחיוני

ותחלמני ' ועתה אל תהלימני ' העמידני על אמונת עתך' אתהלך באמיתך ' וישב עמו ימים אחדים ' ללמדו ספר ולשון כשרים ' ונשאני אליך זה הדמיון: לעורר מחשב ולחדד רעיון ' להודיחך כי האדם צריך להתגדל בהורו' בכל כפשו ובכל מאורו ' ויתרומם ביחסו ובמעלתו ' בארץ יחשע ' ויפנה אל רהבים ויפיוח אל כזבים ' להגיד לבשרים תבונותיו להודיע לבני האדם גבורותיו' ותאמר היונה באלה הדברים הנפלא לא תביח ' כי כל זה הכל ורעיון רוח ' כי כל איש חייב להסניע ' הענוה מנפשו אל ימניע ' ותהיה רוחו שפלה ונשכרת ' כי כל מי שיש בו גסות הרוח איך עשרו נכערת

ח א

באונניה דברים נמרצים : אהבת האים חפצים : מקרישים ומעריצים : ויטבו
 בעיניהם מליצתיו : ודעת ספתי : ויקבלו אותו לארון ולמלך כל עשיר וחלך
 ויתן לו המלך את בתי לאשה והשיא את האבן הראש וישמח כל עם הארץ והעם
 סקטה רפא עבריה כי מטה ויקראו לפניו אבירך כאשר כילו לבירך
 צורת המלך רומז להמונו

ויעברו ימי המשתה
 והשמה בהסקטובכטח
 ויבנה לו הא ש בית מדה
 את כל טכיות חמודה יי
 ויכרה בור אחד תוך סב
 חציו להטלים הדרו ו
 ויבן לאשרו בית מדה מ
 מטוט ומחמד ענים ומ
 ומגדל וראשו בשמים ו
 וינשה ביופיה את ביתא
 אביו וישכח נשמח את
 אשתו אשר לקח ותהר
 האטה ותלך בן ותאמר

יולד בן לנעמי להיות נגיד על עמי ויקרא שמו עובד להראות מעלתו והיה
 בכיב בלידתה אותו ויגדל הילד ויגמל ואביו חסד לכל בני המלכות גמל ויעס
 מטתה והכחת למדינות ומשלוח מנות ויהי היום ויעמוד האיש בפתח אהליו כ
 בחצר הכבוד שלו והיה משתעשע בספר אחד נמרץ והנער רץ וישחה אל ה
 הכנור וישפל ירכא יעזח ונפל וירגז האיש לקבול הילד כי נסע מאתו אל מקי
 חלד ויאמר מי'יתן מותי אני תחתך בבא עתך וימהר וירד אחריו אל הכנור
 וזרע עוון כשבר ויבקש ולא מצא הנער וינע לבבו ככוע עצי היער ויפן כה
 וכה הלך ילך וככה וירא את המכשף אושפיו גאותו וזנוו ויאמר לו למה ת
 תבכח ויאמר כה קראני היום רעיה ופחד להשמיד אותי ואת בני יחד
 ויאמר ומאין לך בן אל תהיה כפס וכפרד אין הבן כי כל מעשיך הול צירי וחבי
 ויאמר האיש הלא אנכי גודר פרץ נורא למלכי ארץ כי בת מלך גדול נשאת ל
 בנפר מצאתי והי לי ממנה בן גאה יפ' תואר ופ' מרא' ויגמ' הילד והי רוכ' וחונב'

ויוצא המלך לתת לו הון יקר ונערב : מזהב ומסורב : ויאמר אל נא תעזוב אותי :
כי על כן ידעת חנותי : ושבה עמדי שנה אחרת : לכבוד ולתפארת : ויאמר גם
לדבר הזה נשאתי פניך : למען אמצא חן בעיניך : ואל יוסף המלך לעבד חסדו
לבלתי סלח עבדו : ויעבור עמו שנה אחרת : בגפס יקרה ונהדרת : ויניסנו
בדברי התורות : להבין ולהורו פעם דרשות פעם פסעות : פעם כללים פעם
פרטות : פעם פירוש פעם סהרא פעם תלמוד פעם גמרא ותתום השנה סלית
' בחכמה עצומה אשר הלב כובשת בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת ויאמר
האיש אל תאחר אותי כי אתה ידעת את עבודתי ושלח המלך ויתנו לו עושר
ונכסים אלה ברכב ואלה בסוסים ויאמר לו איך תלך ותרחק אל ארץ מ
מרחק והנה כפסי קטורה בגפסך ההדורה : ועתה לבי נכרת בריתי : להיות
טארות ואין לך את בתי לאשה בתוספת קדושה ותמלך את במקומו
' בעבור הזכיר את שמי כי אין לי בן זכר וכאפי נעבר וסברך יעלה ארובה
לחולי יחוק במעודי יעשה שלום לי כי לא חפצתי באחת המלכים וכבתי
הנסיכים : אומנם חפצתי ביערך ובתבונתך : ואמונתך : כי האמונה ראש המלכות
: והחכמה טורט הנסיכות והתבונה עיקר הדעת אשר הוא לכל חכמה מדעת
והיושר יסוד כל דרך בי מלכים ימלכו ורוזנים יחוקקו צדק ואמר החכם בזה
משל עליין וזה צורת הדמיון העולם סרדס יתנהג בטוב הדור' הדור טלמון
ישגביהו החק החק הנהגה ישמרהו החכם החכם מלך ינשאוהו השכל השכל
הדועה יבדדוהו אנשי הצבא הצבא עוזרים יסערהו סממון המומן עושר יקבציהו
ההמון : ההמון עבדים יסמכם היושר : היושר מאזני צדק מחזיק הדרך והוא
הצלחת תבל ומהלליה המאיר לארץ ולדרים עליה ועתה ברוך ה' מחמד לבי
ורעוני אחרי אשר האמונה גזעך והחכמה טורט מדעך והתבונה מקול מדע
והיושר אורך וישעך לך יאות כל מעלה נסובה ועוד לך את המלוכה ולהיו
סר נגיד על כל המוני כך בחר ה' ובשתים תתחתן כי היום למצא פדיוס
בתי העדינה וכמלכותי אתה תהיה על ביתי ויאמר האיש ומי אנכי ומי חיי : חפצי
ומאוי : כי אהיה חתן למלך : ואנכי נקלה וחלך : ויאמר המלך איני הפך במוהר
ומתן כי אם איש משכיל ודעתו ועתה מהר למלא טאלתי ולעשות את בקשתי
: כי היום קצר והמלאכה ארוכה : ובעבותות החפץ משוכה ויאמר האיש גם
את הדבר אשר דברת אעשה : נכצל מאמריך אתלונן ואחסה : ואשום בעבורך
מחשבות לבי ורעיוני : כי מצאת חן בעיני : ויאסוף המלך פרטיו וגדודיו ויעש
מסעה לכל סריו ועבדיו :

וידבר

תבטלם הם תתרחקו מהם ויעזבו את יעקב אליוהם אמר המלך והם כתבו
דברים להגיד למלך ואמרו בטח בצורא ובדתי ותשען במלך וכעבדתי
ותחבר אל החכמים בטוב ובנעימים ואמר המלך והאמונה אחים בשמן
תשחז קדש משוחם ולא יעמוד העולם ולתי בשנהם אחד באחד יגוש ורח
לא יבא בניהם ואמרו אל תשכן בעיר אשר אין בה מלך וכל ואהיר צדק שולט
על כל ורשף חסד אחד ונרצה ונהר עובר ושוק כמזא וצי המלך להחזיק
באמונתו ולקיים חקיו על פי דתו ולשמור גבולי הדין כולם כי הם לעלות
שולם ואל יבא שלפולים ורקחוקים אשר לא יקום וגדיל מעלתו בכל זה
וכסר דבר כל נביא וחזה ויתרצה לבוראנו במעבדיו ויהיה כחמד ואהל לעבדיו
ותמיד בהכרת פניו יהיה חסיד ועניו טוב הבחינה רחב המחשב וך הבחינה
עניו נכסלים ומרחם כאשר אכלים ינחם וכאשר יקצוף אל ימשוך איבתו
ולא יעיר כל חמתו ואם יביעהו הרוח המתאה יסובה בשכלו הנאה אל עמק
שנה הוא עמק המלך המושל בנפשו ובתארתו כאשר ימשול בעמו וככאן מ
מרעיתו ואמרו עוד יתחייב המלך לדבר אל הצנינו ויהיו במושב הדרו חוננים
וגדיל מעלת החכמים והודם הדברים המשוחים אשר מלא את ידם ואני ב
פחדות האלה נכבדתי הוגדלתי והוספתי והן הנה תבססי מלכותי יקר
תשרת גדולתי וכל כן אלויתי לשמוע דברך ולהקשיב ומאמריך ואתה ידעת
שמעך שמת כי המלך אשר באלה המדות חמדות ויקח מהן עמידתו ראוי
הוא לעבדו ולשמחו בהודו וכל איש שכל ואיש מדע במראה אלף יתודע
ועתה שם עמדי ואל תירא מעמליך וידעת כי שלם אהליך ואתן לך עוש וכבוד
וכסף וזהב ארבה לך מאד מאד כי לא בארצי משכיל אשר לא הגדלתי וחכם
אשר לא כבדתי ועל דברי מוסר שאלתי ומכל מלמדי השכלתי ואת אנוש בערתי
להצליח דרכי ואני אנויך במושב אחי ורעי אלופי מיודעי וירא אחי מדבר
המלך ואמרתו יען כי בחר בחברתי ויאמר לעבדך שנה אחת ברומ נכונה
מראשית ועד אחרית השנה ויאמר לו שנה עמדי להרבות הדרי והודי ועל
נכון תבונתך העמידני אכהך אביאך אל בית אמי תלמדני ויעמוד עמו ב
בנפש חפצה ושלמה עד מלאת לו שנה תמימה וישמח המלך בדברי תבונתו
ויבא עד תבונתו ויתענג עמו במשלים ומליצות קרבת הידידות חפצות פעם
בשיר פעם במליצה פעם בסוד פעם בעיצה פעם תבונות פעם תעודה פכ
הידה פעם הגדה ותתוס השנה ההיא בדברים ערכים לערת את השם קרובים
ואמר האיש שלחני מקנט חפצי ואלכה אל מקומי וארצי ויבן

יתבננו הסופרים במליצת ספריתו : ויתמהו מגערותו : ויקח אותה הממונה : אשר
 משאר הסופרים לטוב משתנה : ויביאהו אל ביתו : ויראהו את בית נכחתו ויעש
 משתה שמנים : מיין דוקח מעסים רמונים : ויתנו לו החברים מנות : ויביאהו לו
 מגדנות : וישבו כלם סביבו : וישתעשעו בכיבו : ויעמוד על עמדו האורח :
 בפנינותיו מנצח ויכתוב להם עוד שני שורות לפקוח עינים עוורות

מיחל עת סתות יין משומרי : ולאכול מ סעודת אל וקח :
 דאן מאכל בכית נדיב מתקין : והיין משומר ב ענאי :

ויתמהו האנשים מכתבת ידו : ומליצ' שירו והודו : ויאמרו הכזה ראוי לבית המלכו'
 : אשר בו יתרוק נוכות : ויגידו בית המלך פניה : לאמר פעמיך למשאות הרוח'
 : ותראה סופר מהיר : כזהר הרקיע יזהיר : האיש אשר בא היום אלינו : הנה זה
 עומד אחר כתליו : וישלח המלך בעצמו : ויכף לבגדו פעמי אשורו : ויבא ויתחן
 האיש הנאהב : וישטן לו המלך את שרביט הזהב : וישבו הסופרים להודו' מהללו
 : מימינו ומשמאלו וידברו למלך ארמית באזוני כל ריע ועמית הנה זה האיש
 אשר בו רוח יתירא ומילתא די מלכא שאל יקיר' לשמשא קדמוהי גבר די' חכמתא
 וסכלתני בליביה : די רוח אלה קדישין ביה ויהי בהתבנן המלך מעניהם
 וישא משאת מאת פניו אליהם : ותרב משאת האיש ומתנותיו החמודות ממשאות
 כולם עשר דות : ויבקש ממנו המלך בקשה : חזות קשה : למנותו על הסופרים ב
 בבית מלכותו : ולעמוד על משמרתו : ולהיו' ראש לכל אנשי שלומיו : סגנו על כל
 חכמיו :

בורת המלך ועבדיו הסופרים : באזוני האיש מדברים :

ויאמר האיש לא ארנוני :
 ולגור בארץ אין רצוני : כי
 לא יצאתי מארצ' לבקש כבוד
 : בחצר המלך לעבוד : אמנם
 יצאתי לבקש חכמה : ולהרבו'
 עצמה : וכבר אמרו בעלי ה
 הבין והמדע : אל תתרא' לרשו'
 ואל תתדע : ואמרו המלך
 האיש מתיימים : בפעליהם
 העצומים

ויאמר כלבו ארץ
ואעבור את
הגשר כאשר יראה הנער
'אולי אמצא בלכתי
ישוכ' נחמ' לשכון וחשוב
'וילך במרוצה ויגהר'
ולעבור הגשר מיהר
וימצא עיר גדול' ומיופי
כלולה' ובה טווקים
ורחובות מליאות טובות
ובהם כל בעלי מלאכה
'מערכה מול מערכה'
ויגיע אל שוק אחד
גדול וכחמד' והיה כל

הבא אליו ועמד' כי שם נמכר כל חפץ נחמד ויפה' תרשים טוהם ויטפה' ושם
הסופרים יושבים איש על דגלו' כל אחד שוכן עם בני גילו' וישמח' הכחור על
הפלג' ומשמח לראות' ויעץ סופר אחד כצב על משמרתו בראותו הוד הכחור
ותפארתו' ויאמר למי אתה נאכה תלך' אשר חץ ידידות בלב תאריך תשלך'
ויאמר אנכי איש ציון שוכן ירושלים' ירא השם אלהים בשמים' ובאתי למצרים
לבקש חטמת הכישוף' את הכנס ואת הינשוף' ויצחק הסופר מדבריו' ויקרא אל
הסופרים חביריו' ויאמר הידעת על עיר ירושלים שמה' ואורח יבקש בארץ
מצרים חכמה' ויאמרת לא שמענו בלתי היום' כדבר הזה גורא ואיום' ויאמר
הנה זה אורח מארץ רחבת ידים' אשר אור לו בציון ותנוח לו בירושלים' ויתמח
הסופרים על דברו' וייתר על תפארתו והדרו' ויאמרו לו הידעת בענין הכתיבה
: חקירה או כתיבה' ויאמר ידעתי בדבר הזה כפלא' בכל טוב מלא' ויכתוב
להם טורות הפלא ופלא' ויקרא באזניהם שני הכתים האלה'

חזי עלי נודד: בקש להתבודד: ובש עלו מודד: לעג וגמי מדה:
נפלא מאד נצב: הם שכן נודד: חצב: יעמוד נעצב: כי צחקה צרה:

כי החכמה הזאת לי למלאכה ' ומהבי אבות לי נמשכה ' וישמע הכהור ענייני
 ' ויהי כמחשק בעיניו ויחשוב בלבנו מחשבות: אשר תבונת הזקן ותעבות ויחמר
 אין זה כלל הטעותו ביון מסיבו ' ולהורות כתן בלבנו ' ויחמוד הווי וחילי ' ויחפון
 לרמות דעתי וסכלי ' ויחמר לו מהאלהים תמצא משכורת ' ותערב טיחך כשיר
 זקנות: כי דברת על נפש אנושה ומרה ' רוח נשברה: אבל איני חפץ להטביר
 עולך ' ולהטריח עליך ' כי החכמה הזאת גדולה כנחש תתן קולה ' ורצוני לבקש
 בחור בגילי ' ויגידה ויערכה לי ' והוא ישאלך על הספק ' להגדיל לשון ולהפק
 ואתה תגדלה ותעילהו בחסדך ' ולי איני עבדך ' וידע הזקן כי לא האמין
 בחבור לחכמתו ' ולא חשש לתבונתו: ' דר בלבנו נדר' אס' אבא באהלי או בחדר
 ' ואם אעלה על ערש יצועי: עד אראהו חכמתו ודעי ' ואודיעהו את גבורתי
 סכלי ותבונתי ' ויבן תחבולות ויחנן קולו ' ויסב פניו ויחמר לו ' לין הלילה ויהיה
 בבקר ' ארחק איש אשר לתבונתו אין חקר ' הוא יורד וילמדך ' וגם איני אורד ' ויטב
 החבור סרעפיו ' וישתחו לאפיו ' ויחמר ברוך השם אשר מהללו לא יצמח
 אשר הנחני בדרכך אמת ' וישבו שעה אחת מתחברים ' עודם מדברים ' וישאל
 הזקן לשמות ' לרמות הבחור ולפתות ' ויקח הכוס ביומיו ' וישתמץ היון לרמות
 צמאוננו ' ויחמר אל הבחור שתה וישתכחו תלפיתך ' ושכבת וערבה סנתך: וישת
 הבחור וישתגה מחשבו ' ויקס וילך אל בית מעסכו ' ויהי הולך ' והזקן לבגדו
 פחים ישלך ' וירא והנה באר בשדה ' והנה שם מקום אשר עמלו צודה ויחפון
 פדלבו ויחטל ' ויפול בבור סיד ויכשל ' והבור רק אין בומים ' וישא לבבו אל
 נפיש ' ויצעק ויהמה בכחשו ' כאשר ראה צרת נפשו ' וילך כל הלילה במחשכי
 וגמו כתן למכיש ' ויהי בבקר וירא בירכתי הבור דלת ונפשו עליו מיללת ויפתח
 ויצא לחנוך ' כדהם על כאבו ולחונן ' וימצא גינה מליאה עצים ושיחים ' וציצים
 שתמר ותפוחים גדולים וגבוהים כעדרן גן אלהים ' ונהר גדול איתו סובב ' ואיש
 שבו ילבב ' להביט מהללה ויופיה: ולאכול מפריה ' וישבע בראותו מעדנים:
 חדשים גש יסכים: וישכח רישו וחילו ' ולא חשש לעמלו ' וילך הלוק עד קצה
 סגינה: ויעמוד בראש פינה: וישא עיניו וירא והנה גשר: בכני על קו ישר ' וכו
 שני מגדלים חקוקים בשאר: עשויים באמת וביושר: ויעמוד הבחור וישתתח:
 וישתחמס על המראה

סופר את המגדלים

צורת הבחור בין הצאלים

ועל פי דרכו יועיצהו ויועילהו / ועל מי מנוחות ינהליהו / ועתה הנאיל ובבואך
 כבדתי / ולחבר ולריע לך שמתני / וארחת הלילה במעוני / סביב לשולחני
 ששמיני מצפון לבך ומהלכך / הודיעני נא את דרכך / ואדעך למען אינני
 כפי טעלי / אעטרך עטרת לי

והבחד להשיב מליצה יחבר

צורה חזק על שלחנו ידבר

ויאמר הבחור באמת צדק
 החכם כמוסדו: וגמר אומר
 במאמרו כי כל אדם צריך
 להוציא משקל ויבין: ואם
 אש יהיה משקל ובעל מליצה
 'אין לו יתרון בלי עצה' כ'ס'
 איש אורח: כודד ממקומו
 ובורח: ודעתו כדוד דחיה'
 בארץ ככריה: ועתה אודיעך
 מחשבות לבי / אש דרך
 עצבי: אני הייתי טוען
 בציון כסלבי מים בציון:
 וכפשי הייתה לכל מליצה
 מודעת / ולבי ראה חכמה

ודעת / ואבקש לדעת בענין הכספים דבר / ונבמה כחן גבר / ולא מצאתי בעדו
 מענה: ואין קול ואין עונה / ואחשבה לדעת זאת: באחת מערי הפרוה: ועל ז'
 מארץ הצבי יצאתי: עתה באתי: ולבקש מחסורי די' לכל חרטום ואסף וכסדאי:
 ועתה אש יסך עושה חסד ואמת עמי / אחרי אשר כל זאת כדדתי מעמי / הודיעני
 התגיד איש בקי בזאת החכמה / ויעבור עלי מה / ומוהר ומתן ירבה עלי: (ואתגב
 כאש תאמר אלי / ויאצל עלי מהודו וילמדני: ואיתנות החכמה יגידני / ויאמר
 הזקן אחרי אשר עד רחבי ארץ התבוננת / והלילה בסתר אהלי התלוננת: בבואך
 לבקש חכמה: מציני יושבי ארצך נעלמה: על כן יהבך עלי השלך / ואני אלמדך
 להעיל אשליך: בד' ו' תלך: ואודיעך עיקר הכספים: ואון ותרפים:

ונדע כי השכל בענוה יסער : וזה בעצם זה נקטר ' כעלהבת קשורה בגחלת :
כי הענוה מן השכל כאצלת : והשכל כאצל מן הענוה : עלף ויצא מנוה : (ושאלו
לחסם מהו השכל והדיעה : אמר השכל והחכמה : ולא יראה לעולם משכיל חסר
ענוה ותמימות : וענין חסר שכל והתחכמות : על כן יצטרך האדם להתגבר
בזאת המעלה : ויקחה לו לנחלה ויגבירה על שאר טבעיו : נצר מטעיו : כי
היא שלימות נפש החכמה : וישבה תחתיה ורמה : אמר העורב באמת צדקו א
אחתי כיבדך : בעוררך נפש מאהביך : ועל כל זה צריך אדם להשתרר ביחסו '
וענינו לנשוא 'ויתגא' במעלות אבותינו ובמשפחתו מתהלל בחכמתו ודעתו וידיע
תבונתו לבני אדם : ויתרומם ויתגדל במעמדם : ואם יבא נכרי אשר לא יכיר
מעלתו : ולא האמין לשמועתו : יתחייב על כל פנים להודיעו'הוד שכלו ומדעו
ויבין ענייניו ותחבולו' ונש לו עלילו' כאשר עשה הזקן המכסף אשר רחם תבונתו
בו נוסף : ויתגא' על העבדו במרדו : אשר לא חש לכבודו : ולא האמין לקול הודו
' ויראהו עניין גדול ונורא : אשר לא היה ולא נברא' ותאמר היונה בחסדך אחי
הנכר : איכה היה הדבר ' ויאמר היה בציון בחור אחד נחמד : אשר דרך המליצה
למד ' ויהי לו בכל חכמה מבא ' כי לכל תבונה הכין לבבו : ויבקש לדעת
בעניין הכשפים : ויחפש ולא מצא התרפים ' כינאסר הכישוף לאומה חמודה '
למשבי ירושלים ולאיש יהודה ' וכראות הבחור כי התשוקה ללבו נוגעת , ובקשתו
בארץ הצבי כמנעת' לקח מהונדבר נרשם' ויירד מצרימה' ויגר שם ' ויהי בתחילת
בואו אל העיר ' ומחשבתו העיר ' והנה זקן אחד יושב ' חרש וחושב : וישא עיניו
וירא אה האיש האורח : אור זורח ' כי כלו מחמדים' לבוש בדים : וישאלהו הזקן
לדעת מחשבו ' אכא תלך ומאיין תבא ' ויאמר לו עבדי אכבי נוצר תעודה' מבית
לחם יהודה : ויאמ' הזקן סורה אדני אלי דק כל מחסורך עלי : ויסר אליו ויביאהו
אל ביתו וחצרות ' ויתן מאכל לחמורו ' וירחצו רגליהם ויאכלו וישתו ' ופיהם
בדבור שטו ' ויאמר הזקן בהתחייב כל אדם באהבת החכמים : ולבחור מושב
זקנים ותמים : כמו כן נתחייב להתנהג עמו בשכל טוב ומוסר : וכל טוב ממנו
לא יחסר : ולקדוש לביתו כל אורח ' ולהיות בכבודו שמוח ' ולדבר דברים על
לבו ' לחכמו מרוגו ומעצבו ' ולהדריכו בדרך ישרה : כפי הדעת והסברה '
ולא יתקן זה ואלתי בדעתו רציונו' ולא יזה עיניו מגמת פניו ' ועל

כי שלימות העונה ' מדה ממוצעת נסוה ' הלא את החכמים עזו ועצמה ' ואני
 צנועים חכמה ' וחכמים ישכנו ארץ בטחה: ויוסיפו ענוים בהם שמחה ' והודים
 והגאים ישמרו ' יחד כסיל ובער יאבדו ' ורכושם וממונם יחרס ' כי יחס לה' צבאות
 על כל גאה ורם ' יוס ענן וערפל ' וסח גבהות אדם וספל ' ועתה פקח עיניך
 והט אזניך ' נשמע מעלה עליונה ' בעונה נכונה ' ותעלה מעל ליונה ' ואיך נענש
 הנורב באשמתו ויפול ויפסק בגבהותו ' עד אשר טב אל ככון ' ופעל לשבת מכון
 ' ויקבל עליו מוסר היונה ולחשה ' ואשרה אשר אשרה על נפשה ' והנה לך ראייה
 מעשה שהיה ' אמרו כי קננה בתרשיש יונה ' בעלת שכל ותבונה ' ותהי בצלה
 העונה מתלוכנת ' ובכל יום לפני מלכה מתחכנת ' מעוררת בתבונתה לבבות
 ומחזרת בערמתה מחשבות ' ולפני עמה היא דחשה ' טע וארגמן לבושה ' ו
 ולחמול על דל ואביון מחמדיה ומאוייה ' גומלת טוב ולא רע כל ימי חייה ' ותהי
 לכל חלק מגן ועזרה ' טעמ' כי טוב סחרה ' ותעמיד בחכמתה כל בדק' על דבר
 אמת ועונה וצדק ' ויהי טע עורב גר ומסכן ' בוכח היונה טען ' וגם הוא היה ב
 ביחס' מתנורר ' ובגאות אבותיו משתרר ' ויבטח בדעתו ושכלו ' ותחת
 על מרמ' רגלו ' ותרא היונה ענייניו ' כי רמו עיניו ' ואחר התוהו נטה ' וכמעט
 מדרך הכניעות שטה ' ותלך להעמיק עמו סודות ' ולנסותו בחידות '

צורת היונה מדברת אל העורב בהלליה ' ובכלה העדי בליה '

ותנן ותאמר בהיות השכל
 מיטב היחס והדור ' ומעלתו
 וכבודו ' והוא המכביל בק
 אדם ובהמה ' וכן יושג מעלת
 החכמה ' וכן יודע פשר
 הדבר ' על מכונס ' ויחלן
 השפליס לעבוד קונס
 ויתגן צדקות השם ויחודו
 כי מלאה הארץ הודו ' על
 כן יתחייב לחקור בעד
 אמתתו וקיומו ומעלת עצמו

וילך ויקס בחימה ' לערוך נגדו מלחמה ' וירק את חניכיו לחוס ולחיות טמנה
 עשר ושלש מאות וסב את עיר הכפנים : עד הלון בצענים ' ולא יחמול עליהם
 ולא יכסה : ואין מי ש'אמר לו מה תעשה ויטהו את יבול הארץ ועסבה ופריה :
 ולא יטאירו מחיה : וכן יעשו טנה בטנה ' כי לבבם להטחית פנה , והיה אם זרע
 השפץ אדמתו : ועלה עליו הזריר להטחית ' וישת את המדינה הגדולה והרבה
 ' סוגרת ומכוננת ארץ יוצאת ואין בא : והיה כל יושביה בצער ' זקן ונער : מפני
 הרעב והצמא : ואין אתם יודע עד מה : והשפץ העניו היה נבזה ונתעב : מפני
 זלעפות רעב : ויכלה ימיו ביגון ואנחה : בארץ ערבה ושחיה : וכל היום יצעק
 ויאס : הושיעה להם : וישא בקולו כי צרה קרובה : ולא אכל בטובה : והזריר
 סיה הולך וגדל ' ומגזילת לא חדל : עתים ידלג עתים ירוץ : כארי יטאב ולא
 ירוץ : פעם ישמח נפשות פעם לבבות : פעם בהון פעם ברחובות : ויכלה
 ימיו בחדוה ושכונתו בעלצון : ססון ושומחה הרג בקר ושחוט צאן : ונטאיתו
 חליך את החדה : אשר חרפת העניו וספלותו מגידה : וסבותי את פני המטל
 בצנור : למען לא תטה אשורך : ותבחר דרך ענוה ותבקש : ותהיה בקרבך
 למוקש : ואני על כל עמך אתנשא ואתגאה ' ולא איעף ולא אלהה : להודיע
 לבאים גאותי וכבודי : אסירה נא לירידי :

יְדִידִי קוֹם וְהִתְנַאֵה :	לְבָה אֵלֶי וְנִתְרַאֶה :
הַקּוֹרֵךְ בְּרִי אֲנֹשׁ שׁוֹבֵב :	מֵאֵד נֶחְבֵּד וְגַם נֶאֱהָה :
וְאֵל תַּפְנֶה לִבְּנֵי עֲנִי :	כְּפֹנֶף קוֹמָה שְׂפֵל מֵרֶאֱהָה :
מִשָּׁל זְרִיר וְהַשָּׁפֵן :	עֲמוּד עָלִיו וְהַשְׁתֵּאֲהָה :

ויהי כשמונע המחבר החידה הזאת : וימהר לסתור דברי המקשה ולכנות :
 ויאמר האתה האיש המקלל : אשר כמתת סקר מתהלל : והנה מדתך
 לא תקום ולא תהיה : כי מת אתה ולא תחיה : כי אתה הדעת מאסת : ובתבונת
 לא חפצת : ותבזה את הענוה : ותבדד גאון וגאווה : הלא ידעת כי ארון כל
 חכמים : וראש כל הנשיאים : אשר היה לשם ולתהילה : ובטלימות המדה
 פתעלה : לא טבחו הכורא אליו בעיניו ' כי נרצה באור פנת :

ובהשתלק השיתוף והעזרה נשתלק האהבה השמורה : המדרגה השנייה אהבת
 המנוחה : בהשקט וב בטחה' והמדרגה הזאת תחלק לשני מינים' אשר בקרבם
 חיות' המין הראשון אהבת ההנאה' כהייתה ובה' כאהבת נשי' בעינת' להנאות
 טענת' ובהשתלק ההנאה הגוברת' תשתלק האהבה הנכרת' המין השני אהבת
 החבר' מר עובר' והוא המוצא חבר כאמן' וריב כעמן' מודיעו סתריו ו
 נעבייכו' והגיון לבו ומצפוני' והחבר יחזיק בעד סודתו ולא יגלה לאדם מ
 מצפון חידותו' ועליו יבטח ביושר לבבו כי אהבת לבו אהבו' והמין הזה נחמד
 בהודו' כל זמן שצריך אדם לגלות סודו' וכאשר תחקירונו בתכלית ושלמות ה
 המהקר' לא תמצא בו שום וציקר' המדרגה השלישית היא העליונה' אשר
 על כל חונה: והיא אהבת הש' לאהביו ועבדיו' לשומר ברייתו ולקובר פיקודיו' ו
 והיא אהבה אמיתית קיימת' בחותם האמונה נחתות' כי בהודה תשכון מ
 ארומים' ואינה בעולה עולמים' וממנה אהבת חמים נאכלת' כי היא השלימות
 והתעלות' כי אהבתה אינה תלויה בדבר' אשר בטל ועבר' והאהבה תתקיים
 ותשא: מטעם השם להתפאר' אלה הם מעלות האהבה' וסבות הקריבה' ויאמר
 לו השם כל זה ניסיתי ודקדקתי: ועל התכלית עמדתי: לא מצאתי מקום ל
 לאהבתך: ועיניי להתדבק בחברתך: כי לא יתקרבו עולמים: שני שניים:
 ועתה קום דה מהר מעצתך: הכבד ושכ בביתך: ויאמר אל כא אחי ובחרי:
 אל תביישני מסברי' ואל תרחיקני גבירי מגבולך: כל קרב אלך: ותן לי אחוזה
 ביניכם: ואצא ואבא לביניכם: ותחת עולכם אחסה ואתלונן: ועדיכם אתבונן
 : כי לבי היום כססף מוזהב: ואהבתכם בסגרי חקק: ולעולם לא אשוב ל
 לאיולתי: ואעמוד נצב על משמרת: ואגיד במעשי תמיד לכל עינים: כי אני
 זרזיר מתנשם: ויאמר השם ואך יתכן להיותך בקרבי שכן: הלח איתך רחוק ואני
 נרדף תהדוף: ואני נהדף: עלה נידף: אזי נלקח ואיתה לוקח' אני נרצח ואיתה
 רוצח' ומה לי לדונך להדבק אל איש נשבר: מה לתבן את הבר: אך אמנה
 לרמותניו איתה מחשב: ובתוך המרי איתה יושב: ואם השם הסיתך ירח מנחם
 : וישעה תחננני ושיחה' ואם בני אדם ארורים' באכלי עוני' אסורים: ועתה הפרד
 נא מעלי: אל תסוף דבר אלי: ויבן הדוריד כי לא יבוא לרמותו: ובחלק שפתו
 לשותו: וירא והנה מבון שפתו טבע: ויקצוף ויטבע' כן יעשו לי חללים וכס
 יוסיפון: וחרכס הקטה עלי ינשפן: אם אעשה את השפן ברכה: ואם לא א
 אפרוך לשכני מברכה: ואם אשוב לעולם מדרגי' תדבק לשני לחבי'

אין ומרמה' ויקח מן האורב : וילך הולך וקרב : ויקרא למעור' : אשר כל היום
 וכל הלילה שומרים' ויאמרו מי אתה קראת' מדוע באת' : ויאמר אנכי איש
 עבד וטפל : הר נוסל : ועתה קראו לי השפן הגדול כליל דיעות : חוסן ישועות :
 ואחיה לו חידות : דבר שלימות נפשי מגידות : וירוצו השוערים לקראו : ויבהיל
 להביאו : ויעל מעל החומה' ונפשו הומה : וירא את הזרזיר ויכירהו : ויתרע
 אליו ויחפירהו : ויאמר האויב תמו חרובות : ל' צח : ואיך כהיום תעזו מצח : הלא
 אתה הזרזיר אויביו : וצרות לבביו : ועתה למה התגברת : 'ולעשות הרע
 דעמכרת : כי באת היום לבקש צרה : לרדת העיר ואת המצודה :

צדחת השפן מרבר טן החומה והזרזיר מתגבר בשפלות קומה'

ויאמר הזרזיר הנה באתי
 היום ראשון להעמיק טפה
 ולהרחיב בלשון ולהתמודד
 על מעני נעוני' ולהשפיל
 גאותי וגאונ' : כי עתה
 טבתי אליך' לשמוע מהללך
 ואקרא לפני ענותך
 ואבדך : וספקתי כך על ירך :
 ואבא היום על העין
 ואשים ידן לבי לאין :
 לשאוב מימי תבונתך : ו:
 שלש לחברת ידידותך להמת
 דב קתי בעדותך' :
 חד חכמתך שומע' אוהב

וריע : ויאמר השפן הלא ידעת כי האהבה חלוקה לב' מדריגות : על כל
 וריע מדלגות : מלבד האהבה הטבעית לאבות ובנים' ולקרובים הנאמן
 המדרג' הראשונה אהבת התועלת' אשר כל אדם כוללת' ואהבת השותפין
 לעזור זה את זה נאקשים'

וטובו יתקד וגדלו אם נכבד : שבין לילה היה ובין לילה אבד ' והמשכיל ישמח
בעלותו : ויהנה בחנותו : כי בשכל כל דבר יכלה ' ויעש בדין ופארות יסלח ' .
והוא היחס הקדמון ' ומחמד כל מטמון ' והוא מושב וכסא הממלכה והמתנשא ' .
ועתה אתה אדונינו : אור עינינו : וזרע ימינו : אתה הוא המשכיל והעניו במדותיך
' ויפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיך ' על כן שים לבגד סכלך עלומינו ' חזק
ונתחזק בעד עמינו ' ויד עצתך מעבדיך אל תקצר : הבא לנו עזרת מצר : אומר
השופט כבר הורה החכם המושל : אשר משליו ממשל ' כי השפנים עש לא עצום ' .
: ובני הזריר בעצמם ירוצון : על כן הנבונים הכינו בסלע ביתם ' לחולשת
גבורתם ' ועתה הבה נכבה עיר ' ורב יעבוד צעיר : ונכנה לשבתנו בית
מזדנות : ערים בצורות : והיה אם יבא הזריר להכאיבנו ' והיתה העי הבנויה
למשכן לבבנו ' רני פלט תשובתנו ' כי להלחם אין בדינו כח : לבקש מנוח ' .
ואם יניף האויב בכחו חרב מרובה : והיה המחנה הנשאר לפליטה : ויאמר לו
השרים על כל אשר סבב ' מה יבא הדבר ' ויאוויקוהו את כל העדה ' ויכינו להם
צדה ' במדבר יהודה ' ויספרו להם כח הזריר ואונו : כעסו וענינו ' ויודיעו
על זה דבר מליצה ' העיזה היעוצה ' לבנות עיר גבוה דלתים וברוח ' לבינה
על גבי לבינה ואריח על גבי אריח ' ויטב מאד בעיני העם ' והמלאכה לנפושם
יגיע : ויהיו לבנות העיר : וכל אחד לחבירו העיר ' ויהיו עשים בבניינם
ושמחים ' חצוים עושים במלאכה וחצוים מחזיקים ברמחים ' ויבנו להם בוריות
וחפזה ' העיר העליונה : ויכינו דלתים ושומרים : בפתי שערים ' וידא השופט
כי נבנתה העיר על משונה ' וגם שם העיר המונה : ויחלק אותם לחלקים : וכל
איש במשפחתו הקים : ויבנו להם מגדלים גדולים ורמים : ויעשו כרמים : וישכון
ההמון בטח בדר : משפחות משפחות לבד ' וישב כל אחד במגרשו וכל איש על
דגלו מינה ' ג' שנים שנה אחר שנה : ויהי בשנה הרביעית בהיות המדינה ' וישבת
שקט וידינה ' ויבא הזריר לצוד מבני הששן : ברשת אשר צפן וילך הלך ושוב
' ולבבו לא כן יחשוב : ויחפוש במחבואות ומטמונים : ולא מצא את השפנים
: וישא עיניו וירא העיר הבנויה ' אשר היתה מקדש גדר דחיה : והנה
שם השפנים ' לבטח טובים ' אבות ובנים ' ויחשוב בלבו מחשבות הולכות ושובות
: ויאמר אמת כי השפן בעל המליצה השיא לבני עמו עצה ' ויחזק באור תבונתו
ויגדל : לבנות את העיר ואת המגדל : ועתה אלך ואדבר עמו בערמה '

כאשר יתחייב להם זה אצלנו' לטוב מהללנו' ונשתתף בהם בהוד וכבוד
הנאצל עלינו לשמור ולעבוד: וכורס דרך התבונה בכל רגע' ועונה' כאשר
ישתתף לנו בדרך האמת אשר לא יצמת: איפוא שישתתף לנו בחכמה העליונה
העושה הנאמנה: ויתחברו אלינו כפי יכלתם' בקיומם ושבתם, וזה כאשר
נכדיהם על פי עצה וחוקים: ומשפטים צדיקים' ונדבר עמהם על פי משלים
ומליצות: והגדית כמרצות' ואי איפוא זה במופתים נאמנים' על פי השכל נשעני'
יען היות דמיונם מהמופת רחוק' כמשפט כל חלם הציור וכחוק' כי בהיות דקו'
ההכנה קשה עליהם: וד לא יקרב אליהם' אומנם אפשר הוא בדיעות משותפות
בעניינינו ודעה בימינו: וזה שיתעסק עמהם בדברים נגלים נשמיים' מקובלים
אצלם ונודעים' ונגיע לזה במלאכת הדיבור במאמר נגלה' אשר חזון
החכמים גילה' ובמלאכה הזאת ישתתף החכם על החמון ודבריו אצלם כטל
חרמון' מפני כי ההמון מכבדים מה שהוא דר אצל דמיונם
ומכחישים מה שאין קרוב אצל רעיונם: ואחריו אשר החוכה עלינו מ
מוטלת' לבחור להם עצה טוב וכל מהלל כוללת' אודיעכם צערי וחדתי'
על המון עמי ועדתי' דעו כי הזריר מתגים' איש הבינים' הכן רמחים וחרבות
' לצוד כפשות ולבבות' וירבה חיליו ומחנותיו' קשץ כחוש ורועותיו' וישתדץ פרץ
על פניו פרץ: לאכול עניים מארץ' ועתה ברך לכה עצה וברית אל תפרו' עוזו
נדברו' ויעץ אחד מהשירים' וידבר בנועם אמרים' כבר אמרו בעלי המוסר
' דבר מכל טוב לא חסר' אינו משכיל המוציא תחבולה מלבו' להמלט מן ה
הדבר אשר כשול בו: אומנם המשכיל הוא המכין תחבולה בקרבנו: ובכל דבר
יבקש: עיניו שלא יכשל ולא יבקש' אמר השני אבל דקו החכמים במוסרם'
הצמיקו עצה במאמנם: כי המשכיל נשען על שכל פעלו: והפתי על הונו ו
ועמלו: ועיניו המשכיל ויושרו: ועיני הפתי בעיניו ונשקו' וכמה בני נכבדים יתבצ
בסכל מהללם: וכמה נבזים יתכבדו בשכל פעלם: כי פעולות המשכיל שלמות
תבחינו עד מות: ופעולת הסכל חסרון: חשך חפילה ועיוורון: ואין לאדם
לשמחו: ועמלו לעצמו' בעניין גדול שאין שכל יבא' או מעלה שאין תבונה
תשיגה: כי הסכלות וזמנו תעתיקנו והפתינות מעצמו תרחיקנו' וטובו

על כן המתנהג בענוה וטובות' סכלות והוללות' יקרהו כמקרה השפ' בחסד
 ובכסף' וכן היה הדבר: חלף ועבר' אמרו כי היה בארץ טבא זרזר מתנים' תאנה
 לעינים' קל במרוצתו ונותג' מרחיק כנשר ידאה' אץ ברגליו ובדרכיו מ
 ונתעקש' מביא לפני השפ' מוקש' ולעשות בהם תוכחות ונקמה' מרחוק ידיח
 מלחמה' וטעם היה שפ' אחד עניו תמים: זקן בא בימים: והנה הוא בכל הענוה
 יתלונן: אף גילת ורנן' וכל היום במתק חיכו: מתחנן לפני מלכו' והוכן דלים
 כפי הוכו וערכו' וילמד ענוים דרכו' דורש בחסדו החולים' ומנחם אכלים':
 וכל היום בדרך ינשר ונאה' ילך מחיל אל חיל ויראה: ויראו אחיו כי אותו הענוה
 אהבת: והחולה לבבו סובבת: וישמו עליהם לראש: להדבית שלומם וטובתם
 לדורש: ולהיות שר וטוב' להציל מיד הודים כפשה ולמלט' ויאמר אל ימים איש
 את ידו מכל עדין: אשרי עבדיך אשרי אנשך' ויבחר לו השופט שרי גדודים
 בעלי עצה לשון לימודים' לצאת ולבא עמו בעת הצורך' לכל יבא בלב אחיהם
 מנוד' ויהיו עמו נמצאים בכל מעבר: מעכילים בכל דבר' ויהי הם וידע
 לו עניין הזרזר ותאותו' אשר תאב להגדיל אשמתו' ולרחק בדם נקיים פעמי
 באותו' ובדם ענוים סותו' וירא ממנו ולבו חל' ויזר לו ויתחלל: ושלח בעד
 שרי גדודיו' להמתיק עמהם סודיו' ויבאו איש ממקומו: לגור לו ולנחמו
 צורת השופט והשרים בעלי מליצה במוקי סודות ומעטיקי עצה

וינען השופט ויאמר' גמר
 אומר' בעבור כי בטבע
 המדינות טובכים' כל
 חכמי לבב ונבונים'
 זהפחות והאשתרפנים'
 יתחייב לנו להיות כל'
 ההמון מתחברים: אהבו
 אותם ודרכם מיערים
 וכרשום להם פעולות'
 להועילם ולהביט' ולשוב
 אל ההצלחה האמיתית
 עניינם: כאשר

הם היסודיים השבים ליסודם ' בתפארתם והדמ' ובמעשיהם הטובים ימצאו מנוח
 ויגיעו כח ' שם יניח' וקץ הימים אשר לא יאחר ' יבקש אהבה ועוב שוחר ' היא
 עת התחיה והפדיון ' יבאו וירכנו במרום ציון ' זה פתרון חידת המחבר ומשלו
 הן הראו את כבודו ואת גדלו ' ועתה מי יוכל לענות ומי ידענו ' ומי יוכל לדין
 את שתקיף ממנו ' ועל זה ידי למוסי שמתי ' על כן אמאם וניחמתי ' וישבתו
 שלשת המקשים מענות את המחבר ' כי עז מיליהם ומעניהם ' סיבר ' ויתחזק
 לכבודם בחידותיו ומשלי ' ויראו מגשת אלי ' ויעמוד על עמרו הרביעי ' ובמים
 לא רוחץ למשעי ' וירבה על המחבר זגפו ' ובטלטה רעיו חרה אפני על אשר
 לא מצאו מענה ' לחנות עליו מחסה : ניאמר אהנו בדברים ' במארב חסירי :
 ואודיעני משלי וחידותי ' ודעת שפתי ' ויחל להעמיק טפה ולהרבות מלה ' כאשר בתהילה

צורת המקשה והמחבר זה אל זה ידבר

השער הרביעי במהלל
 הענוה ' מקל וחומר
 ומגורה שוה ' אמר המקשה
 מי הוא אומר ויהי ' קינים
 ונה ' וירבה דברים לבלי
 חוק ' ויביא עצות מרחוק
 ואל מעלת הענוה ' גרסה
 כפשו לתאוה ' ואיש און
 וחמם ' בעיניו כמאס והוא
 לא ידע בכל זאת ' תעלמו
 כרמוזת ' כי האיש המתגא
 ' לא יגע ולא ילאה
 ' והעניו ספל וכבני
 נד ונע : והגאון ישפילה :

והחומם יפילה ' והרומם השכל מייחלים טוב מקנים ' ודורך ענוים ' ואתה בן
 אדם שים פניך ' וראה בעיניך ' כי המלך הראשון בעבור ענותו ' חסר מעלתו
 ' ואבד מלכותו וממשלתו ' וכן אמר לו הנביא ' המוליד והמביא ' הלא אס קטן
 איתו בעיניך ' על כן חכרת מעלתם וקנייך : וימאסך השם מהיות מלך ' בהיותך נטביר נדא והלך ' על

ועל זה אמר המשורר לחקין לב יסן ולעמוד

קנו היום בני חלד לבבות :
ברו לכם עצת מליץ נכונות :
לה ישירו למול צור מ חסבות :
והניחו עצת בונה חרבות :
ראו משכיל ואיש יועץ נדיבות :
אשר עלה בשכלו רום ערבות :
והאציל על חבירו הוד והניף :
עלי חמדת מנת חלקם נדיבות :

ויהי כשמוע המקשה דברי המשל ויחלט כחוננוסל ויאמר ומי יוכל להלחם
עם המחבר אשר חיל המשלים יגבר ומי ישיב על המשל הזה תעזבה נכחת :
בעזבה נכחת הלך אחיטוב רמז אל הנפש החכמה קול ברמה ארבע אנטים
הם היסודות הממתיקים הסודות והמחוכם מהם ברעתו ונקל במדה ובמשקל :
הוא יסוד האש העולה אשר און הגאון גילה וממנו נאצל המרה אדומה : על
פיו היתה שומה הכחמד מהם ביופיו המעדה עדי זהב על לבוש צביו : הוא
יסוד האויר הסובב אשר בנפשו יסובב וממנו נאצל הדם תלעת אדמדם
והאיש הנאמן טוב ורחמן מעונג במזונות טוב יינו פעם לפזר פעם לאסוף
כססף ככסף והוא יסוד המים המוגרים על נפש עיפה קרים והם נאצל
חליחה בארץ ערבה ושומה והאיש אשר בביתו מתבדר והוא לעצמו כילי וכבד
הוא יסוד האדמה הגרועה אשר אין לה הילוך ותנועה ממנו נאצל המרה
השחורה רשת מזורה אלה הם היסודות אשר כל גוף שפל כלוה אליה העמודים
אשר הבית נכון עליהם ומוסר אחיטוב ותוכחותיו ומשלי מהלליו וחדותיו הם
חידות נפש שכלית ותבונתה חכמת נשים בנתה ביתה ואשר קבלו החברים
מוסרת רמז להיות החומר מוכן מכל עבריו על כן היתה הנפש בחברתה ע
עדנה בשלמה ומשמני מדינה וקץ טנות חברתה טבעים הס מספר רוב
החיי הידועי כאשר נכתב בתפילה מאושרת ונאמנה ימי טנותינו בהם טבעים
טנה ומלכי צדק הוא המקריב כפשות הצדיקים במרום שחקים והפרד החברים
היא הגיעה אשר היא לכל ידועה ושעשועי אחיטוב ובית הרמה היא ת
עצבונת הנשמה והשוכנים לבטח באדמות וערבה טנתם :

והננו בחברותך פמחים' כי שמחתנו והצלחנו מצינים פחים' ונאמר תהי נא
ב'נותינו ובינתך' לקיים חברתך' מלבד המות אשר כל מטה סבר' לא יסיר
בינינו דבר' ונהיה כל ימינו על משורתך כצמדים' אכחנו ואדמתינו עבדים'
ואתה תהיה מצודתנו וסתרינו' ובמוסרך הטוב מנהיגינו ומורינו' אכחנו החומ'
ואתה יוצרינו' וישמח אחינו על דבריהם' ונועם אמריהם' ויאמר שלום
אל תיראו' לא תרעבו ולא תצמאו' ולהיות מעוזכם ומחסוכם' כבר רצה האל
את מעשיכם' ויקבלם בסבר פנים יפות' ויחזק ידים רפות' ויהיו עמו בכבוד
' כי נאה לעבוד' זה בהודו שמח' וזה בחסדו משתבח' זה בטוב יגיל' וזה
יהנה זה יועיל' וכל אחד בחבירו חשקו' איש באחיו ידובקו' ויפרו וירבו כולם
ביחד' בתיאם שלום מפחד' ויהי מקץ מלאכת לחברותם ע'טנה' אחרי בלותם
היתה להם עדנה' ומלכי צדק הציא לחם ויין' למנוח כל לב ומחמד עין'
ויקרא את אחיטוב בראש הקרואים' בהיות חביריו עמו כמצאים' ויגר לו מהלל
ושבח' כי הוא יברך את הזבח' ויאמר הנני חפץ להראות עובדך ונעמך' ואברכ'
ואגדלה שמך' ואעלה אותך מן הארץ העלובה' אל ארץ טובה ורחבה' ארץ
חיים חקוקה על לב חרותה' ארץ אשר ה' אלהים דורש אותה' ואתן לך מהלכים
בין העומדים' לשאת בשם החומדים' ויאמר אחיטוב כיר ראשים' ויעץ חכם
חרשים' ואיך אשרד מחבירי ואצילי' אשר כל מחסורם עלי' ויאמר המלך אנו
אעשים עושר גדול וערב' בשמרים עקב רב' ויאמרו החברים ואם ישארו ע'
עבדיך לבדם יצמנו' והיה בראותם כי איך אחיהם ומתו' ויאמר המלך לא מות
תמותו' ועתה שמרו לכם פן תשחיתו' וקבלו גזירתי בשמחה ואהבה' ורחבה
ונסבה' ויאמרו לו הנה אכחנו בכל כנפך נחשה' והטוב והישר בעיניך נעשה'
ויתפדו מעל אחיהם בעת ההיא בשמחה' בהשקט ובבטחה' ויאמרו לו נכחוס
דרכך' והלך לפניך צדקך' ויתהלך אחיטוב את האלהים' וכל אוהביו נ'
נפלאים ותמהים' ויתן לו המלך בית תענוג ושעשועים' כל הנזיקר ונעים'
ויגרל מאד מהללו וצביו' ויצא לו שם בגויס ביופי' ויצו לתת לאוהביו נחלה
חשובה' בארץ מגריהם אשר גרו בה' ויתן להם שדות ופרושים' ונתן לה' רחמים
' וישכנו לבטח בארמיתם' וערבה שנתם' וישבע להם המלך' באונו כל עשיר
וחלך' כי לקץ היותם לא יאחר' ושלח להם את אחיהם אחר'

ויהי כפיצת הדין ויגשו שמו
לפניו לאכול כלאו טללו
' ויהי כאשר יבצ ולאה
בבית המליאה ויגשו מלא
מל' ולא היה בנכח לאכול
אמר יעגו זה לעני' אשר
רעבון לבבו הניא' וחסד
אחד היה עומד עליו' ורואה
עניו ומעלה' אמר לו
טובה שבעולת במשעלו
אלו יכליו לאכול לא כתת
לי עכשיו שאף רואה שאין
בך כח לאכול אהנהנות
לאביון' למצא פדיון'

בן האדם בעולת הזה הולך בהכלמי' ומשנה מעלליו רעב לאכול ולהרויח ממון
' ומצא לפידו ממון' בא העני שהוא יצר טוב' להציל אותו מקטוב' ושאל
אותו בבקשה' ומרבה תעסה ודרסה' ויועץ אותו עצה כסונה וחשובה לחזור
בתשובה' ואין מחזיר לופנים' כי בקש חשבונות רבים ומניינים' מפני שהוא
רעב יותר להרויח' ולבויקשים' לאחר זמן תופסים אותו בקולרא' ואף החלי
ביצמו חרה' ואין יכול עוד להרויח' ונפשו להסית ולהדיח' 'אומר עתה אשוב
בתשובה' ואקנה לבפסי מעלה חסובה' ואינו יודע אס יתנו לו שעה שמא לא
יתנו' בדקות השס כי בו ימנו' אומרים לו טובה עכשיו שאין אתה יכול תחור
בתשובה' ורעתך בעט ברול סתבה' כי אילו היית יכול לא תשוב מאשמי' וחטאות
' והיו בך לעד ולאית' בעוד כח כך כשמתך כדחה ותלה כבגד' ותלך ותשב
לה מנגד' עוד אמר רב מן חבריא' היה אלישע בן אבויה' ולא כתנו לו רשות
לחזור' ולא יגדה מזור' ראו כמה העתיקו החכמים במשל' וכל דבר מה' לא
נעלם' וכתנו לאדם עיזה' משל ומליצה' לתקן מדותיו' משני קצותיו' זה פי'
המשלים והמליצות' הפאדים והמחלצות: ויהי כאשר שמעו האנשים דברי
אחיטוב ופדיונו: כמו שער בפסא' ויקדו וישתחוו לעומתו' וישתחוו בכחמתי'
ואמרו מצאנו חן בעיניך להוכיחנו' ליישר מהלכינו ואורחינו'

ואשר שאל הכילי ונתן לו בצלוחית קטנה 'מהר ומנה' רמז לשונות לפי שנה
 דבר המוכיח ומענינו 'ותקח אונן שמץ מניהו' ואשר שב הכילי לבקש ההוצאה
 'ושכר החנייה הנאה' ושאל במחירו כפלים 'מנה אחת אפים' רמז אל השוכר
 באילתו 'וילך בשרירות לבו ומחשבתו' והאורח אשר לדרכנו השכים 'וללכת
 מאתו לבו השכים' פתרון מאמר הנביא ומלולו 'חבור עצבים אפרים
 סנח לו' והכילי המתהלל ומשתבח 'ושע על מעלו ושמו' אשר דבר למכור
 הצרי 'באף וחרי' כל זה רמז אל העובדים : במלאכי אלהים מעליבים 'ואיש
 הצייד העובר' אשר הכמא בקרבו גובר 'רמז לומי הזקנה' אשר שמעם לערב
 פנה 'והסד אשר קנה למלאכתו' נחציו וקשתו 'הס הימים הידועים' למות
 האדם קבועים 'והסס הוא רמז למלאך המות' המוליך את הרשע בגוף כלמות
 ודמיון הכילי ומחשבתו 'בבחינת הצרי ותפארתו' פתרון לדברי הסכל 'אשר
 על לשונו רכל' : באמרו בהיותו בתוקפי ובעצבי 'אלך בשרירות לבי' ובאחרית
 השיבה אשוב 'ואהיה נרצה וחשוב' והסס המגיע ללבו כרגע 'והמקרה והפגע'
 הוא חלישות הגוף והדיסטו והשחתת תבניתו 'ואשר פחד בציריו וזחל' : ויהמה
 ויתחלחל 'רמז אל הגויעה' בקרוב הנפש אל בית הבליעה 'ואשר רץ לקחת
 הצרי 'להעביר האף והחרי' רמז למי שאינו שב על פשעו ואשמתו 'רק בעת
 מותו' ואשר הצלבלו במפתח אצבעותיו 'וילכד במועצותיו' רמז
 לבלבול לשונו בהתודתו על עונו 'ואשתו אשר הביאה הצרי והיו' ויהי לאין רמז
 למעשה הסתאים 'אשר במוות החוטא משתאים' ומתודים עליו וידו אמריש
 ברוב דברים : ל כן מרשא התשובה לא יגעיל 'והודני לא יועיל' : כי עד הנה
 לא הסיר לבו מן התאות : מדבר מות : וימות ברשעו ואשמו : כדמיון העכבר
 המ תגולל בדמיו : והחולדה אשר טבה לחורה : גולה וסורה : רמז אל הנפש אשר
 תהיה בקולוצם וצרה : עד אשר תרצה ימי חטאה ושברה : עד מלאכת ימי טהרה :
 ומצאנו אל חכמים בזה משל כמרץ 'בסוד קדושים נערץ : אדם היה אוכל על
 שולחנו : ועומד על כנו : ולאכול היה תאב ורעב : ואיש דל ואביון יתעב : ובעוד
 שהיה אוכל עמד על פתחו עני : ולבבו ברעבונו ישחה ויניא : וישאל לו לאכול :
 בלאה כלכול : ולא החזיר פניו : ולא הטא לקול אוננו : וילך בפחי כפס מאתו
 ויטכב בבשתו :

צודה האדם אוכל ומשתכר : והעני בבושחו מצנכר

העבד רמון אל הגוף המתאווה תאווה באפס תקוה והחולדה אל הנפש
השכלית רוח ופירון בהיות לה מעלה ויתרון והגבוה רמון להכלי בסר ודס
ותבטות בני אדם וזאת החולדה בראשונ' עש העבד בלב נקי ונכר לקחת
למנוחה מן הגבוהה ולקיים לידו אינה רמון ללקיחת האדם ע"פ השכל צרכו
ולא יעקש דרכו והפורה אשר דרך הרועה לשניהם והפח אשר לשניהם רמון
ליוש המות אשר לא נכחד לכל באש לכל מקרה אחד אף אמנם יש בענייני
המות הבדלה ריחוק ונחלה כי המשכיל והחסד יבריא בחלותו ויחיה וינוח
במוצו והמתבזה הרעב בחלותו ויכלה ובמוצו ירקב ויכלה וזאת העבד
לכדו לבקש המוחצות רמון אל התאוות האסורות ודבר הוללותו אשר לבו
קצר ואין ותרשים הפצר לקחת הגבוה למחלתו לכלכל תאוות רמון לרדיפת
התבטות ללא צורך עד יבא כלבו מורך וכשחת תפארתו והודו כי יפלה חץ
בבדו ודברי החולדה ומאמריה ותבטות משליה ומסריה רמון לאזהרות
התורה ופירושים אשר בכתבי הקדש מצויות מושל הכלי השוכן בכפר רמון
אל יצר הרע אשר ברית השר וברית החמורה אשר לו היא הגויה וקמה יפסיה
ובכל ענייניו ימשל לחסיל מלך וקן וסביל והאורח הבא אל ביתו כחלק
כזואר בני המלך רמון אל יצר הרע להביל הנפש האנושה מקטוב ולהיות
השכל מנוח ומחסה אדם מעשה ונערי האורח הנעומים רמון לתלמידי חכמי
ואת אשר כבדו השלי בראשונה במטה מוצעת והגונה רמון למאמרי רבונות
חכמי תרענו והוא אמר למה דומה ת"ח לפני ע"ה לקיתון של זהב נחמד וכאה
דבר עמו דומה לקיתון של כסף בשבץ קצף כהנה ממנו דומה לקיתון של
חרס שזין ששכר אין לו תקנה ואין חשך בחמת אש קנה והו נדיב השלי
ומתנות לבו בלי אין חשך בו ודברי האורח הערכים במצות וגדוים
רמון לדברי תוכחות בארץ נכחות ואשר שאל השלי על הליכות רמון לאשר
יקץ בדברי המוכיח וחמתו ואשר השיבו האורח כי יש לו לתקן אמתתו
המגרע רמון להסיתו על שירות לבו הרע והעצב אשר נראת באמתתו
והצד אשר כמציא את רמון לארצות חמדות מצודה על מדת נכבדות
ומהלל הצדיק היתוזה להוציא מלב כל חוטא מאובה

כי מומנו עתיד להיות ומומנו עבר: אשר היה כבר' והרבע בין העבר והעתיד מ'
 משתתף' ישאנהו בין כתף' והומן המצוי שוכן רומ' ואינו כאמר וולתי בתשומה
 וחלק ממונו בפועל לא ימצא' ומון הכח לעולם לא יצא' ובהיות חלקים ע'
 עובדים או עתידים: ואינם בפועל עומדי' לא ממצא דבר לרמות וולתי התבועה
 ' וההעתקה הידועה' בהיות חלקיה הסדר הזה שומרים' קצתם עתידים וקצתם
 עובדים' ולא נוכל על הזמן להשכילו' רק אם נצייר התבועה הבאה לרגלו'
 ואם לא נחש בתבועות לא נחוש בעצם הזמן' כי א' תו לבד במציאותו כאומן'
 ועם כל זה אין עצם הזמן וגדריה: אבל הוא דבק בה נמשך אחריה' כי התבוע'
 ממנה מאוחרת וממנה מהירה' וכל אחת מהן על מציאות הזמן מעירה' כי
 כולם בתוכה נמצאות' חולפות ובאות' ואדם לא ישיג עצם הזמן כ'א בחלקו
 התבועות לרגלי השעות' אשר בין המאוחר והמוקדם נודעות' ובחלקו התבועות
 ' לחלקים ישיג מציאותו' יבין לאחריתו' ובהמצא הזמן בחשבון התבועה' יתר
 התבועה' ישיגו ההכרח לשער בו מהלכה' וימנה גם הוא בעוכה' ובשערו
 אותה הוא מתעצב בעצמו' כי החשבון והמספר דמותו וצלמו' ובשערו התבועות אות'
 אינה מתעצב במעניו' כי אמרה מקרה הוא' כאשר יקרה אל המנוי כאשר ימנ'
 בו הענין' ויתאר בו במקרה המניין' ואחרי אשר הזמן נבחר' להיותו חשבון
 המוקדם והמאוחר: דברו לא יאומן' להיותו חשבון תבועה שת ודין: כי בהיות
 התבועות קצתם מקצתם נקראות ונכראות: למופת ולאות' ויהי השלימה מהם
 והחזקה' תבועת ההעתקה' ושלימה ממנה תבועת גופי הגלגלים' אשר הם
 במקומם מתגלגלים' ושלימה מכולם העתויקת הגלגל נורא ואיום' העושה ב'
 בתבועת הלילה והיום' על כן יתחייב להיות עצם הזמן כמשך אל זאת התבועה'
 אשר היא לכל ידועה' והזמן הוא אל המשער אותה' בהמונו ותשובת הרמיה
 כי שם ביתו' וזאת נאלו להיות בתבועה הזאת מספר הזמנים' לזאת ולמועד' לזמנים
 רגילים' ובתבועה הזאת ימנו בני אדם שאר התבועות' ומונייהם' וכללי' מסעולתיהם
 ומעניהם' בזמן היגיעה' ומנוחה: עקירה והכחה' והנה כתבאר כי הזמן כמשך
 אל התבועה העליונה' אשר היא היום והלילה מונה' והתבועה הוא מקרב דבק
 הגלגל' והדבר נתגלגל' להיות קיום הזמן באותה התבועה' ומציאותו זלתי
 בעדרת תבועה' על כן הזמן עומד ברום עולמו' מקרה דבר במקרה עצמו'
 משגיח השפלים ורואה' נצב תמיד ומשתאה' על זה נמשל אל הרועה צאנו
 בשבטו' מתהלך לאטו' והצאן בטוב ההגתם והודם' נמשל בהם בני אדם'
 והוא רועה ער ועונה' רואה כל שכל ומונה'

ויאמר אחישוב הנה נשאתי
 אליך אילן המשלים
 ליסר לבבך ולהשלים
 והאש אשר לא ישמע אל
 דברי עונד שאורו אכזרי
 והאיש הטועם וברוחו אינו
 מולץ וקל ברגליו לא יוכלט
 כי לא ירחוק כפשו מן
 הגאווה והקלות וסכלות
 וחוללות והאיש המת יאר
 ביופיו איך לסבלת חקר
 איש מתהלל במתת סקר
 כי יבלה וירקב ביו מהומה
 ונרעש כבגר אכלו עש

והאיש הכבדל בדעתו יתחרט והמרבה דברים מביא חטא והמפזר יחרד לבו
 והאסססוף אשר בקרבנו והאיש הכלי יהרום תפארתו וימאסיה משחית לפשו
 הוא יעשה והכבד ברוח עושים יקרה בעצלתים ומך המקרה ויהיו לטורח
 מועציו ומפעליו הגדלים הנאסר אליו ויאמר לו האנשים אשר
 דברי מוס ומבקשים לנו מליצותיך ומחשבותיך מתאנות מן היום אשר כתת
 לבך להבין ולהענות וכתחילת תחנוניך יבא דבר מי נקי וכבר מיוסר חבר
 בדעת ומילה וצמח צדקה ותהילה ועתה בצל כנפיק נחשה והטוב והישר
 בעיניך כעשה ומן המדות הגרועות הדליו ומרעש ומרובו הזליו והדובר
 אליך סרה יכרצ באשמוצ' באבן ירגמו אותו על כן הודיענו פתרון מליצותיך
 הדוח אשר עליך ויאמר אחישוב עתה אליה אליה נבינו ברית כרתי לעיניו
 יען האמתה בדבר ולבבכס מטה רשע שבר כי עצתי להחיותהם סבה עץ
 חיים היא למחזיקים בה ואני בקהל חבירים מצרף בחינה עתה יצאתי
 להשלים בינה והנני מודיעכם פירוש המשלים מעורר לב נכסלים והוא
 הפתרון אשר לא יצאת הרשע בכתב אונת דעו איפה כי הזמן נברא ובשעת
 ימי בראשית נקרא ומציאותו בלוייה מבוארה ומצוייה ויש לנו חלקים
 נודעים למציאותו נשמעים כי

ונשאתו אלך המלך
הזה למען תמאס
תאותך ותבן' ואל תתחייב
בכסף העדויה' בתאות
מעט מהגבינה' וגדלות
מוך אל תבקש' השמר לך
פן תבקש' ויחר אף ה'
העבד בשומעו המלך'
פי על תאותו לא משל'
ויאמר עד מתי תריבוני
וכסף עלי תתמרמר' אס תבן
אני כי תשים עלי משמר'
תמשלי אותי אל הכלי'
במעשה ידי ופעלי' ואת

פמשלי אל הדוכל' אשר קצירי רעב יאכל' וקשה מכל זה ומר ממות' בהמסילך
הגבינה לסם המות' אשר הוא לכל עבד למרגוע ונופש' תאות כהיה תגרב
לכסף' ואני הסך הכלי במחשבי' ובכדיבותי ויושר לבבי' על כן ארצו ואקח
הגבינה לצממי' בעבור הזכיר את שמי' ואתן ממנה לאחי ולשכני' וחסותי לבני
בטני' ויהי כראות החולדה רוב זרונם וכעסו' כי עונו גדול מנשוא' ותאמר לו
בחן נכסה' וראה נעסה' וירץ העבד אל הפורה' ויכנס בפתג פ'
תאוס במאמה ומאירה' ויתהפך לכירה' ולדו אינה'
לקחת הגבינה' והוא לא כזהר במקרה הכלי ומפעל
ויפול הפורה עליו' ויצק ויאמר הושיעני
אחותי החולדה' כי באה קסדה'
ותגש לעזרו ולהושיעני'
ולא יכלה להרגיעו
ויחד העבד וימחד וינאק' ויתגולל בדמו ויחנק' כי נשען בקלותו ובסכלותו
הגבוה' המשכנת הקנה הרצון הזה' ונעש החולדה לחורה גולה וסורה' ותאמר
זה משפט כל איש קלותו והוללותו תשיענו' תאות עבד היא תמיתנו'

צורת העבד בוקש ורגלו התמוטטה והחולדה לנפשה בעיפור במוטטה

ואם הייתי יודע מעלו ורשעו / והבינותי ככלו ובצעו / לא הייתי לן במלונו / ולא
קרבתי אל שולחנו / והכני מתנחם לרוב פשעו ומעלו / את הצרי אשר כתתי לו
/ ויאמר לו הנערים אל יחד בעיני ויחדתך / כתר לו זעיר ותרצה כקמתך / אולי
הצרי יהיה סיבה לחלתי / חרצובות למותי / וישא האיש את עיניו אל רוס מעוני
/ ויאמר אמן כן יעשה ה' / וילך לדרכו כפלא ורעיוניו תמיהים / ויסעו בו מלאכי
שמים / והילי קס ממסבן / ויאלל וישתבח לבו / ויתהלל וישתבח / את כל אשר
עשה את האורח / ועל דברי הצרי אש / שאל לשברו / ולא הרבה במהירו / ויאמר
בלבו יקרבו ימי הקץ ואלך לי אל המדינה / מקום הדעת והבינה / ואמכור את
הצרי לאחד הסוחרים / אשר בינה שוחרים / ואקנה בדמיני מלבושי / ויין ענושים
/ ויהי יממי והנה איש עובד / והצמא בקרבנו גבר / ויסר אל ביתו לשתי / ויואל הכלי
אותו לפתות / ויאמר לו מה מלאכתך ומאין תבא / לדעת עסקו ומחשבו / ויאמר
לו אבני אש צייד / בחרבו וקשתו צדי מיד / והלכתי לקנות למלאכתו סד / מאת
איש אחד בשש / לתת ממנו בראש החיצים להיות נגזים ואזים / להמית כל
בהמה וחיה / בכל כלי צדיה / והס הוא חזק / וכל הנוגע בו חזק / ולא יועיל לו
מרסא ומסעד / וילצי הצרי הגדול הבא מגלעד / ויאמר הכלי תן לי מעט
ממנו ואשים מארב / אל כחש שרף ועקרב / אשר הד לחצין אצתי / ואת בני
תגובתי ויתן לו מעט מזער / וחצנו נער / ויסן הצייד וישב לביתו / והחיות יגורו
מסאות / והילי חשב מחשבותיו חזק בתאוות / כי כתמלא סאתו / ויאמר עתה
אבחנו הצרי ותפארתו / ואדע מחירי ותועלתו / אם סגולת הסס והצרי כאשר
למדתי יפה / אני אונחץ ואני ארפא / ויקח מן הסס ויתן בלשונו / וילכד בעוננו
/ ויגוע לבו כרגע / המקרה והשגב / ויתחסך בציוו ויתחלחל / וסחד ורהב וחל
/ וירץ אל גביו לקחת את הצרי / להסיר האף / והצרי ימתכלכל ודיו במפתח /
אין סוגר ואין פותח / וישאג ויכחש במסאובו / לרע עצתו ומחשבו / ויתרא אשתו
כי כלבד במעלליו / וציריו נהשכו עליו / ותפתח ותקח הצרי השמור כבת עין /
ותבא לו יין / ואין סתה ואין לוקח / אין מבריא ואין בורח / ויגוע וימות באשמו
/ ונסל בעצמו / והמרסא לא הועיל / צריו עבר ולא יגעיל /

צורת הכלי בוקש בחטאו ובחשו / ואשחו תשקיבו הצרי ביצאת נפשו :

ויאמר אל האיש מה זה בידך למעלת כבודך והודך : ויאמר אני רוכל בארץ
 החוילה : נורא עליה : ובשנה הזאת חסר בעירי צרי גלעד : למרפא ולמסעד :
 ואני הלכתי אל גלעד בעבורי : וארבה זהב במחירי : והו הצרי הגדול אשר אין
 חקר לתפארתו לכל אשר נמצא אתו : ויאמר לו בחסדך הודיעני בתועלתו
 דבר נדעס : ועיר טס ועיר טס : ויאמר האורח ומי יוכל למלל גבורתו : ושבח
 פגולות מעלותיו : אבל הדופאים נמנו וגמרו במעלליו אחד ותשעים : לכל
 משכיל נודעים : ואם תרצה לדע סימן במהללו : צ"א תאמר לו : כי בכל מעלה
 ומעלה יועיל לכל כאב ולכל מחלה : והשונה סס המות בטובו יצילהו : ובשנותיו
 ממנו מיד יעילהו : ויאמר לו תן לי מעט מזעיר לזכר מעלותיו : למען אספירה
 כל כסלותיו : ויאמר שמעתי לקולך : אני אמלא את משאלך : ויתן לו ממנו
 בכלי קטן : כלוחית של פלייטון : ויאמר לו הרי לך מזהר ומתן : בצלוחית קטנה
 כיתן : ועתה טס עיניך לשמריהו : כי לא דבר דק הוא : יהי ככלות האורח לתקן
 אמתחתו : ובא ולן במשכב תפארתו : ויעל בלב בעל הבית שמיר ושיט : ויאמר
 לו אדוני הואיל ואין דבונך להתאחר : ובבקר אתה תשחר : צוה לשרוני ההוצאה :
 אשר לרגלך באה : ויאמר מה אשר הוצאתי : אשר בסתר נטשתי : ויאמר לא
 חסרתי דבר ממשאלך : כל קרוב אליך : וכל דבר במחיר גדול כרצה : ובכפר זה
 נמצא : כל טען בחיפזון : בר לחס ומזון : ועתה יש לך לתת בכל אשר הוצאת
 פה : עס התבון ועס המספא : כסף עשרה שקלים : בשקל העיר נשקלים : וישמח
 האורח הדברים ויתעצב : ויקס על פתח המשכן ויתייצב : ויאמר בלבו ומה
 יועיל כעסי וחמתי : ולמה אחלל עמו דדק אמרתי : ויאמר לו קח את כל אשר
 תאמר : כי יין עסיסך לשנותיו וימר : וישקול לו הכסף כאשר היה בזהר : עובר
 לסוחר : ויהי באשמוורת הבוקר וישכס האורח לעמוס חמורו : ועמו כערי עושים
 דברו : ויקראו אל האיש פתח הסער : וינע לבבו ככונ עצי היער : ויקס בכבוד
 ובעצלותו : כשכור אסור במחשבתו : ויאמר תן לי שכר המלון והחנייה : ושכר
 מטה יסיפיה : ויאמר האורח כמה המחיר אשר תדרוש : ומפני אדם לא תבוש :
 ויאמר ביד האיש היכולת : בקע לגולגולת : וימהר ויתן לו המחיר אשר שאל : כי
 שא מנומא ונעבאל : ויפתח וילך האורח לכתובו : ושני כעריו סביבו : ויאמר
 להם ברכו בניי בכח ולל' השם ממקור ישראל : אשר הצילנו מיד
 האיש הגבל : אשר הרשיע לנו וחבל "

למען תבין במהלל לבי ודרכו ' למי עוללת כח ' ויאמר האיש דבר כפי צדק
 וחסדך ' כי שומע עבדך ' ויאמר האורח אומר הקדמונים ' אשר במחנה החכמה
 חוכים ' טוב המלך ושלמותו ' קונה בן חורין בכדיבותו ' ופרי הנדיבות והרחם
 הוא המהלל והשבח ' ואמרו נדיבות הנכבדים ' גמילות חסדים ' ומפעלות
 הנאהבות ' גשם נדיבות ' כי הזורע נדבה ' יקצור חוד ואהבה ' ואמר הנדיב
 יבקש חן והיושר ' והכלי הממוץ והעושר ' להתגדב בפשע יהולל ' וקובץ על יד
 חלקו יקולל ' ואמר הנדיבות יחזק הדק ' ומשם יולד הצדק ' הצדק יצמיח
 השבח והעושר ' וממנו יולד העושר ' היושר יולד הנצח והעדה ' וממנו תבא ה
 החבורה ' החבורה גשן חזקה ' תצמיח צדקה ' הצדקה תבא הלום ' ותוסף אהבה
 ושלום ' השלום סוד תבונה ' ועיקר האמונה האמונה מוכנת להבין ולהורות '
 והיא ראש התורות ' התורות משפטים וחוקים ' מצוק ומנופת מתוקים ' ובהם
 ישוב הארצות ' קרבת אהים חפצות ' ראה כמה הנדיבות נכבדת ' אשר בראש
 המעלות עומדת ' וכמה גדולה מעלת השמחים ' בהכנסת אורחים :

צורה האורח והאיש ובני טעמו ' סביב לשולחני

ויאמר האיש אל האורח
 : אשר בנדיבותו ינצח
 הושלך מחר להשכים
 להתייבב בבקר לבך מסכי
 : עת הוא להבין משות
 ולהציע : אחר תחנה דעתך
 ותביע ' ויאמר לו עוד יש
 לי לתקן באמתחתי ומגרע :
 אשר היום נקרע : ויקח א
 אמתחתי לתפרו : ושם
 נקרב האיש ביכל הבית
 לעזרו : וירא בתוכו צנצנת
 : אשר ביופי מתוקנת : וי

וַיֹּאמֶר הַעֲבֹר הֲלֹא אֲנִי
קָל הַתְּנוּעָה יָגֹם
אֵלָּא לִי לִיטוּעָה בְּיוֹפִי
וּמַלְכוּת מִפְּנֵי אֶרֶץ וְשָׂרִי
לְאֶדְרֵת טַעַר מִתְּנֵי אֶרֶץ
כֵּן אֶרְצֶה אֶל הַבְּיטָח לְהִי
כֹהֵנָה פֶּעַם אֶחָד וְלֹא
אֶשְׁכֶּה וְאֶחָכְנָה לִי בַּמְרוֹצִ'
וּמִרְגּוֹעַ לִכְפֹּטִי אֶמְצֵה וְאֶל
הָאָדָם וְתַחבֹּלוֹתָיו לֹא אֶ
אֶחָשׁ כִּי כַח אֲבָנִים כְּחִי
וּבְשָׂרִי כְחוֹשׁ וְתֹאמַר הִ
הַחֹלְדָה הַשְׁמֵר אֶל תִּתֵּן אֶל
אֹזֶן בּוֹר שֶׁאֵין וְשִׁט הַיּוֹן

אֲוִלִי מִפְּנֵי תַחַת וְתַעֲרֹץ כִּי לֹא לְקָלִים הַמְרוֹץ וְיִקְרָךְ כַּמְקָרָה אִישׁ הַעֲמֵל אֲשֶׁר
עַל כִּפְשׁוֹ לֹא חֵמֵל וְשֶׁתָּה סֵם הַמּוֹת בְּאֶף וְחָרִי וְלֹא תִשְׁיֶגֶה יָדוֹ אֶל הַצָּרִי וְיִגְוֹעַ
וַיִּמּוֹת בַּמַּחֲסָבִתִּי כִּי כִבְעָרָה עֲבָתִי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הַעֲבֹדֶר: אִיכָּה הִיא הַדְּבָר (וְתֹאמַר)
הַחֹלְדָה אִישׁ אֶחָד הִיא בְּכַסֵּר חֲכָן בְּצֵל הַמּוֹמֵץ יִתְלַכֵּן וַיְהִי לוֹ בֵּית חֲמֻדָּה
וּמִקְנֵה בָקָר וְעֶבְדָּה וַיְהִי כִילִי בַּמּוֹמֵן וּמִתְּנֵי וּמִתְּנֵי תִפְאֵרֶתוֹ וְהָדָר וְדַעַתוֹ
בַּאֲמוֹנָתוֹ כִּבְדֻלָּתוֹ בַּהֲרֹבוֹת דְּבָרִים לְאִין תִּעֲלֶת וּמוֹמֵן עָנִי וְאֲבִיר וְיִסְדֹּר וַיִּתֵּן
וְאִין עֲזָרָה וְכִרְוֹב דְּבָרָיו הִיא עֲצֵל וְטַבֵּד כִילִי אֲוֹבֵד וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ
חֲלָךְ כְּתוּאֵר בְּנֵי הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֶחָד כִּסְבֵּד מִבְּנֵי עַמּוֹ וְשָׂרִי כַעֲרִיו עַמּוֹ וַיֹּאמֶר
לּוֹ הָאֵמֶצָא מִלֶּן הַלֵּילָה הַזֶּה בְּקֶרֶךְ וַיֹּאמֶר הַנָּאֵל כֹּא וְלִין וַיַּעַב לְבָךְ וְהָאֲדָרָח
לֹא הִבֵּן סוֹד תַּחבֹּלוֹתָיו שִׁירֵד עַל פִּי מַדּוּתָיו וַיִּתֵּן לְתַחֲנוּתָיו מִטָּה מוֹכַעֲתוֹ וַיִּשֶׁה
וַיַּעֲשֶׂה לוֹ מַטְהָר וּמוֹצָאֵת אֶשָּׁה וַיִּסָּף לְכַבְּדוֹ וּלְהַדְרֹו וַיִּתֵּן מַסְפָּא לְחַמּוּרָיו וַיִּתֵּן
מִיֵּם לְרַחֵק רִגְלָיו וּרְגָלֵי הָאֲנָשִׁים הַנְּלוּשִׁים אֲלָיו וַיֹּאכְלוּ כֹלֶם בְּבִיתוֹ וְאֲוֹלָמוֹ
וַיִּסְתַּו וַיִּשְׁכַּח עַמּוֹ וַיְהִי אַחֲרֵי הַשְׁעֻדָּה וַיִּפְתַּח הָאֲדָרָח בַּמַּשְׁלִי תַעֲבָדָה וַיֹּאמֶר
אֶל הָאִישׁ שָׂמֵךְ כֹּא דְבָרִי וַיִּשָּׂר לְבִי אֲמַרִי הִנֵּה אֶתָּה בַּהֲדָרְךָ כִּכְדָּתְבוֹ וּמַעֲוֹב
טַעֲמֵךְ הָאֲכָלִתְבוֹ וְנִשְׁיָן הָרִיקָךְ כְּדִיבִיתְךָ הַשְׁכַּעֲתְבוֹ וּבְמִיטֵב פְּעוּלְתְךָ שִׁמַּחֲתְבוֹ
עַל כֵּן רָאִיו לִי לְהוֹדִיעַךְ דְּבָרִים עֲדִיכִים גּוֹמֵל חֲסִדִים טוֹבִים

ויבין בתנועות הגלגלים אשר הם לא ככדורים ולא קלים וזריחת המאורות
הנכבדים הסבבים העומדים ואיך תקופות ומולות יורדות ועולות והכל תלוי
במאמר ומציאות השל הכל מצוי וכסמך חזי תתעצם כפס השכל ותגדל וכבוד
כח המתאנה ישל וידל ומצאנו הכמים על זה מעידים וזה המעשה מוכרים
וכן אמרו לפאר הדבר ולשרו שאל חכם אחד לחבירו הנפש אשר באדם
הנקראת שכלית שמה חזיון כפס היא וחזיון מקומה אמר לו הלא ידעת כי אדם
בראן הבורא להתבונן במפעליו ולהסתכל במעגליו וכאשר גדל ורואה ע
עיניו העולם ומאש בהבלין וממהר להרחיק השפלים ולבנות הוא מעצמו
עשה הנפש הזאת כי הואיל ומביט נפלאות הבורא בחדוש העולם וממנו
אין דבר נעלם בורא חושך ויוצר אור הוא משתדל בעצמו לרעיה ולחקור
ולחציב השגה קדושה וזכרה וראת השם שהורה ואז יש לו הנפש השכלית
מפני שהוא משכיל לרעת ולחקור בחכמה הגדו והרמו ואמר חכם מהקדמונים
הנפש מקומה בלב והיא מניעה לכל הגוף והיא מונחת באמצע הגוף ומאירה
לכל הגוף כאשר ניתן השמש בחצי השמים ואורו מאיר לכל עינים והגוף ע
מתקיים בנפש והנפש באויר והאויר בבורא ית' והבורא סובל כל נעלמויות בכחו
הנשוא וכן נאמר אני אסבול ואני אשא עוד זאת רמזו חכמים בתבונתם
והורו לנו בעצתם כי כאשר יחשוב האדם בכל זה מאש בהבלי העולם הנכבד
ו עומח הנפש ונסיף חכמה באין אונים עצמה ותמשול הכח השכלית על
כח הבהמית אשר היא מתאנה וכועסת וכדבר המושכל מואסת וכוונתו בה
יגיע האדם אל תכליתו טוב אחרית דבר מראשיתו ואם יש צורך אדם אל
החיות ואל בור תחתיות בהיותו רודף תאוותו ולא יזכור אחריותו ותקוותו
הצאה תגדלו ותמשכנו בכוביה וירדפה את מאהביה ושמן משחת קדשו ת
תביע ותבאיש וישח אדם וישל איש וחלל כבוד מעלותיו הימות ביקר כל
ילין כמשל כבהמות והוא כמאש מהם וגרוע מזה קבוע בשמו שכלו והוא
הנכבד לכח הבהמית משועבד מלך לשדה נעבד ויכין תחבולות בערמה
וגבור מלחמה ויקס בלבו חמכים ואשרים ישב במארכב חסרים והרב חדה
לשוננו וחינו וארוב במסתר כאריה בסוכו במוסתריו יהרג כקי כי בכל רע
יורע ובקי ועתה השמר לך מתחבולותיו פן תקטע בעלילותיו

עזרת העבד וחולרה מוברים שניהם והפורה דרובה לפניהם

ויחיד תחבולה ופח מעני קצותיו חיבר / להינקש מן החולדה ומן העכבר וידרוך
 להם לבדו פורה / ורוע עש גבורה / וישש עש מעט מזגבינה / היתה לראש פינה
 / וישש עש לבגד החורים / אשר עש העכברים / ויהי בערב ויצא העכבר לבקש
 יתרן למוטיו / והנה הגב עמר כעניו וישש אל חורו במרוצה / במהומ' וכאזה
 / ותאמר לה החולדה לך כי חדדת / ופחד פחדת / ויאמר כי ראיתי בגדי פורה
 ערוכה / פורה דרוכה / ועתה לבי עמי לראות ורועי / אולי תוכלי העיל / אלי
 ענרתי / וילכו שניהם יחדיו / וכל אחד חדכו חגורה מתחת למדיו ויבאן ויראן
 את הפורה / והנה היא בבינת אדם סדורה / ואין בידם להשחיתה וכולת / מפני
 מזיקים או מפולת / ויעמוד העכבר השתאה / וישקף בעד החלון ויראה / והנה
 גבינה בפורה עומדת / ובחוט שני נצמדת / ויאמר אל החולדה אלך במרוצה
 ואקחנה / ואל בית מלוכינו וחורינו אביאנה / ובאשק ובשמה אותה כאכל /
 למשיב כפט ולכלכל / ותאמר לו החולדה דמך בראשך / איש תשצבן כנפצך / כי
 זאת הגבינה לתחבולה הארמה / ובתוך הפורה הנשמה / והוא פועל אשר האדם
 יפלענו / ואורח איש ימצאנו / ויאמר העכבר נאך יוכל האדם להסין תחבולות /
 לדבר רע ולעולל עלילות / ותאמר חולדה הלא האדם נכבד בשלימות : בצלם
 ובדמות : והוא מחבר המרכבים : אשר בעולם החייה וההפסד נכבים : ומזונו
 קב ונקי : בהיותו בעבודתו בקי : יתפרנס בזרעים : ובדברים נודעים : וטחן
 בריחים : ובשל מבשל במים : ואפיו או עלי אש בשר : ומלח ותבלין לא יחסר
 : וכל זה הקל מוגו והכסיו : ולהיות לעם סגולה האמיו : כי הקל יעלה בטבעו
 ומזונו : יגיד עליו ריעו : ומפני זה הוא נצב הקומה : כליל ופיו מלא חכמה : ראש
 כלפי עליון . ויש חביון : מוכן לקבל כח במעניו : וישש אל המדבר פניו : והוא
 משכן הנפש המשכלת : דבר ממללת : וזאת המעלה אינה נראית באדם בתחילת
 ברייתו : וביום היותו : כי בעודו קטן הוא קרוב לשרשו וגזעו : ועל כן הוא רטוב
 בטבעו : ולחו יבבה אור שכלו / עני : כי קצר מצעו כאשר יבבה היין שכל השומר
 : וכל חקונו יעקור : וכאשר יבבה הקיטור העולה מן המים : אור השמש בחצי
 השמים : וכאשר יגדל במעט קט הילד : ויחל ליבש הגלד : יחיל להכיר וללמוד
 מהגדים : ולשון עלגים : וכן יעלה מעט מעט : אש לא יתפתה בהבל וימעט :
 ויגיע לתבליט שליומות : חסדו ואמונתו : ויחשוב ויטביל בכלל הנבראים /
 ובעצומים הנוראים :

ויהי ראשו לנגדו ויתמחמו ' ויאסוף אותה במשמר ' ויחל לדבר אתה קשות '
 להעיר לב יען ' ונדרס חשות ' ויאמר אכניטלומי אמוני ישראל ' וכידי כח ולאל '
 לייסר חברים וליסר ולהוכיח ' וצדקתם ותהילתם תבחיח ' וכל הומרא את פי
 תבונתי ' ופורה תוכחתי ועצתי ' יקרהו במקרה העכבר ' אשר נוקט במשובתו
 ונעבר ' ויאמר לו החברים ' איכה היו הדברים ' ויאמר היה רועה אחד עמך
 במדבר ' במקנה הצאן והבקר ' מבין נסבר ' ובחר להם מקום להועילם ' על
 מבועי מים יתהלס ' ויהי היום וינהג מקנהו אל מעון ההרים ' מקום נהרים '
 וימצא מנוח לשם פורה וכלאה ' ויהי מרוב עשות חלב עשה חמאה ' וימצא
 בצאנו דל כדכא ' ויעש לו סוכה '

עורת הרועה רועה קדרו ' ומונה תחת אצלים יעבב כסתר קנה '

ויהי כי ארכו לו שם הימי '
 בטוב ובכעוים '
 ויודע הדבר לשני רמשים '
 אשר היו גרלים שם ואבוסים '
 שם האחד עכבר ושם השני
 חולדה ' קנה ומדה ' כי הם
 חיו מקדמוני הרמשים האצלי '
 כבונים על דבר ומעילים '
 ויצאו לילה אחד לה צבונן
 בצניין הרועה ' וכל אחד ברוב
 כחו צועה ' וימצאו גבינה אחת
 בשארת ' אשר הייתה באהל '
 כסרתת ' וישכבו סביבה וילינו '
 ' וישאו משם כסף וזהב ובגדי '

וילכו ויטמיו ' ויהי בבקר ויבא הרועה לדרוש את הגבינה ' אשר למאכלו מנה '
 וירא והנה היא כמאשת לאכילה ' בחורין הסמוכים לה ' ויתעצב אל לבו בקבעו
 האהל במקום אשר ' כיון שהחולדה והכרדלס מצויים שם '

גִּבְרָה גְדוֹלָה כַּח יִפְהָ מַ עֲלִי : יֵשִׁים לְכַב אֶל הוֹד אָנוּשׁ מַהֲלִי :
 עוֹבֵר אֲשֶׁר גִּבְרָה בְּסִבְלוֹתוֹ : תִּרְאֶה כְבוֹדוֹ אֲשֶׁר עוֹלִי :
 אֲזַב הַדּוֹף מוֹסֵר וְאִישׁ מִבֵּין : תִּבְּקֶה וְתוֹלִיד יוֹ עֲצִים שׁוֹלִי

ויהי כשמוע המהבבר סידים נעלמים / דברי נרגן כמתלהמים / ויאמר כל
 דברך ומשלך אינן מועילים / ועליך רמזו דברי מוסר גדולים ואצילים
 / חוח עלה ביד טמור משל כפי כסילים / ועם כל זה אשיב אל דברך ואיננה /
 ובקחל כנועים אחנה / והפעם אראך ידי העצומה / את כנועים חכמה / ותראה
 משלי דק כנועים באמונה / מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלכה /
 ואתה הט אונך ושמוע דברי תוכחי / ולבך תשית לדעתי / ותראה מעלת איש
 יועץ ותבונתו / ואתיקר תפארת גדולתו / ותגבורת יד חבירו / בתקפו ובגבורתו
 / ומוצאו ומוצאו וכל כחותיו / וכן היה הדבר / יורם נשא וגבר / אמרו כי גר
 בירכתי אפרים / איש אחד מן הרמתי / ושמו אחיטוב בן שר שלום / נסך ספיר
 ויהלום / ויהי גדל את חכמים ואת נבוכים נועץ / וגדיב כדיות יועץ / הולל
 הולם ופתי רועץ / פלא יועץ / ויתלקטו ארבעה אנשים / לאהבתו נבשים / האחד
 מחודד בדעתו / ומוציא לאמיתו / כל דבר בעצ / אמנם הוא רק לכנוס ולרצות
 קשה / ועם חבירו נותן ונשא / ובחדו ודעו ורעיונו משתאים / קל 'ברגליו
 כאחד הצבאים / השני כחמד וכיעים / איש רעים / יפה תואר ויפה מראה / והאיש
 משתאה / אבל הוא מתהלל ביופיו ומלבושו / ובשער ראשו / וכל מחשבותיו חפצות
 / הלכש אותו מחלצות / השלישי טוב לב ורחמן / איש כאמן / מעונג במאכלו
 ומוזנו / וביין משעו ושלחנו / אמנם הוא בדעתו כבדל / מרוב דברים לא יחדל
 / פעם יחשב לשור פעם לאסוף / כאריה יכסוף / הרביעי מתכבד בביתו ומעונו
 / מתענוג העולם וענייניו / איש אונן / אבל הוא כלי לעצמו / וכבוד בעצלתו
 מוזנו ולחמו / את בגדיו לא כיבם ולא עשה טפמו / אלה קצות דרכי האנשים ו
 דעתם / הילדים האלה ארבעתם / ויהי כראות אח טוב תגליליהם מדותיהם
 ומפעלותיהם / נשיכו מעש הם ומשמרתם / כי לא ידעו וגם אין הטוב אתם / אמר
 בלבו לא ארחיק מעלי / אולי אושילם בחידותי ומשלי / ואישר כתיבות
 דרכם ומעלליהם / ואעלה להם

ג ו

ויתן אלהים באמתתו ' אשר נמצא אתו ' ובמשקל המשי אותם סלה : כאשר
 היה בתחילה ' ויקם וילך לבדו מעט מעט ' לרגל האתון לאט ' ויעש בדרך ש
 שלשה ימים ' וברק ממדורתו יהלך עליו אמים ' ויגיע אל העיר יגע ' עוני ועמל
 שבע ' וילך בלילה ההוא במלגו ' ויכל לאתנו ' ויהי בבקר ויבא הסוחר ויקנה
 האשי מידו ' וסקול הסף בערו ' ויאמר יש עוד באמתתך דבר למוכרו :
 ואני אתי שברו : וארבה סף שברו ' ויאמר איך בו לבד דבר נקל ' אבני משקל
 הכתי ליישר המשא ' אבן מעמסה ' ויגש הסוחר לראותם ' והנה הם טונות
 במראיתם ' ויבן כי הם טובות ' לחדד ולמרט החרבות ' והמלך צוה על כל בני
 העיר יחד ישיש וצביר ' לתקן כל כלי מלחמה ולחדדם ' להראות הדרם והודם
 ולתקן כל כסף אשר לבוש שריון עושה ' חרב חדודה וגם מורטה ' וכל האנשים
 אשר לא יראוהו בזמן קבוע ' חרפתו ועונשו ידוע ' כי כל חשך למצפוניו טומא
 : וכתיהם ישתמין ' וטראות האיש האבנים הספורות ' אשר היו מוזמן רב בעדרות
 ' ובעת הצורך המה נסתרות : אבנים גדולות אבנים יקרות ' דבר אל העובד ד
 דברים טובים ' אל לב משכיל קרובים ' ויאמר נקבה עלי באלה האבנים מ
 מחירך ' ואני אתן את סכרך ' ויהי בעיני העובד לשחוק ' ויביא עצות מרחוק
 ויאמר אחי אמברס בעבור טעלים ' ובמחיר המשי כפלים ' ויאמר אשלים כל
 אשר תשאל ' ואל תשים מלתך לאל ' ויקח האבנים ויוציאם לחץ ' כי היה
 דבר המלך נחון ' ויתן לסוחר כסויו ומנעלו ' וכסף הרבה לו ' וישמח העובד
 בשכלו וייתהלל ' כי הולך ויעצז שולל ' וסופרים יהולל ' ויאמר זה תגמול כל
 עמל וכל רועץ ' אשר לא שמועלקול יועץ ' וישב לבו שמח ' ובהללותו משבח
 ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ' שמחה וששון ויקר ' ונשא אתו לך זה המשל לחזק לב
 אנוש וכסס לו ' ולמנצח תדע כי הצצה חסדה ' איך בה דרך ישרה ' ואין בפי איש
 יועץ חנונה ' ולא דעת ולא תבונה ' ולא יועיל במס עברה עצתי ' ובוים צרה
 תבונתי : ועל מאונת הרק והנבזה : אשר השיר הזה

ויאמר הסופר למה ת
תאומם : חרד והומם
קרוב אל האת' והסדר המשא
אשר עליה ' ותנוח מעט
מזער מחבליה' ויגש העובד
להסיר המשא מעל איתנו
והסופר עזרו כפי כחו ואוננו
= וכראות באמתחתו אבן
מעמסה ' ויאמר לו מה
המשא ' ויאמר לו אמתחתו
האחד מלא המשי הקל
והאבנים לנגדו למדה ל
ולמשקל ' ויאמר הסופר
למה מחשבונותך חפצות

באבני גיר מנופצות ' ויאמר העובד ואיך ינשא המשי לבדו ואין משקל כגדו
ויאמר בענין המשא אלמדך דברים ' שמוע בקולי איצרך מישרים ' ויצו להרים
אבנים מאמתחת ' ולהציל כפש בהמתו מני שחת ' ולחלק המשי באמתחותיו :
משעת רוחותיו ' ויעש העובד כפי מאמרו ורצונו ' ויקל המשא מעל איתנו ' ויקומו
וילכו שניהם חברים ' והאתן לפניהם מעבירים : והסופר השליש חידתו הנפלא
להעביר מהם יגון ותלאה ' והעובד תמה מאוד מחדויו ' וגדל תבונתו ' והודו
ויאמר אחרי אשר הוד תבונת לטובך גדל ' מדוע עתה ככה דל ' ויאמר הסופר
והלוא חכמים עשו תעניות וצדקות ' על הסופרים ועל מלמדי תוכחות ' שלא
יתעשרו במלאכתם ' וכן נכתב ונכתש ' ועליהם אמרו כזה עניות לישראל וצער
כוורדא סומקא לסוסיא חיוורא ' ויאמר האיל וואת היא מחלוקת ' העבודה לא
אקבל עצתך ' ולא אתחב' לחברתך ' ועתה הפרד נא מעלי ' אל תוסף עוד
דבר אלי ' ולך לשלום דרך מגמתך ערוכה ' ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה
וילך האיש לבדו אורח נתיבו ' ויתפרד לאיש מעל אהבו ' וישב העובד ויקח את
האבנים אשר הניח ' ונגד עצת הסופר דברים הטיח ' ללקט אותם ב

במספר ' מערימת העפר

וכאשר נשאל האדם בזה השלימות ' והוא ינהיגנו עד מות ' : נתן לו כלי
 חמדה ' אגמי מדה ' והם לצרכו מועילים ' והוא תבונתו מעידיש וגולים ' והם
 מכתב והדבור ' ושעור מחשבו לדעת ולבור ' אמנם הדבור הוא פתרון לשמיעה
 וכן יכיר חסן הדבור והידיעה והמכתב מגיד מישרים ' בפתח שעריו ' ובהתנלס
 כתבו אינו מתעלם ' כעל גמולות כעל יסלס ' ומגיד עולם מהלכיו ' הן אלה
 קצו נדרכיו ' השיעור נאות ונשמע למחשבתו ' והדבור והמכתב מגידים הוד
 תפארתו ' אלה הם ג' דברים נוראים ' אשר באדם נמצאים ' ישער במחשבתו
 עניינו ' ויכתוב בקולמוס רצונו ' וידבר דברים בלשונו ' ושעור האדם במחשבו
 ודבר לשונו וכתבו ' מורין על פתרון כל עניין ' ואינם עצם הבניין ' וסבת
 התחלפות הלשונות ' והיות דתי הדבור שונות ' הוא כי הדיבור והקריאה ' הם
 תבונה קנה הריאה ' וכאשר יתחלפו מזג הארצות וספורם ' בהתחלף טבעם
 ואוירם ' יתחלפו מזג הריאה וקניה ' והאיר אל עבר פניה ' ותבקש דבור קרוב
 לטבעה ' ונאות למוצא בית הבליעה ' והדבור או המכתב בחבור האותיות '
 בוחן לבות וכליות ' הם טנים ועשרים במספר ' לדור דורים יופר ' והם יסוד
 כל דבור ודבור ובכתב מהלליו ' אלף המגן תלוי עליו ' והם מתבוננים בחמט
 תבונות ' וסדורם לכל משכיל ידועות ' כי התבוננות האלו בנפשות החיות ' ושאר
 האותיות המה בגויות וכל תבונה ותבונה מבוארת ' ומביאה בסודה אות אחרת
 כדמיון שני אחין כאמנים : וסוד שני לוחות אבנים : והם אה אי או אי או : ויצא
 וראו : ואל זה הסוד הנפלא רמז : מה הציון הלז : וכלל סוד התבונה לארכס ולרחבס
 : השם כס : זה ספר תולדות מכתב והדיבור : כפרד וחבור : ויאמר העובד ראה
 דברוך טובים וכוחים ונעימים במלולך : ושומע איך לך : כי העמל הפלאיני
 הפלא ופלא : ולא ניסיתי ללכת באלה : ואינו מכיר בדבורך לבד
 חיתוך שפתים ' פעם ושנים : ויהי הם הולכים ודבר : וכל
 אחד בחברו מתהדר : ותצנח האתון ותברע : ותחלס
 כחה ותברע : כי לא יכלה לסבול המשא : ועין
 העובד עליה חסה : ויצעק ויהמה
 לקולה : וישת לבו לחילה :

ארת העובד חיבה על יגונו : והספר סועד את אתונו :

ואמר העובר לאיזה מ
מקום מבמתך
אולי אוכל ללכת בחברותך
'ויאמר אל השומר מבמת
ולפני משקל המשי תחנות
וישמח העובר אל הבטורה
'ואמר עמו לזכרה ויאמר
לו הנני בחברותך בנח
ובאהבתך שמח ועתה
סודי עיני מלאכתך ועיניו
אם מצאתי חן בעיניך
ויאמר האיש מעבורי אני
שוכן רמים עיר גדולה של

הכמים ונשם הבינותי ומנחת ונשכתי ואני סופר מהיר במלאכת ויש לי בתגורתי
אח וקרוב וריעים לרוב והנני שומר לקראתך לדרוש שלומך וטובתך ויאמר
הודיעני דבר במלאכתך הרמה ויעבור עלי מה ויאמר האיש דע כי הבורא
יתעלה אש סבדו עולם מלא קנה ראשית כל דרכו קדם משעליו ומהלכו
עצם אחד פשוט רוחני ונקי אהי צדקי להאצילו על כל כוצר ובצורתו כלל
הצורות השלם וצר ואור מושל ומובדל קרא שמו להעריצו ולרוממו ומאותו
עצם האצל עצם אחד פשוט תחתיו אצל והוא הנפש הכללית מקור מעיין
אל הנפש השכלית ואור אצולתה והנהגת הנפש אל הגוף הנכבד מן החי
המרגיש והוא הנפש אשר באדם וחיי בשר ודם ונשם במלאכת והמדינות
בנייה והמושל והנועץ קיימה ותחת יד השל היא פקידה ועל טוב מעלתה
מבידה ושומרת את הגוף להניעו הלק ולהרגיעו ולהנהיג בצדק כלל חלקיו
לאמור מצותיו וחוקיו קו לקו ומשכן השל בראש גולגלתו ככון והוא
אחמס ישכון ומשכנה בכל חלקי הגוף בדיותה נכונים מבחוק ומבפנים

הסער השלישי 'במהלל
העצה הנכונה' ברעת
ותבונה 'אמר המקשה מי
זה מחשך עצה' בתבונה
ומליצה 'ותאמר ק' לקחי
האנכי לאד' שיחי 'ומשובת
פתאים תסתור ותגלים'
האומר עצותי תקום וכל
חצי אטלים והלא הדומה
נגעלת 'ואין עיזה ת
תועלת 'והתבונה לבונה
כמשלת 'כאה ונגעלת'
והלא בכתב במשלי תעודה:

אמרת אל' הים צרופה וחמדה 'כי נגד השם אל אמונה' אין חכמה אין עצה אין
תבונה 'וכן כתב ראש משיחי ונבוכי' שומר פתאים ה' 'והבונד דרך פתיות
ונאצה' וישלך אחר גיו תוכחה ועיזה 'יעלה למעלת השפתי וחילו' כפס עמל
עמלה לו 'אשר לא שמע לקול יועץ' אשר סכלותו והוללותו רועץ 'וינאץ
בזעם אפו מליצה' ותבונה הוגנת ועצה 'וסכלותו סבב את פני הדבר' וכן חלף
ועבר' אמר כי אחד בארץ תגדמה 'היה עובד אדמה' ויהי סוכן בכפרי' ובתי
החסדים 'והיה מתפתה ומתהלל בעמלו' אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלנו
ובינו ובין עיר המחרים הרמים 'מהלך שלשת ימים' וסנה אחת גדל בביתו
דעים' לעבודת המשי ידועים 'יודם תולעים' ויתיי לחפצו העבודה כמאכה
יתעלם כל המלאכה 'ויקם יום אחד ללכת בחפזה' אל עיר העליזה 'למכור
זמשי הגדל בהחלו' להרבות חילו' וימהר להשיק רצונו 'ויחבוס את איתונו
וישם את המשי באמתחת' בשוכה ונחת' ויתן אבנים בצד אחר' ולמשקל
זמשי אותה פחר' ויקח צדה למוזנו 'ויעמוס בשנה על איתונו' ויציו לביתו
ילך' דרך המלך הלך' ויהי הולך לבדו' והנה איש אחד קרב לנגדו' והוא עני
מסכן' בנפשו מזהבן' וירא מאד העובר' כי ראה אותו מכלי לבוש אובד'
אמר אל האיש השלום' גש כא הלום' ויאמר לו האיש אל תירא מפני
כי שלום ואין דבר חי' ה'

ועתה הנאמרה את פיהם יהיה נכרת ונצמת : כי יהיה באיש חטא משפט מות
והומית' ויכל הנער לדבר עזר אמרים' ונעלום ספרים' ויחלק לכל העם למאיש
ועד אשה' אספר אחד ואשישה' ויתן אל התרגול ואל הקורא מתנות גדולות'
כלי כסף וכלי זהב ושמלות' וישק להם ויחבק להם' וישלחם וילכו לאהליהם'
וישאו המלאכים השלוחים' לשלוחיהם טובי לב ושמחים' ויספרו להם דברי
חנער ורממות' וחסדו עליהם ורחמנות' ואת אשר עשה את הנץ כלה'
וודנו הכרית ואותו תלה' ואת אשר נתן עליהם שרים כחמדים' התרגול והקורא
ככבדים' וישמחו העפאים כל אחד מזדו' בהלל ובהודו לשם כי לעולם חסדו'
ויקבלו עליהם את התרגול ואת הקורא' לאב ולמורה' ויורס משפט התשובה
ואת הדרך חסובה' וידריכס באורח חיים סלולה ורמה' והארץ שקט
ומלחמה' וישב כל אחד לבטח בבית מגוריו' והשם הניח לו מקל עבדיו ועל
זה אמר המשורר : להעיר לב כדס ולעורר :

עזרו ישיני לב בבסלם נאצו שכלם ולבותם בבסלם ע ליצו
עזרו קחו מוסר וחושש כימי שובב ואיש כדמה ותוך לא חצו
קומי בעוד שמש וחרס יחשיך הש הרו ובמי תשובה ד חצו
עין שאו מרחם ושיבו ו עלו מיר שאול תחתית נפשות ע ליצו

ויהי ככלות המחבר מהלליו' ודברי חידותיו ומטליו' ויך יריכו וירע בעיניו
וישמע מקשה ויפול על פניו' ויהמה בחכליו' והודו כהפך עליו' ולא עז
כח' ירבה וישח' ונפל בכצענו וכענונו' עונותיו ילכדנו : ויגש השלישי לחזקו
ויחל לבדק : ויחל להגדיל ולהגביר לשון' כמשפט הרשע

צורת הבקשה והנחבר זה אל זה ידבר

ועל זה הנביא מוכיח ' להראות פעולת ראשון משגיו ' להדריך בני אדם בדרך
טובה ' ולהרחיקם מפשע וחובה ' לכל ידמו אל הכופרים אשר מבקר לערב
יוכתי ' כה אמר ה' בדרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחזו ' ועל זה
צריך אדם להתבונן ' ועל אשמו להתאונן ' ויקח עמו דברים ותשובה ' ואל תחזק
ממנו כי צרה קרובה ' כי יופי התשובה והוד המעשים ' מגן הוא לכל החוסים '
ויהי כאשר כילו האנשים מעשיהם ' והשיבה גברה בעיניהם ' ויצו הנער להציע
מוטות לכבוד ולתפארת ' על רצפת בטה ושט ודר וסוחרת ' ועל כל אחד על מוט
אך וגדולה ' וסכתו ערבה לו ' ויקומו בבקר וילכו בית האלהים ' כפלי ותמיהים
' ושלחי העוף לבואם חוכים ' שני ה' לאשים ' והבית מלא פה לפה חזק וכרשה
וידבר הנער באזני כל העם דברים ' ונועם האמרים ' הן אתם כולכם חיותם את
אשר עשיתם את הנץ ראיתם ' ולא אוכל לבדי שאית אתכם ' טורחכם ומשחכם ' והנה
סוף לשמוע כבודי וגוד לי ' מצאתי חן לי ' שנים אנשים תמיינים וישרי ' תרגול
הבר והקורא אשר בחרים ' ואמת אותם ראשים עליכם ' להתבונן עדיוכם כי הם
לכל משכיל אחרים ורעים ' אנשים חכמים וידועים ' ומלבד חכמתם ותבונתם ' וחל
מהלל ומכתם ' יש בכל אחד סגולה ' לשם ולתהילה ' והוא מבחן הבוחרים
דימוכי זהב ופצמונים ' והוא אמרם כבוד הקורא יובט ושחוק ' ובמי המטר כתות
ומחוק ' ויעיל מאד אל הנכפה ' אם יתמיד שיתע ויתרפא ' ואמר לסגולת
מדרגת ' טבח גדול במרירות ' כי אם ישימו שמן זית ודבש כשעור הקצף אשר
בתוכה נכבש ' ויתן על העץ החסוך יתרפא ויאור ' ימים מחסך לפניהם לאור
' ואמר כי בשמי הצלי רפיון המעיים מחזיק ' ויעיל לכל טלסול מחליט ומזיק
ושגילת הערגול ושכחו ' מהלל גדול וזה נכחו ' אמרו המקטור את הנכפה באשפני
יצילהו מאמתו ואכפנו ' ואם ישנה הנכפה מן האבנים הנמצאין בבטנו ' יתרפא
ומחלתו ואינו ' ואמר אם יקח מן הקליפה הנקלפת ' אשר בקורקבנו כאספת
ותיבש ותשתה תעלה ארוכה ' לכאב האסתומא ' ואמר מרק הערגול הוא קן
ישלם הבטן וישלחיו ' וישלחו ויעבדו ' ומלבד אלה יש בו תועלת ותוע
' לכל באי עולם ידועה ' לעורר בלילות נרדמים ' שנים באול צם ואשמי ' ויעיד
בלב החוטא תשובה ' וישליך במצולות ים חטא וחובה ' בקומו להתעורר על
פשעו ואילתו לקול תנו ' ועל זה משחתינו על עמי ונחלצו להרצעים ' הדימוי
בחור מים ' והאח האהוב והסכר ' קול קורא במדבר '

וזה יורה כי פעולת תבונתו / והבנת תפארת צפירתו / הוא התהפכות / להט
 השמש מן הענן / ובעיני הרואה יתבונן / וזה ישעיה בוזק קבוצ / ובגבול ידוע
 והוא השמש ועב הענן והרואה / בהיותו משתאה / ועם כל זה צריך להיות דמות
 תואר להשלמתו / מעיר לעור על ידו / והדמות אשר בואת הראייה מוצרכת
 להיות להב השמש מתהפכת / הוא היותו בתחתית עגולה / וזאת תחילת העולה /
 והתואר המחוייבת בואת ההוייה / ואז יתגו בתוכו הראייה / היא להעלות הענן
 עגול בחלקו וזה / וך מבחון ותוכו עבה / כענין הנראה למופת ולאות במראות
 הצובא / ואז יראה בו גוונים נודעים / שלל הצבעים / יראה בו גוונים ארבעה /
 אבל סיבת הגיון האחד גזעה / וזה יתבן / לראות בעבים / בהיותם אל הטבע
 מהמטר קרבים / ולפעמים יראה כדומות אל גוונים באויר הזך הטוב / בהיות
 שם הענן קצתו קצתו עבה / ויעמוד לו מאחורי החמה / כגדד או חומה /
 ואם בבקר יעמוד איש כנגד השמש בורחו / וישפך מן המים המוגרים במהירות
 בחו / יראה בעיניו כדמות אלה הדמויות / שלשה גוונים / ועוד דקדקו חכמי
 המחקר בענייני הקשת / ולא מכעו משפת עיונס ארשת / והאריכו בפירושו עין
 / ובנו אצלנו ציון / ואני לקטתי מעט מזהר מדבריהם / וחכמת מה להם / ויאמר
 הנער אמנם כי אלה הדברים נשמעים על פי המחקר נודעים / אמנם יש בהם
 סוד אחד נפלא / ומשכל האדם נסתר ונעלה / כי האל ברא בעולמו כחפצו / מסך
 הכל בחכמתו לעת מצא / איש לשבט אס לארצו / מחדש תמיד בכל יום מעשה
 בראשית / ומוכן לעתו על דבר השית / והאותיות דתשואות לחפצו וחפצות / שולח
 מים על פני חזות / וכאשר יחפון להוליד בבטן האדמה הרעשה / הגח בתחו
 הקשה / ולא אשר העב וכלה הענן / נרעם גבורותיו מי יתבונן / ואחר דברת
 ישאב קול וינהום / וברקיה רב יהוש / מוזמן להשמיע צרים ולהריות / אבני
 אל גביש ואש גופרית / ויתן לאות ברית להבין ולהתבונן / כמראה הקשת אשר
 יהיה בענן / ומלבד אלה הנמשכים לחפצו ולחסדו / עושה נפלאות גדולות לבדו /
 ואין ביד חכמי המחקר כח ואל / לעמוד והתבונן נפלאות האל / אבל המדיים
 אשר השם קורא / ומקבלת הנביאים שרש פורה / דבר מעץ חכמתם לא נעלם /
 אמה הגיבורים אשר מעולם / ויאמר הקורא החייתג / וממדדגה טפלה אל
 חרמה העליתג / והודעתג דברי תבונה / אמת ואמונה / כי כל ישע וכל חפץ לא
 יצמיח / כי אס שהפגת עליון בשמים בשפל יצמיח / ומעשית וחסדית לכל חפציה
 כדרשן / לכן יראהו אנשים / ויאמר התרגול זאת היא האמונה הנכונה / בכל
 רגע ועונה / כי אף דבר יוצא לפעולה / כי אס בכונה עליויה מתקנת ומעולה

כי הקיטור העולה מן הארץ שני מינים' ולהם משפטים נדונים' המין האחד לח
 והשני יבש' וכל אחד בחלקו חובש' והקיטור הלח בעלותו מוליד גשמי' בסקודת
 רחמים' והיבש עשן בעלותו לא ינוח' משיב ה' רח' וכאשר נולד הקיטור הזה
 בבטן האדמה' ומתנועע בחוץ גדול ועצומה' יתחייב בתנועתו הקשה' בבטן
 האדמה הרעשה' לבקצ' בכחו בתים ומגדלים' וכרת' הזלזים' וזה יורה כי
 סבת הרעשה' ועניין רוח הקשה' אחד הוא ואם נחלקנו' איש באחיו ידובקו
 ועניין הרעש מכל משכיל לא נכחד' כאשר לכל מקרה אחד' אבל יבא הרעש
 בסגולה' בשמיעת קול המולה' הוא קול הנשמע בענן' אשר בו רוח יתלונן'
 וזה יקרה ממקרה הקיטור וחזקו' להתקבץ באמצע העב ועומקו' ומיד ירח הרוח
 העשן נכס וכדחה' למעלה או למטה או לאחת השפות ודחה' ויהם ויהם בקולו
 תשואות' ירעש אל בקולו נפלאות' כאשר יארע אל הדבר הלח' כאשר ירעש על
 האש ונדלח' ונולד בו קיטור ועשן' בקיטור הכבשן' או יבקע בחוץ חומו וחילו
 'ונפשמע קולו' וזהו סבת הרעש ועניינו אשר לא יספרו' ועתה שימו לבס עצה
 ענוו ודברנו' ויאמר הקורא אני למדתי כי אבני אלגבים והברקים' מזה המין
 כעתקים' כי כאשר יתראה סביב העב אש מתלהטת' פור התפוררה' ומתמוטטת'
 וכדינות אש מהרה ברקים פוחזים' עושה חוזים' והוא כי יתחזק הרוח וחומו'
 ידחה במרוצה הלח עצמו' בהיותו חומר והכנה עבה' לקבל מגבל האש להבה
 זה ענן הברק וסבותיו הכלולות' ודרך לחזיון קולות' אמנם סבת אבני האלגבים
 בשריפה' בכבדות טבעה וגופה' והוא האבן אשר תרד לארץ בחוקה' והיתה
 צעקה' והיא כמו כן רוח עבה' וחומר מקבל להבה' ואבני אלגבים מהן חזקו'
 מהן רפות' כי בחלוק החומר הם מתחלפות' ובהיות רוב חלקי האבן מחלקי
 האויר דק' והיה לאבק' כי אינה שורפת הגופים הקלים' כצמר וכעלים' ויומית
 בעלי חיים בחטיפה' ואל יתראה בעצמם רעש השריפה' ובהיות מחלקי הארץ
 רובה' לא תחסר כל בה' וסיבת ירידתו למטה' לתוקף כבדתו כי מטה' בהיות
 רוב חלקיה כבדים' ועל חלקי הקלות מזודים' ותגיע לארץ בשע' תנועות' והם
 על פי המופת ודעות' האחד בהכרח והשני בטבע' ותרד למקומם כרגע' כי
 בהיות הקל מעט רוב כובד יגיעו' כי יורד איש על רעהו' זאת סבת הברד
 והאלגבים כאשר למדנו' הנה זאת חקרנוה' ויאמר התרגול גם אני בעניין
 הקשת למדתי' ועל קצת תבונתי עמדתי' והנה הוא פתיל צמיר' נגד השמש תמיד
 'והוא בהיות השמש קרוב לזריחתו' או קרוב לביאתו' בהיות באויר עננים רכים
 'חמרים וזים' ולא יראה לעולם זולתי בזה הערך' ולא ישתנה מזה הדרך

והשתדלו ב'ד למצא זכות לעזרו: להגיד לאדש ישרו' ולא מצאו לשברו מזור'
 מעיר לעזר' ויגמרו דינו ביום של אחייו לחובה' רעה תחת טובה' ויגזרו עליו
 מיתה חמורה: זאת חוקת הערה' להיות מיתתו בחנק' דוש האבק' נגמר הדין
 וקיימו מצות המקלל' וכל המומתן כתלין' ויציאוהו ויניחוהו' וכדרך הגזרת
 הניחוהו: ועל פי כל חכם ויועץ' אותו תלו על העץ'

צורת הנץ חלי ודאשו לו רפז

ויהי בערב וימהרו
 לקבור גופתו'
 משום ש'לא תלין כבלתו
 ויאמר הנשר אל התרנגול
 והקורא' אשר רוח חן על
 כפשו יערה' לאכול עמו
 לחם חמודות' ולהתנבב
 על שולחנו במשלי תגדור'
 כי כל היום הה' לא טעמו
 מאומה לגדול חסדו'
 משום ש'לא תאכלו על
 הדם' וירמוז אל עבדיו
 להביא להם מאכל' על
 שולחן זה שיהיה בהיכל:

ויהי כאשר כילו מאכלם' וירבה הודם ומהללם' ויברכו ויגדלו על מזונתם ה
 האלהים הרועה אותם' ויאמר הנשר עתה יעיד כל אחד על חבירו ונכון יבין
 לאשורו: בדברים עתיקים ונכונים' באותות הפלאים העליונים' ויאמר
 יתעורר כל אחד וידרש: על כן ירים ראש' אמנם לך יאות מהלל פה ולשון:
 לפתוח ולברך ראשון' ולהגדנו דברים עליונים נוראים' ביד חזקה ונבחראים'
 כי כן מנהג מלך גדול כנפים' דרך הנשר בשמים: ויען הנשר וידבר' וקושט
 אמרים חיבר' ויאמר היה לבי כנעני עומד על כנו: ומוצבי מרום קינו' ודרכי
 שפלים ומעשיהם תנב' ויעלה על כמותי עב' וירם שכלו מעל הארץ במעניו:
 ויעל כיוצא לשכני ויתבונן בגובהי שחק ומעלותיו ורעם גבורתו' והכני מודיע
 בה סוד מעלתו' אבא עד תבונתו' דבר ידוע ומשכס': לכל נכון לחש וחכם:

ויצו הנשר ויעבדו קול כ
 במחנה ואין קשב ואין
 עונה בצאת מלפניו דברי
 מלכות מי הוא היודע אל
 הכן ונותיבא לבד ויעיד
 ואל יפחיד לב הכן וירעיד
 כי כן ראוי לבד להחזיק
 בטובה בדיני נפשות פ
 פותחים לכותולא לחובה
 ואלא נמצא איש מעיד על
 טובו כי הכל ידעו רשעים
 וחובו וירא הנשר כי לא
 נמצא מעיד בכותי מכל
 בני העוף אשר במלכות
 וישקוד לדקדק במעלליו

כי כעל עלי יושבי הערנגול והקורא ביוצר אור וחושך בורא הוא לדי האדם
 ואדוני האדונים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים להעיד בעדות
 הכן עדות ברורה את קול המדבר הגדול והנורא ויאמרו והלא כתוב בחקות
 העדות וענינו והוא ער או ראה או ידע אם לא יגיד נפלא עובד וכל העולם
 כודעו בשעה שאמר הקבה לדורשיו לא תשא את שם האלריך לשוא וכל ע
 עבירות שבעולם נאמר בהם ונקה וכאן נאמר לא ינקה וכל עבירות שבתורה
 נפרעים ממנו בעבורי וכאן ממנו וממשחתו ומדורו וכל עבירות שבתורה
 יש לו זכות יתרחק עונשו וסורחוכ וכאן נפרעים לאלתר על עוננו הא למדת
 שאין דבר קשה משבועה היתה הצנועה ועתה למה הרשע נתנו שבעה השבעתנו
 ויאמר הלא שבועה העדות מוגת באנשים גדולים בכשרים ולא בפסולים
 כש בדיני נפשות שצריך הקירו ודרישות ויאמר אם כן יבא הכן וידקדק עניינו
 כי אין מחייבים לאדם שלא בפניו ויצו להביא הכן מבית הכלא ויתן לו מהלכין
 בן העומדים האלה ויקומו הנערים ויעידו אשר חכמים יגידו ויאמרו כל
 אחד ממנו ראה שהרג את הנפש אחר התראה וידברו בית דין עם כל אחד
 ואחד סודות נסתרו וזהו בודקין בו חקירות ויעמוד בפני הכן לבדו כל ע
 וכתב בספר זה בד באיו שמוע באיו שנה באיו יום באיו עונה באיו זה חדש
 ובמה בו ובאיו מי זה שחובו וימצאו דבריהם באמנים זה כנגד זה מהגונים

והנשר מתהלך לרוח היום בעמקים' והנה דמעת העשוקי' ויפלו לרגליו וישתחוו
 ' וצרתם ושברם לפניו חוו' ויאמרו אליו כל תשא עון נקח טוב' להציל נפש
 אכזשה מקטוב' ועתה ראה אדוני והביטה את חרפתינו' כי עלה למרו' שאגתינו
 ' וערבה בגבולינו כל שמחה' ותפרה יגון ואנחה' וגלה משוע הארץ ואבד
 בטחה' הורגנו כל היום כחשכנו כצאן טבחה' ואויבנו מדונינו פלילים' הורג
 ואין מכלים' והוא לא ישא פנים ומנחה לא ישע' ארץ נתנה ביד רשע' ויאמר
 הנשר מי הוא זה' רשע פריץ ונבזה' אשר מלאו לבו לעשות כדבר הזה' ויאמרו
 לו האיש אשר כילנו' אשר תפגע בו עון כולנו' הוא נבל פושע בעצמו' זיר יהיר
 כן שמו' ויאמר הנשר יש לכם ראיה או עדים' על רוע פעליו מגידים' ויאמרו
 יש ויש עדים ברורים' תרגולו הבר והקורא אשר בהרי' וכל אחד ראה' בהרגו
 הנפש ובהתראה' ויאמר ואיך נסתרה ממני דרכו' ולא רץ לא יטפר כי אם בדם
 טופנו' ויקצוף הנשר וישתגה ומחשבו' וחמתו בערה בו' ויצו את הפרס שליטו
 ' להביא את הכן החוטא בנפשו' ולתת אותו בבית שמונים' מקום אשר אסירי
 המלך אסורים' עד אשר יביט אמתת הדיבור והאמירה' בדרישה וחקירה' ויגמר
 דינו בהסכמת ישיבתו הברורין' הן למות הן לשרושי הן לענוש נכסיו' ולסורין
 יורדן הפרס ויביאנו בחמתו' יפרוש כנפיו יקחהו יטאהו על אברתו' ויפקוד
 אותו בבית הכלא' והפליא בו הפלא ופלא' ויהי אסור עד יום גמר דינו' הכן
 למיכהו' ויהי היום וישב המלך לשפוט את העם' ודעת לנפשו ינעם' ויעמוד
 עליו כל תובע ונתבע' משביע ונשבע' ויגשו שלוחי העפאים' והם בתבונתם
 משתאים' ויאמ' עבדיך מייחלים חסדך מלכינו ושופטינו' שתחזינו ותוציא לאור
 משפטינו ודינינו' ויאמר למחר אוציא משפטכם לאורה' על פי התורה' ויהי ממחר
 וישלח הנשר בעד הקורא' והתרגול הבר המורה' וימהרו ויבאו בית ישיבתו'
 וישתחוו וישבו לעומתו' וכל חכמים ונבונים ושבס סביבו בכשרון' מלובשין
 בגדים בגורן פתח שער שומרון'

צודח הנשר' על מושבו' וסנהדרי העוף סביבו

ויהי כשמוע הכן דברי תוכחתו ' ובראותו כי נתן למשיסה כעסו ואילתו ' וילבס
חימה וחרק אף במדו ' ויבז בעיניו לשלוח יד בקורא לבדו ' ויאמר הלא אתה
הקורא עני וחלך ' מי אתה כי קראת אל המלך ' ותפקוד היום עון סכלותי ' ה
הבישות כל עצתי ' והנה הכעס והאיבה בלבי כסתמו ' אש ימים המה לא ירחמו
ואם אני איש מדון וחמם איכני על זה זנוח ונמאס ' והודי ומעלתי לא חסרתי
כי לכך נוצרתי ' אבל אתה כוונת כבודי ויקרי ' עתה תראה היקרך דברי ' ויקס
בחימה ויטרף מבני התורים ' אשר היו בצל הקורא פרים ותספור ותהמה אומס
בפחד ובמורא ' ואזני כל העם אל ספר התורה ' והבנים צועקים ברחב מכאובם
וחילם ' וכל העפאים סביבותיהם נסו לקולם ' ויתקבצו כולם אל התרנגול ואל
הקורא ההומה בחילו ' לדעת עצתו ולשמוע בקולו ' והמה בוכים איש פתח אהלו
' ויאמרו בפח הכן ומלכדותו כלכדנו ' הן גוענו כלנו אכדנו ' ואתם ידעתם כי
אשם עזר וסלל כעז ' ועיניכם ראו ולא זר ' ואתם בחרו לכם עיצה נמתקת
ודעת צרופה נדקת ' ומאמר להנחילנו מנוחה ונופש ' והיתלנו למשיב כפס
ויאמר התרנגול הלא אדונינו החכם גאון הסבר ' גדול הכנסים וארך האבר
הנשר הגדול בעל המליצה ' מלא הנוצה ' מושל גבורתו בעפאים ' פוקד עון
אשמים וחטאים ' עושה משפט גר יתום ' מעיץ חסדיו לא יסתם ' טהור ונקי
במחשבותיו ' אהוב טהור לב חן שפתיו ' שונה גזל בעולה ' אוהב גר לתת לו
לחם ושמלה ' ואם היה יודע תאות הכן ורצונו ' הוא יחקור בעד גאותו וגאונו
למצא עוכו לשנא ' ואם יגביה כנשר ובין ככבי שים קינו משם יורידהו וישפילהו
ונאחד ומתן לא יצילהו וגאון לא יעילהו ' אך אל שאול יפילהו ' ואל ידכתי בור
יורידהו ' ובשונט לשון יחבילהו ' ידכאו תחת רגליו ויענשהו וחרפה ובזו תירשהו
ומארץ הים יכרייתהו ' וברעתו יצמיתהו ' ועתה שלחו מלאכים לגמור מחשבי
מהרו ועלו אל אבי ' ואמרתם דברי הכן וגאותו ' והמיית לבבו ותאותו ' אולי
יכמר עלינו נחומיו ' כי רבים רחמיו ' ויאמר הקורא איך בעצתך דבר חסר טוב
אתה וטוב תבשר ' וימהרו העופות לשלוח מלאכים ' למודי דיעה ואל הבין
בסמכים ' דרושים לכל חפץ לעשות ולגמור ' שכי אנשים מרגלים חרש לאמור
יילכו הלך ומחשבותיהם יעפות כציפורים עפות ' ויבאו אל מקום הנשר הגדול
העצום ' ומדבר וציה ישימם

אכל אתגבר כיניכס לכל יכירני ואסתר משאיתו לכל יגורני ואהיה יד עצתכם
 סועד בינו וכיניכס לעד ויאמרו לו טוב הדבר אשר דברת לעשות . ובצל
 עצתך ראוי לנו לחסות ואחינו הקורא יהיה לנו למליץ ועצמותינו יחליץ
 ויהיה כמותך מעיר ומורה קול קורא ויקומו משם וילכו בית הנז בצלצל כנפים
 ויטתחו לו אפים ויחל הקורא לדבר ודברי תוכחות לחבר ויאמרו הננו באנו
 אליך להודיעך רוע מפעליך וליישר לבך ולהוכיח ועתה אתה אל תמריר ואל
 תקשיח והסר ממך דרך משובה ושוב בתשובה ואני אשבילך בדרך תמים
 למען תתקנה בדרך הרחמים ותדע כי ההנהגה נחלקת לג' חלקים נשתקת
 החלק הראשון בהנהגת האדם בעצמו להשלמת דמותו וצלמו וימאס בדברי ה
 העולם השפל ותאות הגוף האפל ויהיה לעבודת גופו נסרד פן יידר במורד
 ויטלים בדעת ובחכמה הצורה הקדושה והרמה ועל יצרו יתגבר בכוחו וימשול
 ברוחו וישתמר מכעס ושנאה ומכבוד הנקל והקנאה ומן התחרות ומן האוהה
 ודרך משובה ורדיפת המאכלות ודבריה היתול והקללות ומאמר פתי וסכל
 על לשונו לא רכל ואל יבזה עצמו ברחובות ובשווקים כהגלות נבלות אחד
 הרקיס החלק השני בהנהגת הבית לשמרו משמיר ושית והוא שיש צדל ה
 האדם להנהיג ביתו על סדר בעניין שלם ובגדר ובתרכות הבנים והילדים
 ודרכי נחמדים בהתמנו ללמד מוסר וללדיעס דרך לא סר והוא דרכי
 ה' ועבודתו לנצור אורחת יראתו ועל הדרך הזה ישים בהודס ויודה וישבחו ב
 בהפקדס ולמורו ומוסר ונהגלו בדקה תחשב לו החלק השלישי בהנהגת ה
 המדינה קריה כאמנה והוא שיהיה בו מנהיג ופרנס מי הצבונה לבו כנס
 ויש כונת אל דרך הישר אשר יצלח לכל בשר ויהיו פעולותיו נכונות ובמושב
 האכל פונות וכדרך הבין והמוסר יבא כל בשר ולהוכיח ולישא בשמים את
 כל השמים וישתדל בכל כחו בתייעל כל איש ושבח והס יתנהג במוסר
 על פי מאמרו תוכחותיו ומוסריו ישמרו איש את ריעיהו יעזורו וישמח כל א
 אחד בחלקו ואל ירבה בתאות העולם ועסקו ובשאר ענייני המדינה הגדולה
 והרבה צדק יליץ בה ועתה בחר לך אילו המנהגים לכל יהיו מסעולותיך שגים
 ותתנהג בדרך הישרה את האלדים ירא והרבה תבונתך ומוסרך העבר רעה
 מבשך והסר כעס ואיבה ממחשבותיך וזכור בראיך בימי בחרותיך כי ימי
 הילדות והשחרות גרושים הכל המה מעשה תעתישים ואל תהיה כבשך נמאס
 וזוח כי כעס בחיק כסיל ינוח ויהי

בפח רשת יקשו בנינו ובנותינו ' ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו ' יאמר הקורא הנה התרגול הבר הערב ' אב לכל נדה וקרב ' נעצב בפידנו ' נשע במהול לינו ' קרוב לנו האיש מגדולינו ועתה הוועדו יחד כל נדה ונכאח וכלאח : לכו ונלכה עד הרואה ' ויקומו וילכו עמו בית התרגול הנבר ' וישיבו אותנו דבר ' ויאמרו כזה וכה עשה הכן בזדונו ' וישפוך עלינו חמת חרזנו ' והיוס חשב לכתוש ולכתץ ולהפסיד ' הושיעה אדוני כי גמר חסד ' ויאמר התרגול כבר ידעתי ודונו ורשעו ' והתבוננתי אורחו ובצעו : והייתי מזדירו על אשמו ' ומוכיח לרשע מומו ' וארבה ליסרו בחידות ' אשר מהלל התשובה מגדלות ' ולא יכולתי להכניע לבבו ' ואל הדרך הנכון להשיבו ' אבל דבר באוני עוות ' ולא שת לבו גס לחאת ' וישבור אבר מהדדת לבושי ' וישטוש להכרית ראשי ' ועל זה נמנעתי לראותי ' ולהסתכל בצורתו ' ועדיין לא עלתה ארוכה לחולי ' אשר עולל לי ' ועתה גשו כא חלי ודעו שברוך לבבי ' אם יש מאכזב כמכאובי ' ויאררו לו אל תמנע מהלך אתנו אל אשר יחלתנו ונכחאח חלינו ' ונוכיחנו פנים שנייה ' על כפש חסירה הומייה ' אולי כוכל להלחם במחשבו ' ולהשפיל גאות לבבו ' ונמק תוקפו ובבורתו ובאונן ימם ' וישב מדרכו הרעה ומן החמם ' ואם ימאץ לשונ מיעונו ' ויירד באונן והמונו כקח עצו : להמלט מקטוב ' נדעה כיכינו מה טוב ' ויאמר התרגול הלקך אתבש ' אפש כי לא יהיה תפארתכם ' כי לא אדבר עמו דבר ' על כל מה שעבר '

צורח התרגול בראה אברחו השבורה אל הקורא וכבי החבורה

והאררו לו אל תמנע מהלך אתנו אל אשר יחלתנו ונכחאח חלינו ' ונוכיחנו פנים שנייה ' על כפש חסירה הומייה ' אולי כוכל להלחם במחשבו ' ולהשפיל גאות לבבו ' ונמק תוקפו ובבורתו ובאונן ימם ' וישב מדרכו הרעה ומן החמם ' ואם ימאץ לשונ מיעונו ' ויירד באונן והמונו כקח עצו : להמלט מקטוב ' נדעה כיכינו מה טוב ' ויאמר

התרגול הלקך אתבש ' אפש כי לא יהיה תפארתכם ' כי לא אדבר עמו דבר ' על כל מה שעבר '

זה פתרון המשל : המחזיק לב נרשא ונכשל : ואני הכינוניו על בנרתי : וחדתי
 טעמו ויופיו : וראיתי מחלת טבעו ומכאובו : כי יחס לבבו : והחוס והלחות לו
 למורסה : חנות קשה : כי כסמך אל טבע הדם : מגן גבוריהן מאדם : וגדי פחדיו
 ועורקיו מארומים : יראה יע ויאריר ימים : על כן הכינוני לי נשים בטהרה :
 לצפירת תפארה : וארבה בקדושה ילדי ובני : הם יע בידך ה' : כי לא נפתה
 לבי על אשה זרה : ועם פועלי און לא ארחתי לה צחבה : זאת אשת חקי אהלה
 ודעי לא אחלל : וקודם בעילתי אפייסנה : ובדבר טוב אשמחנה : וכבר
 טבחוני חמני הדור על פועלתי : ומלכי צדק על חברתי : באמרם לעולם יפיוס
 אדם ואחר כך יבעול ק' מתרגול : ויאמר הנץ למה בדברך תתגדל : וברוב
 דברי פגע לא תחלל : ותאמר וך לקחי וטבלי : אף הכמתי עמדה לי : ואני
 אודיעך דברי מוסר : מכל טוב לא חסר : לכל תשח עינה ומליצה לא תעבור
 חטאת העורי נשעבי אל תזנור : והשגבל במשלי החכמים כאשר איראך : ואל
 תיכח כן פן ינאך הלא ידעת כי אני מתפלל בכל יום לפני כורא ואיוס ואבך
 על מראה ומחזה ברוך שעשה לי כן במקום הזה : להמית דורם במאכלי ומומבחר
 העופות אשר בגבולי : וזה חלקי מכל עמלי : ואיך אמאש טבעי ומזלי אגצל :
 ושכסתי כיון דעל על : ועתה ברח לך בכל אשר עבר : אל תוסף דבר אלי ועוד
 דבר : ויאמר התרגול עד אנה תפרוץ פרצותי ולא תלך במועצות : ועד אנה
 תבזה תוכחות ותפרע : בשירותי לבך הרב : ועתה אל תשפוך עלי עברה וזעם :
 ואדברה אך הפעם : וקח כח את אמרי וענייני : ויתייסה לבך במליצות נכונות
 אולי יטב בעיני ה' : ויחזר אף הנץ כי דע עליו המעשה : ויאמר לא אשאל ולא
 אנסה : ויגש אליו לצער ולחרעידו : ויאמר להשמידו : ומהדר נוצתו חטף : את
 ראש יונקוניתו קטף : ויאמר זא זא איש בליעל מלפני : אל תוהא ראות פני
 ויאמר התרגול עד כאן הגיע גבול הצוה : וכן אמרו חכמים עד הכאה :
 וימחר לגנום בשפלות קומה ויקס וילך בחימה : ויתגבד וישב בהיכלו ולא הוסיף
 עוד עבוד לו : ויהי אחרי כן בא הנץ מצידה : ויקח מבני החסידה : אפרוחים
 בכל קינם מתלוננים חסידים הראשונים : ויהי דורס אותם בצדיה לעינו כל בריה
 ותבעק אדם לקול יללתם ואבלם ויראן כל העדה וישאן קולם : ויקהלן כולם אל
 בית הקורא : אשר בהרים פורה : ויאמרו הבה לנו עצה מדבר : כי גדל הכאב
 וגבר : הלא הנץ הזה מחסבתינו חסות : על ראש כל קומה לצודד נפשות : ודורך
 לשדרי לב קשת בעלילותיו קורץ בעיניו מולל ברגליו מורה באצבעותיו : ופנה
 איים בארמנותיו

הטוט והרשט אשר בו ' רתחת הדם ותקפו ודהבו ' וחתגברות הטבע ויתרח '
הדרע ומצות לבשר הבית ולהכינו ' קיום למאכל לקיום מינו או להקל ' המעל
אשר עליו ' ויתגבר במעללו ' והומן אשר נתן להרבות הדם ' הוא חיי האדם
אמנם הזריו אשר בעצמו העדים ' ולבט בעת הצורך בגדים אחרים ' כגוי אל
המתחוק ביושרו ' ומושל ביצתו ' ואישון לילה רמזו אל הענוה הקבועה ' אשר
בתוכה ידועה ' וכלי גולה רמזו אל הנשים ' בכעבה ובקדושין ' ועין לא תאמירנו
בעת התאה ' רמזו אל הצניעות ואל הענוה ועל טהרת גופו אל הקדושות '
ולשמירת גופו מן הקדושות ' ולשמירת נפשו מכלימה וכבוש ' ועמלו ומאכצו בגדיה
' רמזו אל בניו הטובים וילדיהם והתנשקו בכקיות דבור ומלה ' רמזו אל דברי תורה
ומלות התפלה ' והעצל כינוי לרשעים ' ועדת מרעים ' וכאי עצמו לעיני כל
דואה ' רמזו לעובר ביד רמה ולא ילאה ' והואת הטוט על בגדי חמדת ' רמזו
לטומאת נשמתו ' והשחתת תפארתו הנוראה ' בטיט ובצואה ' רמזו אל הנשים
בכריות בזנותם ' ואל תוקף זמתן ' ואת אשר הכיד וחיה ' כי כן צוה ' רמזו אל דברי
הנבלה ' ואל לשון הסכלה ' ואשר העמיק מחשבותיו בטיט ' הליכנו באורח לא
כסוכה ' ולא יעיר משנתו ' לשוכתו ממנו ' בתי וקץ הימים אשר אמר המלך ' כן גוד
על כל עשיר וחלק ' בבא מלך עולם אלהים חיים ' לפקוד על כל הגוים ' ומקום
הזריו הנמצא פנוי רמזו ' לשכל פעלו המנוי ' ומקום העצל אשר בחושך רפד יצועו
' רמזו לכפשו אשר חסכה בענוות ופשעו ' ואשר שלח המלך בעדס רמזו אל הגוועה
' והרעה הידועה ' וקצות הבית רמזו לפטירת הגוייה ' ואחרי הטוח ראות עינים
בצדיה ' ובא הזריו בבגדי החשובות ' והם מפעלותיו הטובות ' אשר המלך שמח
בבואו הלום ' הם מלאכי השלום ' כסאו אשר לא תמצד ' זאת מנוחתו עדי עד '
והמלך אשר הסיף על מהללו ' וידיכיהו במרכבת המשנה אשר לו ' הוא הצור
אשר העלהו אל תם שחקים ' בגן עדן הצפון לצדיקים ' וערי הזהב על לבנו '
הוא תענוג נפשו ' והעטרה הגדולה והדבה ' היוותו מזומן לחיי העולם הבא ' ובא
העצל בטומאתו ' רמזו לעונו להכותו כדי רשעתו ' ובגדיו הנאים והקדושים '
רמזו לרעו ומוסדו ' ארועים ' ועבדי המלך המוכחים אותו ' והתמהים מוטומאת
פתחתו ' רמזו למלאכי המות ' המולכים אותו בבוא כלמות ' ובגדו חמדת לבבו
רמזו לכפשו ' ושדה טובס רמזו לעונשו ' ורמזו לבהינס במקום התופת ' ובכית
תצופת ' ומאסת בכחושתים רמזו לשאל תחתיה ' תאניה ואניה '

ויבא העצל בסחר ובמורא
 וטמא טמא יקרא' כי בגדי
 היו פרושים וצואים' ועבדי
 המלך משתאים' ויאמרו לו
 למה בגדי חמודותך מטופו'
 מהחנים והנטיפות' ויאמר
 המלך כזה לבד' הטוט במקומי
 'בכבדי ובעצמי' ויאמרו לו
 הלא היו לך בלוי סככות
 להתבסה' ונסתרת שם ביום
 המעשה' ואך באת בכבדים
 הצואים' אל הפנים הנוראים'
 ולא יכול העצל לענות' כי

פכהל מפני העונות' ויאמר אל תדא ממנו ואל תתמהו' איש צרוע הוא טמא' ואי
 יקצף ויטבע לאמר' וימחר דין תבמולו לבמור' ויצו המלך להוליך בבדי
 חמדת לבו לובס' אל מסילת שדה כובס' ולהעביר אותו אל בית הטופות' אל
 מקום העופת' ולמסור אותו בנחשתיס' חסופי שתי ערות מצרי' ויהי שם עד היום
 במאסר' דראון לכל בער' צורח העצל בושח עצמותיו מבסוח' כי באמו לעשות

ועתה אודיעך פי' החידה' להיות
 על תבוכת' מעידה' דע כי המלך
 האחד אשר איז לו שני' הוא
 הא' התען ואין מניא' משנח
 על יושבי הארץ' וצאצאיהם'
 המבין אל כל מעשיהם' והשני'
 ידידים היושבים בהכל' חדריו'
 דע ישר' עבדו בכ' יעק' בחיריו
 והלבוש והסוס אשר בידם מסר
 ' הוא השכל והמוסר' והבית
 הגדול והנאה' הוא הגוף
 הגוף והנאה'

ובערו אותו להראות יופיו וטעמו ' כל אחד מהם בכבודו ובעצמו ' ואל יבסס
 איש זר ' כי כן נגזר ' ויאמרו לו עבדיך יעשו ' ובצל כספך יחסו ' ושלחן בעת
 האכל המלך הנאמן ' ויתן להם זמן ' וילכו ויבאו אל הבית ' והנה כלו שמיר וסוּת
 ' וטוט ורשע בתוכו עולה ככלוב מלא ' ויחלו עמי האנשים לבערו להראות יופיו
 והדרו ' ונאח' מהם היה זר ' ופקח' ויעיני מוסר פוקח' והשני היה עצל במשמרת
 ' מתרשף במלאכתו ' ויחלקו העבודה ביניהם ' וישמו על שכם שניהם ' ויקס
 הזרח באישון לילה ואפילה ' ויעש לו כלי גולה ' ולבער חלקו בעצמו הערים
 ופסג בגדיו ולבש בגדים אחרים ' ויעש מלאכתו בצדיה ' לא תאורינו עין ולא
 טופתו עין איה ' ובבקר לטהר עצמו איש בושש ' ורחץ כדרכו ואינו חושש ' ונקיון
 ידיו על עמלו ויהב ' ולבש בגדי זהב ' ויתצסק כל היום בדברים נקיים ' לאור
 באור החיים ' וכלילה שב על עמלו כאיש זר' כי כן נגזר ' והעצל היה יושן עד ג
 טענות ' ונתמצאנה אותן רעות ' ויקס לבער חלקו ובעצמו לבנות ' לעיני השמש
 הזאת ויון מן השיט על בגדי הדרו והמונו ' ולא ירחץ וכש' עינו ' וישם חוד תפארת
 הנוראה ' מתלכלך בטיט וצואה ' ויגד לכל עשיר והלך ' כי כן צוה המלך ' ובלילה
 העמים רעיונות ברשיון מחלצו ' ולא יעורו משנתו ' ויהי מקץ הימים אש
 אמר המלך לעשות כן ' להפנותו להבן ' ויבא לראות השמו בעבודתו זריות וכח
 ' אחרי הקצוות הבית ואחרי הטוח ' וימצא מקום הזרין פנוי ' הכל צפוי ומקום
 העצל חושך משחור ' וישב אחר ' ושלח המלך בעדס לבא' איש איש ממצבו '
 ויבא הזרין בבגדי החמודות ' בהלל ובהודות ' וימחרו נערי המלך לקראתו '
 ' וישמחו לראותו ' ויאמרו לו שלום בואך ' כי המלך צוה להביא כסאך ' וישתחו
 הזרין לאפיו ויקוד ' ויתחזק בהדרס ' וישקוד ' ושלח המלך את ידו ' ויסגר אדונו
 בעדו ' ויוסף המלך כבודו וגדלו ' וירכבה במרכבת המענה אשר לו ' ויתן זהב
 לבושו ' וישם כתר מלכות בראשו '

צוה הדרו הבאמן = בעשרת זהב נדולה וחכדיך בוך וארגמן

פורס משורר מצוה יסרה וחמודה : עבדו את ה' כיראה וגילו ברעדה : ואזהרת
 לא ילבש גבר סמלת אשה : להתפאר בשיער ובגוף קשה : ומודיען לו לאדם
 בשעתו : ואפילו שמה בטלה שכינו לבין אשתו : ועל דבר התול וקללה מפרש
 לא תקלל חרש : וכתיב לא תחמוד ולא תכאף : פן יחרה אף : וכלל אזהרות
 העריות והנשים : בלא חוסה וקידושין : ועל לחות הדם וחומו : כי אמר מקרה
 הוא לפי תומו : הותרו לו נשים בקדושה : לזאת יקרא אשה : ולהתיר למלך
 עד שמה עשר : למען לא תסור יראתו ולא תחסר : וההדיוט כפי כחו וטבעו
 לא יחלל ורעו : ומשל בזה משל : לפל ינקש האיש ויבטל : והנה הוא ידוע לכל
 חרד והומה : משל למה הדבר דומה : אמרו היה מלך אחד גדול ונורא : מטה עוז
 מקל תפארה : ואין שני דומה לו : לגדל יושרו ומהללו : מנהיג מלכותו בעיזה
 מתבונה : עושה משפט גר יתום ואלמנה : והיו לו שני ידידים : שני שרים גדודים
 והיו מצוין בהיכלו כל רגע ועונה : היושבים ראשונה : ויהי היום ויחשוב המלך
 לנסותם : להבחין ידידותם : לדעם לבבם היכשר : ואם יש בהם טוב או ישר
 ויחלק לכל אחד ממלבושיו הנאהב : משבצות זהב : ויתן לו סוסים אמרצות
 והטניח עליהם ממכון שבתו : וימתיק עמהם סודות משלים וחידות

כי טובים דודיו

צורת המלך במחיק סוד עם עבדיו

א ?

ויאמר המלך יש לי בשאת צ
 צפון בית נאה : וכל איש
 במסיה משתאה : כי בו
 מרשא לעצמות ושמחה ל
 לנפש : והנה הוא מלא
 טיט ורפש : ועתה רצוני
 לבשרו ולתקנו : וכאז
 נפשו להכיכו : ואין כוונתו
 למסור המשתחייב א' ש
 כבר זולתו בושח : ואתם
 קחו לכם אתם אל
 תפתו ואל תרהו

ואז הרת רב' המונקקה ' לא מצאתי לנגף טוב משעקה ' ואמרנו בגנות הגאון '
מל' יקרה וטוב ' כל מי ש'ט בו גבות הרוח ' לא יסקוט ולא ינוח ' כאילו עובד
עז' ונקרא תועבה גמורה ' ואמר הנביא במשליו הידועים ' ורמי הגאון גרועים '
והמלך החכם בעניין העושר ' דבר על אופני היושר ' אל תבט להעשיר מבינתך
חדל ' והדבק פחממה ותועבה ותגדל ' וכתוב להסיר כעס אדם וכלותו ' אל תנו
איש את עמיתו ' ורומה לאלה רברים צרופים ' ומתקנים מדבט ונופת צופים '
ובהרגיל בה ' יתפא מחליו ' ולחפשי יצא ממאסדו ושכיו ' והליחה אס תתחוק
בעבע ' יתרכך המנוה הצבע ' בהיותו קר הלבב ' וילך טובב ' מהרה דבריו
ועניינו : קול פחדים באזניו ' עכל בדברים ' וממעט אמרים ' חלט השמידה '
קצה הלימוד והסברה ' ותגופת דחיה ' והשכחה מצויה ' קרוב אל הרחמים ' בין
על ימים ' וכלל דבריו טובים ויחומים ' זכח' שלמים ' ונפשו ממחלה משפך
' והוא מסבות מתהפך ' כי כמשל אל המוגרים במרד ' ופלאים ירד ' ובהדבק
במחשבו ' רשואה קרובה לבא ' באזהרה חזק ואמץ אל תג' ון ואל תירא לחזק
הנפש ול' יסרה ' ואמר אל תגורו מפני איש ' אשר משחד ומכאיש ' כתוב בדן
רומח ומנסה ' לא תחמיל עליו ולא תבסה ' ומצות חזק' למוד לדפ' בו כל ימך '
בשבתך בבי' עך וכלבתך בדרך ובשכרך ובקומיך ' וכלל המצות ל' עשות ולגמור '
זכור ושומר ' ומיני הכ פדים וחבר' צם ' לא תדרוש שלומם וטובתם ' וחסד על
האכזרים לא תגמול ' יאס יפ' עך חפאים לא תחמול ' ומלבד אלה צוויים ואזהרות
מזהב ומשורב יקרות ומצבירה צעיר ומחלתן ' ופסקה וזהמתן והדס בהתגבית
יול' ד' שמחה ' טעין והנחה ' משמש בטעור ' לתפארת בשור ' ושיחה בטילה '
קובע ז' אס ת' עלה יודברי התול כמאס וכבזה ' כי בלעגי טפה וכלטון אחרת
ידבר אל הנש הזה ' חושק דברי זמה וחומד ' ובסוד מכאפים עומד ' יעתק מ
מ' בניין לבנין בקל' ודרשו מעוקל ' ומצע הנצלים קצר מהע צרע ' על כל דע
ז' וצ אשר יזרע ' כי אל יסוד הארץ כמשל ' כי כח החום והליחון בו משל' והוחק בתורה
למחלתו צרי ומרפא ' רק שבתו יתן ורפא ירפא ' כיצד כתוב לא אכלתי באוני
' להתעצב הלב ולהניא ' והואמר אשר לא יטבח ולא ינטה' ימי בכי אכל משה '

אם אני מצוי אל כל אשתי בכל רגע' להעביר שלהבת הכחית והפגע' ואם
שחכת הטבע יום יום יביע אומר' לא הבאת מזה קל וחומר' ותבין בו מדת אדם
כפי המוג הגובר ביום' והסודות אבות ארבעה' והמוגים במיניה' תעשה
האחד שיהיה המוגה נדחים' ומן הקו השנה נשכחים' ואם המוג השנה יתגבר
פגוף האדם ובקרבן' לארכו ולרחבו' תהיינה מידותיה על פי האמת והיגיון
באמת ובכשר' ואם יטה אל הימין או אל השמאל' ההלכים למול' תהיינה מ
מדתו על פי הנטייה' ורבה שאינה הנכי מודיעך הד' פעמים' כללים ופרטים
וכן תבין המורכבין ותגסה' למען תשכיל כל אשר תעשה והמשל בזה אם
עובר על האדם המרה השחורה' ותלכד אותו רשת מזורה' יתגבר בו מחשבות
דעות' ופעולות משונות נודעות' כי מגרעות בגדל האנחה' ומיעוט השמחה
ורפיון תאוות אל האשה' ותבסיה בנשה וכל עיניו נודעין' וכלי כליו רעים'
פי אל יסוד האדמה' נמשל נדמה' וכזרת בעורה רפואת' להסיר מחלתו'
פיצד כבר ביאר החכם הקדמוני' כי התמדת ההנהגה מוגשגי' והנה הוא ידוע
לכל גדול וקטן' כי ההרגל על כל דבר שלטון' ועל מחשבת בעל השחור' העיד
שחוק והמשפט הורה' במאמר לא תתורו אחרי לבבכם' שלא ידבק בתוהו מ
מחשבתכם' ופירש החכם מצה ידועה' אל תחרט על ריעך רעה' והאזהרה
להיות בחלקך שמח' ועמלו שוכח' ושמחת העולים' לראות שלש רגלים' ומצוה
פרה ירביה' ודון יפת תואר בשביה' וכן מצות הכדיבות' אשר אין בה ביטול שבות
פעמי' במאורו וטובו' ופעמי' בנפשו ולבבו' זו היא מצות השחור' ליהודי' היית
אורה והאדומה אם על טבע אדם תתגבר' תהרוס חברותיה ותשבר' ותמהר לדב'
לנבדס סרה' קראץ לי מרה' והמדות המתגברות לאיש אשר אלה לו' לפי מרעו
ושגלו' קלות הלשון בכל אשר פעלו עמל' וחסד לנפשו גמל' אבל ימהר חיש
דברים ועלילות' פעמים חסות פעמים ממללות' בעל חימה נזיר ונוקם
ומתגא' יגיע להעשיר ולא ילאה' מחודד מאד בנכלו ובכחשו' ומסתכן בנפש
ודומה אל האיש אשר במוצאו קטל אכול' לא ישוב מפני כל' הנה דפואת
חשוכה' בענין ברזל כתיבה' והוא מאמר כל מוצא שפתך תשמור באין מעל
השומר לך פן יהיה דבר עם לבדך בליעל' ולישר האדם במאמרו' אזהרת לא
יהל דברו' השי' המפחיד על דבור רע' זאת תרית המצורע

לפני עמים היה מקביל פני חביו בנחת ואורה ' חדש שבת קרא מקרא ' ויהי לו
בנים בתלמידים ' עוסקים בתורה ובגמילות חסדים ' ויהי רוכב פעם בשבוע '
בזמן קבוע ' לומר את בני הסחורה ' במשקל ובמסורה ' ושב אל מדרשו שקט
שמוח ' ורב שלום עד בלי ירח ' ונשאת אליו זה החידה ' על הוד השב ומהלל
העידה ' למען תשוב ותשקוט מחרוניך ' למען יאריכו ימך ' ויהי לך לאור ע
עולם שמש וצדקה ' ויצמח לך מרפא בכנפי הצעקה ' ושבעתים אור תשובתך
ונגהיך ' כי תשוב ושמעת בקול ה' אלהיך ' ויען הן ויאמר ' וירב דברים בקל
וחומר ' הרוב דברים תריב עמדי ' ותעדיעני פשעי ומרדתי ' ותרבה עלי מ
משולך ' כושל יקיומו מילך ' כי כשלת במשל החכם שלמה ' יסר כן לוקח לו
קלון ומוכיח לרשע ממו ' ולמה להכלימני משלים הכינותה מדוע אלי רבתה '
והלוא כתבו בדרכי מוסרים ' קטע עצמך ואחר כך קטע אחרים ' ואף תאמר טול
מבין עיניך קסם טבחה ' ועל עפעפיך מעבה הקורה ' הלא אהנו וימה שונה '
וכסיל באילתו שונה ' וצבר שמעת מה יען בלק מלך מזאב על דבר פעור ' ומה
ענה אותו בלעם בן פעור ' וזהו המגפה בעדת המחוללי ' כי הוא וימה ועון
פלילי ' ומפני זימה לבעל קרין טבילה התקנו ' למען ידעו ויאמינו ' ולא יהיה
תלמידי חכמי חוטאי ומועלין ' ומצויין אצל כשותיהן כתרנגולין ' ולכן טוב לנפטר
זהו כיחנה ' ודבר טוב ישמחנה ' באמרך אל תרבי כפס אמרך ' עמדי נא
בחבידך ' ועד יעבור רשעך ' וכצעד יוסר ' התבערי מעפר ' ויאמר התרנגול
באמת צריך כל מוכיח ' כל ימיה ויקשיח ' ולהיות מעשיו ככונים ' ודבר
נאמנים ' ואל יטנה כתם הזהב וזהב אל יעש ' ולמוכיחם ינעם '
באש ' באר חמים בנימוסי הם ' נאים הדברים אשר יצאו מפי עושים ' ואר
לא הבינות להבי הבר ' אשר מטה גאותו סיבר ' ואם אמר החכם במשלי מ
מליצותיך ' יהלך זר ולא פוך ככרי ואל שפתך ' דקדקו הנבונים הרבה
במדרשו ' וצריך פידוש לפירשו ' ואמרואם איך נכרי להגיד ישר ועובד ' שפתך
יענו כך ' והנה לבי כנסף צדוף מווקק ' וחכמה ותבונה כנפשי חקק ' והלא תמה
החכם באמתו הנאמנה ' מי שתבטוחות חכמה ' ומי נתן לשכני זינה וחייב כל
אדם לברך למנוח מטה ומעלה ' הנותן לשכני כינה להבחין בין יום ובין לילה :

והי' אחרי הדברים האלה
 וישמעו בני המדינה מהלל
 חכמים והעדינה ' והמדרש
 חקבוע והמסיבה ' אשר
 חכמים הזקן יושב בקרבה
 ויתקבצו כולם בנפש נכונה
 ודח נדיבה ' אל הנדה
 חכא אל האהבה ' וישלחו
 מלאכים אל הנזיר והחבר
 מר עובר ' ויאמרו ראה
 ראינו כי היה השם עמכם
 וכא' תהיה כא' אלה בינותינו
 פנינו וביניכם ' ויא' וראו

הארץ הערומה ' ושב

בתוכה ' וכל איש אשר פיסס ' ימרה ' ירה ' ירה ' ותהיו בינינו למופת ולאות ' שרי
 אלפים ושרי מאות ' ויאמר הנזיר הכה נה זקנתי ' יום מותי לא ידעתי ' ואינו יכול
 להלכות עצמי ' ולגוד ממקומי ' אמנם חתני החבר הנאמן ' הנה מוכן ומוזמן ' יכול
 ללכת בהנחה ' לתגר לבס מנוחה ' ויאמר החבר איתן מנוחך ' חי השם נחי
 כפוך אם אעזבך ' ויאמרו לו האנשים אל כא תמנע מהלך אתנו ' כי השם
 אלהים הדמנו ' ולא נשאר לנו חסד מורה ' ולא תלמיד קורא ' ואתה תהיה לנו
 למליץ ולחבר ' על כן ידעת חנונינו במדבר ' ויאמר הכה כא העיר הזאת
 קרובה ' ועליך המצנה וחשובה ' להדריכנו בדרך טוב ונעלה ' ואורח ישרים
 סלולה ' וכל זמן תוכל לעלות אל בית מלכנו ' כי תבא לראות פני ' ויקם החבר
 וילך בחכמתו ' במחוקק במשפטנו ' ויביטו לו ביתועבדים משובחים ' ועליות
 מיוחדים ' ויהי לכל בני העיר מנוח ופיו ' כחה שקטה הארץ ופתחה רנה
 ויבהש על פי הצורה ' ויחיה לשם ' ויורם אץ משפט התשובה
 כאשר היה על ספר הישר כתובה

ואלם לכל עשוק ממון ואמרי ספר : את מי עשקת ואת מי רצות ומיד ווי לקחת
 כספר ' ואל ירע לבבך בתתך לו ממונו וכליו ' וחמישיתו הוסף עליו ' ויעבדו האיש
 ויעבדו כל אשר צוה : כי מדרשו למנוע לו חיה : וידבר על כל לב עשו וגו' עד אשר
 כתרצה : להשיב את הגזילה אשר גזל או את העשוק אשר עשק או את הסיקרון
 אשר הושקד אתו או את האבדה אשר מצא : ויתן לעניים המדינות צדקה : וירב
 על חסדו תפילה וצדקה : וישנה מעשיו לעובדה : כמנהג כל בעל תשובה : ויעד
 על פעליו הטובים שמו ' וישנה את טעמו : וילבש שחורים ויתכס : וגובה לב טס
 למרמס ' וישב בבית הנזיר באהבה ' גרסה נפשו לתאבה : וכראות הנזיר סיכוי
 פעליו ומעשהו ' וירח את ריחו בגדיו ויברכהו : ויאמר תחיה ותגד בתורה כפי
 חפצך : ה' אלהיך ידריך : ויהי ממחרת וישב הנזיר ללמוד תורה : וילמוד כל אשר
 הורה ' תורה נביאים כתובים ביחד : שלשת הרועים בירח אחד ' וילמוד פדושי
 ודקדוקים : חוקים ומשפטים צדיקים : מקרא משנה תלמוד ואגדתא ' ספרא
 ספרי ותוספתא ' ויגדל האיש כמעלת העושר והעבד ' וילך הלך וגדל עד כי גדל
 מאד : וישמחו הנזיר על תלמידיו נגיד ומצוה ' מחמי' ומקול ומשנה ' כי כל דבריו
 על פי התורה שקלן וחלקן ' חוקה על חבר שאינו מוצי' דבר שאינו מתוקן ' וישמח
 בלדד אביו עניינו ' וטב הדבר בעיניו על אודות בנו ' וישלח אליו ספרי וארוח
 ' מנחה היא אל הנזיר שלוחה ' כסף וזהב ובגדים כאשר יאות : וקדה חמ' מאן
 ' ויתן לו הנזיר בתו לאשה : תהלה תפארת קדושה ' כי אמר לעולם ימנר קדש
 כל אשר לו ' להרבות מהללו ' וישא' בתו לתלמיד חכם ' ויבין ויחכם ' כי בת
 החכם הנשוא לתלמיד ' עולה תמיד ' הוא דבר מתקבל ונאה ' יעלה ויבא ויגיע
 ידו ' מעל לענני הגשן בגשן ' ואל און כשאו אל תפן ' כי התלמיד איש נחמד
 : ודרך תשובה למד ' וישמש את גדול החכמה : ויהי להם לחומה ' והמשיא בתו
 לעם הארץ כאלו כופת בפני הארי : כשת במרום תמריא : וכבר אמרו ' כמו
 וגמרו ' און בור ירא חט ' ולא עש האר' חסיד ' ואמרו אש תלמיד חכם נחש הוא
 סגוריהו על מותו ' ואש עש האר' חסיד אל תדור בטכונתו והרחק ממנו מעוכך
 : ועל זה צריך להשיא בתו החמודה : למשכיל על דבר נוצר תעודה ' אשר יכה
 קרית ספר ולכדה : ויעש החבר משה רעננה ושלומה : עד מלא לו שנה תמימה
 וכל התלמידים גמלו אותו הסד לרוב אהבתו : ויאכלו עמו לחם בביתו

ויתרחק מן הרשע' ומהבורת מרעים' ואם היה במדינת מנצבי' ומרעים' נטריה
 סודרים' ואינם מתבהגי' כטורה' על פי התורה' ישוב על כפשו ויעיריה' ומצויים
 ופחים יסוריה' באמרן ראי כפשי דרכי ההמון' בתורה' יליל ישימון' כמה מעשיה'
 מכושרים' זקנים בחור' ונערים' ואיך במנהגם כל תם וישר וזקן: נד תלמוד
 חכם לא יחזיקו' וכסילים שמו לשדים ולשופטין' וזדים והוללים חזקן לשפוט
 שפטיך' אלונים מבטן שמו משופטין: נעתה כפשי לבי ונלכה באור להיכו' להרבות
 מהלליו ונגהיו' אל מקום אנשים צדיקים' ובתורה מחזיקים' וכתחבר להם
 בכל מיני חיבור' לדעת ולבור' ואם אינו יכול ללכת' מפני מחלה ואלה נכתב
 ' או מפני אומה מורד' ומלכת' להט חרב המתהפכת' יתבהג יחידי ויתבונן ב
 במעלליו' ישב בדד וידום כי טל עליו' ואם לבדו לא ינחהו' ינא למרבות
 וציות' להרים ולגבעות' לאפיקים ולגאות: ויתבהג בעונה' על פי המצוה
 ויסתכל במעשה הנשא והגבוה' ומבשרו חזה אלה' אלה הם ראשי מדות וכללם
 ' ותלמוד תורה כנגד כולם'

צורת הנזיר בפרש עניינו' והאיש מתנהג ובהורה מעונו'

ויאמר האיש אחר אשר
 מבקש דברך השבעתי
 מעלות מדות טובות
 הודעתי' הנני מקיים
 אמתתיך הצרופות' בסבר
 פנים יפות' וכל יומי חיו
 אעבוד לפניך' כה יעשה
 לי אלה' וכה יוסף כי המות
 יפריד ביני ובינך' ויקחהו
 ויביאהו בית רפידתו' ה
 הנאהב' אשר שם הוזהב'
 וית' לו כסד כסף במתנה'
 וחמש חליפות שמלות לו
 למנה' ומהב שבא לערא
 אחת מזוקקת' טור אורס פטרה וברקת' ויאמר לך והעבר קול בכל המדינות
 הנשבות' בשוקים וברחובות' ולעלם

כי אשמי הדאיכו כוחי וחסדתי הדפנו מוחי ואשר חמתם שנתה רחמי : ועיני
 מיהר להכלימני : ותנשיה כדחה ממני ועתה אם יש לך עלזה צצה : יוס עברה
 ונאצה : ואם דעתראי ומחזה האחיה מחולי זה ויאמר הנזיר אם תצא אל
 השם תוכה ותחיה : למעלה בזמן תהיה : ובכל ארבע דברי הללו תתלונן ותחסה
 ' צדקה צעק' שנינו הש' שנינו מעשה ' ואף שנינו מקום תיעלת גדולה : כלי גולה '
 ויאמר האיש הנה עוני מנסוא גדול : ולבי מהבין מאס וחדל ' ואי תבסר בשינויים
 ' דברח קלים מצויים ' צדקה וצעקה ושיחה ' או בזבח ובמנחה ' ויאמר הנזיר
 אם בזבח ומנחה אין לו כפר ' מתבסר בדברי תורה ' ויאמר האיש הנני משביעך
 בשם האל העולם ' שבחן מלא עולם : שתי יעצני צצה ככונה ' בדעת ובתבונה
 ' איך אוכל להריש ראשי : ולהכניע גאותי וכחשי : ותגדל חסדך אשר עשית עמדי
 להחיות את נפשי ' ובשבעה אקבל דברך ועצתך : ואבא בבדיית איתך ' ויאמר
 הדב' בתשובה : ולך בדרך חשובה ' ומאד מאד הני שפל רוח : ותסקוט ותנחם '
 ורדוף אחרי הצדקה החמודה ' ושמרת את החוקה הזאת במועדה ' ואם תראה
 רעב וצמא ' חרד והומה ' תמהר להאכיל וללשקו ' כי תראה ערום וכיסיתו :
 ואח' בא המצוה שיעור ידוע ' על כל אדם קבוע ' אמנם הכל לפי הונו וכבודו .
 איש כמתנת ידו ' ואפילו אין לאל ביד ממוכך ' לעשות כפי חפצך ורצונך ' הים
 משיים לך ודובר על לבבו ' ונותן הודאה לשעבר וצעקה לעתיד לבא ' זהו צ
 צעקה וצדקה גדולה ' על כל עולה ' ויאמר האיש הריני מקבל כל אשר תאמר '
 הושיעני אדוני כי גמר ' ויאמר הנזיר מה שמך האזרחי ' ויאמר חבר האחוזני : ויאמר
 חבר שמך יקרא ' ויהי על תשובתך מורא ' ונאמר חברת הזדים והגאים ' יתנו
 חטאים ' ויהי בלבך כל עושי רשעה למכאוב ' וחומר חבר ושואל אוב ' ושנה את
 שמך כאשר אדוני דובר ' אהוב וריע וחבר ' ושבת וראית בטוב שדי והודו ' בן
 אוהב לאלהים לאשר לא עבדו ' והעד עליו לצור שוכן מרומים ' ועל כל פעליו
 הנעימים ' ואמור לפניו בכל הדברים אשר ימצאוך ' חבר אני לכל אשר יראוך '
 זהו שנינו הש' שנינו המעשה ' ותחת כנפיו תחסה ' ושנינו מקום כללים ופרטים '
 ומציין מבית יצא והשקה את נחל השמי ' כי דרך רוב בני אדם ' שוכני בתי חומר
 אשר בעשר יסודם ' להיות בדעת נמשכים ' וכמהג מדינות טובים והולכים '
 על כן צריך אדם להתחבר לחכמים : ולשבת במושב התימנים '

לפסו צערא אגרה ' אלה הקטלטה חלוקי כפרה ' שהיה ר' שמעון דורש בתורה
 ושמחו התלמידים במדרשו ' וסע סכל והבן בפירושו ' ויאמרו לו שלום לך ושלום
 לדבריך הנחמדים ' אשר שמת שלום בין התלמידים ' וסע סכל והבן במקרא :
 צורת הכזר שונה לתלמידיו דרך קצרה :

ויהי בהתבונן האיש
 בשאלת התלמידים :
 ויהי כראות את הכוז
 ואת הצמיד ' וכשמעו
 את דבריו הנזיר ופירושו :
 וישאל בזה נפשו :
 ויאמר בלבו אלה כי
 כדמתי באשמתי : או לי
 על עברי נחלה מבתי :
 אללי לי כי בא קלון
 ויבא זדון : או לי אמי
 כי ילדתי איש ריב ו
 נאיש מרדן : ולא ש
 שמעתי לקול מורי :
 ולא הטתי אמן למלמדי

ולמורי : ומה אעשה כי יקס לי וכי יסקוד : והעת אשר על הרעה יסקוד ' ומה
 אשיבנו עתומהד על האדמה להבקיעני : לאחוז בכנפי הארץ וינערת רשעי וזמני
 ' למה היה כאבי נצח ומכתי אכזשה ' מקוצר רוח ומעבוד קשה ' ויהי הוא ער' כלה
 להרהר מחשבותיו : בגדול אשמיו ורוע חטאתיו ' והנה קול ומהם באה לבשרו '
 תסמר עצרת בשרי ' ותאמ' שוכן בני שוכבי ' היחזקיס והקרובי : כי לא אחשוך
 במוות הרסע נחשו ונכלם ' כי חסד אני נאלה' לא אטור לעולם ' וייתן האיש את
 קולו בצעק ' בשמעו קול דממה דקה ' וישמע הכזר את קולו : וירא והנה הוא
 מסלד בחילו ' ויא' מה לך כי כועקת ' הרמות קולך וצעקת ' אולי יראת מתלמידי
 כאמני : העומדי' סס לערת את פני ה' חזק ואמן אל תיר' כי איתך אני לצור מעוז
 ולעזר ' והנני נותן לך כעת מחר : כסף וזהב בכל אשר תבחר : ואשלחך בסירים
 בשמח ' בהשקט ובבטח ' ולא חגלה סודך הנעלם : אשר נסבצנו שנינו בשם ה'
 א' עלם : ויאמ' האיש על זה לא כהייתי ונחליתי ' לא צעקתי כי יראתי '

צורת הצור הנסבע באמונתו : ומדקדק על מצותו : כאלו קרב קדק ונעמית על שואריו

ויקומו : משש
האנשים : וילכו הלך
והמה מחטים : ויגיעו
לכית הוועד : באימו
ורעד : וכל התלמודי
יושבין במסיבס :
יסובו על דרכ' ונתיבס :
וישתהוו לו וישמחו
לקראתו : וישבו לפניו
תבכור כבכורתו :
וישאל הצור בשלום :
ובשלום תורתס :
ושלום תלמוד' ומשנת'
: ויאמר שלום תלמי
לסוכן מעוני : ברוך

אתה לאדוני : ואמנס נסתפק עלינו הלכה ונשארה לפרט : ארבעה חלוקי
כפירה שהיה ר' ישמעאל דורס : אמ' להם שלשה הם ותשובה על כל אחד מהם :
כיבר עבר אדם על מצות עשה ועשה תשובה איכז וזו משש עד שמוחלין לו :
ומעבידין פשעו ומעלו : עבר על מצות לא תעשה ועשה תשובה : תשובה תולס
ויוס הכיפורים מכפר על כל חובה : עבר על כרתות ומיתות ב' ד' ועסה תשובה
תשובה ויוס הכיפורי תולין ומחזיקין : ויסודין ממירקן : שכל' ופקדתי בשבט פשעם
: וצבגניה עונס ורשעס : ותנא דבי ר' ישמעאל : שומע אמרי אל : מעביר ר'
ראשון ראשון וכך היא המדה : חנופה מכל כלי חמדה : הן כל אלה יפעל אלקי'
פעמי' ושלס : עס גבר אשר מעוני ישוב ויכוס : ואין דבר עומד בפני התשובה
: כל כך היא גדולה וחשובה : ואפי' היה רשע גמור בעלומי : ועסה תשובה א'
באחרית ימיו : כל חטאתו ושגבתו ואשמת פשעו : לא יכשל בה בשוכו מרשעו :
וא' חכ' וצרו לברכ' : דבר גדו' בזאת ההלכה : מקו' שבעלי תשוב' מסובין במסיבו :
אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד בו : ומעלה גדולה וככרת : ועל כל מעל' רמה
אכילה וכבחרת' מפני שטעמו טע' התאוה ופירשו' : וכדי תשובת' וענות' יצריהם
מכבשו : כי הקריבו לפני השם ויקדשו : ועל כיוצא בזה אמרו חכמי הגמרה :

כי הבאים בים שקעו ' וכעופרת במים אדירים צללו וטבעו ' לפי רוב חטאתם
 כתגלגל הדבר ' וחלק כחץ בחטאים וטף ועבר ' ואם נראה רוח ישרה ' ברח
 העתים נסערה ' הנה זה מופת נראה לחזות ' כי יד השם עשתה זאת ' בהתעורר
 בלב החטאים ' להיות בזה הזמן באים ' כי לא יבינו מעשיהם ולא ישובו
 ' והם לדמם יארכבו ' ובדמיון זה תדין עובדי אדמה ' על פיו היתה שומה ' והוא
 שורש כל דבר וענין ' היסוד החזק והבנין ' ואם נראה באלת הוא יטבע או יחנה
 ' או במקרה יבא וישנה ' חסורי מחסרא והכי תגא ' הנה יד השם הויה כרנע '
 במקרה או בטבע ' וכתעגורר הכל כפי חפצו ' לעת מצוא ' ולהתגלגל כרצונו '
 לא יגוע ולא ילחא ' כי עניו אל כל דרכי אים וכל צעדיו יראה ' זו סיבת החולי
 והמות ' ולהולך בגיא צלמות ' וסבת רפואתו בעת מחלתו ' הוא תשובתו ות
 ותיילתו ' ואם יש עליו מלאך מליץ ' ירשא עצמו ויחליץ ' וישיב גופו כגן רטוב '
 יען כי נמצא בו דבר טוב ' ויעיר הרופא אל פעולה ישרה ' רפואה נכרה ויקרה '
 ויעזור הטבע בחלקו ' ונמלט החולה בצדקו ' ויהי כשמעיד דברי הרופא ויחכמתו '
 ואתבונן בהנהגתו ויתבוננתו ' ואדור על פשעי ועוני נדר כזר להזיר לה ' ואחפס
 מעשי ' והקדשתי כל נכסי ' ויעש לי הרופא רפואות ' למופת ולאות ' וישלח
 אהים מרביע מלאך מליץ ומושיע ' ויתחזק הטבע בלבי ' וילך המקרה מקרבי
 ' וינס הכאב והכזק מעלה נפשי ' ואסיר עטרת ראשי ' ואקום ואבנה בית מקדש
 ללהים מעט מקדש ' ואכח אותי מקדש לעיר ' לקרא לכל עובר ושכ ולהעיר '
 ואחבר אלי חבירים ותלמידים ' רבים ונכבדים ' ואמאם סלוניס וסרבי ' וארביץ
 תורה ברבים ' ואתן לכל אים כפי מילליו ' בבית אשר נקרא שמי עליו ' וארבה
 בתוכו עושר וכבוד ' וכסף וזהב הרבה מאד ' והכל מוכן לעניים ' ולפדיון שבוט
 ' ויהי היום ואני יושב על מזוני ' שמעתי ותרנו בטני ' והנה אים מבני עמי
 נחבא ' ובין הגוים נטבא ' ואלך היום לפדותי ' ולהשיב את שבותי ' והנה שבותי
 לדרכי ' ללכת לביתי ואל קליעת פלבי ' ועתה מהר לך עמי ' אל ביתי ואולמי '
 וארבה לך מוהר ומתן להשכיח רשך ' ככל אשר תשאל נפשך ' ויאמר האים איך
 אלך אולי יתחברו תלמידך ' ועתה ועבדיך : ויודיעו למלך דבר אים כמוני '
 ויאמרו וימי עוני ' ואתה השבעה לי בצור מעוני וקוני ' אים תפקד לי ולבני
 ויאמר אנכי אשבע ' טפה לפני סביב לא יקדע '

וכן רב החובל ' בהכינו בתבונה כלי חובל ' וינהג ספינתו על קו היושר : בשעת
 הכושר ' וכל הנהגתו אל תכלית השפצו נמשכה ' בחכמה ובתבונה ובכל מלאכה '
 וידרוך על בנותי יס בעת הראויה ' ברוח ונצויה ' ולא יארע חטא ואשם בהנהגתו
 ' באהבתו וחמלתו : ואם יעיר הזמן רוח סערה ויתגבר ' האנויה חשבה לשבר
 ' ויטיל כל איש אל היס את כל הזנ ' להקל מעליהם זעפונחרונו ' ויזעק מרה
 וצרה נאנחים ' וידרו תאכזבתהם כל תופשי משוט מלחים ' ואם יעזור הזמן ב
 בטבעו ' ורב החובל בשלבו ומדעו ' אזי יליכס אל מקומם ואל ארצם ' וינחס
 אל מחוץ חפצם : וכן העניין עצמו בעובדי אדמה ' ועבודתם בזה נשלמה ' כי
 התכלית תגיע בשני עניינים ' כאחד עוורים ועוכים ' ואלה הם הסיבות קרובות
 ויקרות ' ולהנה פארות : אמנם יש בזה העניין עוד אחר : יבקש רצון וטוב שומר
 ' והוא רצון הבורא עם קרובו ' והם החסידים והטוב מרשעו וחובו : ונהיה אל
 השם ואל טובו : והעניין הזה גדול ונחמד : ומן השלשה נכבד ' והוא הנקרא
 סבות רחוקות : כראוי מוצק וחזקות : ומן השכל המה קרובות ' בקנה אחד מ
 מלאות וטובות והמשל אם ישאל השואל למה חולה פלוני ' חולי מחליט הכח
 זמני ' ולא מצא רפואה למחלתו ' וארובה למכתו ' ורבי כמוהו חלו והתחללו :
 אליו כמשלו ' ומצאו רפואה לעברם ' ארובה ומרפא למכאובם וצירם ' אשיב
 אל דבריו מענה ' יקרא ואני אענה ' דע כי פלוני אשר חלה ' לא מצא למחלתו
 תגלה ' כחלש בגופו והטבע ' וכשאר השאב והפגע ' והחלאים אשר מצאו למחלתו
 ארובה ' כמו רגע הפוכה ' החזק הטבע במחלתו : ונחבטה מכתו ' ואם ישאל
 באיזה עניין יחלש הטבע בחליו ' ויגיע האדם ואיו ' כאמר באכלותו מאכלות
 מזיקים ' וחלי : כבר מוזקו ' ואם יאמר למה לאכלס מיהר ' ומזקס לא כזה ' כאמר
 בחזקתו התעוררה תארת רצונו ' ורסן בטנו ' וסבת התעוררות תאוותו ' אשר
 היא שורש מחלתו ' היא התהפכות הזמן ' מעניין לענין נסמן ' וסבת התהפכות
 היא התנועה : אשר בגלגל קבועה ' וסבת תנועות הגלגל יקרה ונכבדת '
 ברוס עולם עומדת ' והם הסיבות הבאות מכח הבורא ' לזי כל הארץ יקרא '
 אשר הוא באמת מסבב הסבות ' ביוון פלויות ולבות ' מניע בסופות גלגליו : לתת
 לאיש בדרכו ' וכפרי מעלליו ' וזה המשל בעצמו נהיה ' ברב החובל באנויה '

ותעט כסף וזהב באצרותי ויבטע לבי ביוצר אור ובורא שחר ומרח כל הן ביו
חלבון וזמר צחר ויתבבר יצרי על נפשי ההדורה : ויסודיה מגבירה : וילך
ל לבקש גאיה : אל קברת התאלי ויהי יום אחד בפקדי עוני : הוא יום ידע לה
הנה כאב גדול עד למות שלה נפשי ויקחני בציצת ראשי ואשלח אל הרופאי
לדווש לרפאות כאב הראש וארבה להן מזהר ומתן : בגדי משי ורקמה נשדוק
פשתן ויטעלו לעשאי לרפואותם : איש איש כפי צבדתה ויצו עלי ונאמריו
אל תגרע ונשמרת ונטל דבר רע : והוא כל מאכל קצף וכבד : אשר לא יעבד
בקנה וקידה להשלים ונעלתו : וקיימון בוש : מחציתו להמלט מדבר ואסון
למשא ראשי בשמן שמן ואעשה כפי מצותם : ולא איחרתי וכל אלה נשמרתי
צמחתי : לא שלתי ולא שקעתי : ולא נחתי : ואשלח בער רוס אחד מגדולתם
סר צילם מעליהם והנה הוא בקי בכל ענין : גדול בחכמה ובמניין : ואומרה לוי
על כל אשר הבינו והשכילו : כי לא יעולו ולא יצילו : ומינס עשיתי מאמרם ב
שמעט לא אבדתי אבוד : כי הכאב גדול מאוד : וחר אף הרופא וירביו : אסו
ערף וטמני : ויאלל המשתדל ברפואה פתו וסכל השקט לא יכל : כי לא יבין
תבנית המרפא בעיונו : לא ידע שליו בבטנו : והכני מודיעך שורש הרפואה ע
וציקריה : אף היא תשיב אמריה : כבר האיו הקדמונים : אשר על מבואת החכמה
חונים ואמרנו כי מלאכת החפז לים : אשר במעלה האניה עולים : ועיבדי הארמ
איברי : זה לעומת זה כמשלי ונכרי : כי אין התבליץ לסבולת נמשצ : מירכ
לקראת מערכת : כי אלה המלאכות ודומה : בשרי פעולו יתישר מעבדות : מראה
חפזים ומעשיהם : והמזל בהיות הרופא מ צדוין בחכמתו להציל החולה ממחלתו
: ויעשה כפי הראוי למחלתו ולמפעלו : וכשיעור הראוי למאכלו : ובמזן הראוי
לעשות : ובדבר הראוי לנסות : ולא יהיה במפעלו חטא ואשם באשר הוא ש
וגם החול לא יחטא בדבר : ושקף ועבר : ולא ינוח מחל : ונשכח סכט הנגב
בו : ולא תגיע בתבלית השנה להיו לו אחרית ויתקנה : והסב בזה להבין מבוארת
: ילה להבין בזה ומיושרת : והיא כי כל מלאכת הרפואות לכל מחלה ולכל נגב
: מאתפות בו הטבעים בכל עת ובכל רגע : ואם הטבע לא יענה מצדו : נשאר
הרופא לבדו : או ידאג החולה באין תשענו : ומצאהו צרות רבות ורעות : ואם
האבט יענה אל הרופא ירפא ממאוכו : וכי יסדר הוצ מוכו : כל

ויאמר חנה אחי הט אונק
לדברי' שמע בני נקח
אמרי' והשכל והכצע מ
מוראך' ודון לך השיאך
' ונכור את אשה אוסיחך'
כי תשיב אל אל רוחך'
וחפש במעשך'

וכמחשבותך' היס והשנו
אל לבבך' ותגזר נפשך
מחשבת רגו ועצבה' ומן
העבודה קשה אשר עובד
בה' אולי תסבה למעלת
האיש השלש בהדור' אשר
שב אל ה' בכל לבו נפשו
וויאמרו' ויאמר לו איפה

היה הדבר' ואיך נעלה השם וג' ר' ויאמר היה איש אחד בארץ התעמני' ממעפחת
הדני' ושמו חבר האחוחי' בן בלדד השוחי' ולא למד תוכחה בקטנותו' ואל
חוק ומשפט לא הטה אמונתו' שלח ידיו במרומיו' חילל בריתו' והיה מולול חבת
ואל בני עמו' ונסיל אדם בזה קמו' ויתחבר אל בני בלעל' וימעול מעל'
וכאשר ראה חביו אחיהותיו' מהלשיונ' ונביתו' והדיחו מביתו לרוע מעשיו
והדית מנכסיו' ויצא האיש מבית האיש הכאמן' אל מדבר בין גבבה
מקצה תמך' ויהי לבל עובר נשכ משא ומדח' כהם עלי דרך שפיסון עלי אורח'
ויהי היום והנה כויר אחד עובר' ליראה אלהים רוע וחבר' ויתפוש בו האיש לבהלו
' ולגול חנו וחילו' ולא מצא בידו דבר' כאשר חשב נשכ' ויהי טראותו כי האיש
התמים' אף לו דמים' החל להכאיבנו ולחיותו' להרעיונו ולענותו' וכראות
הכויר צריתו וחילו' ויבך ויתחנן לו' ויאמר למה תעשה כן לעבדך' למה אמות
נגדך' לך עמי אל תחדל חרול' ואני אבשרך עוש' גדול' ואתן לך כסף וזהב'
וכל אש' תאהב' ויאמר לו אש כן שאפה עשיר ולא מסכן' הו' יענינא את דרכך
' וצומה נעש' צומה מלאכתך' וינאין' צבא ובאיה מקום יסבת' ואי מזה עש אתה
ויאמר איני הייתי מתבסק בסחורה' בצור המעטורה' ואי תוכל בכל מיני תמורה'
מראש כל בוש' ובאבן יקרה' ותגדל מאד יסבית' ותבוס' וימחשבה'

וזה כשמוע המהבר את משליו וריבוי דבריו ומהלליו ויאמר חן זהב
 מילין על טהרת הקדש חולין למען הראותך כי אין כתשובה מעלה טובה
 וחשובה והבוטח בכחו וחילו אין שרד לאבלו ויכלו ימיו בהבל ושמות
 בחבלי והמשכמים אל ה' במרץ כולם צדיקים ידעו ארץ
 ויסבול בטח במושבותם יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם
 כי שאל נא בהמות ותגור על מלולך ועוף השמים יגור לך יראה חן כלכד הנץ
 בזונו וגאוונו ולאבדון הורד שאונו ותרנגול הבר והקורה אשר בהרי עליו שיר
 הצבירים ובתבונת חכמתם גברו ודרך ה' שמרו ואת הנשר התחברו
 והיו שקטים ושמים הנאנקים והנאנחים וכך היו הדברים צדק ומשפט
 ומשעים אמר כי היה בארץ החוליה נץ אחד מתפאר בעלילה והיה גדול ונאה
 ועל חביריו מתגאה גדול הכנפים ורב הכוחה תחת צאלים ישב בהתר קנה
 וביצה לא למד מוסר בעולמו ולא עצבו אביו מימיו והיה עושה את בני עמו
 גול לאביו ולאמו כל היום היה מורד במוסר ופושע לא השיב ידו מבלע
 והיו לו שני שכנים יקרים תרנגול הבר והקורא אשר בהרים התרנגול היה איש
 חמונים וקץ ונשא פנים ירא ה' צדקה לבושו וכובע ישועה בראשו והקורא
 שפל רוח ועניו מאושר בעניונו כבדו בעניו וכמאס עניו מראות עוד
 וטבר וחמס ומשמוע דמים חרד וכדהם תלמידו של אברהם והנץ הכין ב' ת
 תחנותו כנגד בית התרנגול ומעונותיו והקורא הנאמן מענוריו היה בצידו בית
 מגדיו וירא התרנגול את ודון הנץ ומחשבתו אשר היה באמנה אתו ויאמר
 חלק ואכילתו על זדונו ביני לביןי אולי יוסר במוסרי בשומעו את דברי ו
 ואגדיל עליו תוכחת להציל נפשו מיני שחת להיות מעשיו רצויים לאור באר
 החיים ויהי היום ויבא הנץ לצוד צדה בתוך קהל ועדה ויקח לו מבני היונה
 לטרפו ומלק את ראשו ממול ערפו ויהי הוא בא מצידו כאשר השיגה ידו
 והנה התרנגול שכינ' הוכחו על זדונו ולכספר על רשעו ועל חטאתו להצילו
 מרעתו ויען ויאמר דבר הש' לי חלקי אשר לדעת חכמה ומוסר ויאמר לו
 דבר כפי תעוקתך כי הגדלת על שמיך אמיתך ויאמר גברו עליך ריבות פאצות
 משונות ומסב' שמעתי כאלה רבות וכל איש חייב להדיעך לאיש כמו רשעך
 להראות הדרך הישרה משפט הבכורה כי כל מי שיטע בידו למחות ואינו מוחה
 ואא כתפס וכדה' וא' אין בידו יכולת למחו' חייב להודיע ולפרסם דרך ככחות
 ופיו ימלא תהחות כאשר נכתב בספר הנביאים לייסר הדיים והא' ואתה כי
 חזאת רשע ולא קבל ברכ' אזלת הוא רשע בעונ' ימות ואתה את נפשוך הצלת

צורת התרנגול מדבר ונוד הנץ משלים מחבר

את אשר יאהב הש' יכח' וירא הצפיר כי לא יוכל לפתותו' ואל דרך משאכה
 להטותו' ויחל להתרחק מגבולו' ומבני זבולו' כי ירא להטותו' מפני הרוע
 האמר אותו' ויאמר אל לבו אלך ואעזבנו' אשר פי הש' יקובנו' ובתשובתו
 הברת ויכח' כי אה הש' יגפנו ומת' וילך וישב מנגד' מרעה בגד' והאיל סב
 אל תפילתו לשקו ולתעניתו' כועד פיו מחסר ומגרע' עוצם עינו וראו' ברע ואוטם
 אוננו משמוע דמים' מה תמים' ויבקש על כפשו מיום ההוא ומעלה' וישבט
 פס אדונו ארבעים יום וארבעים לילה' ויהי מקץ ארבעים יום' אשר ביק' האיל
 למצוא פדיוס' חלה כן הרועה ויעבט' ויתעצב אביו ויאנס וידור לה מהלל ושבח'
 עולה או זבח' וירא את האיל כנוע וכבד' ויאמר זה חי ומת זה' ויקחהו ויטאחו'
 וישחטו ויחטאו' ויקח מדמו להזות' על המשקוף ועל שתי המזוזות' וקרבנו
 בהלכה שומר' וכך היה אומר' א נח רפא נח' על מוקדה על המזבח אשר בנה'
 יתודה על האיל אשמתו ועונו' ויעלה לעולה תחת בנו' ויכח הכער ממכאובו
 חילו ויעתר לו

צורת הרועה מקטר ומזבח' על העצים אשר על האש אשר על המזבח

וישחט הצפיר כי נכר האיל
 מינו' בעוצם תומו' ויאמר
 אבשר לבס בני' כי בערה בס
 אש' זה משפ' כל מתודה ושכ
 ' ובמושב לזים לא ישב'
 ידבר תחנונו ומלי ציו' כי
 האיל הולך אחר ויעציו'
 זכאיתי אליך המשלים' ולא
 אוכל אליך להעלים' למען
 ענותך לבנותך' להזיכך
 באחרית' ותתח' אל השוכב'
 עתא' ואל תבה דברי פתא'
 ' וענתה במחשבתך לעולם
 ועד' השירה הזאת לעד

קומה ילד אשה והער ת איה : היה במעטה עוז ובמעיל ג איה :

עורה להדמות כה יוסל בני : תבל אשר דרכם בגאות ג איה :

פוייתי מכיר את אסתי ואודותיה מלקחיה ומחנותיה וודוני בכל יום דענה
 וגאותי בכל עת תדרשנה' (וצאת עגובתה ממנה' אבל פתניה תשובה ואצתה'
 ואמאז כנס חמת אסתי ואסתר ויכלו באכל ימי יבא רקב בעצמי ועתה טובים
 סורי מדרך תשובה ובחרו לבס דרך עזות ומשובה פן יקהא איתבס כאשר קראני
 וישבר הדרתבס היגון אשר טברני' ויהיו למשל עמים וקויה לחרפה למשל
 ולשכינה ושב האיש לביתו כאשר כלה לספר אנחנו וישאר לחרפה ולביזיון
 לדאבון כפס וכליון ויתן תחת שמחתו אכחה ומכוד ראש תחת הכחה ותחת
 מענה מקשה קרחה ותחת כבוד מוס דופי כי תחת יופי:

וגדל אנחנו =
 כבנו היו קרוביו =

צורה הבובה ומשחומם על אבירחו
 באילו טבעו בים סבינות

אנחנו אלך זה הרמיון
 לה' לבסוף מרביע ופדיוס
 למען תמה אל המשובה
 ותסור מדרך התשובה כי
 כל איש אל המשובה יתזכר
 על אויביו יתגבר ואל כל
 אשר יפליכניע והוא יסקיט
 ומי ירשע וילעג האיל על
 השל הצפי ודבריו ויחשבהו
 לו בצריו ויאמר את מי ח
 חרפת וגדפתי דלקת אחרי
 ודפס ואין במאמך כח
 ואל ותשא מ' עיניך א
 אל קדוש ישראל הלא כל

אלה העניינים' הולכים ושונים' וזנות האשה ותרימיתס' הוא מסיבות מתהפך
 בתחבולתס' ואברהם חכמה מבנים' אשר אחריה זונים' ואמר החכם על המאספת
 ובסוף לבה טוב לפני האלהים ויולד ממנה וחושא ילכד בה' והשב אל הש' על
 זה לא ידאג ולא יהיה' ולא נתן תפלה לאלהים' כי כל תלונותיו' כפרת חטאותיו
 וסליחת עונותיו' וכל עבדותו ודלותו' וריש' כוסר יוסת עליו ונתן פדיון כפסו'
 ואז הוא חסד ושלם' וכל מוס ודושי הולד וכל עיניו הן יעוררן על' אהבה' טובה
 ורחבה' כאשר ביאר החכם המשיח' כי

צוה המנאפת הולכת את השוקה ' והורחה את אחבתו בוצקה '

והי בבקר עת שמחת
הלכות ' בקר
לא עבות ' ויכל האיש ל
להתעודות על ימעלו ' דוס
לה' ויהחולל לו ' וירץ אל
ביתו במרוצה ' ופתח פתחו
מצא ' וירא ונהנה מצ' עדור אין
בו מחיה ' ערס ועריה
ויכנס אל' צביו ' ונהנה כסנו'
' כמצולה שאך בה דגים '
ויאמר אין זה כי אש אשתי
התמימה ' השאילה מיטב
חפציו לבלתי עומה ' כדי
למנוח חסדים ' בעת דודים

' ולא ידע החסיד העניו ' כי קרן ענור פניו ' ועתה אייחל עד עת בואה ' ואש
מ נצאה ' ויחל האיש למצוא פד' 'ס' עד ככון היום ' וירא ונהנה אחרת לבא '
' תנצב אל לבו ' ויאמר אלך להכיר מי הלאני ' ואדעה מה חדל אני ' ויקס
' דרוס בעדה בכל מושב ' ככבד בכל וכחשב ' ולא מצא לשאילתו מענה
' ו' אין קול ואין עונה ' ויבא עד לפני שער העיר ' שאל לכל ישים וצביר ' ונהנה
ה' 'מרדך הקדים ' בא והקדים ' וירא את האיש ויכירהו ' ויקר מקריית ' ו'
ויאמר הלא אתה האיש בעל התשובה ' הולך בדרך חסובה ' ואשתך היתה
בעיני בחוקת הצנועות ' ונהנה היא מן הזנות הנרועות ' כי היום פגעתה עם '
פלוגי הבחור ' רבים באין איחור ' וחמוריהם נשא' משא' כפלים 'הולכים להודיד
מצרים ' ואין אש יכול להשיב אותם ' לתוקף מילכתם ומרוצתם ' ויהי כשמוע
החסיד העניו ' כסתר כלומה פניו ' ויתן את קולו בבכי ויתגבה בשולל ' ונאק
כאקת חלל ' ויצעק ויאמר הן בעון צדקי כעמאית ' אני לי כי כדומתי ' וסבת
בנש וכלמותי ' ויגן לביו וחרפתי ' היתה לי דמנתי ' ועיון תפילתי ותשובתי '
היתה עחלתי ' כי אש התגדתי בגאון וכבודן ' והייתי בביתי איש מדרון '

ודרבו היום' בחטאים
 ואשמי' ולא הבין האיש ענייני
 האשה והמעבדיה' כי מצדדים
 וחרמים לבה אסורים ידיה'
 ויהי לתקופת השנ' בהתעור'
 לב זונה' אל ממדים' ולמל'
 תאותי יערים' ויתאו הבחור
 לזחק' וילך מאביו ויתרחק
 ויצא בית השחוק' כמשפט
 כל זונה וכחוק' ותפול על גדר
 דחיה' משחק בקוביא'
 ויחסר הונו וכסותו גרע'
 ואב' העוש' הוא עליו בענין
 דע' ויתחבא כל היום ההוא
 לברוח' וישכח בית אביו שגח

וישכור לו בהמה לרכוב ולק' נשכוב'
 ראש האשמור' תהי' כונה' ויעור האיש משנתו' וילך להעדרות על עון אשמתו'
 וישכס הבחור ללכת לדרכו' ולנוס מעירו ומקהילת סלבו' ויקרא אל האשה אל
 הפתח' לפתוח בדתח' ויאמ' לה הנני הולך מב'תי ואולמי' אל מלון אורחים
 ואעזבה את עמי' ותאמר האשה אל תמנעני חשוקי מעצמך' הלך אלך עמך'
 ותקח מבית בעלה כל אשר תאהב: כסף וזהב בגדים ורדידי' כזמי' וזמירי' ויבא
 הבחור אל הכילה' ויקח את רכוש בעלה' עדיוס ושכס' תפארת העכסים
 כלילס ואצערה ועגילס' עטרה זהב ונשקלס' וישכרו להם בהמה אחרת'
 חזקה ונבחרת' ויקח כל אחד משאו ומבחרו' ויעמוס איש את חמורו' ולא הניח
 לבד הכבד' וכל דבר האבד' אשר לא היה עמוס' וכל המלאכה כנוזיה וכמס
 ויקנימו וילכו כנשף' מוז רעב: לחומי' רשף' ויסימו מגמת פניהם אל אדמת
 מצרס לחגא' דרך אשדות הפסגה' וישוככל ערי האמורי ומגרסס' ויבאו עד
 חרמה וישכו שס'

כי כל אחת מהם לתאונה פוחדת' ועל הוד בעלה אמריה ממרת' הומי' (סודרת
 ' מתעסקת בדברי כלומה' פתות וכל ידעות מה' וכל אחת בדברי הברתה
 החזיקה' נטריה אמריה החליקה' ואח' ביניהם נכונה' כי אם פותה נדברי עגבי'
 מוכה' שית' וזה' ולא יתחברנה בבתי התפילות' לשמוע תחנונים ותהילות.
 כי אם לפני הבחורים להחזיקות' לעלות ולראו' והם לראות' יארונו' ולמלאות
 פגית' יחשבו' וירמזו בעינים וגו' נד' יצפנו לשפס' וכאשר שמעתי סודיהם
 ' ואז צבונן עדיהם' אמרתי חובה להרחק מכל לב מוד ושוגג' טוב לשבת על
 פינת' וג' נשבעתי אדוני בחיי ראשך' חי השם וחי נפסך' אם אצא מפתי' נתי
 ' וענתה בי צדקתי' כל שכן שאין האשה נחשבת' ובמזנותה היא חייבת'
 וכן פי' בעלי המשורות' כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות' ואמר האיש
 בדרך השם אשר נתן כזאת בלבד' והביא רוח חן ותחנונים בקרבך' ותשמי' לאל
 דברי כסילות ונבונות' לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת' ועתה שבי בית
 תשארתי' והודך' ואני אתפלל בעדך' וילך האיש לדרך' להתפלל לפני מלכו'
 ויהי כאשר יצא מבית מנוחו' והבחור השכים לפתחו' וידמי' אל האשה במטיה
 ' ותפתח ותראיהו' ותאמר לו בקול כחוש' בא בדרך השם למה תעמוד בחוץ
 ' כי אין האיש בביתו ובזבולו' חלק והלך לו' ויבא ויתפלל בעולמיו' ויגדלו
 מימיו' ויאכלו וישתו כחוק משחקים הנחמים' ויצנחו לארץ' פגמים' וישבעו
 מעדנים לפי תאותה' הרעו מאבנות' ויהי כאשר כלו לאכול את השבר אשר
 מדנים ובית חבר' ויסף הבחור אל דרך גבולו' וילך לו' ותמהר האשה להכין מ
 מאכלה ומזונה' ותתנוטף ותאב על מכונה' ויבא אישה מבית מדרשו' הדור
 בלבשו' ותקם לפניו בשפלות עינים' ותקוד בת שבע אפים' ותסירהו אל
 מקומו וחדרו' ואל מושב יקרו' ויבאו אוהביו וכל בני משפחתו ויפקדו אותו
 זאת אשתו' ואמרו השלוש לכם מאת כורא ועילוס' ויאמ' שלום' ויהי אחרי כן
 ' וישב האיש אל מזונו' והאשה ככתה אופיר לימינו' וישמחו בחגם ובמועדם'
 זה כל האדם' חוק וזמן נתן להם' שלא ישנו תפקידם'

צורת האיש מתעב על שולחנו ואשתו נעבה שגל לימינו

ואמר שמעני בתי וראה והשי אונך ' למאמר יוצרך וקונך ' ואודיעך מוסרים
 מפורשים ' אשר בארו זקנים ושישים בעיניי הפנים ' אמרו צריכה אשה להיות
 אשת חיל במדותיה ' כנועה ושלומה במעלותיה ' ובעבודת בעלה מהירה ורזיה
 וכלור פניו מאירה ובעמלתו עליה ' ולהתבונן תמיד בדבריו ואמרתו כדי להפק
 דרכו בעבודתו ' ושלח יצחק לקראוה פנים ' ותרצנו כמורה שמים ' ותשמור
 עת כסו ושמחתו עת אהבת ישאלת ' עת שבתו וקומו ' עת קיצתו ונומו ואל
 תשא אשה יאהב למה ' ואל תאהב את אשר ישאל ' ואל תחשוק סודותיו ' ואל
 תבז מעלותיו ' תלמדנו ומשפחותיו ' ואמר צריכה לעזוב הוקה ומנהגה '
 תהי עדיה וצנוגה ואל תקשה לשאול ממנו ' וזמנתו לאל תשימנו ' וכאשר
 יצא לך אל תבעט ' בין רב למעט ' ותאהב מאכלו ומזונו כפי הפנו ורצונו '
 ובקומתה ושבתה ' תשמור עתו ולא עתה ' קשבת ולא דברית ' מיושבת ולא
 יצאנית ' שכל דיעה ' חכמה ממודיה שבעה ' צופיה הליכות ביתה ומעונה '
 ' ותרתחסד על לשונה ' ואמרו צריכה לקטט עצמה דרך צניעות ' כדי שלא
 ימצא בה דופי וטעות ' ואל תהיה עליו הומיה וסודרת ' וביחסה משפחת ' ואל
 תראה לו פנים ופנים ' ורוח קבאה שואפים ' ויגדל בעיניה הודו ויגדלו ' בקרוב
 איש להשתחות לו ' וכל מוס וכל איבה מלבה תמיד ' ותתפלל בעדו תמיד '
 וכבדת עינו נצרהו ' וכל היום תברכהו ' והאשה אשר אלה ארחה ' עצמו מ
 מספר שבתיה ' ועליה אמרו זמרה ' רחוק מפנינים מכרה ' ועל שלמות גדלה
 ומהללה ' בטח בה לב בעלה ' ועתה אכונן ' לבי ורעיוני ' הפעם אודה אתה '
 כי רוב המדות אשר דברתי ' והמהלל אשר זכרתי ' לך הם למקנה ' מימי נעורי
 ועדנה ' כשמוע האשה את דבריו ' וטעם מאמריו ' ותקם ותחזק במדו ' ותשתחוה
 לגביו ' ותאמר זה מאמר חכמי ונבוכי ' זה השולחן אשר לפני ה' והנה צדקת
 כי במהלך תזכירני ' אמצא חן בעיניך אדוני להכירני ' ויכל האיש עכיוני '
 לדבר על שולחנו ' ויקומו שניהם בחפזו ' אחר המאכל והמזון ' ויסר אל העליה
 ויטב שם ' ויתענגו ככל תאות כפסם ' ויהי באשמורת הבוקר ויעור האיש
 משנתו ' ויסו זרועי תבומתו ' ויאמר לאשתו קומי אחותי ' הכיני שמלתי וכסותי
 ' כי כבר כתכנו רעיוני ' עת לעשות לה ' ועת לכבד ביתך ולערוך מאכלך עורי '
 בחטי מניית וסג וסמן צרי ' ואחר תשימי לבך למסילה ' לעלו אל בית התפילה
 ' ולתת הודאה על טוב חלקינו ' ואור נהיגנו ' כי קדש היום לאדונינו ' ותאמר
 האשה בכפס כבאה ' אל תזז בי עין ונשיאה ' כי לא אצא מביתי ' פן אשחית
 נהלי ' גאל לך אתה את גאולתי ' להתפלל בעדינו ' להגדיל מהללינו והודים
 כי כנות העיד הזאת ' מאד הם עני קשות ועזות '

חוסף עוד לפתותו ב
כדבריה ונתחליק עליו
אמריה ותאמר דע כי
בעלי השם יש צריהו ויוצרו
מכונן ישוריהו הוא בעל
תשוב ינפס כסבד וחשוב
ונקי בכל ענייניו וענתה
בו הסרת פניו כי לא כ
נסתכל בהוד יופי להשלים
את כשי והוא הגדול בני
מתעבתי מקדומי ומחשיכי
כי כנישת ושינה אחריה
מתאחר ובסקר לפני שחר
מתעלל ומתעכץ יותר מ

מחבריו מדרך לפניו ולאחריו בקשות רבות
ותחנונים ומרבה רגזים עתה בא אל הבירה סורה אדוני סורה אלי אל ת
תירא וישר אליה אל החדר בעליית מגדל עדר ויאללו וישתו וישמחו
ויעלו העולה ויצנחו ותאמר שמח בילדותך אל תתנצב השם בבקר והתייצב
ועתה בא אלי זולת יופי אל תזמוד מהרה חושא אל תזמוד כי האיש יאשים
לתעליתו להשלי תחנונו כמשפט ודע ליבשו מינשיהו זר מינשיהו ככר עבודתי
חשקלי במאמרי השתל וחשוב ולך נשוב ויסוב הבחור אל בית אביו כחוקו
ותאמר האשה לבדה בחשקו ותמהר ותנש מאנשים קנמן בנש נשים
ותעבד ביתה מדבר מלאי עינים חטובות אשון מצרים וצנורך כיריתיה כפי
חשנה ורצונה טבחה טבחה משנה יונה אף ערכה טולחנה ויהי ככלות
האיש להתעלל תעילתו כדע ויפן ויבא בית מנוחצו וימצא רפידתו ערוכה
ושמורה מאה טולחן כסאן ומורה ויאמר לאשתו ברוכה את בשה כל עש ולשון
העבת חסדך האחרון מן הראשון וימהר וישב במסיבו ויאלל וישת וייתב לבו
ויהי כאשר כלה לאלל פיתו ותאמר לו הענוגה אשתו האיל ושבענו מטוב
האין ותעארת לימא לן מר מילי דאגרת ויחל האיש לדבר ובריוחי אמונתו
לשבר

ולא הכיר בפעליה' כי לא הביט אליה' ותחשק האשה בחור אח' מבני העיר' אדמוני
 יפה תואר רך בטנים וצעיר' ותבער בלבה אש תשוקת' נפלאה אהבת' מיס
 רבים לא יכלו לכבות' אהבת' ויהי בימי קציר חטים' ורעיוני האשה אל תאונה
 מטוס' ומדרך הצניעות נדדים ומתמוטטים' במעשה שטים' ויגע ערב חגס ב
 בבעטה' החליל והשמחה' ויהיו שמיחים ועליזים' ויפקוד האיש את אשתו בגדי
 עזים' ויהי כעלות המנחה' לעת מצא נפש והנחה' וילך האיש לבית התפלה'
 במעטה עזו ותהלה' בגילה ונהלה' ויאמר לאשתו הכיני השלחן והמנורה' והנני
 הולך להתפלל בכנסת' והדורה' ותעמוד אשתו להביא בבנים חסר לב ובער'
 נוכח פתח' השער' והנה הבחור ברנה' עובר בשוק אצל פינה' ויצעד ויבא
 לקראתה' ויקרב אל פתח ביתה' ותשגור האשה בעדו' ותתפשטה בבגדו' ו
 ותרא את רוב יופיו וגדלו' העיזה פניה ותאמר לו ובהי שלמים עלי מעשרי' היום
 שלמתי נדרי' והיתי עובדה על כדרי ולכי המות בחר' למקום עלי משום כל
 תאחר' וכבר הזהירני חכמי הדורות' להביא ולהורות' ואמרו אחד הנודד ואחד
 המעריך' ומלקיים מאמרו האריך' עובר בכל תאחר אם אינו משלים' כיון
 סעברו עליו ג' גלים' ואמר חומר בכדרים מבטבעות' וכל הלכבות יודעות'
 מהכדרים על גב טבעות עולים' ולבעל המצות חלים' ואמר בעון כדרים אשתו
 על אדם מתה' כי היא מצוה צריכה ועל לב חרותה' ועתה אחרי אשר

תחלתו ממך לא אבדה' בוא איתי הבית' וכסעדה' ותצבע

מהדיומיו פני' ואשלים את כדרי אשר כדדתי לה'

ויאמר הבחור היה לדרך לון אותי מקל וחומר

כי אני תאב מאד לחבורתך' ופי

פערתי למלקוט ידידותך'

אכל לא ראיתי

טעת

הכומר' באמת ובינער' ואני מסחד מבעל הבית' אשר קנאתו שמיר ושית'
 ותאמר האשה' הכינתי הוד' מחשבותיך' ונלאתי כסוף על אהבתך' ולב
 כעניק' חשקך כפי העניק':

החיוב ימצא כן בג' פנים' והם במצא חושים' והם הכרח אפשר משולח' ואל
הכל יצלח' וההכרח הוא המצא תמיד' אשר אין עמו פתיל צמיד' לא מש' ולא
ימים' וידו שלח כחלמים' אינו חדש ולא ישן' לא ינוס ולא ישן' האפשר הוא
דבר שאינו כמצא ויתכן להמצא' ומן הכח אל הפועל יצא' המשולח הוא דבר
מכוסה בטבע האפשר' ומצא עתים' ויכסר' אחד אשר היה אפשר להימצא או
לא' ואפשר להיבטל בעתיד כחן וחילו' והפכים הם הדברים שיש ביניהם הרחקה
גמורה' ושני קצוות הסתרה' והם שני מיני הפכים' ונתתי לך מהלכים'
האחד הוא דבר אשר אין אמצעי בין השכו למינו' ואין הקרבה בינו לבינו'
במשל הזוגים והכפדים במיניהם' אשר אין אמצעי ביניהם' השני הוא דבר
אשר יש בו אמצעי' ושמיני ורעי' כמו הלובן והשחרות' והחמימות והקדירות'
והאמצעי משניהם הוא מחובר' ומנחתם נסכיהם כמדובר' ועוד יש חיוב
והפכים' כלקחים ממדת האדם ומהלכיו החיוב הוא משל בשני אנשים' קדש
הקדשים' אשר כוונתם להתייחד בעצה אחת' ואמונה אחת' משפט אחד' וחוקה
אחת' ואיש מהם בחבירו לא יחה' והפכו הם אנשים נפרדים בעצתם' ב
במידותיהם ואמונתם' כי האחד ידון כי הצניעות טוב' והעזות רע' וזה יתרון
זה מגרע' והשני ידון בהפכו' כי שקר נסכו' והנחת יתרון אל התשוב' יחייב סכלת
אל המשוב' והנותן שלימו' אל השוכב' יחייב גריעו' לבר הלבב' ועל זה לא יתייחדו
שניה בטבעם' לשנוי אורחם ורבעם' ועתה אנחנו שני הפכים' ומדועינו פונות
לשני דרכים' כי אני תמים ובר לבב' ואתה חסר ולבך שוכב' אני עני ונכאה
' ואתה עז פנים' ומתגאה' אני נאצר ושפל רוח' ואתה גבה עניים וגם רוח' ועל
זה נמנעתי משבילך' כל קרוב אליך' ויאמר הצפיר אחרי אשר במעל התאוצה
תתהלל' וחוץ ערך עזות תהלל' אולי תלכד כמקרה החסיד ורשעו' אשר לא
עלה פשט הכתוב בדעתו' איש איש כי תשטה אשתו' ורוח קנאה בו לא עבר'
והנני מודיעך איך היה הדבר' אמרו כי היה באשדוד איש תמים במדותיו' וצדיק
היה בדורותיו' איש ישר מעל' כאמן עם אל' ועם קדושים וקן בא באנשים' ויתהי
לו אשה מיוחסת ותמה' ופה כלבנה ברה כחמה' ומרוב צדקתו היה נחפר ונכלם
' לא נסתכל בהוד יופיה לעולם' ובחוקת אשת חיל מחזיק אותה' והוא לא ראה
את נברותה'

אֶלֶּי טוֹב כִּי אִם לְדַבֵּר עִמּוֹ תַּחְבּוּלוֹת' לְהַתְעוֹלֵל עַל־לוֹת' וּבְעוֹן בָּצְעוּ
 אֶקְפֹּץ וְאוֹכִיחוּנִי אֲוִלִי מִרְדֵּכִי אֲדַחֲכִינִי וְאֶל כָּל אֲשֶׁר אֲחַפֹּץ אֲטִינִי וְיִהְיֶה
 בְּעֶרְבִי בְּהִתְחַקֵּק כָּל נַחֲשֵׁל וְכָל כְּעֵנָה' עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְנָה וְיִלָּךְ הַצִּפִּיר אֶל בֵּית
 הָאֵיל לְדַרְשׁוֹ י אֲשֶׁר לֹא נִשְׂאָ לְשׂוֹא נִפְסָנוּ' וַיֹּאמֶר לוֹ אִהְיֶה אִחִי לָמָּה מִכַּעֲת מִמֶּנִּי
 מִלּוֹךְ' וְאִנְכִי לֹא חֲטָאתִי לָךְ' וְהִנֵּה מֵצֵאתִי בִי עוֹל אֲשֶׁר הִקְלוּתִבִּי' וְלָמָּה רִמִּיתִבִּי

עֲזַח הַצִּיּוֹן בְּדַבֵּר אֶל הָאֵיל' בָּכָה הָיָא בְּחִיל'

וַיֹּאמֶר הָאֵיל רִאשִׁיתִי בָךְ
 שְׂמֵנִים' אֲשֶׁר־יִסְּרִים וְחִמְיִים'
 כִּי אֵתָּה עוֹן פְּנִים' וְעֵינֶיךָ
 רִמּוֹת' וְלִתְּוֹר אַחֲרֵי תִּאֲוֶתְךָ
 הַנּוֹמֹת' וְעֵבְרִיכִים אַחֲרִים לֹא
 יִכְשְׁרוּ בְּעֵינִי' וְהֵם הִשְׁכֵּנוּ מִ
 מִרְעִיבִנִי' וְאֲנִי שָׂשֵׁל רוּחַ ו
 וּמוֹכָה' לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא'
 וְלֹא יִתְחַבְּרוּ לַעֲוֹלָה שָׂנִי
 הַפְּסִים' יִשְׂרָאֵל לִבִּי וְאִשָּׁה
 תִּהְיֶה' וְכִבֵּר פִּרְשֹׁה
 הַקְּדָמוֹנִים' בְּסִפְרִיהֶם הֵם
 הַנְּבוֹנִים' וְאֲמִרוֹכֵי הַחַיּוֹנִים
 שָׂנִי מִיָּנִים' וְבִדְתִּיהֶם שָׂנִים

'הָאֶחָד חָיִיב שֶׁלֹּם בַּמַּעֲלָתוֹ וְהָאֶחָד אֵינוֹ שֶׁלֹּם כִּי אִם בְּקִרְיָתוֹ' הַחֹמֶץ הַטֶּלֶם
 בַּמַּעֲלָתוֹ וְיוֹשֵׁר' הוּא כְּאֶשֶׁר יִמְצָא הָאֶחָד יִמְצָא חֲבִירוֹ' כַּמְצִיאוֹת הַיּוֹם וְעַלּוֹת
 שְׂמֵנִים' וְזֶה מִזֶּה לֹא יִכְרֹד וְלֹא יִמָּס' אִם כַּמְצִיאת הָאֵשׁ וְהַעֲשֵׂן יִחַד' זֶה מִזֶּה
 לֹא נִכְחַד' הַחַיּוֹב אֵשֶׁר אֵינוֹ שֶׁלֹּם מִכָּל מַשְׂכִּיל לֹא יִתְנַלֵּם' (וְהוּא כַּשִּׁימְצָא הָאֶחָד
 בִּכְחוֹ' יִמְצָא הַצִּיּוֹן בְּעַל כְּרֹחוֹ' וְכַשִּׁימְצָא הָאֶחָד לֹא יִתְחַיֵּב חֲבִירוֹ לְהִמְצָא' מִן
 הַכֹּחַ אֶל הַפְּנוּעֵל יִצָּא' כִּמוֹ הַחֵי וְהָאֵד' אֲשֶׁר אֵינֶם שׂוֹים בַּמַּעֲמָד' כַּשִּׁימְצָא
 הָאֵד' וְחֵי בְּהִכְרַח' וְכַשִּׁימְצָא הָחֵי לֹא יִתְחַיֵּב הָאֵד לְהַשְׁתַּבֵּחַ' וְכַמְצִיאוֹת הָאֶחָד
 בְּהִמּוֹת הַשָּׂנִים נִקְרָאִים' וְהַשָּׂנִים בְּאֶחָד אֵינֶם נִמְצָאִים'

כי התנהג בדרכי התעוה' ונפשו עלובה' ויבחר לכפשו יגשור וכסרון' מתלמד
 כל אחר' ונשא לו לשמרו משמור ושית' עשר נשים פילגשים לשמור הבית'
 והיה מתנהג עמו כשורה' במדה במשקל ובמסורה' ועם היה צפיר עזים מ
 מתגאה וגם רוח' כדור כפוח' מרורת פתגים בקרבן' וילך טובב בדרך
 לבו' ויהי מתעקש בכל דרכיו ועיניו' והצפיר קרן חזות בצ' ע
 עיניו' ונתהיינה לו נשים כשואות' הבריות והמליאות' ל
 למלא תאוותיו ולהשלים' היה מצוי אלכל כתרנגולים' ויהיה יום ויפקדו ביד
 רועה אחד שניהם' נשיהם וכניהם' ויקח הרוע' את מטיהו' משענתו ושכמיהו'
 ויתנהל לאטו לרגל החולה הנשכר' וינהג את הצאן אחר המדבר' ויסוב ויעבור
 ' ועל הר תבור' וימצא שם מרעה טמן וטוב' כגן רטוב' וירבו הימים' באין
 בחד ואימים' והעזים והחלות רועות כתות כתות' ויחמנה בבואן לשותת'

צורת הרועה בנהל לאטו' ומעביר הצאן תחת שבטו

וידלג הצפיר על כשיו
 באין כושה' וכח
 קשת כחושה' והאיל היה
 צנוע' ובכל מדה חמודה
 ידוש' וירא עיניו הצפיר
 וגאותו' ורסן בטנו ותאוותו'
 וימנע מדבר אלתו' לרוע
 מעלליו וכליו' ויהי דורש
 כפשו דעת כלולה' אל תחד
 במריעו' ואל תקנא בעושה
 עולה' כל טמן מיטהשה
 כמשת בחפצו' משחקת
 בתבל ארצו והצפיר בראותו
 כי כרחק ממנו' ומנו

ראשו ושימכו' ויחר עליו אפו' וירב חמתו' וזעפו' ויאמר בלבו עתה ידעתי'
 ומדרכי האיל למדתי' כי במדה התעוה לבני יתג' וכמיה ודעתו והרבה להג'
 אשד אילי יתהג בני בדיסיו' וילמדו מהלכיו'

וְאֵל לְבַכְךָ בֵּין וּבְמִלִּיצָה תִּהְיֶה בְּמִשְׁכַּבְךָ עֵתְךָ נִרְצָא
וּרְאָה בְּנֵי־חַיִּים אֲשֶׁר־נָתַנוּ הוֹדֵאֵל בְּהִמָּתְכָם עֲלֵתָעֶצֶה
תִּזְכֶּה לְמַעַלְהָן וְשָׁכַל שׁוֹב כְּבוֹד וְדַעֲתָנָפְךָ תָּמַ צֵא
וְהִי כְּשֶׁמוֹעַ הַמִּקְשָׁה דְּבָרֵי עֲזוֹת אֶתְכֵל תִּקְרָא הַאֲגֵרֶת הַזֹּאת וְלֹא קָמָה עוֹד
בּו רֹחַ אֲשֶׁר תִּשְׁקוּט וּתְנַחַח וְיִלָּךְ אֶל חֲבִירָיו לְדָרוּשׁ אֲכַל וְחֲסוּי רֹאשׁ
' וַיִּבֶא הַשְּׂנִי וַיִּשָּׁב בְּמַסִּיכּוֹ לֹא יִחְסוֹן נָסִיל בְּתִבּוּנָה כִּי אִם בְּמַהֲתָלוֹת לָבו
וַיִּמָּהֵר לְהַשִּׁיב אֶל הַמַּחְבֵּר וַיִּוָּאֵל לְדַבֵּר וַיִּדַּס קוֹלוֹ בְּמַהֲלָלוֹ וַיִּשָּׂא מַשְׁלּוֹ
וַיַּצִּירֵהָ מִקְשָׁה וְהַמַּחְבֵּר זֶה אֵל זֶה יִדְבֵּר וְאִמְרִים יִחְבֵּר

הַשְּׂנִי הַשְּׂנִי בְּמַהֲלָלוֹ הַתִּשְׁבֵּה
' כֹּל חֲפָצִים לֹא יִשּׁוּ בָהּ
אִמְרֵי הַמִּקְשָׁה מִי הוּא זֶה
וְאִיזֵהוּ הַמַּלְעִיב
עַל הַסָּכַל וּבְנוֹהוּ וְהַקְשָׁה עַל
דְּבָרֵי הַשּׁוֹכֵב וְעִנְיָנוֹ וְחִישָׁב
עַם קִנּוֹ הַלֵּא הַמַּשׁוּבָה
מִדָּה חֲמוּדָה צוּר תַּעֲנוּדָה
' וְהַאִישׁ הַשּׁוֹכֵב וְחֹזֵק הַלֵּב
בְּמַשׁוּבָתּוֹ כֹּל חֲשֵׁשׁ יִשְׁפִּיל
וַיִּתְרוֹן בְּכֹחַ כָּבוֹד יִפִּיל
וְכָל אִישׁ קִטָּן בְּעִינָיו יִבְהִיל
רַעֲיוֹנָיו וַיִּשְׁבֵּשֶׁב עֲבִינָיו כִּי
כֹל אִישׁ בַּעַל תִּשְׁוֹבָה חוֹטֵא

וּמִתְנַחֵם מֵעֲוֹנוֹ שׁוֹטָה וְהַמַּשְׁכִּיל לֹא יִנּוֹחַ מֵשׁוֹבֵעַ אִישׁ הָרוּחַ וְעֵתָהּ אֶל תִּנְשָׁה
מֵאִמְרֵי הַחֶסֶד בְּמִלִּיצוֹתֶיךָ שִׂמְחָה בְּחֹר בִּילְדוֹתֶיךָ כִּי אִם תִּתְנַהֵג בְּמַד הַתִּשְׁוֹבָה
וְתִסְדֵּר מַלְבָּךְ סִכְלוֹת וּמַשׁוּבָה יִקְרָךְ כְּמִקְרָה הָאֵיל וְהוּא הִיא גַם בֶּן חֵיל וְכֵן הִיא
הַדְּבָר ' חֵלֶק וְעֵבֶר אֲמָרוֹ כִּי בְּדַמְשֵׁק הִיא אֵיל אֶחָד שְׁפֵל רֹחַ מְרִבָּה לְשׁוֹחַ
' וַיְהִיָּה מִתְשַׁלָּל כֹּל הַיּוֹמִים כְּדַתְּוֹכָה לֵכָה הַרְבֵּה פַעֲמִים וְהִיא מִתְנַחֵם עַל עֲוֹנוֹ
' וּמִתְנַחֵם עַל מִזְוָנוֹ וּמִתְוֹדָה עַל זְדוֹנוֹ וּבְכָל דְּרָכָיו הִיא חֲסִיד וְשֹׁלֵם וְכוּן פְּתִיחַן
לִיָּה נֶגֶד יִרְוֵשֶׁלֶם

ג ד

הארץ באמצע היכל נקדש' ואכן שתייה לפני הארץ' למעלה חסובה ולמטה'
 והיא מכוונת כנגד כסא הכבוד' לשמור ולעבוד' ואמרו לא לך אדם בירושלים
 וב' דו עבירה' מגערת ומאירה' כאשר אמר הנביא' ופירושו הנכון' העם
 היושב בה נשוא עין' ויאמן העם מעלת האדמה' ההר הטוב הגבוהה הרמה'
 ויקדו איש לאישו וישתחו' וישעו וישמחו' ויקומו ויסובו פניהם דרך המדברה'
 ויהיו לבגלות ההרה' ויקחו את טפס ואת נסיהם' בנותיהם ובניהם' ויהי בבקר
 וישכימו כל חזק וכל עמל' ויבאו הר הכרמל' ויתקעו שם אהלים' וישבו תחת
 הצאלים' נשם היתה לביאה מארץ כנריה' רודפת בהמות והחיות' במדברות
 ובצמות' ולעשות בהם כפי תאותה אינה ממשעת' מעשה אשה וזנה שלטת'
 כשמוע החיות' כי בא האריה אל ההר' לשאוג ולכהור מיהר' ויאמרו זה ינחמינו
 ממכאובנו' ממשעינו ומעצבון לבבינו' וישלחו אליו מלאכים לאמר' כרתה
 ברית אתנו לשמור' ונעבדך כנפש חפצה בלי תאונה ושמצה' ומיד כל מה
 מבקשי רעיתנו' אסוף את חרפתינו' ויאמר להם באתו ללמד חכמה' כהולך
 בדרך תמימה' ואיני חפץ להכביר עולכם' לבד אשר יוטב בעיני כולכם' ואני
 אצא לפניכם לחרב' בבקר ובערב' ויאמרו כיתן לאדוני דבר יום ביומו'
 למאכל שולחנו וטעמנו' שורטה כבשים ושה עזים' בלבבות עליונים ויעשו עמו
 תנאים קיימים ועומדים' וכתוב בספר והעד עדים' ויקבל אותו כל עשיר וכל'
 חלך' לאדון ולמלך' צורת האריה וחוזות בורות' בריח' יחד כולם על נוהל ברית

חזי כשמוע הלביוה'
 ותגס אל ארץ נשייה' וישאר
 האריה וביתו שמוח ורב שלג'
 עד בלי רוח' וכל שריו וע'
 ועבדינו שקט' ונחי' אוכלי
 טותם ושמחים' וכל היום
 אל בית הצבי מע יום
 ומשמים' לבקש דברה'
 רודפי' והומים' ויכלו טותם
 בטוב וימיהם בנשימים'
 ויגל זה אחר המשורר'
 להעיר לב נרדס ולעורר:

ועתה הבה לנו עצה / דבר מקובל ונרצה / ונשמור דברי פיך ומוצא / שפתך לא
 יסול דבר ארצה / ויאמר שמעו כא קצוני / האזינו קולי נכוני / לכו ונעלה אל
 הרים ונבואה עד עיר היונה / מקושרת מור ולכונה / הר המור גבעת הלבונה
 / ונסע תמצאו מרגוע / ואכלתם אכול ושבעו / ותבטלו מזרה ומקטוב / שמעו
 אלי ואכלו טוב / ויאמר הגר לנו טוב הארץ העליזה / השמינה היא אם רזה /
 ומה מעלת יושביה וגריה / זקני'ה ונעריה /

צורת הארי שזאל העבי מעלת הארץ וערכה / והעבי משיבו בענין ובהלכה /

ויאמר קבלה היא כדרכו
 מאבותינו / וכך
 אמרנו רבותינו / הדר בארץ
 ישראל דומה כמי שיש לו אה
 בחבלי / והדר בחוצה לארץ
 דומה כמי שאין לו / וכל מ
 משכיל מעיד על מאמר זה
 ומסכים / אוירא דארץ ישראל
 מחכים / ואמרנו לעולם ידור
 אדם בארץ ישראל אפילו
 שרוב גוים בערים / ואל
 ידור בחוצה לארץ ואפילו
 בעיר שרובה ישראל ררים /
 ואמר להתהלל בקדושתהו

ולהשתבח / כל הקבור בארץ ישראל כאילו קבור תחת המזבח / ושאלו אל החכמים
 הקדמונים / גוי צדיק שומר אמונים / היתחייב לילך בחוצה לארץ למצות יבוס /
 ועל דרך התימה השיבום / ואמרנו אחיו של זה נשא גויה / ברוך המקום אשר הרגו
 בצדיקה / ואמר כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו / שהוא בן עולם הבא / יחיה
 ויוצא בלי שמץ ודבה / ועל זה תקנו רבותינו / לומר ביום מנוחתנו / מעיין כונת
 לבבנו ומאוויו / רחם על ציון כי היא בית חיונו / ואמרנו דבר ברור להודיע
 מציון מהלל יופי ה' הופיע / ואמרנו דבר אשר לכל משכיל לא נעלם / א"י יושבת ב
 באמצעות של עולם / ויירשלים באמצע א"י / והיא הנקראת ההר / ובית המקדש
 באמצע ירושלים / במחולת הימנים / ההיכל באמצע בית המקדש / והארון

צורת החרב בזה ראש השועל ' בטעמו אשר מעל

ויהי בעת האיסל ויעשו
מנבלת השועל חטעמי' עם
כל ראשי בשמים' ויצקו
לאנשים לאכול' כללכלל
' ויקראו אל הצבי וכל אחד
צועק' ומהים' מות בכיר
איש הארץ' ויצו הצבי להקדי
' כותח הבבלי' וסטר המדי
' ויפלה את סר הכזיר ואל
הבשר' ויהלוע כהו ויהסר'
ויתן להם לאכול כי כזקן גרע
' ולא היה דבר רע' ויקחו
מן הבשר וישמיות' ויאכל
וזהו' ויתנגבו בטו' מאכל וי'

דאשי בשמים מר ואהלים ויאכל' כל מיני מעדנים' וין הרקח עמים רמונים

כלילה' הוא נדדה שנת' צרות האריה זרעו מתענגים אוכלים ותוקים וחוננים

המלך ותגומתו' ויאמ' להבי'
את הצבי עמיתו' המחזיק
בבריתו' ויאמר לו אחרי א
השר בשמים נפל חבלק'
ויטב ליום מהללך וגורלך'
וכל רז לא אכסלך' הודיעני
מה אעשה' ולא תחטוק ע
עצק' ולא תרסה' כי לחס
אולת לינו וילך הלך וחסר
מאכלינו' ויחצט מזוכי
ומחיתינו' ולא נשאר בלז
אם גוייתינו' ועת

וכבר התורה הזהירה כל ירי נביא אמת: על פי שנים או שלשה עדים יומת המת.
 ואמרו הוי תורת השם החביב' מלמדן עליו זכות ולא חובה' אבל אדוני חייה
 לאורך ימים' אורך בדרך תמים: יתבאג שני ידידים: להיות עליו מעידו' כבי?
 בעליה' ויארבו לו בצדיה' וישמענו באמרו התבילה אשר בקס להתעולל ע
 צלילה' ופרשו השמלה' ויטב בעיני האריה דבורו' ויאמר לקיים מאמרו
 וישלח עמו את הכפיר ואת הנמר' להיות מחשבו גומר' ויתחבאו שניהם בבית
 קורתו' ובחדר הנורתו'

אורת הואב יושב בביתו כסדר: והטמין לו שני עדים אחורי הגדר:
 והשועל בא לדבר עם הואב בתוך החדר:

והי כנסף ויבא השועל
 תאב להשלי עזתו

בית הואב' ויכבד אוננו
 ושיכנו השע' עונותיו
 ילכדונו את הרשע' וידבר
 דברים אשר לא כן' לטכוח
 שכן והכן' ויסיר העדים
 את המסך' ויראו את רוע
 עצתו אשר נסך' ויאמרו לו
 דמך בראשך' יעצת בוגדת
 לכפסך' ויתבשו בו ויחבשוהו
 שאל בית האריה הביאנו
 שיעידו בפנינו עדות ברורה
 פי דבר סרה' וישבע חיה

אשר פדה את נפסו' והרי ראשי' למחר יומת השועל הסכל' והית נבלתו למאכ
 וידוכוהו לפני הארי' באף וחרי ויחייבוהו למיתה כנפתל ועיקס' ומהטבתו
 פיתה לו למוקס' ויהי מומחרת ויאמר אל הדוב שבע בו והצמיחהו' עמוד נא
 עליו ומתתהו' ויאמר השועל אהה צדקו דברי הנביא ומסליו' לא יועיל רשע
 לבעליו' והנני נלכד ברשעי ומעלי' דוב אורב תא לי' ויקס הדוב פקידו' והחרב
 שלמה בידו' ויכרות ראש השועל בחטאתו' ותגל צחנתו' ונבלתו אל שולחן
 הארי כמשכה' וחמת המלך שפכה'

ואמר השועל התייעץ בחברתו אשר בחרת' ראה חיים עם האשה אשר האמרת
 • ואני אשוב לדעת דעתכם הכלולה' באישון לילה ואפילה' ויהי הם מדברים
 'בריהם וענייניהם' והנה הדוב עובר לפניהם 'ויאמר שלום לכם אחי' ונאמרו
 ד' ויאמרו לו יברכה ה' "

צורת הזאב והשועל סניחים' וחוזר עובר לפניהם

ויעבור הדוב וילך' בית
 המלך' ויאמר לו מאין
 תבא אורחי' השלום אתה
 אחי' ויאמר משוט הארץ ו
 ומהתהלך בה' לארצה
 ולרחבה' ויאמר שמעת
 חידושים' בעיניי האנשי'
 ויאמר לא שמעתי חידוש
 ולא עניין' לא ראיתי ה
 הריסה ולא בניין' אמנם
 ראית את השועל עם הזאב
 ' ירא וזאב' וסוד היו מ
 ממתיקים' ובדבר שקר
 מתעסקין' והתבוננתי

לשמוע דבריהם' ולא הבינתי לאחד מהם' וירא הארי מאד ויצר לו' ויגדל
 צירו וחבלו' ויאמר עלי מתלחשים' והרעה מחשים' וישלח בעד הזאב לבא' ל
 לדעת מחשבו' ויבא במרמה' ויקוד ארצה' וישתחו לפניו' ויעמוד לנגד עיניו
 ' ויאמר לו הארי הנני משביעך בשם היודע תגלומות כרמוות' אשר עשה לנו
 את הנפש הזאת' שצדיעני מה היה דברך עם השועל' אם במרד אם במעל'
 ואם דבר עם לבבו בליעל' ויאמר הזאב אמונה השבועה שכה לב מחשבותי'
 ' וכחתה קש' בחושיה ורעותי' והאמת אגיד וחי יחידתי' לא אשקר באמונתי
 ' יבנה וסוד דבר אלי הסכל' להשיך לך מסס המות מאכל' ואני השבתינו הליל'
 מה' לשלוח יד במאור עיני' ויאמר נאמן אתה במאמריך' נכון וקיים במוסריך
 ' אך השועל העובר' על ריב לא לו מתעבר' חי השם כי בנפשו דבר' ויאמר
 הזאב וחלילה לך השופט כל הארץ' לעשות בלא משפט כלה וארץ' אך יהיה
 אדם נכחד על פי עד אחד :

השטח הכלב ויאמר

אחיה שמך צור מעוני

כי נעשתה ענת לבי

דעיוני כן יאכדו כל

אויביך ה' זה משפט כל

חולל וסכל השומע לקול

מלשני בסתר ורכל הקרב

באף תבונה לכל מעבד

שתי יאמין לכל דבר

תשאתי אליך זה הדמיון

סודא ועליון למע' הריעך

כי השועל סכל והולל

שובא וולל ורשע על כל

אבין פתחה ומזורה על

חכם העין והורה מגלה פנים בתורה ואלם אמנס קבלתי סכלותי ושמעתי
קול רבילותי אז תדבקני הרעה ומתי כי עתה גם אותך הרגתי והיום ידענו
כי צדק גדול החכמים באמרו במיטב שירים נפלאים ורמים אחוז לנו
שועלים קטנים מחבלים כרמים ועל זה ארחיקה יגבולי ולא יבא עוד אל
סכלי פן אלכד בחרמיו ואנקס באשמתו ויגרש את השועל וישכון מקדס לבי
האריה חולה ונכה יולך אל הזאב ומי תחבולות מלכו שואב ויאמר דבר
שתי לי אליך לבדל כבוד ומהלך וידא כי אין אים ויאמר דבר כי אין מחפיר
ומבאיש ויאמר אתה ידעת את האריה הלזה פתי וגבוה מכבד למי שאינו
ראוי והנכבד אכלו אינו מצוי וראש לו חפוי ואתה אחרי אשר אינך מאוכלי
סולחנו דל ורזה ועומד על כנו נבזה הכני מכך לך סמים מסס המות מ
מטעמים ותתן לו ויאכל בעת המאכל וילכד בשחיתות המות וחרמו
סחיתיה עץ בלחמו ואתה תמלך במקומו והוא מלכה בגדיבותך תרויח והקס'
ואני אחיה לך למשנה ויאמר הזאב חלילה לי משע' להעשול עלילי ברשע
פן תהיה זאת לי לטובה ותאיש בנפשי מועקה ג א

עוד יש לנו סגולות' על טבע הח' ות' מעולות' והם מבחן הבחנים' ומאמר
הקדמונים' באמרוס הם יתנו תנוך הכלב על אדם שיש לו קדחת' ימצא ל
למחלת רשואה ונחת' ואמרו אש יתלו מעבר הכלב שחור על אדם שיש בו רוח
רעה' ימצא ממחלת לפי שעה' ואמרו אש יחתך האיש לשון כלב ביד ימינו'
לא יח' כלב לשונו' ואמרו אש יתלו לשון הכלב על בעל הירקון' יתרשא מ
מחלו מיד יתקן' ואמרו יציאת הכלב וגללו' יועיל לבפחת הגרון וצדו וחילו'
ואמרו חלב כלבתא מראשית הריוכה' ותחילת כסיוכה' אש ירחצו בו את השיער
יעבירו מן הנתיבים' כתער הגלחים' והשניה ממנו לא ידק לו כל סד' ומטקה
כל רוקח ובש' מלבד אלה יש לנו תעלות ומעלות גדולות' כי כל אחד כפי
מחשבו' הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו' ועתה אחותי שמעי בקול
תחנוני' לבו וכלכה באור ה' ונמצא לעמל כפטינו פדיוס' לרוח היום' ותאמן ס
הפרה אל דבריו' ותקם ותלך אחריו' ויצאו מן הבית והדלת סגרו' ואל דרך
הגנים עברו' ויגיעו אל יד הכהן הגדול ואל תוצאותו' והנה הוא מלא על כל
גדונו ותתחד הפרה מן העב טיט' כי נגרשו מימיו רפט וטיט' ויאמר לה הכלב
גושי הלום' ועברי בשלום' ויצלות כפסך הסדרי' אל תבלימי כי לא תחפירי'
ותאמר ואך אעבור וכפשי מיללת' כי המים רעים והארץ משכלת' וימחר הכלב
לעבור כפסול אחותי כאשר ישחה האוחה לשחות' וילך בעדה וילקט עשבי וציצים'
מבחר העצים' ויקחם ויעבירם הנחל אל הפרה העלובה' ותאכל מהם ויטב
לבה' ותאמר עתה ידעתי תיקף אהבתך' וחסידות לבבך' וחמלתך' מי יתן
ושבעני מאלו העשבים' מתקיים ונחשבים' ויאמר הראיתי כי עברתי בלי תלא'
ועוני' מהרי ועשי כמוני' ואני אעבור לפניך לחזק כפסך ולעודדה' להכין
אותה ולסעדה' ותעבני מעט השדה וציצה' בסתר קנה וציצה' ותחל הפרה
לעבור' והמים החלו לגבור' ותעבני כטיט ותהבני' והכלב מעזרתה כמנע'
ותעק ותאמר אחי הכלב הנה טבעני כטיט ורפט' הנשיעני אלהים כי באו מים
עד כפשי' ויאמר לה הכלב מה תצעקי אלי קומי ועבורי' אל תשחיתי כפסך ואל
תעבורי' ותתהקך ותעבור אל עיניה' ותפול על פניה' ולא יכלה עוד ראשה
להרים' ובאו בה המים המאריים למרים' ותצנח בארץ ותכשל' ותמתטע על
השל' והכלב לפניה מיהר' ויעבור את ההר וירא את הפרה האנוסה בצאת כפשה

וְכִּי הוֹדִיעוּנוּ הַדְּשָׁאִים הַקְּדוֹמוֹנִים אֲשֶׁר כָּל דָּבָר בּוֹחֲנִים כִּי הַבּוֹרָא יִתְּצֶה
 הַאֲצִטְמוּמָא מִשְׁנֵי טוֹרִים כְּפִלִּים וְדִבְקִים בְּרִיאִים וְחוֹקִים נֶשֶׁם בְּהַשְׁנֵי חֲבֵרִים
 לְפִי הַצּוֹרֵךְ הָאֶחָד סוֹבֵב בְּרוּחָב וְהַשְׁנֵי בְּאֹרֶךְ וּמִמִּין הַגִּידִים כְּשֶׁרֶם לְהַעֲזִיר
 עַל הַבִּיטוֹל בְּחֹדֶם וְסוּף הוֹנֵט כֵּתָן בָּהּ מִתְחַזֵּק וּמְדַבֵּק בְּקִרְבָּהּ וְהוֹנֵט
 מִתְּדָמָה אֶל הַטּוֹר הַשְׁנִי אֲשֶׁר בְּתֻכָּהּ וְאֶל הַחֲבוּר הַסּוֹבֵב לְאַרְכָּהּ כְּדִי שֶׁתִּנְעָא
 עוֹן לְמַטְוֶה הַמְּדוּכּוֹת אֲשֶׁר בְּבִטְנָה חֹנֶטת וְהוֹנֵט כְּדִי שֶׁתִּנְעָא עַל פַּעֲלִיהָ מִתְּדָמָה
 מִכָּל צֶדֶד אֱלֹהִים כִּי הַפְּכִימִי שָׁלוֹ כִּמוֹ הַגִּידִים וְהַחֲצוֹן כִּמוֹ הַבְּשָׂר כְּדִי שֶׁלֹּא יִחְלִישׁ
 כְּחוֹ וְלֹא יִחָסֵר וְכֹאשֶׁר יִצְטָרֵךְ הַמּוֹק לְרִדְתָּ אֱלֹהִים תִּשְׁוֹב כְּדִמּוֹת אֲבֹתָיִם עֲבֹלָה
 שֶׁשְׂבִילֶיהָ דִּבְקִים בְּהַשְׁנֵי צוּרִים לְמַפְעֵלָה עוֹדִים הָאֶחָד וְהָאֶחָד הוֹנֵט לְמַעֲלָה
 יִשָּׁב וְהַשְׁנִי לְמַטָּה כְּשֶׁשֶׁר יִחָסֵב וְכַעֲתִּית תִּמְטוֹק הַמֵּאֲכָל אֶל תֻּכָּה תִּשְׁמֹר הַשְּׁעָר
 הַזֶּה מִתְּלַסָּה וְיִתְקַבֵּץ בְּמַהֲרָה וְהַשְּׁעָר יִסְתָּם וְכַעֲדֵי הַמֵּאֲכָל יִחְתָּם עַד אֲשֶׁר
 יִפְתָּח הַמֵּאֲכָל וְיִחָסֵר וְיִשְׁתַּנֵּה הַבְּשָׂר וְאַחֲרַיִךְ יִפְתָּח הַשְּׁעָר הַזֶּה מִתְּלַסָּה וְיִפָּץ
 בָּהּ וְכֵן וְהַחֲחוֹת הָאֲרֻבֵּעַ נִכְרִים בְּכָל פּוֹעֵל הַאֲבָרִים אֲמַנֵּם בְּאֲצִטְמוּמָא הַם
 יֵחָד כּוֹדְעִים וְאֱלֹהִים נִשְׁמָעִים וְאֵילָנוֹ הֵם הַנּוֹדְעִים הַמּוֹטֵף וְהַמַּעֲכָל וְהַמְּחִיץ
 וְהַדּוּחָה בְּכָל מוֹתֵר וְכָל מוֹקֵן אֲרֻבֵּעַ מְכַלָּה מֵאֵילָנוֹ הַכְּחוֹת בְּהַתְּפִיךְ הַלִּיחּוֹת
 כִּי הַמּוֹטֵף בְּכַח הַחוֹס וְהַיּוֹכֵשׁ יִפְעַל וְכַרְבּוֹת הַקּוֹר וְהַלְּחָוִת יִמְעַל וְתַחֲלוֹט
 הַאֲצִטְמוּמָא מִמַּטְוֶה וְאֹרֶךְ מִשִּׁכְתָּהּ יִחָסֵף וְהַמְּחִיץ יִפְעַל בְּיוֹכֵשׁ וְהַקּוֹר וְהַם
 לְפַעֲלוֹתָם טוֹרֵם וְהַמּוֹקֵן וְכֹאשֶׁר יִתְחַזֵּק הַמֵּאֲכָל הַחֹס וְלֹא יִהְיֶה כְּתֻנָּב וְנִאֲלָח
 וְתַחֲלוֹט הַאֲצִטְמוּמָה מִתְּחִיץ כִּי כִנָּם בְּקִרְבָּהּ דְּבַר מוֹקֵן וְהַמַּעֲכָל יִפְעַל בְּכַח
 לְהוֹכֵן וְחֻמוֹ וְיִתְחַזֵּק טַבְעוֹ וְעֶצְמוֹ וְכַרְבּוֹת מֵאֲכָל קָר וְיֹכֵשׁ לֹא יִהְיֶה חֹכֵשׁ
 וְתַחֲלוֹט הַאֲצִטְמוּמָא מִתְּתַנָּב כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְלִכְחַ הַדּוּחָה יֵשֶׁר וְטוֹב כָּל
 מֵאֲכָל קָר וְטוֹב וְכַרְבּוֹת יִיכָשׁ וְהַחוֹס בְּמֵאֲכָלוֹ יִחָסֵר כְּחוֹ וְחֵילֹו וְתַחֲלוֹט
 הַאֲצִטְמוּמָא מִדְּחִי וְיִאֲרֵעַ לוֹ מֵאִוֶּם וְסָחִי כָּל אֱלֹהֵי הַחֲלָאִים מִרְּבֹב מֵאֲכָל בְּאִים
 פֶּלֶא שֶׁהָאֲוֵכֶל בְּלֹא סֹדֵר וְלֹא שֶׁסֶם לְמֵאֲכָלוֹ גִּדֵּר וְכִּי הוֹרָה הַחֹס הַקְּדוֹמוֹן טַל
 הַרְמוֹן בְּאִמְרוֹ כִּי הַחֲלָאִים אֲשֶׁר רְבוּ וְגִדְלוּ שְׂבָעִים בְּלֶחֶם נִשְׁכְּרוּ וְרַעֲיָבִים
 חִדְלוּ וְעַל זֶה הַכְּלָבִים לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה כִּי כִּפֵּל בְּרַעַה וְכִּי בְּזוֹ הַחֲכָמִים
 בְּשִׁמְרֵי צִהָף וְעִהָרֵם בְּמֵאֲכָלוֹ וְשִׁתִּיתוּ פֶּן יִתְחַזֵּק הַחוֹלִי עַל כִּפְשׁוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
 וְכָל הַעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים חַיִּיב מִיתָה

ותאמר הסרה ואך אעלה
עמך ' ואנכי משפחת
מעצמך ' אולי אתה תעץ
לפי דרכך ותליכני
בדרך אפילתך והטכך
והנני רואה כל בעלי
הבריותך אחיך אנשי
גאלתך ' מרבים תלאות
ומקדים ' חדשים לבקרים
והם סובבים אותם
להכותם ולהלאותם ' ואמר
החכם מחכמי הדורות
באמתיו היקרות המגדל
כלב בתוך ביתו ' שמונע

חסד מאצ ' ויאמר הכלב עתה ידעתי גודל סכלותך ' מה אמולה לבתך ' הלא
ידעתם כי הכלבים נפרדים ' נמכרים ונכבדים ' מהם גדולים מהם דקים ' מהם
חלשים ' מהם חקים ' מהם עזי הפנים מהם בייטנים ' מהם גולנים ' מהם
בטלנים ' מהם שלימים מהם חסרים : מהם גומלים חמד וישרים ' ים משמים
מישרים ' ואני מהדע הכבחר : אשר ה' בחר וזקני היה במצרים ' בעת האגולה
לשם ולתהילה ' ועשה חסד עם בני ישראל ' בעבור מלאך הגש ' ועל זקני נאמר
מהלל חשוב וכשאר ' בעשותו מאמר קונו ' ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשוננו
על כן זכה להעבד בגללו עורות ' לספרי תורות ' ובעת כל הבריות חרדו וראו
וישגו ראו ויתמהו ' עמד רגליו ביום ההוא ' ונתן לו מנה יפה ' כאשר נתן לכהן
חזה התבונה ' בטה בטה טריפה ' ותאמר הסרה אך תתפאר ותתהלל ' ואמר
פוך תחלל ' הלא הכניא את מעלתך גרועה ' באמרו דרך כלל נבואה דוועה
והכלבים עני נפש לא ידעו טבעה ' ויאמר לה הכלב אם קרית לא שנית מלולך
ואם שנית לא פירשו לך ' הלא הסתב מעיד על מעלת חוקינו ' ומתבת חלקנו
ונתן סמך לחכמתנו ' וראיה לעצמותנו ' כי החכם צריך לשמור גופו ממחלה
סן ישנה לפשע כלל ' ויחנע במחלתו ואוננו ' מעבודת קונו ' ואין לך שמירה
ויעולה ' ומעלה גדולה ' לבריאוס ולחולים ' כשמידת האוכלים ' ואמר החכם
כל ילמד איש במוקשו ' שומר פיו ולשונו שומר מצוה נפשו ' וכבר

ונתי לו לעבודת האדמה פרה אדומה וזמה תמימה ויהי לו כלב אחד איש חיל
 שומר וזה חילי ונתי לו הפרה חורש והארץ לפניו כובשת והכלב שומר לפניו
 את הכלים צועק ואין מכלים ויבא הזקן לעת ערב אל אהלו וראה טוב בכל
 עמלו ויעש לפרתו מיני מאכל ויצבט לה קלי ותאכ' ותעש לו אשתו מטעמי
 פי להתאפק לא יכול וישב אלהלחם לאכול ויהי בבקר ותברא את פרתה
 קמה וכרשינים עד למותה ותאכל ותשבב ותותר ויאכל גם הוא ובגי ביתו
 ומהר ללכת לעבודתו ובכל זה אל הכלב לא שתעינו ולא הכין דבר למזונו
 ותאמר לו אשתו למה תבזה את הכלב המת הזה ולא הכינות דבר למחייתו
 ולכלכל את שיבתו ואל הפרה הרבית מאכל ועונב והנחה לה הגדלת השמחה
 והכלב איש תמים שומר לראשך כל הימים ויעץ האיש וידבר איתה קשות
 די לו לכלב בעצמות היבשות כי הפרה צריכה מחיה אכילה שתיה לויה כי
 היא מאני נפשי חבלי וגורלי היא חלקי מכל עמלי ולבי מקפיד לא יהיה אס
 ימות הכלב או יחיה וישמע הכלב את דברי אדוניו ויחר לו מאד ויפלו פניו
 טע לבו אל דרך משוכות לחשוב מהשבות ויאמר אן לי טוב כי אס לרמאות
 הפרה הסכלה כי אשה דעתה קלה וגולי לבדי אשאר כחתן יכהן פאר
 מקריבני אדוני אל שולחנו ויתן לי ממזוני ואולי כפי חשקי יעריפני לחם חוקי
 ויחשוב להליכה בגוף כלמות ואול באשרא חצר מות ויהי היום יום מנוחה
 יום מנוחת הנפש ועינוי הגוייה שבת ויום הכיפורים היה וילך הזקן לביתו
 פתאל בבא כל ישראל להתענות ולהתפלל לפני קונס והתווד את עונס
 ותאמר הפרה לבדה והכלב עומד לצדה ויחשוב דברו הנעלם ויאמר לה
 חברתי בואי ונשט בעולם ונדד בגנים ונקוט בשאטנים ולרעות בעשבים
 ונתעלם באהבים ונרוץ כצבאים ותבאי בעדי עדיים ונתגדל בין העצים
 ובין הברכה נהיה רומזי ואל יבהלך יראת שמיר ושית כי אן איש מאכני
 הבית עס בבית ותאמר הם מדברי הכל הלא אכני קטורה בחבל וימהר
 לברות בסיניו הקבל אשר על בשרה ולהסיר העול מעל צוורה

צורת הכלב מדבר אל הפרה וארוחו להברה

ואשב על כסאו צבי כצב על מצפה הזמן 'דר' עש אל ועש להיו כאמן : ועתה
אברך את האשר גדלני : ומן התועים הבדילני : ונתן בלבי יראתו ' ונטע בי
חיי עולם ותורתו ' למען לא אבוש ולא אכלם ' ולעבדו בלבב שלם ' ואזכר
ואחיה באהבה נחובה : לחיי העולם הבא ' ויהי כשמוע האריה מהללו ' ויאמר
לכל עדי חילו ' וישתחוו ויאמרו לו ' גמלו אתו חסד ככל אות כפסו ' וישמחו
הכניף הטהר על ראשו ' ויתבנו לו איש קטיעה אחת ' ואיש נזם אחד ' ויאהבוהו
בלי כחד ' וירא הצבי כי באהבתו בעחו ' ואורח חיים ארחו ' ויפול על פניו
ארצה ' וישתחו ' ויטקלו הארי ויאמר יאות לך הערדים הנכבדים ' תפאר הכעסי
והצמידים ' והסדינק והעטיפים והרדידים '

צורת הצבי הגאהב ' המעדי עדי זהב

והיו כראות השועל מעלת
הצבי וכבודו ' ומהללו והודו
אשר לא השיג שועל מעודו
: ולא הועילו תחבולותיו
להודיע בעמים עלילותיו
' ויאמר בלבבו עתה אספה
לא אוכל להרפא ' ויפול
לפניו ארצה וישתחו לנגדו
' ויאמר מה אדוני מדבר
אל עבדו : ' ויאמר לו ' צא
צא איש הדמי ' ואיש הבליעל
אם במרד אם במעל
הולך רכיל מגלה סוד
הורם כל בנין וכל יסוד
' מהפך לב חסיד ומצנח
' מלשני בסתר רעיהו ' והנפש השומעת לקול סכלותך
תאמן אל רכילותך ' יקראו כמקרה הפרה הסכלה ' ושמצה קול אלה ' ויאמר
לו הצבי הנבר ' אדוני איכה היה הדבר ' ויאמר היה זקן אחד בארץ תימן שם ח

חטה וש צורה כסמן

ובעלי לשון הרע וערלתם מושכים' ואנשי מרמה דומם שופכים' והפרנס המטיל
 אימה על הציבור שלא לשם שמים כירבעם והביריו' והנמשכים אחריו' והם
 המפקידים הקצבים ומוכרי החלבים' ואוהבי אשישי ענבים' ובעת יטחטו
 שטבחים את האדם' יצטרך הקצב לדרש' ועם היסול שם' באמרם לפני
 הדיון זה המנה' ופלוני חבית כזה נמנה' ועוקלין לו משופרי שופרי מנה' וכלם
 אם מתו בלא תשובה ותשובה' וישו אל דרך הגרועה' אנו לנפשם כי גמלו להם
 הרעה' ומלבד אלה היסורים ודיונים בכל עבר' הנה על הנה עבר על עבר'
 גהינם ועלוקה ובאר שחת' וכדון בצואה רותחת' זה חלק אדם רשע' ואזינו
 הכבד ועיניו השע' ועל זה הנביא מתגבא' ויצאו וראו בסגרי האנשי הפושעין
 כי תולעתם לא תמות ואשם לא תבה' וירא האריה כי טוב פתך' ובחשך
 לרשעים בתים חתר' ותריו סברתו נמשכה' כדת וכהלכה' וילך בכל ענייניו
 קו לקו צו לצו' ויאמר אשרי ילד אשה שזה יצא מחלציו' ויאמר לו אחרי אשר
 החכמה לבוש מעטף' והדרך אור מתנבך' והאמונה טבתך ומשענתך ושכנך'
 השמיעני את אביך הנודע' מה שמו ומה שם בנו כי תדע' ויאמר אבי היה
 נכון לחשים' ויעץ וחכם חרשים' ואמנם על דרך הפלגה' כי לא מדאגה' היה
 שמו נחב' באחד הצבאים אשר במדבר' וכאשר תצרפנו' ועל הראש תשפנו
 תמצא כי נחלת צבי חמדת אריאל' יצב גבולות עמים למספר בני ישראל
 ועל רוב עבודתו במעלת קונו יעזוז נפלאות גאווה' יעץ החכם להראות בדרכיו
 וללכת במהלכו וכתב מליצות ומשלים' טוב דמה לך דודל צבי או לעופר
 האילים' ודימה נביאי אומה נקיה' לשני עפרים תאמי צביה' ועל זאת היה
 אבי מיוחס אל הנביאים' במעשיו הנפלאים' ויבדל משאר צבאים' הנה
 הוא נשאר מיתר הרפאים' אשר לא התודע לרעות בעודו' ולא נתן לאחרים
 אודו' כי כל ימיו למד חכמה' ואסף כל מדה חשובה ורמה' והיה לו בכל מליצת
 משלים' החותמת והפתיים' וביום מולדתו העמידני על רגלי' ויורני ויאמר
 לי' בטרם אצרך מבטן ידעתך' בטרם תצא מבטן הקדשתך' ושמן ששן
 משחתך' ונביא אל המליצה כשתך' וקראת את שמך בעדת אר"אל' הצבי
 ישראל למען תצב אל גבולות החכמה' ותהיה אל הבח מגדל וחומה' ואל
 היסוד ואל העם אח וקרוב' וידגל לרוב' מכל בית אבי ללמדני משל וחירות'
 ואלה העדות' מקדא משנה ואגדות' ויגוע ויאסף אל עמיו' ואל אנשי שלומיו'
 ויקבר בשיבה טובה' ומעלה חשובה' והנה קמתי תחת אבי' במקדש ה' כהן ונביא

מאל הצבי לבאר עומס
 הרשע וסכלו' ויוסף עוד
 זאת משלו' ויאמר בהיות
 הכסף בבצע הגופות
 טבועה' ומכל חכמה
 וסכל גדועה' וזולה לבבו'
 קונה' לרצונה ושלא
 לרצונה' היתה לזונה'
 ותמאץ בטומאת המדות'
 ותענוגות בני אדם טדה
 וסידות' והגאות' והסכלות
 פרענה' ופרץ חיות יעלנה'
 ואיש אחר ישכבנה' ואל
 החכמה לא כתבה קץ
 וקצבה' ואל החכם לא ר

דחצה לקרבה' ועל העלמוד הרבנה שמן ודבה' ותבו לה בלבה' ותנו מדרכי
 המצות הסלולות' ותלך אל ארץ לא נתנו כלילות' ומדרכי עקלקלות' ותשלך
 אחרי גויה' התורה והמצוה' ולכסף אשר אלה מידותיה' עצמו מספר תלאותיה'
 ובעת צא מן הגויה' תלך אל ארץ נשייה' ארץ טמאה ארץ מאירה' אל ארץ
 גאידה' ועברה ועם נצרה' ארץ חושך וצלמותי יגון ומשברי מות' ארץ עיפה כ
 כמון אופל' חשך ענן וערפל' ארץ אשר אין בה אדם נחמם' דרך ארץ פל' שתי'
 ארץ העושים' דרך רשעים' ועדת מרישים' ארץ קוסמים ומעוננים' אשר רע
 בע' כי השם מתאוננים ארץ מנאשים' ארץ כששים' ארץ נחלי רתמים ורשעים'
 ארץ אונ' רשעים' ארץ המורדים' עמק השדים' אור כשדים' ארץ כלה ארץ שאייה'
 ארץ ציה שאול תחתיה' רשפיה רשפי אש שלהבתיה' ובכל זאת לא תכלה' אך
 תהאב ותחלה' זאת מדת הרשעים' על זדונות ופשעים' וזה הגמול אשר נפסס
 גמלה' היה יהיו כקס אשר אש אכלתם' ולהט אותם יום הבא' לא יצילו
 נפסס מיד להבה' ואין להם חלק לעולם הבא' ואילו הם המינים והפיקו רשעים'
 והכופרים בתורה ובתח' המית' והכופרים בביאת משיח והמשומדי' מחטיאי
 הרבים' והפורעים מדרכי צבור והמורדים' והעושים כיד רמה עבירות'
 והמלשינים והמסורות':
 ובעלי

אז תכלה הנפש אל תכלית המעלה ותפחד ממנו כל חולי וכל מחלה ותבקח מעלת
שכל הגדול והרמה' הנהנה מזיו הצור ויקרו' והוא העומד לשמור ולעבוד'
מאחורי הפרגוד' ועל זה יש באדם גבורות' כפסונות נבחרות' הצורה הראשונה
היא הנפש הצומחת' יחד על עפר נחת' הצורה השנייה היא הנפש הבהמית'
המתאנה' כל היום דוח' הצורה השלישית היא הנפש העלית המדברת'
באהבת החכמה נקשרת' והוא שלימות כל הנפשים' ראש השלישי' היא המסרת
ויודעת' עין רואה ואזן שומעת' ובהתגברת על חברותיה במוסרה ושכלה' עלי
באר ענו לה' אזי תוכל להדבק בזאת ההצלחה' ותהיה שוקטת ונחה' בהשקט
ובבטחה' כי היתה הרומה' ולא תדאג במוות גופה' אשר דרכו בסערה וסופה'
כי תבצל מן השגשגים ומן המקרים הרעים בלחם שבועים ותשוב אל רוס
מעונה' ואל האלהים אשר נתנה' ותשאר עדי עד' ובאשוריה לא תמערד' ותבונ
ותעמוד' והיתה מנוחתה כבוד' תלך מחיל אל חיל ולא תפחד מפחד ליל ולערב
אלהים תשובתה' כל אבן יקרה מסוכתה' ותשבע מפרי עץ הדעת' ומחמדת
עץ החיים הנודעת' והיה לה פרו' למאכל' ועליהו לתרופה' כי על כל כבוד
חופה' זה הטוב הצפון לצדיקים ומעלתם' זאת נחלת עבדי ה' צדקת' מלבד
אלה יש לה עוד מעלה אחרת' לכבוד ולתפארת' ואף הפה יכולה' להשת
שלימותה ומעלה' ועליה העיד הנביא במהללו' עין לא ראתה אלהים וולפך
אשרי למחכיו' אשרי איש ירא ה' ועמדו רגלי אבותיו על הר סיני' בהיות
הטוב הצפון נחלתו וחבלו' והיה כל הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש
יאמר לו' ויתמה הארזה מדברי הצבי וחמתו' ועוצם תבונתו' ויאמר עתה
ידעת מעלת אבך וזכו לברכה' בכל פירוש והלכה' ואשר אומר בכל ענין
שזה' ולא דברו חכמים אלא בהמה' ונתנו בכל שכל כלה וחרץ' והענין עליהם
שזכני שמי ערץ' באמרו גדול תלמיד חכם ממוזר מכהן גדול עש הארץ' כל
שכן איש אמונים' זקן ונשוא פנים' בעל נדיבות וילד נדיבים' אב בתורה אב
בנביאים' ועתה דרוש וכליון הגרועים' והכרתת התועים' ושבר חטאיו ופושעים

צורח הצבי בפרש

בפני כל עומד ודורש

וכל חי בחפץ טבעו יבקש מזונו ' והשארית מינו ' ובורח מזונו ' ולקרב אל חשקו
 וזה בכל עמלו חלקו ' ואל הכח הזה נגליץ ה' חושים ' לכל חפץ דרשים ' והוא
 ראות והריח והמיעוט והלועס ' ושמע קול כמוך או רעש ' מלבד אלה הנזכרים
 יש לו עוד ה' חושים נסתרים ' הראשון הוא כח משצתק לכלס ' ומשיג את כללס
 ' והאחרים הם הצמר והזכירה ' והמחקר והשמירה ' ואילו הם טורס ועיקר ' בכל
 מחקר ' הכח השלישי הוא הנפש הנכבדת ' אשר באדם עומדת ' ולהחיות נבמדת ' ולתת לו
 אחריות ותקוה סוקדת ' ויש לה שתי מעלות ' לעלות משילות ' האחת
 מקבלת ' והשנית חכמה ' לית לפתאיש ערמה ' והחכמה תחלק לבחות אחרים ' צדק ומשפט
 ומישרים ' והוא כח הציון ביחוד הבורא יתבדמונו ' וחדוש העולם ובריאות
 ' וכח אחר נקרא כח נפעל ' הוצב נגיד והעל ' והוא הכרת כי החמש אינו כבון
 ' ודובר שקרים לא יכון ' והחסד והשלום נאות ' וצדק ואמת מופת ואות
 ' והמקבלת היא אשר תרמוז רמזים נסתרים ' להיות המפעל בענינים הנכרים
 ' דובר צדקות ומגיד משרים ' ובסבת זה תקרא מעלתו שכל ' ונהל בעבודה ונהל
 ' וזה הנפש שני צדדים ' והיו להדיס ' הצד האחד והוא העליון ' ורנס חביון
 ' וממנה יאצל על צורתה הבין וירד ' ומס יפרד ' ובהיותך מעין בזאת המעלה
 ' תהיה תמידית בה קבלה ' הצד השני והוא השפל ' להנהיג גוף האשל
 ' בהנהגות יקרות וישרות ' החוקים והמשפטים והתורות ' זה מאמר כח מפעל
 ' כאש הגבר הוקס על ' ויש לזאת הנפש סגולות אחרות ' על בעלי חיים יתירות
 ' ולזה פארות ' מהם הצמר והשחוק ככללים ' ויתרון המשלים ' ולפרט העולם
 ' כפי הצמר והמדע ' ולכח השכלי אשר לה מדות נאהבות ' כמה מעלות טובות
 ' בראשונה השכל הנמצא בכח הנער ' יחד כסיל ובער ' וכאשר החל להתגדל
 ' ולהשתנות ' יב' המוסכלות הראשונות ' והעניין הכודע בכל הלשונות
 ' כמו שהרצין בעולם ' ומקום המקדש לא נעלס ' וכייס בעולם מלאכות רבות
 ' לחשוב מחשבות ' וזה העניין המכני ' יקרא שכל הקנוי ' וכאשר יתחזק
 ' ויעלה אל רוס עליות ' ויבדל מתאזת הגויות ' בענינו בשכליות ' וכדברי האמתיות
 ' ובצורות הרחוקות ' ובסוד אופנים וחיות ' אשר כבוד צורס שכל בשכל יקרא
 ' ורוח ממרוס עליו יערה ' ויאצל עליו רוח הקודש ' בסוד שרפי קודש
 ' ותימורצו יהיה קדש '

'ויאמר האריה הלמדת מחכמת דבר' ומסברת הנקיה אשר סבר ' ויאמר
 למדתי מעט מזהר באלה הדברים ' כמלקט בין עמרים ' שנים שלשה גרמים
 ' ויאמר הודיעני אותה וכדעה ' דבר אתה עמנו ונשמעה ' ויאמר כה פירש אדוני
 אבי ' בכל אשר הביא ' ואמר כי ההגיון ' כפלגי מים בציון ' והוא כח מיותר כל
 ענין ' ומחזיק כל בנין ' וישמור המבינים הרואים ' משגיאות הסתאים ' ודבר
 גבורת מעלתו בשכל הוא ראשון במעלת דקדוק ולשון עד אשר לא יוכל הסכל
 כי אם את אשר יתאמת ויכשר להגיד כי ישר ' וכמו שהדיקדוק משקל הלשונות
 הרמות כן ההגיון משקל התבוננות והחכמות ' והנה הוא ח' חלקים חוקים
 ומשפטים צדיקים והנבחר מהם הוא חל' המופת והאות לעליון ולראות והוא
 הגדול בחכמה ובתעשיה ורב העלילות והתעשיה חלקים ארבעה חלקים בדיע
 : והוא חכמת מולדות וחכמת הדרכים הטבעיות וחכמת האלהות הנכונה
 וחכמת הנהגת המדינה וחכמת הלימוד והעניינים ' במעלות שונים ' חכמת
 החשבון החלוקה וחכמה התבונה העמוקה וחכמת הכסבים המחוקקה וחכמת
 הכינוג הנקרא מוזיק ' וחכמת הטבע ענין אחד בלי נגוע ומוזיק והוא עיון בכל
 עניני הדברים ומעמדם אשר לא נעשו בחפץ אדם וחכמת האלהות ענין
 במילות שאינם גופניות ועיון הסבות והתולדות ' והוא הפרדס אשר נכנס בו
 סכמים ויתנגג בו לפעמים וחכמת הנהגת המדינה להיות יושבת ועדינה
 והוא עיון בהצלחה האמיתית ובהצלחה המחשבת ומדרגו את תהנית והם
 הדברים אשר נעשו בעיר ' יפיק מהם תועלת רב וצריך ' ויתיישב בה כל
 היושבים ' אל ההצלחת האמיתית קרובים ' וזאת החכמה ' הגדולה והרמה '
 ויעיבו דבריו לפני האריה ' ויאמר לו חיה תחיה ' אך הודיעני אם שמעת דבר
 בענייני הכפש ' ואם יש לה אחרי הגוף מרגוע וכפש ' ויאמר לו שמעת ' ודברים
 בזה קבלתי ' ואבי זל לפני מותו הוֹאִיל באר ' ואמר לי כי הכפש תשאר '
 והציע בזה הצעה ' תבין שימועה ' והוא כותבה ומגיהה ודורשה ' ופירש בכפש
 כחות שלשה ' הנה הראשון הוא הצומח ' בכל עץ דבר פורח ' וצורתו נכבד צ
 והדרל נצב מאבני גרן ומאבני מחצב ' ולזה הכח שלשה חלקים ' יונת חלם
 רחוקים ' והם הזן והגידול והמוליד ' מיעלה ומוריד ' ואלה הכחות השכל משיג
 אותם ' ואין בהרגשת יכולת להשגלגלות ' הכח השני הוא הרגשת אשר אל החיות
 פמשת ' אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ' והיא השגה ורגועה ' בחפץ ובדיעה

ויבן הצבי כולו הס

מתאוננים ודתיים
משתגים וישא עינו וירא
אל דוס מעוני כבון לבו
בטוח בה ויאמר כך מ
מקובלני מבית אבי אבותי
התמימים אפיחרב מונחת
על צוארו אל ימנע עצמו
מן הרחמים וירס ראש
ויתמרמר ויתפלל בלבנו וכה
אמר ה' צבאות זכור כא
את אשר התהלכתי לפניך
ועשיתי הטוב בעיניך
והיתי שפל בעיני ונאמן

בעיניי ויבדתי את החכמה ולמדיה ואת בונן עדוה ואשים נוס על אפה
ושני צמידים על ידה ומעיל מלאי לתוך כוסן של תלמידים חכ ים ואשרתים
דרך ישר ותמים והיית מתאבק בעפר רגליהם ושנתה בצמח את דבריהם
ועתה אהים זכרתי ופקדיתי ואורחותי למדתי והצילני משיט היום מריגשת פועלי
אוי ויהי הוא כילה ל שוע רק שפתו כעור וקול לא ישמע ויקס השועל ברחב
פעסו ויחל לשפר יחוסו ויאמר אני הוא השועל הפקח צפנת פנעח בן פלוני
השועל הגדול מבצר עון ומגדול וכל אבותי היו ממשרתי המלכים מחבורת
המסוכים וכל אחד היה נכבד לפי יחוסו וערכו ועומד בהיכל המלך ושומר
דרכו מגדיל ישועות מלכו ויאמר אל הצבי קוד התייחס אל מעלת אבותיך
הציצב סה על עולתיך ויאמר הצבי וידבר בלשון רסה הקומך לוימן בחיכה
ויאמר אל הארדיה לך אני הושיעני אך אם אתה לו שמעיני אני הוא עבדך
הצבי הנאמן מוסך ומזומן ונפי כחי עבדתיך אהבת עולם אהבתיך לא
עברתי על מצותך ולא שחתי ולהתעסק בצילך בחדתי ולקוי דבריך לא אחרתי
ועתה אחיד שמע לי והאזן קולי דע כי אדוני אבי זכרון לזכרה ובכל
צוצ כשפז כישל היה אדם גדול מבני קהלו ואף בגדלו ויהי משיל בכל חכמה
ומאור כל תעלומה יס לו במלאכת היגיון חיבור ובעתלוגו הרבה דיבור

וישתחו השועל לעומתו ' ביצע אחרתו ' ויאמר הצבי הלזה העומד בטדחה '
 ובעדי החלבים מערה : וכטעם לשד השמן בשדו ' ולכל חולי כבד יחביש האוזן
 ' כי הוא חס בטבעו ומקורו ' הוא מחזק הקבה ' ומאחר הטיבה ' ומעדן
 הבשר ' ומטוב לא יחסר ' כללו של דבר ' מוליד דם נקי וכבר ' והוא בשרירות
 לבו הולך ' על כן לא בא אל שולחן המלך ' ועתה שלח וקח אותו ' להעליבו
 ולהלאתו ' ולצערו ולהכאיבו ' ובקרבו תשים ארבו ' כי יחנן קולו אל תאמן בו '
 ויאמר האריה איך אעשה הרעה הגדולה ' ורעה הולה ' והוא מבלי ביתי
 וכאמני ' אשר התהלך לפני ' ומיחס בואו אלי אהבני אהבה וחבה ' וכבר
 נפטור באהבה רבה ' ויאמר השועל אני מודיעך מומיו ' בקדמותו עצמו ' דע
 כי הוא מתנשבי כרכים ' ואין לו קורבה בחצר המלכים ' ויתבאר אליך ויבא אל
 היכלך ' ונגע קרב באהלך ' וכל אבותיו שוכנים בציות ' לבגוד דעת הבריות
 ועליו הזהירה התורה חק כל יופר ' ושפך את דמו ונשאו בעפר ' והתירה
 לאכול חלבו ולפגוע בו ' כי טבע תועבות בלבו ' ויאמר האריה איכה נדע
 את הדבר ' בכל אשר חלק ועבר ' כי הצבי ערש לרע ' מדותיו חוסר ומגרע
 ' ואין לו מעלה ולא יחס ' ועל היינו וחיי נפשו לא חס ' ולהתיר לנו לשחטנו
 ולהכשירו ' ולהפשיט עורו ' ויאמר השועל צוה את כל ראשי חייליך ' ויקחו
 אליך ' ספר יחוס השרים והסגנים ' והשיב לב אבות על בנים ' ואני מתייחס
 ביחסי ' אומר לאדוני מחסי ' ואותו לא תמצא כתוב בספר הזכרים ' ונגלת
 חברים ' בחצר המלך ואולמו ' לא ניין ולא נכד בעמו ' ויאמר האריה כן
 דברת ' את אדוני האמרת ' בזה נחקור בעד סכלו ונכלו ' כמשפט הזה יעשה
 לנו ' וישלח בעד כל ראשי נשרי החייל ' וכרוז קורא בחיל ' ויתקבצו כולם ברוח
 נכונה וישרה ' להתייחס לבכורה ' ויבא גש הצבי בתוסס ' להתייבב על נסיכס
 ' ויחלו השרים להתייחס במעלתם ' תלדותם למשפחותם לבית אבותם '

צורת האריה וחיליו מתייחסים ובהדרים וכמעטונות אריות וכחוררי גברים
 ב ג

וכפשו כחשת מוצאת' האזה וטלוס מוצאת' ויבא טלוס על מוסב מנחו' ועל
 מנכבות הלך כנחו' אמנס הרסע ידאב מן המות' כי ילך בגיא כלמות' וישאר
 לחרפות ולדיראון עולם' כחפז וככלס' ואס חוז בתשובה נכונה' קורעץ לנ
 גזר דינו של טבעים שנה' וכל חטאותיו לא תכרה לו' וינחו ויעמוד לגור לו
 ועל זה אני פב ומודה אשמתי' מתפלל ומתודה חטאתי' ועתה אדוני אחרי
 אשר הודיתי על מיצלי ומריי' ושלמתי את כשיי' וזכרתי לך אחריתי' והודעתך
 שכר פעולתי' ומקום עוני ומעלתי' ומנחות יחידתי' קח כא את כפשי ממני כי
 טוב מותי' ותתברנס מן הגויה' והרנח תשיב אל רחם עליה' ותהנה מוח
 פשכיה' ובנועם הש' תהיה עדינה' ותנמוד לעד שמורה' בצרור החיים צורה
 ואל תחוש לדברי הרופאים הקדמונים' אשר פשרו לנו אבות לפניס' באמרם
 כי בשר השועל מתדבקן לח, לכל דבר לא יכלח' ומעבבת טחינתו וממהרת ידיתו
 והוא רע המזון' ואלח במשמכו רזון' ומשבר הכח' ומרבה הרנחות' ומחליט
 את הכבד' ומוליד כל חולי קר וכבד' בכאב הברכים' וחולי השוקים' הומצרת
 רגלים' והרעשת הידים' וצילצול האזנים' וחיכוך, צור השינים' נכיהות העינים
 וחלחלת מותגים' ובבלבול המוח' ובטול הכח' ומלכד אלה העניינים' קלאים
 רעים וכאמנים'

צודת השועל כתודה על נכח' ומתחנן פני הארזה אדוני

ואמר הארזה חלילה
 מה להסוף פשע
 על עוני ולא לחלל בריתי
 פן אפרע כל עצתי
 ואבד למחלתי ואזה עמדי
 למשמרת לכבוד ולתפארת
 על גפי מרומי קרתי
 ואתה כבודי ומריס ראאי
 אמבקא כפאך יבקא כפשי

ויפטר השועל מן האנשים
הזמה בשלום וילך הלום
' ויבא בית אדונת והנו
מסלד בחילה ' בין
ההדסים אשר במצולה
ויגר לו את כל המוצאות
אותו ' ומאמר האנשים
אשר יצאו לקרתו ' ואך
סבהמות והחיות נתרחקו
' וללכת לכפסס התחזקו
ותשב באיתן קשת חילן
ומעוזן ' לחלח וחבור
כהר גזון ' ויהי כשמוע את
עכיונת ' ויחר לו מאד

ויסלו פניו ' ויבהלו רעיוניו ' וישתגו מעניו ' ותצלנה שתי אחיו ' ויאמר אל
השועל היט על זה עצה ' משל ומליצה ' סן ידבקני הרעב ' כנצר נאלח ונפעב
ויאמר לו יש אל ידע לבדך ' אל ישתנה מחשבך ' קום צא מן הארץ הזאת
ואל תאחר ' ונחשכת לאיש אחר ' עד בואך אל ארץ נוסבת ' לבטח יושבת
ותהיה נכבר וכבוד מעדה ' על מרומי טדה ' ותמצא טרף למאכלך ' ולמאכל
העם אשר ברגלך ' כי ה' יהיה בכסלך ' ויאמר האריה איך אלך בלח צידה
ומוטעמים ' מהלך שלשה ימים ' ויאמר השועל הלא אני עבדך אשר מעודי
עבדתיך ' וכחותם על יד יומיני שמתיך ' בכל לבי דרשתיך ' ועתה תיקד נא
פפסי לפניך ' אם מצאתי חן בעיניך ' ויהיה עצמי לך לשלל ' ויסתוס את הגולל
' ואקנה את העולם כרבע ' בלי עמל ויגע ' איז טען ואיז פגע ' ויהי כפסי
עולה תמימה ' במעלת החסידים שלימה ' דבקה במרום עליוות ' מתהלכת
בין החיות ' ואכנס לפני ולפנים ' בסגולת האיתנים ' ואחמדת קזקנים הנחמדים
מזב ' אשר ה' יאהב ' כי לא יקוץ השלם במיתתו ' והצדיק באסיפתו ' והחסיד
חבגייעתו ' והעניו בחלותו ' כי איך חרצובות למוות ' כל טכן המית ביחוד קוט
ובעבודת רבונ

פיסודות אלה ארבעתם 'היזורים שומרים שבתם וקיימתם' והם עורכים כולם
 מלחמה זה כנגד זה 'ואם האחד ינצח נחשב חבירו כבד' 'ואם הוא שפל בחילו
 'חבירו יעלה דרך גבולו' 'ואם הוא יוסק או יגרע' 'הוא שטן הוא מלאך המות
 הוא יצר הרע' 'ונוסעולת אילנו הנכריות' חובר במוגיניו ארבע לחליות 'הם
 הדם הנקי והמרה האדומה' וליחה לבנה ושחורה עצומה: 'ואינם על קו הישר
 בכל נוצר' 'כי המקום צר' וכל כבדרא כפי מזגו מאנו 'ותכלית בניינו וכלל עניינו
 ואמנם אנו אוכל ובני החיות מאנו' 'כחי וראשית אוני' 'וכבר העיד על זה בעל
 הגבורה: 'בחדתו ההדורה' ויעד על ייהשקע לא אוכל: 'מן האוכל יצא מאכל'
 והמשיח המנושר בחיותו רעה ולא עשה לבאנו גדר: 'וכאן הארי והדוב ונשא טה
 מן העדר: 'ועתה קום רד מהר מזה' ומאמרי אל תהי בזה: 'וחפש אחר החיות
 והבהמות' אל מדבר קדמות' ונשמרת מאד על רוחך' להשיב אמרים לשלוחך
 ויצא השועל כבדראסנה' להסין לבהמות מוקשים' וילך בפעם בפעם לקראת
 נחשים' ולא מצא צידה בכל מעבר' וחילו גדל וגבר' ויימצאיהו המורים' שני
 אנשים עבדים' ויראו אותו והנה הוא תועה' ולבבו ברוך אכזתו גועה' ויאמר
 לו חבירו הלא זה עבד הארי מנעוריו' וביתו בית מגוריו' משיתו יאכל וישנה
 מכוסו' וישקהו מיין רמוני עסיסו' ונשימהו כאמן בית' פקד ונגד על בית נכחו
 ויצא כהיום הזה לבקש צידה למזונו' ומאכל לשלחנו' אס לא יגיד וכשא עונו'
 'יאמר השועל האמת עם אדוני כל אשר ידבר' וחיללים יגבר' והנה לא מצאתי
 צידה מכל מעבר' ועתה מה אשיב שולחי דבר' ויאמר האיש אל תדאג' אל
 תתמה ואל תשאג' כי כל בעלי חיים התיעצו' ובמקום מים חיים רחצו' ושבו
 בתצובה עלימה' אל הדרך התמימה' וישלח להם ה' מושיע והצילם' ויחבטו
 צדש וחילם' ויורס דרך ילכו בה' ארץ פרי לתצובה' וילכו להם כולם ביחד'
 לא נשאר בהם עוד אחד' ועתה מה לך להסין סה מוקש' לבקש לך גדולות אל
 תבקש' ושוכ לך אל אדוניך והתענה תחת ידו' אל תרא גם אהה ברעתו ביום
 חור' ואגד לו העניין' ואל תסתור הבניין' וקח עצה לנפשו' אולי תבצל מפח
 יקשך' ויאמר השועל ברוך השם אשר הביאך לקראתי' למשיב נפש ולחוס על
 שיבתי' וברוך טעמיך וברוך יחידך' כל יומיך על אדמתך'

וכרוך השם אשר לא הסבית לנו גואל חיים
צורח וחדות בעדנות כפי הפציה
והאמונת דעות על ידיהן

והי ממחרת ויט' השוע
כפי מכה וכח
וילך עד למרחוק ויחקור
בכל מקום תגלומה ולא
ראה חיה ובהמה ויהי כל
היום אך יצא יצא ויחפש
ולא מצא וישב אל הארץ
עף ויצע עני וגוע ויאלץ
לא אהה אדוני כל בעלי חיים
ודורם ארכו מעוף השמים
עד בהמה כדדו הלכו כי
כל היום הזה אורחו עקלקלו
ארחתי לא שלו ולא
סקטו ולא נחת

ולא מצאתי מקום מעט קומי ממעבדי לצוד ציד להביא ואולי כבר הגיע קץ
הישועה והאוצה הידועה ויתקבצו הגליות ממעונות אריות ויעבדו את
השם ואת דור מלכס וביין לבנון חוכס ויתאמתו הנבואות ועינינו רואות
וישובו כל הבריות בתשובה ומלאה פני תבל תגובה ואיש אל אחיו ואחיו אל אחיו
ואמץ וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ ויסיר הבורא מהברואים לב האבן
וארץ כבקר יאכל תבן ויאמר הארץ השם כי מהיום כמה קוינו ואותותינו לא
ראינו ויעוד כי כל אילו העניינים על דרך המליצות נאמרו ובין משל וחידה
גמרי את משמרת השם שמרו כנחלים נטוי ונשמנים ממזריש יאמרו
כאחלים כנה השם יסלח אש תהעיו בעיו ופתנו למופת ולאות כלי מילת
וגלסאות ויתר המקראות ויעוד הנבואות הגדלות הנוראות ועל זה דרשו
רבוענו במושב הנכבד ארץ בן העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד
מלכות בלבד והבורא ית' ברא העבדים על מנוס וכל בעלי חיים על מנוס
והשליט בהם הסודות הארבעה בחכמה ובדיעה והם אש עפר אור רוח
וכל אחד מהם לא יסקט ולא ינוח

וחלחלה בכל מתבים ' וכבר העיד הנביא במשלי חזיוני ' ויקרא ארצה על חצפת
 ה' ' והזהירונו רבותינו פעם ופעמים ' מורא רבך כמורא שמים ' ועוד אנו בארצנו
 ובממלכתנו ' תחת ממלכתו ' והארץ לנו ידועה ממלכה ' מאבות על בנים
 כמשכה ' ואם תעצרו להלחם עמו בתרמית ' קשת יסבר וקצץ חנית ' ועתה
 איך לנו טוב ' כי אם להשמר מקטוב ' ולהציל מצרה וצוקה : אל ארץ אחרת
 רחוקה ' מקום נהדים יאזרים ותבונה עצומה ' מצמיח חזיר לבמה ' מקום
 אשר בני שחל לא הדריכוהו ' ודוכים ואריות לא עברוהו ' ארץ יסועה והנחה ' כי
 היתה הרומה ' ארץ רחבת ידים וטובה ' לא יחסר כל בה ' ונשכב לבטח וערבה
 שתינו ' איך פרץ ואיך יוצאת ואיך נוחה ברחובותינו ' וישאר הארזה נשליטנו
 ופקידיו בחרפה ' ודוכיו ואיכיו בסערה וסופה ' והיה תחת כושם מק ותחת
 חגורה נקפה ' כי אם ה' יגופנו או יומו יבא או במלחמה ירד ונספה ' וידאו בני
 החיות כי נאמנה עצתו ' ובאיך שמץ אהבתו ' ויאמרו שמלה לך קצץ תהיה לנו ' .
 ותחת יד מאמרך כולנו ' והננו ועלינו אל המקום אשר תאמר ' כי משחד
 הארזה בשרינו סמר ' ועתה הורינו הדרך נעלה בה ' ואת הארץ הטובה ' ויקס
 הפרא כגבור נאמן וחסיף ' ושימונה העם לראש ולקצין ' ויקחם ויעבירם הנחל
 ' אל מקום לא עבר עלינו שחל ' וילכו שלשה ימים במדברות ' בצ פארן ובין
 תיפל ולבן וחזירות

צורת הפרא הולך ובני החיות אחריו ' טובים אותו מכל עבדיו

ויבאו אל המקום אשר אמר
 האדם ' וכולה נפלאים
 ותמהים ' טעים ושמחים
 על טוב הארץ ועשבה
 ומפיה בם זבת חלב ודבש
 וה פריה ' וישבו לבטח כל
 אחד כפי תאוותו איש תחת
 גפנו ותחת תאינתו הבכור
 כבכרתו והצעיר כצעירתו
 ויברכו את הפרא על טוב
 עצתו וגדלו ' ויענו קול רם
 ויאמרו לו ' ברוך אתה לא
 נורא ואיום

ויאמר הפרא לא
 עובד העצה כי
 יעדופי ושמצה
 ואם אמר החכם מלה
 בעלמה בתחבולות
 תעבשה לך מלחמה
 הנה הוא רמז אל
 המלחמה החזקה
 אשר היא בשכל
 מחוקקה והיא
 מלחמתה של תורה
 המדברה גדולה ונורא
 מלחמת האדם עם
 יצת להסיר חרפתו

וסברו ואמרו הקדמונים: אשר על אופני המוסר חונים
 איזהו הדיו בבני אדם בטוב מעבדס' הוא המגיע לעמק חטאתו ומעביר
 על מדותיו ואמרו העובד יצרו ותאותו מוסר חסדו ואמונתו והדבק ביצת
 יושנו יחסריו ימות בלא מוסר ואמרו טוב אדם המוציא חריצות מלכבו
 להכניע יצרו ומחשבו והעובד יצרו יעבד ועובד סכלות הוללות יהיה אבד
 ואמרו אדם אשר בשני פנים גמר אומרו כצורה ערובה בחומר ואמרו אדם תמורד
 ביצרך תמליך נפשך ותעלנה ואם תעבדנו תשפילנה ואמרו איזהו גיבור
 הכובש את יצרו להגיד לאדם יושנו כי אס לא יהיה לאדם כפשו מעורר לא
 יועילנו מעיר ומבד על כן צריך לערוך נגד יצרו מלחמה ולהגות בערמה
 ואמרו צריך אדם בענייני העולם להזהר ואל ישלח רכס חמתו ואל יתהר
 ויכח ענייניו בהמתנה ויהיו ידיו אמונה וישמר מדברת בני אדם פן ישכח
 בסכלו וירדס כי אס המהירות והשגב דבת רבים מגור מסביב ועתה איך
 כוציא על כפשותינו דבה ורעה רבה הלא הארי אדונינו מלפנים אביו על
 אבותינו והוא על הבנים מקים עול מלכו וסס כפשו מועקה מי ה' שלח יד
 במשיח הסס ונקה ואס נקום עליו מי יוכל להלחם עמו לגודל כחו ותעצומו
 הלא בכחו ירעיד הלכבות וישכש מחשבות וכל שמעו תצלנה אציו ותבהנה
 עיניו ותקנה סיניו וכל אשר עשבים יאכלו כחלדה יחילו וזה כרע ברכים

זה ענין האריה ושני רעיו התמימים וכה משפטם כל הימים

עודת הארי ושני רעיו

יחדיו לפניו ומודיעיו

ויהי בימים הרבים ההם
ויאכחו בני הבהמות והחיו
ותגל מועתם אל דוס
עליות : ורוח לבשה את
אדיריהם וידרשו בכל ארץ
מגוריהם ויקבצו כל איש
אשר מבין הארי ופידו טבע
כל הולך על גחוק וכל הולך
על ארבע ויבכו איש אל
רעהו ויסקן איש את אהוביו
ויאמרו הבו לבס דבר עצה
על כל השארית הנמצא
הלא הארי בודנו הדיומנו
אכלנו הממנו

ונס בקרא שור אחד מבין וסבר ופרא למור מדבר
ויסמכו כולם עליהם לטוב חכמתם ויקבלו לעשות כפי עצתם ויעץ השור
ויעץ להכין כלי מלחמה בכח ועצמה ולהיות כולם מקובצים בעת טרפו
ביום חרון אפו ולסובב אותם כל בעלי קרנים בצדיה ולהדבות בו תאניה
ופצע והצורה ומכה טריה ביד חזקה ובזרוע כטויה ולמהר כל רב וצביר
לצער ולהסיר מעלי הוד תפארתו וכוזר וימות בפחוזתו ומעלו ויסור מעל
שכמם עול סבלו

אזה השור יעץ לפי המסד

חזרא מודיש עד תומא

אשר אני דובר אליך' משא משלו ויאמר'

מה לך אנוש אנוש ונפשך כורעת : אל מול פני חכמי ואל הדעת :
יום ת צדקה תשום ויום תתחבמה : תשים שלימו נפשך מגרעת
חוסו עלי לב : חלה לעד על : עין נדיבה בבי נכנעת
טוב לך נתון חלקך לכל שמחה אל : שיר העלמות און נך שומעת
תזכה להון יקר ומטוב הזמן : תצנוף צנפה ת עש מגבעות

ויהי כאשר שמע המחבר' את כל הדברים אשר דבר' ויאמר כל שומע שיר
פסילים' ומשלי סכלים' סידים והכלים' טובים ממנו הנפלים' וכבר אמר
דברי משפטים' אף מביאין ראיה מן השונים' ועם כל זה איבד על מהלילך
והמית ככלך' למען תדע כי בחכמה ובמוסר' טוב לא יחסר' והבין יחזק
כל דרך' כי ישפוט תכל בצדק' וישיר את המליצות' והלבט אותן מחלצות' ר
והתבונה תזכירהו' והעצה והסכל יעוררהו' וממקרה הזמן יפדהו' ויבין כסא
ושבתו' גם כל אויביו יטלים אתו' וימלטהו מכל צוקה' בוקה ומבולקה' ו
נשכחו יפול ברעה' והיה רק זועה' וכל בעלי חיים יעידו על זה' כל טען
האדם הלזה' אשר מחזה עדי יחזה' ועתה טים פניך והשתאה' הצטיין
ורא' אף כמלטה צבי בערמתו' והנה הארי בדברי תבונתו' והשועל אשר
דכל בלסונו' מת בחטאו וכודונו' הוא רשע בעונו' והצבי עלה למעלת הכבוד
וההוד' ירום ונישא וגבה מאד' וממך לא אכסה' וכך היה המעשה' אמר כי
היה בעי העברים' ארי במסתרים' והיה מושל בגבורתו' ונאמן בבריתו'
ויהיו לו שני רעים כאמנים' תפארת בניו' האחד שועל פקח בכל עניניו'
וכמוהו לא היה לפניו' והשני צבי נחמד ונעים' תמים דעים' ויהיו לו שניהם
שרי מסים' וזאת המלאכה אשר הם עושים' בכל יום ויום השועל הולך על
פרשת דרכים' משנח מן החלונות מצד מן החרכים' ויחפוט אחר ב
הבמות והחיות לדרש' מן החורים אשר התחבאו שם' ויגר לארי ונקס
מושבנות' אל מקום פלוגי אלמוני תחנות' ויקס הארי וידוף אחריהם'
ויהרג במשמניהם' ושאג וטרף ורמש' המס ימס' ויאכל ויטב לבו' וינח
מרוגו וממצבו' וימהר הצבי לרוץ לפניו התחזק' רצון נאוב כמראה הבוקח

תְּרִיבִי עַל חֲמִידָה אִם רִי וְתִבְקָשׁוּ חֲטָאוֹת מִדָּבָר רִי
הֲלֹא סָבַל וְאִישׁ הוֹלֵל בְּצִי רִי בְּנֵי הַבַּל אֲשֶׁר שׁוֹנְאִי וְעִי רִי
לְמִדּוֹתַי מְלִיצָה מִנְעִי רִי וְהַשְׁכַּל וְהַבִּין מִבְּחוֹרֵי רִי

וְיִתְנַצְּבוּ הַאֲנָשִׁים עַל מֵאֲמָרוֹ כִּי הִלֵּל דִּבְרוּ וְיֵאֱמָרוּ לֹא בָא זֶה אֶלָּא לְרִמּוֹתֵינוּ
לְרִאשׁוֹת עֲרוֹתֵינוּ וְכָל סִכְלוֹתַי הֵיטָה בְּעֶרְמָה עַל פִּי הֵיטָה טוֹמָה כְּאֶשֶׁר הֶאֱרִיק
הַמַּשׁוּרֵר כּוֹאֲמוֹ וְיִשְׁכַּח אֶת טַעְמוֹ וְיִוָּרֵד רִיד עַל זַקְנוֹ וְיִתְהַלֵּל בְּרַצוֹנוֹ
וְהֵנָּה הוּא חַיִּיב מִלְּקוֹת אֲרֻבֵּי שָׁמַיִם כְּמַשְׁפָּט קִמְטָעִי וְיֵאֱמָרוּ אֵל הַשּׁוֹטֵר לְהִלְקוֹתָ
וְכַמְסַפֵּר הוּא לְהַכּוֹתָ

צוֹרֶת הַמּוֹכָה בַּחֲבִלָּה וְחֲמִידָה עוֹמֵד עָלֶיהָ

וְיֵצֵא הַמֶּלֶךְ לְהַסִּיר מֵעַלָיו
מִחֲלָצוֹת הַטּוֹבוֹת וְיִלְבִּישֶׁהוּ
בְּלוויי הַשְׁחָבוֹת וְכִנְזָר
כְּתֻבָּה מִבֵּית הַשֹּׁמֵר
וְיִגְרִשֶׁהוּ וְיִלְךְ וְיִלְךְ הָאִישׁ
אֶל בֵּיתוֹ מֵרֶוֶץ וְיִגַּע וְיִגַּע
וְיִגַּד לְאִשְׁתּוֹ וְלִבְנָיו מִחֲלָתוֹ
וְשָׁבוּ בְּחִלּוֹתָיו וְיִחִי מִחֲלָיו
וְאֵת כָּל אֲשֶׁר אָמְרוּ הַשָּׂרִים
לְהַכּוֹתוֹ לְמַעַן עֲבוֹתָיו
וְיֵאֱמָר עֲתָה יִדְעִי וְסִבְרִיתִי
סִבְרִיתִי כִּי הֵעִמְנוּק הַחֲסִיד
כְּמַשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר שִׁפְטָה יִקָּר
מִחֲמַם וְחֲמַד דְּסִכְלוֹת מַעַט

וְכִשְׁאֲתִי אֶלֶךְ זֶה הַמַּשַּׁל לְמַעַן לֹא תִשָּׁל וְתִבְטֵל וְתִתְחַבֵּר אֶל הַחֲכָמִים וְאֶל
מוֹשֵׁב זַקְנִים וְתַמִּים כִּי סִכְלִים לֹא יִתְּנוּ לָךְ עֲצָה יוֹסֵעַ עֲבֵרָה וְכֹאֲזָה כִּי אֵין
אֲחֵרִית בְּקִנְיָתָהּ בִּשְׁאֵתָהּ וְחֶלֶק אֵין לָהּ לַעֲוֹלָה בְּלִי נִשְׁמָע
קוֹלָהּ וְעֵתָה לְאֲמִרַתָּה אֶזְכֹּר וְלִדְבָרֵי שֵׁם רַעֲיוֹנְךָ וְכִתּוֹב הַשִּׁירָה בְּמַשְׁלִיךְ

ויהי מקץ שנתים ימים
ויעתר אלקים לאדמה
תחת אשר היתה שממה
והשגיח על כל יושביה
ממכון ערבות וירד גשמי
כדבות' לטובה ולשובע
לברכה' שמורה בכל
וערובה' ויחילו הכננים
להתבאות' לעלות וליראן
ולהיות כל עץ פורח
הגפנים והסמדר כתבו
דיח' ויקם היובש ויכרח
ויעש כגיבור לרוץ אורח
ויבא חדש האביב בשמחה

וכסו יגון ואכז' ויכנס השמש במזל טלה וקראו אחריו מלך' בהיותו מעלה דשא'
בזרועו יקבץ טלאים ויהם והלילה באהבת נחבקו' איש באחייו ידובקו'
ונשתנו במעלתם וגבהם' במראהם וגובה להם' וירבה הוד והנקי מן הדם
וישב עין כל בחור מאורס' ונראה כל לבן אדמדם' והמרה השחורה לא תהשב
ונקתה לארץ תשב' והטבע החכם מסיד האגות' ומשנה הזוגות' והעמלים
מתחזקים לשמוח' ועמלם לשכוח' ויחסר בעת ההיא ויגרע' ואסף
המצורע וישב הכסיל לדעתו ולענינו' בשנות בוקר לאיתנו' ויהי לעת ערב
בהתעצב כל לב וקרב' וידרוש המלך בעד סכלו וירא כי לא יכול לו'
וישאלוהו השרים והשרות' טוחה עמוקה פי זרית' ויתהללו עמו ולא עפה' ואל
טעי כזב לא פכה' ויהי כאשר האליצוהו' ובדבריו פחזותה האיצוהו' וירש
קולו ויקרא בטוענו' אך אוילים שרי צועז חכמי יועצי פרעה' ויתבכר אלהם
במילולו' ובאר טיחו הרים קולו' ויפתח פיו וישא משלנו:

ולא יתעשר חכם בחכמתו ' ולא משכיל בתבונתו ' ולא ידוע בדיעתו ' והדש
 יחשיך היכלו ' והחסד יסיר צילם ' שמקד' אחד יקרה את כולם ' ומצאנו כתובי'
 מגידים ' ועל זה מורים ומעידים ' והנה ידוע לכל נפש רצוניה ' חכמת המסכן
 בזויה ' ובמלך גדול אשר צוה לחבל ' כל חטימיו בבל ' והנה הכסילים ' הם
 בחצר האצילים ' ובארמון הגדולי ' יושבים יוודים ועולים ' והפתי יעבור ברינת
 אצל כל פינה ' מתהלל ומשתבח ' אוכל ושמה ' ואתה אם תהלל בדעתך ' וישרך
 ' כמקרה הכסיל גם אתה יקרך ' וזה המקרה אשר קרהו ' והיגון אשר מצאנו
 אברו ' הקדמונים ' ופותריהדמונים ' כי היה בארץ צוען איש משכיל
 ועניו ' אי חסיד אי עניו ' והותשעתאדחיקא ליה ' ובני דלא מעלי ' ולא היה משגיב
 די מחסרו ' וברוב חכמתו ויושרו ' והיה חוקר כל תעלומה ' ברעב ובצמא
 וכל היום היה צועק ומהים ' נגוע ומוכת אלהים ' ובניו חוזרים על חפתחים
 כאבקים ונאכחים ' והיו שכיניו שמוחים לאידו ' ומתענגים בפידו ' כי אמר
 מה לו ולחכמה ' ולחקור תעלומה ' וכבר קדם הנביא בנבואתו ' אל יתהלל
 החכם בחכמתו ' ויהי כאשר גדל כחבו וצערו ' והקיץ חלל כזו ' ויתחזק בשפה
 ההיא חוש גדול והיובש רד ' כי חדל המטר והבדר ' ויארע לו חולי היובש במחו
 ' סר כחו ' והוא חולי המחשב והאדרן ' ואין לו על הבהמה מעלה ויתרון ' ויחל
 שיגע ' האלך ומשתגע ' ותחת מלכו החכמה והתשוקה ' וכפש שוקקה ' ויחזק
 בבגדיו הצנועים ' ויקרעם לשנים עשר קרעים ' ויתלקטו אליו אנשים ריקים
 ופוחזים שודדים ערב וכוזים ' ויסובבוהו הנערים בריבו ' בשמעם צעקו וניבנו
 ותעלולים משלו בוייבא עד לפני שער המלך ' מצחק ותמדך בפלך ' והמלך
 יושב בעליית המקרה אשר לו ' והשגל יושבת אצלו ' ויתאוו לשמור רבוי אמריו
 אשר להג ' כי בשגעון ינהג ' ויצו להביאו ברגילות ' ולאחוז בסכלות ' וישתעשע
 המלך במהללו ' ויתן לו ' המלך כעונתו ' ולחם אחר לו להברתו ' ויפקדהו עם
 שריו הנכבדים ' וילבושהו בגדים ' ויהי לפניהם כל הזמנים ' עותה ממתיקים
 ואוכל מעדנים ומשמנים ' וכמו כן צוה לתת ' לאשתו ולבניו מנחה ומשאת ' ו
 ויהי ישב במושב השרים ' ' עם בני המלך והנערים
 כיהיה משעשעם בדבדי התול ושחוק ' כמשפט כל כסיל וכחק
 ' וכל יושבי העיר ' יחד ישיש וצעיר ' ושימון עץ
 עליו לשמרהו ' כי מצות המלך הוא ' ויאמר כל יודעיו
 כאשר ראו מעלתו ' בחצר המלך עם כל רב ביתו ' לטובתו נטברה רגל פירתו

פומסתפח בנחלתנו' העומד בצדה לקראתנו' ויאמרו הנה הוא יצחק החוק
 ' במראה הבזק' והיום קם בו כחשו' וישאל את כפשו' ומחרת צדים ישנו ולא
 ידיעו ילדיו אל אל ישועו' וכל היום הנס כלחמים' מעונים כדהמים' מחרדת
 הקמים' וקשת הדמים' עליהם אומים' וכחם כשל' ועוזם כחשל' והמה
 למשל' ויאמר האיש הלנצח תאכל חרב' כל לב וכל קרב' הלא אביכם יצחק
 הנעקד' אשר על דלתי המליצה סקד' ועתה יתוכח עמו כל משכיל אל השכלות
 משכים' כי הילדים רכים' ויצאו אליו בדקדוק לשונם' מקניהם וקיינום' כי
 לא ירא מהם ולא יפחד' וקרב אותם אחד אל אחד' והיה כאשר ידיו מליצתו
 סלל יחלק' וכאשר יניח ידו אגבר עמלק' ויטיבו דבריו בעיני כל שומע' בין
 סכל בין יודע' ויגשו אל המשפט לעשות מאמרו' לא כפל אחת מכל דברו'
 ויקח המחבר אבנים' מנחל האיתנים' והיה אם בא המקשה בלשונו' ושכך
 חמתו וחרנו' ומחה את הבין ואת השכל בלע' ויקח יצחק אבן ויקלע' ויכא
 טס בחמת רוחו' ונתגבע האבן במצחו' כן עשה לשני ולשלישי האומללים' גם
 את כל העולמים אחרי ההכלים' ויקם המקשה ויקלל ויבזה' וקרא זה אל זה'

צורת המקשה והמחבר' זה אל זה ידבר' השער הראשון במהלל
 השכל והחכמה' לתת לפתאיש ערמה' חרפת ומזימה

אמר המקשה' משל
 הדומה וקשה' מה
 תהלל הגיבור בדעה'
 בחכמה והשכל וידיעה'
 ותחשוב לעכמות' סכלות
 ופתיות' הלא החכם יכלה'
 ' והמשכיל יכלה' והיודע
 יחלה' והמבין יכלה' ואם
 בחכמתו כולד רש' יעקם
 ויחרש' ולא תציל חכמה'
 ולא תיעיל ערמה' ולא

נֹרָא תְהִלָּתָךְ בְּעִלְיוֹתָיו : בּוֹחֵר בְּמִי־שֶׁבֶשֶׁר וְהַגִּיז :
 אֲשֶׁר וְאִזְכּוֹר אֶת יְמֵי־מַעְלִי אֹהֶל בּוֹכֵר : אֶ מִצָּא פְדִיּוֹן
 אֲשַׁלַּח מַלְאֲכֵי אֵל מִיּוֹדְעֵי : הֵם מַ חֲשֹׁבוֹת לֵב מִלִּי אֲבִיר־רַעֲיוֹן :
 בֶּסֶם אֶ רְדוּף פֶּשַׁע וְכָל־רֶשַׁע הֶחָלֶךְ וְהַדֶּלֶךְ : אֶ חֲרֵי־דַמְיוֹן :

ויגש הפלסתי וירא העיר ויבוהו : כי הכל מחסיהו : וילך וישתלח
 תחבולות ורשת : הרחק כמעטו קשת : ואעמוד כנגדו ואשתתף
 ואשא עיני ואראה והנה ארבע מרכבות יוצאות : אלהבות הרעות והטובות
 שוכאות : ויתלקטו אל הפלסתי להנאתו : להציל לו מרעתו : ויאמר ברוכים
 אתם לה : כי חמלתם עלי : בבואכם אלי : ועתה עברו לכם אֶת־נחל זרד : אֶס
 במעל אֶס במרד : ותפילו חלחלה על המוסר עד תמוז : וכלחמה בבני עמון :
 ומהרו להביאו במצוק ובמצור : גבל ועמלק פלשת עס יושבי צור : ואני
 בראותי אחזתי רעה : צידים אחזתי כצירי יולדה : ואמר הכלה אתה עושה י
 צור מעוז ומחסה : ויהפוך לי רוח אחר : יבקש רצון טוב שוחר : ואקח מוסרי
 ושד מהללי : ומליצת חידותי ואת משלי : ואחזקס ואלביטס נקס : על הבוגדים
 דיקס : ויערכו מלחמה בכלי חרב לטושה : ארבע מלכים את החמשה : ויחס
 ויכתוס בארץ חנית : מערוער עד בואכה חנית : והנשארים בהם באין מוסרי
 ואשר היו דיראון לכל בער : שברו עלי לכלותי כרנע : את־אוי ואת־רקס ואת־צור
 ואת־חור ואת־רבע : חמשת מלכי מדין : כולם אחוזי חרב מלובטים שריון :
 וירדו אלי המלחמה : בדרוע נטויה ורמה ויקומו ילדי לבגדים : מתבטים בשלמה
 חדשה והם לבדים : ויערכו כל היום ההוא מלחמה את האויבים : מעלות השחר
 עד צאת הככבים : ויצאו ביום השני והנה תנש כחם : ורפה רוחם : והצרה
 שרחה במצחם : ואתבונן ואצטק מרה : צרה במבכרה : ואתפלל על שברי
 ואתחנן : והנה כבוד ה' נראה בענן : יפה פרי תוארזית רענן : אל איש־אלהי בלי
 מוס ודופי : מנצח מכלל יופי : ויעבור היום בעדת אבירים : לעזרת השם ב
 בגיבורים : וירא בכבודו כל נפש נקייה וברה : ויקס עדות בישאל ותורה :
 ויהי מדי עברו : ועת נגלה יקר אורו : ויאמר אל עבדיו עברו לפני : פנו דרך
 אדוני : וירא את־תארי ולף־הכדני : כי לא ידע מי המדני : ויאמר : מי האיש הלז

אשר היתה מקדש חסובה ' ויאמר אני כי חטאתי בעגל כרזל כעובה ' ועתה אכס
אני בא ' כי עלה לבי קמאניס ' כסנפני עונס ' ותפארת נפשי בדוכי מנוגעת
והרעה אל נפשי מנוגעת ' ולא יכול סכלי אל כוכן להוסיבן ' ושער ראשו הסך לבן
ועתה אני לי ואללי ' אויה לי איהה עלי ' כי אף לי טוב רק להמלט מעול עוני
ואשב מקדס בן עדן ואתודה על זדוני ' בצאתי מן העיר אפרו כפי אל ה ' ואקס
ואצא אל הבקעה ' ואערוך תפלה ושועה ' ואחל להתודות על ודון מעללי
ולאסיר סקי מעלי ' ואתבונן לחדש סירי ' ומליצת חלי לחזק ידי מוסרי
ועצה על עון מעללי וסכלי ' ואשא מעלי

הַעֲמִיד אִישׁ בְּסֹד רִיעוֹ וְדוּדוֹ : וְלֹא שֶׁרָף לִכְבוֹ אֵשׁ נְדוּדוֹ :
הִלֵּב בְּסִנֵּה וְהִלֵּב : בְּסֹדוֹ : כְּבוֹד הָאֵשׁ בִּיצְרוֹ רַע יְקוֹדוֹ :
וְבוֹ בֹעֵר וְלֹא אֵיכָל יִסּוּדוֹ אֲבָל יָמָם כַּעַשׁ מִיֵּטֵב תַּמּוּדוֹ :
וְדוֹסִיף הַ נְדוּד לְדִרְוֹךְ לִנְגֻדוֹ : נַעֲסִם קִשְׁתוֹ יַפְלֹחַ חֵץ כְּבִידוֹ :
יּוֹסֵם וְיִסֵּם תִּלְאֹתָיו מִשְׁנֵה : וּמִשְׁתַּנֵּה לְמַעַן הַ כְּחִידוֹ :
וְעַתָּה הַ חֹזֵק שִׁירִי בְּסִבְרִי : אֲשֶׁר נִשְׁאָר וְאֵל תִּשְׁמֵם בְּפִידוֹ :
וְיִשְׁכִּיל הַ נְדוּד הַיֵּטֵב וְיִדַּע : אֲשֶׁר עָתָה בְּרוֹם שֶׁחַק לְעוֹדוֹ :
וְיִתְגַּדֵּד וּבֶן שׁוֹרֵד וְנִוְדֵד : נְדוּד יִשְׁמַח וְאִזְיֵצֵמַח בְּכוֹדוֹ :

אני טרם אתחיל לדבר אל לבי ' לשפן דמי וחלבי ' והנה איש הביטויס
משכני בחרמו ' גולית הפלסתי שמו ' ניריבני ויאמר לי
לשוב מאחרי סכלי ' הלא אתה מתרחק ' ודרכינו נחקינו בנפסך לא הוחק לבן
אתה לא תגבא על בית יסחק ואני לא נשמרתי מפחיו וכינו ' ואקחה את סיכני
ויקס סיריעלני ויחרפהו ' ישלח דברו וירדפהו ' ויתחזק וישב להשליס אמרת
יסתח את כל דבריו ' ויקס עליו סירי וימרוט את שעריו

אודה עלי חסרו לאל עליון : משגב לכל חלך וכל א ביון

א ג

מוֹדֵרִים חֲשׂוֹךְ עֲבָדְךָ וְאֹמֵר: הָיוּ לִרְצוֹן אֲמִדֵּי פִי וְהִגֵּיוֹן לְבִי לִפְטוֹךְ וְגוֹמ'
 אֱלֹהֵי תַלְדוֹת יִצְחָק' אֲשֶׁר הַמַּשְׁלִים בְּלִבּוֹ חֲשֵׁק' וַיִּשְׁקֹד עַל דַּלְתוֹת הַמַּלְיָצִים'
 אֲשֶׁר חִפְצָן הִבִּין וַתִּשְׁתִּיחַ חֲפָצֵיהֶם' מִשְׁבָּחִים הָעַם וּמַעֲרִיצִים' וְנֹשְׂבֵי עַל מַלְאֲכָתָם
 וּבַחֲלָב רִמְחִים' וַיִּשְׁמֹר מִזִּמְנוֹת פִּתְחֵי תְּבֻנּוֹתָם' וַיִּרְא יֵשׁוּב מִשְׁבּוֹתָם וַתַּחֲנוּתָם'
 וּרְבֵרֵי שָׁכֶל וַחֲכָמָה חֲקוּקִים בְּמַעֲוֹתָם' וַהֲוֹכַחוּ שֶׁם עַל מַטְוֵהָם' וַיִּלְךְ הַלֵּךְ וַיִּסְעַ
 אַחֲרֵיהֶם' וַיִּשְׁתֶּה בְּצִמְחָא אֶת דְּבָרֵיהֶם' וַיְהִי הָאִישׁ מִתְּעַנְּבֵי בְּאֵהָבִים' וְלֹא פָנָה אֶל
 כּוֹזִים וְרֹהֲבִים' וַיַּעֲדָה עֲדֵי זֶהֱב הַמְּזִימָה' וּמַלְבוּשׁוֹ בִּין וְדַעַת וְעֵרְמָה' וְכָל יוֹם
 מַחִיל אֶל חֵיל הוֹלֵךְ וּמִתְרַאֲהָ' וְהוֹמָן מִשְׁתַּאֲהָ' וַיִּרְא אֶת כִּפְטָא תְּשׁוּקָתָהּ' וַתַּפְאֲרֵת
 גְּדוֹלַת חֲמִדָתָהּ' וְכָל עֲנִינֵי כִפְטָהּ בְּמֵאֲזִנֵּי מַרְמָה שָׁקֵלָן וַחֲבָצֵן' וַיִּרְא תֹכֵן
 אַמְרֵיהָ כֹּאשֶׁר שָׁקֵלָן וַחֲבָצֵן' וַיַּעֲרֶה לֹא הֵסֵךְ לָבָן' וַיַּחֲל לְרַבֵּר דְּבָרָיו וּמַהֲלָלָיו'
 אֶל הַנַּעַר כּוֹשֵׂא כְלָיו'

יְדִיד נְמוּשָׁל בְּאַרְיֵה בַּעֲצָמָיו: נְחוּשָׁה אוֹ מְטִיל בְּרָחֵל גְּרָמִיז
 אֲזוּרָנָא אֶת חֲלָצֶיךָ בְּגִבְרִי: לְבָקֵשׁ מִ זְמַן דִּי יִהְיוּ
 לְיוֹם מוֹעֵד צְבוּר בְּכַף וְזֶהֱב: וּבְגִדֶיךָ תְּמַלֵּא אֶת אֲסָמִיו:
 וְנַעֲרָב שְׂמוֹעַ קוֹל מְלִיצָיו: לְחַפְצוֹ שֶׁם אֵלֵי רֶדֶךְ פְּעָמָיו:
 וְשֵׁת חֲשָׁקוֹ וַחֲבָתוֹ לְשׁוֹשֵׁט אַרְחוֹת לֹא לְמַדָּה מִ קְדוּמָיו:
 דְּגִידוֹ הַ זְמַן הַיּוֹם בְּגִבְרִי: לְכָרוֹ הַ נְדוּד לֹב הַרְמָיו:

דִּיחִי כֹאשֶׁר הִתְעַו אֹתִי אֱלֹהִים' וַיִּלְךְ אֶל אֶרֶץ צוּעַק וְנֹהֵים' וּלְבָן
 מַנְדוּר אֶל נְדוּד כּוֹסֵע' כִּן אֲוִרְחוֹת כָּל בּוֹצֵע' וַיִּשׁוּר סְכָלוֹ עַל
 שְׁכָלוֹ וְנִבְלָה עַל כְּכָלוֹ' וַצִּירוֹ עַל שִׁירָו' וַשְּׁבִירוֹ עַל סִבְרוֹ' וַיַּחֲלֵף בְּגָדִים הַנָּאִים'
 בְּבִגְדֵי הַצּוּרִים' וַיִּרְבֶּה עַל כִּפְטָו פִּשְׁעֵי וַאֲשֶׁם' וַיִּרֵד מִצְרִימָה וַיִּגְרַם שֶׁם' וַיִּרְא
 וַהֲכָה עִיר סַחֲוִרָה' עַלִּיית הַמִּקְרָה' וַיִּתְּעַסֵּק בַּהֲבִלֵי הַהִמְעוֹן' וַבְּתֵהוּ יִלְלֵי יִשְׁמִימֹן'
 וַאֲרִכּוֹ לוֹ שֶׁם הַיּוֹמִים' בְּשַׁחֲתֵיתָ וַחֲרָמִים' וַיְהִי מִקֵּץ טַלְטָסִים וַשְּׁבַע שָׁנָה' לְמַלְכּוֹת
 וַהֲיָצַד אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ חֲכָמָה' בַּשָּׁנָה הָאֵלֶּפֶסִים וַאֲחַת וַאֲרָבַעַים' לְצִדְקָתָהּ לְפִנְעַל עוֹלָם
 טַבְעִים' וַיַּעֲבֹר רוּחַ עַלְיוֹ' וַהֲבִין רוּעַ פְּעָלָיו' וַיִּרְא אֶת אֶרְחוֹ הַמַּשְׁכָּה'

אלתי אס אמעכנו בדרך תחבולות' בחדות ומליצות וימל'ות ומפני זה החילותי
 לדבר' וסדר הספרים לחבר' והשלכתי עליכם יהבי' וברשותכם אגמור
 מחטבי' ועתה סית לבבכם לדברים' עברו עברו בספרים' ואנן ואומר'

ולבי חמרמר'

נפש שלמה ח אזה בוחלת: לשמור מזוזת ה יתה שואלת:
 שיתי לבכך ל מסילה ועלי: אל חם זכור התרפקי על דלת
 שובי תחזה בך שפת תועלת: טובך אשר גם את לצור גומלה
 חידות משליך ושירך והוד: שכל פעליך תהי פועלת:
 חכמה ומוסר ל עוזר דודים בם: תבזה סכלים ת הרום אולת:

חקדמה אל שער הראשון' לאדם מערכי לב ומי מענה לשון'

אמר

יצחק בן שלמה תחלת כל דבר' וראשית כל מעבר' לפאר
 ולנצח' להלל ולשבח' לשם האחד והנעלה' אלהים חיים
 ומלך עולם' הקדמון והרחמן המרחם' נצח ישראל לא ישקר ולא ינחש' הוא
 ראוי למציאות' המלך הלוכש עון וגיאות' המתגשש בהבלית הנשיאות אשר
 לא כסמך לזולתו' ואין אפשרות במציאותו' חי העולם וצורתו' משל הכל
 בגבורתו' ואין חקר לתבונתו' ולא ישיגהו מקרה וסגנו' ולא עיול ולא יגע'
 הוא סבת הסבות' רחוקות או קרובות' החכם בעצמו' היכול בתעצומו' החפץ
 במהללו' גם בן ואין לו' ויאלץ מכבודו אכלות כבודת' בסוד עצמו עומדת'
 והם הצורות הנאהבות' ברום עולם נצבות' לאלפים ולרבבות' משיגות ח
 חפצו ונואמו' ואינם משיגים כבודו ועצמו' כי הוא מקומו של עולם ואין
 עולמו מקומו' ומשפיע על כל אדם' אשר בעפר יסודם' צורה נכבדת ורמה'
 היא היתרון אשר על יצורי האדמה' ומותר האדם מן הבהמה' היא הנפש
 המדברת' אשר באדם נזכרת' והיא תכלית עולם השפלות' כי היא כשארית
 והם כלים' לכן היא צריכה להלל' ולשני מלכה לעמוד ולשלל' כאשר כתב גדול
 העצה רב העלילה' כל הנשמה תהלל יה' והאל ברחמי יקנינו משגיאות'
 ויטהרנו מזדונות' וסגנות וחטאות' ככתוב שגיאות מייבין וגומר' ואומר גם

ומלכות יחזקאל בנשר גדול בעצמה / מלכה הנוצה אשר לו הרקמה :
ומלכד אלה משלים וחידות / בדניאל איש חמודות / ושאר משלי הכיאים ה
הקדמונים / אשר ברנח הקודש לבושים ולכים / וחידות חכמי הדורות / אמרות
טהורות / אך זה ראיתי וכתנן אל לבי / ורוח חדש נכון בקרבי / וכתבתי ספר
משלים / פרטים וכללים / איש חיל ורב פעלים / וחלקתיהו להערים / וכל
שער ושער לפני מדרי / האחד כאילו מקשה והשני קראתיו בשם מחבר ומתרג
/ זה גדר וזה פורץ / השער הראשון במהלל השכל והחכמה / לתת לפתאים
ערמה / השער השני במהלל התשובה / ודרך החשובה / השער
השלישי במהלל העיזה הנכונה / בדעת ותבונה / השער הרביעי
במהלל הענוה / מקל וחומר וגזירה שוה / השער החמישי במהלל היראה
הנוראה / השארית הנמצאה

אלה הם הערים / בכל אדם נזכרים / כי הם דומיון לה' חושם
אשר למלחמת השכל חשים / והמה מחשים / ודמיון לה' כיתת פנמיות
אשר במוח מצויות / וצריך השכל אל נכון להשיבם / והוא כלחם בס' ולכן חברתי
בשני דמיונים כל שער ושער / למען יבין כל זקן ונער / כי האחד חסרון והשני
מעלה / אילת אהבי' ויעלה' השני דמיוני איש פי מהללו ישמור / שני אשני' מרגלי
וחדש לאמר / ולמען לא יהיה בחיבורי הלך / אומר איני מעשי למלך / וראיתי
ל ציור בו צורות / להבין ולהורות / לשקוד בו הקטנים / וינוחו ביופיו המעונים :
ואולי ימשכו לבם אל העיקר / במלמד הבקר / ויסיר מלבם ספרי מרום / מיני
ואפיקורוס / והנני מתקדם לפניהם רבותינו / וזרע הקדושים אבותינו : אחינו
אנשי גאולתינו : העושים מעטה תהילה ולבוש מלכות : ראוי לדון אותי לבק זכות /
ויהיה אור שבחכם בשמים עדי / והוד חכמתכם במרומי סהדי / יקדמוני ביום
אידי / ושגאותי תישארו ותמירו / ואבן נוג מלשונך תסירו : והביטו אל משלי
בעין ענוה : ונפש רצויה שוה / כאשר למדתי להיות כל מבין וסבר :
כענוים במדבר / ואל תדיכנו בהכמתבס לעצמת מצח : כי לא בחרון
ו יודע קצח / כי בעונותי אס קריתי לא שנית / ואזנן אל חכמה לא הטתי /
כי הזמן בודוני הכיאי / ואל בית הנדוד הביאני / אך עתה הלאתי / והרחיק
ממני / כל חבר וכל ריע / ולא השיב ידו מבלע / ויעשוק חילי וסכלי מאוני
נפשי וסכלי / ונתרח' העושק ונשא' העשוק / נסתלק החושק ונשא' החשוק / ואכניסרד
יבקש לתאה / דרך חברה ואהבה / ולא מצאתי איש מעודדי / מחזיק עמי בכדורי

זו ספר משל הקדמוני

יין רקח ועסם רמוני ' יושבת בטבת תחכמוני ' וסבת הראותו ' ביום העלותו '
 להיות בחדרי קדש יסודתו ' ולהודיע מעלת קדש הכייה ' ולשון גדולתה יפסיה '
 להגיד מהללה וצבי עדויה ' להראות העמים והשרים את יופיה ' ומפני אשר ראיתי
 רבים מהמון העם ' אשר זהב המליצה בפיהם יועם ' בהשתדלם בספרי מינים '
 ובחכמת יונים ומשלי הגרים והעמונים ' וכלים שונים ' ואעץ להם ואומר ' ולבי
 כדהם ומר ' אני אמרתי אלהי אתם ' ומחצב הקדש חוצבתם ' ומחקבת אור
 בוקרתם ' ולמה מעלתם ' והשימותם חמדת קהלי ' הלא כבני כושיים אתם לי '
 וכילדרי קטורה עיפה ואפר ' משליכם כאפר ' ותגליכו אחרי גיוכם כל תורה
 ומצו ' וכל לשון מחמד ' וגזירה שוה ' המעונגה והנאווה ' ויענו ויאמרו אלי בנפש
 מרה ' ודעת חסידה לתורה ולתעודה חתם תורה ' די לנו בק' ש בעונתה ותפילה
 בתקנתה ' כי המקרים הזידונו ויורעו אותנו המצרים ויענונו ' ונמצא תגחומים '
 ללכת כדומים ' בספר הקמים ' ודברי הימים ' כי משל התורה נסתרים ' ומכל
 סיגנמרים ' ודיני עמוקים ' כולם צדיקים ' ינת אלם רחוקים ' ואך
 יחז שמועה או אגדה ' אשר לא יעדה ' ובמה יזכה אל החדה ' אשר עדי הבין
 לא עדה ' ואשר לא עדה ' וכשמעני דבריהם ' מחלתם וציהם ' נתגלגל עליהם
 מדת רחמי ' יחד נכמרו נחומי ' ואומר להם שמעו שמוע ' ותמצאו לנפסכם
 פרגוע ' שמועה טובה תדען ' כל כדהם וישן ' כי משנת מחלת תגזירהו '
 נחמדות תאיתו תסידהו ' ומשבויי הדמיון חפטי תשלח ' ולבות הזדים בחיצם
 תשלח ' ונפש דודים בדעתה תשמח ' הנני בורא חדשה עתה תצמח ' ותרא
 משל וחדה ' להיות לי לעדה ' ועתה סולו סולו המסילה ' בחרו לכם לשון ומלה '
 קחו לכם משל הקדמוני ' חמדת זהבי וחשק ממווני ' ותמצאו משלי חול תלים
 על גבו ' ורמז פנימי ותבונה בקרבן ' ודברי קדש ותורה סגורים בלבן ' ומלאכי
 אלהים עולים ויורדים בו ' והתבוננו לכם בכל יום ובכל חדש ' בחולין שנעשו
 על טהרת קדש ' והנה הוא מתואר אל החיות ' ואל העופות המדבריות '
 ולשאר בעלי חיים ' השוכנים באיים ' ולא נשענתי על המאמרים ' אדרום וישמע '
 מואב והגרים ' ולא על משליהם הקדמונים ' על הראשונים והאחרונים ' ואף
 אם קדמוני קדימה בזמן ' לא קדמו תורה ותלמוד נאמן ' אומנם נשענתי על
 דברי הכבאים ומעשיהם הנוראים ' ומשליהם הנוראים והנפלאים ' מעשה
 ידי אומן חלאים ' כאשר מצינו יתם בן ירובעל ' יוס גבריה קנאתו ויגל ' כ
 בת' משלי' כמלבי ' הלך הלכו העצי ' וחדית ישיהו ונחמו ' שירת דודי לכרחו '

אֲנֹשׁ שֶׁלַח תְּשׁוּבָתָהּ כְּלֹלָה לְרַבּוֹתָיו דְּמֹת מִנְחָה כְּלֹלָה
 שְׂמוֹ יִצְחָק אֲשֶׁר חֲשָׁקוֹ לְהִלָּךְ יִנְתִּיב יוֹשֵׁר וְאוֹרֵחַ דָּת סְלֹלָה
 וְהָיָה אֵל שְׁלֹכָה בֶן זְקוּנִים וְשֵׁם וְשִׁאָר וְנֵין וְאָבִי סְגֻלָּה

לֵב אֹדֵם יִחְשַׁב וְדָמּוּ וְהִיכֵן צַעֲרוֹ

קִיבּוּ רַעִים	בֹּאוּ שׁוֹעִים	עִיר שְׁעִשׂוּעִים	בֵּית אֲרָמוֹ נִי
וְדָאוּ נִירִי	זֶרַע שִׁירִי	גֶּשֶׁם סְתִירִי	טָל חֲרָמוֹ נִי
נֹעַם חֲלָקִי	וְכָלִי נִשְׁקִי	חֲמֻדַּת חֲשָׁקִי	טוֹב מִשְׁמוֹ נִי
סֶפֶר יִכְנָה	מִגְדָּל מַעֲנָה	מִקַּל לִכְנָה	לֹחַ עֲרָמוֹ נִי
חִידָה יֶאֱצֵל	כִּי יִתְנַצֵּל	נִפְשׁוֹ יֵצֵל	מִיר מוֹ נִי
עַז כְּלָבִיא	כִּי הוּא יִחְבִּיא	שִׁיר מַחְצִבִי	בֶּן עֲמוֹ נִי
שִׁירוֹ יֹאמֵר	שִׁירָכֶם יִזְמֵר	תִּמְנֵן אֹמֵר	נֵין אֲדָמוֹ נִי
וּבְכָל עֵבֶר	פִּתְחוּ קִבְרֵי	עַל בֶּן עֵבֶר	נֵין אֱלָמוֹ נִי
מִשִּׁים אֲגֻמוֹן	עַד רִימוֹן	מִעֲרִיד פְּעֻמוֹן	אֵל פְּעֻמוֹ נִי
וּבְיוֹם סִגְרִיר	חֲשֵׁךְ שְׁפָרִיר	כִּי הִשּׁוּהוּ רִיר	אֵל חֲלָמוֹ נִי
לִכֵּן אִם עַז	לִבְעַם נֹעַז	לִבּוֹ בֶּן עַז	בֶּן שְׁלָמוֹ נִי
עַל כֵּן זָדִים	וְהָיוּ נָדִים	יִשְׁתּוּ דוּדִים	יֵין רָמוֹ נִי
סֶפֶר יִדְרוֹשׁ	כִּי הוּא הָרָאשׁ	אֲחֵר קְדוֹשׁ	אֵל פְּמָלוֹ נִי
מִשְׁגֵּב נִכְשָׁל	מִעוֹן נִחְשָׁל	חִידָה מִשָּׁל	הַקְרָמוֹ נִי

100

Della Libreria

ʿIshak ibn ʿAbd al-ʿAziz - Michael ha ha ha
(favole degli antichi)

Ed. 1. 1. 1. [1952]

Ediz. Soumaya

656